Verneplan for myrer og våtmarker i Finnmark

HØRINGSDOKUMENT

Fylkesmannen i Finnmark
Finnmárkku Fylkamánni

April 2010

Henvendelser rettes til:
Fylkesmannen i Finnmark
Miljøvernavdelinga
Statens hus
9815 VADSØ

Telefon: 78 95 03 00
E-post: postmottak@fmfi.no
Internett: www.fylkesmannen.no/finnmark

Forsidefoto: Nærbilde av torvmoser, fotograf Jarle Bjerke

Opplag: 500 eks.

Trykk: Dagfinn Hansens Trykkeri AS, 9900 Kirkenes

Verneplan for
myrer og våtmarker i Finnmark

Forord

På oppdrag fra Miljøverndepartementet har Fylkesmannen utarbeidet et forslag om vern av myrer og våtmarker i Finnmark. Verneforslaget sendes nå på høring.

Fylkesmannen har avholdt møter om saken med arbeidsutvalget for verneplaner i Kautokeino kommune, noen av de berørte kommunene, reindrifta og lokalbefolkning, samt konsultert Sametinget om prosessen.

Arbeidet med verneforslaget har involvert mange organisasjoner og enkeltpersoner. Vi vil rette en takk til alle som har bidratt eller gitt innspill til verneforslaget.

Vadsø, april 2010

Gunnar Kjønnøy

Bente Christiansen
fylkesmiljøvernsjef

Innhold

1 Innledning 7
2 Vern av myrer og våtmarker i Norge 8
2.1 Bakgrunnen for verneforslaget 8
2.2 Utvelgelse og prioritering av områder i verneplanen 8
2.3 Miljølovverk og internasjonale konvensjoner 9
2.4 Lokalbefolkningens rettigheter og medvirking i verneplanarbeidet 10
3 Saksgang 11
4 Verneverdier 12
4.1 Hvorfor vern av myrer og våtmarker? 12
4.2 Biologisk mangfold 13
4.3 Kulturminner og kulturpåvirkning i Finnmark 16
5 Myrer og våtmarker – en vitenskap i seg selv 18
5.1 Våtmark er ikke bare våt mark 18
5.2 Myrdannelse og utbredelse 19
5.3 Myrvariasjon i Finnmark 20
5.4 Myrkomplekset 20
5.5 Myrtypeinndeling etter hydrologi og utforming 21
5.6 Myrtypeinndeling etter vegetasjon 22
6 Bruk, utnyttelse og trusler 23
6.1 Gjengroing, grøfting, torvuttak 24
6.2 Motorferdsel 24
6.3 Klimaendringer og myrvern 26
7 Kommentar til de foreslåtte verneforskriftene 26
7.1 Lokal tradisjonell utmarksbruk og reindrift 27
7.2 Motorisert ferdsel 27
7.3 Friluftsliv og ferdsel til fots 28
7.4 Hogst 28
7.5 Jakt 29
7.6 Fiske 29
7.7 Kraftlinjer, telefonlinjer, bygg og andre anlegg 29
8 Økonomisk erstatning 29
9 Hvor godt oppfyller verneplanen målene? 29
9.1 De utvalgte områdenes samlete representativitet 30
10 Oversikt over de 23 kandidatområdene 31
11 Særlige innspill til verneplanen 32
12 De foreslåtte naturreservatene og verneforskrifter 33

Område 1: Áidejávri, Kautokeino kommune 34
Område 2: Opmoáhpi, Kautokeino kommune 42
Område 3: Ginaljeaggi, Kautokeino kommune 50
Område 4: Guohcajeaggi, Kautokeino kommune 56
Område 5: Stuorajávri, Kautokeino kommune 62
Område 6: Náhpolsáiva, Kautokeino kommune 71
Område 7: Stuoráhpi/Geatkášjeaggi, Kautokeino kommune 79
Område 8: Suolovuopmi, Kautokeino kommune 86
Område 9: Iešjávri, Alta, Karasjok og Kautokeino kommuner 93
Område 10: Sennalandet, Alta og Kvalsund kommune 107
Område 11: Steinvatnmyran, Hasvik kommune 114
Område 12: Ráitevárri, Karasjok kommune 120
Område 13: Stormyra-Stoppelfjorden, Måsøy kommune 128
Område 14: Morššajeaggi, Čuosgáljeaggi og Máđarjeaggi, Porsanger kommune 136
Område 15: Luostejohka, Porsanger kommune 143
Område 16: Vieksa, Porsanger kommune 152
Område 17: Lille Porsangen, Lebesby kommune 160
Område 18: Guvvačohkka, Gamvik kommune 167
Område 19: Jeakkáš, Tana kommune 174
Område 20: Korsmyran, Tana og Nesseby kommune 183
Område 21: Kibymyra, Vadsø kommune 190
Område 22: Suovkajeaggi og Stuorrajeaggi, Sør-Varanger kommune 197
Område 23: Skrøytnesmyran, Sør-Varanger kommune 204
Litteraturliste 210
Vedlegg 212

1 Innledning

Norsk natur er ung, formet av istida som sluttet for rundt 10.000 år siden. Med unntak av noen få, isolerte "overvintrere", har plante- og dyreartene som utgjør norsk natur i dag vandret inn etter at isen smeltet vekk. Arter og artssamfunn har måttet tilpasse seg flere skiftinger i klima og miljø også etter istiden.

Noen miljøendringer skyldes organismene selv. Som naturtype står myr i ei særstilling ved at jorda som plantene vokser i, torva, er bygd opp av planter, spesielt torvmoser, som dermed har skapt et eget miljø for både seg selv og andre arter som har tilpassa seg de spesielle livsvilkårene. På samme måte som et korallrev i havet er således ei myr å anse som et geologisk samfunn dannet av døde deler av levende organismer som stadig vokser videre i toppen. Fordi myrene bærer på en historie som i ordets rette forstand går i dybden, ofte flere tusen år tilbake i tid, kan de ikke erstattes dersom de går tapt.

Vann spiller en avgjørende rolle for dannelse av myrer. Vannet former landskapet ved at bekker og elver danner elvebanker, graver ut søkk og daler, og til og med bryter ned fjell ved frostsprengning. Vannet fordeler næringsstoffer i landskapet og er en forutsetning for alt liv. Våtmarker er områder som er vannmetta eller oversvømte. Denne definisjonen omfatter også myrer. Våtmarkene hører med til de mest produktive økosystemer vi kjenner, og de høye antall av både arter og individer som man kan finne i slike områder henger ofte sammen med gunstige næringsforhold.

Finnmark fylke har mange østlige plante- og dyrearter, flere er knyttet til myrer og våtmarker. Våre næringsrike kystområder er viktige raste- og hvileområder for mange fuglearter under vår- og høsttrekket, og en rekke vannfugler er avhengige av større uberørte myrområder under hekkingen. Også vegetasjon og naturtyper påvirkes av fylkets østlige beliggenhet. Finnmark er fylket med mest palsmyr i Norge. Slike strukturer ligger sirkumpolart like sør for permafrostbeltet i Arktis. I dag øker den gjennomsnittlige årstemperaturen, og palsene i Finnmark forvitrer raskt og står i fare for å forsvinne helt fra norsk natur.

Moderne teknologi har gjort det mulig å gjøre fysiske inngrep i naturen i et omfang og med en hastighet som aldri før. Dette har samtidig skapt en økt bevissthet om verdien av lite påvirket natur, og om prosessene for å vurdere virkninger av inngrep og hvilke naturområder og forekomster som fortjener å bli tatt særlig vare på for ettertida. I formålsparagrafen til lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) av 19.juni 2009 heter det: "*Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.*"

Naturmangfoldloven gir hjemmel for opprettelse av naturreservater og andre typer verneområder for å ta vare på spesielt verdifulle områder. I praksis skjer det ved at en verner et representativt nettverk av områder som til sammen skal fange opp både det typiske og det spesielle innenfor ulike typer norsk natur. Vern etter naturmangfoldloven vil likevel kun gjelde en mindre del av den norske naturen, og reservatene kan isolert sett være små og spredte, for eksempel om en tenker på at arter skal kunne spre seg mellom egnede levesteder. Minst like viktig er derfor det generelle ansvaret for langsiktig disponering av hovedarealet som ikke får noen formell vernestatus. Våtmarker er av de naturtypene som har blitt særlig utsatt for inngrep i nyere tid. Samtidig som det blir gitt naturreservatstatus for noen utvalgte områder, er det derfor viktig å skape en holdning til at også områder som ikke får formell vernestatus blir bevisst forvaltet.

2 Vern av myrer og våtmarker i Norge

2.1 Bakgrunnen for verneforslaget

På oppdrag fra Miljøverndepartementet har Fylkesmannen i Finnmark utarbeidet et forslag om vern av myrer og våtmarker i Finnmark. Verneplan for myr har sin opprinnelse i Statens naturvernråd som allerede i 1966 tok initiativ til en landsplan for myrreservater. Mye av grunnlaget for verneplan for våtmark i Norge ble lagt gjennom Alv O. Folkestads fylkesvise våtmarksregistreringer på oppdrag for Miljøverndepartementet på 1970-tallet. Arbeidet med verneplanene ble fulgt opp i Stortingsmelding nr. 68 (1980-81) Vern av norsk natur. Her ble det lagt opp et løp med fylkesvise verneplaner for våtmarksområder, edellauvskog, myrer, hekkeområder for sjøfugl, kvartærgeologiske forekomster, mineralforekomster og fossile forekomster, fuglefjell, innsjøer og strandenger, sjeldne og truete plantearter, barskogområder og marine miljøer. Vern av et representativt utvalg av norsk natur har siden vært framhevet som et sentralt nasjonalt miljømål i flere stortingsmeldinger, blant annet i Stortingsmelding nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand. Statens satsing på miljø kommer også til syne i lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) av 19.juni 2009. Naturmangfoldloven erstatter den tidligere naturvernloven av 19. juni 1970. For ytterligere informasjon om miljølovverk og retningslinjer se Regjeringens og Direktoratet for naturforvaltnings hjemmesider (www.regjering.no, www.dirnat.no) samt www.lovdata.no.

Verneplaner i Finnmark

I Finnmark er det gjennomført tematiske verneplaner for fuglefjell, kvartærgeologiske forekomster, strandområder, barskog og rik løvskog.

Verneplanen for myrer og våtmarker slår sammen to av temaene fra St.meld. nr. 68, verneplan for myr som har et i hovedsak botanisk fokus, og verneplan for våtmarker som i stor grad er konsentrert om leveområder for fugl.

Verneplanen for myrer og våtmarker i Finnmark er med ett unntak den siste som skal gjennomføres i fylket før oppdraget fra 1980 er gjennomført. Unntaket er verneplan for marine forekomster som startet opp høsten 2009.

Arbeidet med å utrede vern av myrer og våtmarker i Finnmark har pågått over en årrekke. Allerede på 1970-tallet ble det registrert verneverdige myrer og våtmarker i fylket. I 1979 og 1980 ble det laget verneforslag for henholdsvis våtmarker og myrer, men verneplanene ble ikke gjennomført fordi man ønsket ytterligere registreringer av verneverdier. Arbeidet ble videreført på 90-tallet gjennom en zoologisk registrering med hovedvekt på fugl. Sommeren 2008 ble det gjennomført supplerende kartlegging både av zoologiske og botaniske verdier for å ha et samlet beslutningsgrunnlag for alle de definerte kandidatområdene. Totalt er hele 79 områder vurdert i arbeidet, se vedlegg 1.

Utvelgelsen av områder til verneplanen er gjort etter en vurdering av:

- Områdets artsmangfold og individtetthet
- Områdets representativitet, med vekt på at områdene til sammen skal dekke variasjonsbredden og de naturgeografiske særpregene ved fylkets myrer og våtmarker
- Områdets egenart, herunder forekomst av sårbare, sjeldne eller spesielt kravfulle arter eller plante- og fuglesamfunn
- Områdets størrelse, variasjon og urørthet, med vekt på å få med urørte områder som spenner over flere ulike myrtyper og biotoper for våtmarksfugl

2.2 Utvelgelse og prioritering av områder i verneplanen

Et viktig mål i arbeidet med vern av natur er å bevare naturtyper som til sammen dekker variasjonsbredden mellom landets ulike naturgeografiske regioner. Ved utvelgelse og prioritering av områder er det også lagt vekt

på å bevare områder som i liten grad er berørt av tekniske inngrep, samt spesielle leveområder for planter og dyr. Større områder gir rom for flere individer og vil være mer motstandsdyktige mot naturlige bestandssvingninger. Disse er derfor prioritert foran mindre områder med tilsvarende verdier. Også sammenhengen mellom områder i forhold til deres funksjoner for fuglelivet er vektlagt.

På grunnlag av registreringsarbeidet, og de prioriteringer som har blitt gjort, har Fylkesmannen valgt ut 23 områder til verneplanen for myrer og våtmarker. Disse framgår av tabell 2.

Foruten disse 23 områdene er det også tidligere vernet områder i fylket med myrer og våtmarker, og noen av de lokalitetene som ble foreslått i verneplanene fra 1979 og 1980 er allerede vernet gjennom andre verneplaner. De indre delene av Neiden- og Munkefjord ble vernet i 1991. Det samme ble Tanamunningen. Ferdesmyra naturreservat i Sør-Varanger kommune ble vernet allerede i 1972, Stabbursnes i Porsanger og myrene i Barvikmyran og Blodskytodden naturreservat i Vardø kommune ble vernet i 1983, Fjærvann med omkringliggende myrer i Sør-Varanger kommune ble vernet i 1993. I tillegg inngår det store områder med myr i Øvre Anárjohka nasjonalpark og noe i Varangerhalvøya nasjonalpark. Disse områdene er med i vurderingene omkring representativitet i fylket (http://www.lovdata.no/for/lf/fylke-FINNMARK.html).

2.3 Miljølovverk og internasjonale konvensjoner

Etter naturmangfoldloven kan det opprettes verneområder av ulike typer. Hvilken type eller verneform som velges avhenger blant annet av formålet med vernet, hvor strenge vernebestemmelsene skal være og hvor mye området er berørt av tekniske inngrep.

Naturreservat er den mest spesialiserte og kan være den strengeste verneformen. Naturreservater skal sikre områder som inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, representerer en bestemt type natur, har særlig betydning for biologisk mangfold, utgjør en spesiell geologisk forekomst, eller har særskilt naturvitenskapelig verdi. Ettersom verneplan for myrer og våtmarker fokuserer på spesielle og egenartete naturtyper og biologisk mangfold, foreslås de aktuelle områdene vernet som naturreservater.

Verneforskrifter med hjemmel i naturmangfoldloven vil normalt gå foran andre lover eller forskrifter dersom det er motstrid mellom disse. Annet regelverk vil likevel ikke bli satt ut av kraft i et verneområde, men vil gjelde i tillegg til verneforskriften såframt det ikke er motstrid. I en byggesak vil man for eksempel trenge tillatelse både etter verneforskriften og plan- og bygningsloven. Rettigheter etter reindriftsloven gjelder såfremt utøvelsen av disse ikke er i strid med vernebestemmelsene.

I tillegg til å ha et omfattende nasjonalt miljøforvaltningsregelverk har Norge underskrevet internasjonale konvensjoner som Ramsarkonvensjonen av 1975 – eller våtmarkskonvensjonen som den offisielt heter (http://www.miljostatus.no/Tema/Naturomrader/Ramsarkonvensjonen-/). Her forplikter Norge seg til å sikre landets viktigste våtmarker. Konvensjonen har hatt et hovedfokus på våtmarksfugl, men vektlegger etter hvert også de mange andre viktige funksjonene som våtmarkene

Andre verneformer enn naturreservat er

nasjonalpark, landskapsvernområde, biotopvern og marine verneområder.

Nasjonalparker benyttes primært for å bevare større naturområder som inneholder særegne eller representative økosystemer eller landskap og som er uten tyngre naturinngrep.

Landskapsvernområder opprettes for å sikre natur- eller kulturlandskap av økologisk, kulturell eller opplevelsesmessig verdi, eller som er identitetsskapende og har relativt milde vernebestemmelser.

Som biotopvernområde kan vernes et område som har eller kan få særskilt betydning som økologisk funksjonsområde for en eller flere nærmere bestemte arter.

Det kan opprettes verneområder i sjø for å beskytte marine verneverdier, herunder naturverdier som er økologiske betingelser for landlevende arter.

har for dyr, planter og mennesker. Ramsar-konvensjonen har utpekt 37 områder med internasjonal verneverdi i Norge, hvorav 5 ligger på Svalbard.

Andre aktuelle konvensjoner som Norge har ratifisert er blant annet konvensjonen om biologisk mangfold (Rio-konvensjonen av 1992) og konvensjonen om vern av ville europeiske planter og dyr og deres naturlige leveområder (Bern-konvensjonen 1979) (http://www.miljostatus.no/Tema/Internasjonalt/Avtaler/Naturomrader-avtaler-ny/).

2.4 Lokalbefolkningens rettigheter og medvirking i verneplanarbeidet

Finnmark er det fylket hvor samiske tradisjoner står sterkest, og samisk kultur henger nøye sammen med bruk av utmark. Norge har gjennom nasjonalt lovverk og ratifisering av internasjonale konvensjoner bundet seg til å ta vare på og legge til rette for videreutvikling av samisk kultur. Norge ga et tydelig signal om dette da Stortinget ratifiserte ILO-konvensjon nr. 169 om urfolks rettigheter 7. juni 1990.
(http://www.regjeringen.no/nb/dep/aid/tema/samepolitikk/internasjonalt_urfolksarbeid/ilo-konvensjonen-om-urfolks-rettigheter-.html?id=487963)

Finnmarksloven, som ble vedtatt 17. juni 2005, gir de som bor i Finnmark større råderett over naturressursene i fylket. Formålet med finnmarksloven er at *".. grunn og naturressurser i Finnmark fylke forvaltes på en balansert og økologisk bærekraftig måte til beste for innbyggerne i fylket og særlig som grunnlag for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringsutøvelse og samfunnsliv" (http://www.lovdata.no/all/nl-20050617-085.html).*

Opprettelse av verneområder vil i mange tilfeller virke inn på bruk av utmarka gjennom restriksjoner. Gjennom finnmarksloven § 4 pålegges Fylkesmannen å vurdere hvilken betydning opprettelse av naturreservatene vil ha for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringsutøvelse og samfunnsliv. Sametingets retningslinjer for vurderingen av samiske hensyn ved endret bruk av utmark skal legges til grunn for vurdering av hvilken betydning opprettelsen av naturreservatene har for samiske interesser. I disse retningslinjene heter det blant annet at ".. *Det planlagte tiltaket må vurderes opp mot den bruken samiske utmarksbrukere har av det aktuelle området, og de konsekvensene det vil få for denne bruken.. Det skal tas særlig hensyn til hvilke virkninger tiltaket vil få for samisk tradisjonell bruk av området eller ressursene".* Videre skal det " *vurderes hvilke virkninger vedtaket eller tiltaket vil kunne få for reindriften..*" I disse retningslinjene anbefales det videre at de som blir berørt av verneplanen får påvirke verneprosessen så tidlig som mulig (http://www.samediggi.no/kunde/filer/Retningslinjer_norsk%281%29.pdf).

Sametinget og Miljøverndepartementet har inngått en avtale om retningslinjer for verneplanarbeid etter naturvernloven i samiske områder (http://www.regjeringen.no/Upload/MD/Vedlegg/Retningslinjer/retningslinjerforverneplanarbeid_sametinget.pdf). Denne avtalen sikrer blant annet at konsultasjonsordningen mellom staten og Sametinget blir ivaretatt på alle nivå i verneplanarbeidet, også i forhold til samiske interesseorganisasjoner/ samiske rettighetshavere på lokalt/regionalt nivå.

Naturmangfoldloven setter fokus på bærekraftig bruk i tillegg til tradisjonelt områdevern. I formålsparagrafen til loven heter det: "*Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.*" Etter § 41 i loven skal det i oppstartsprosessen av en verneplan ".. *legges til rette for en saksbehandling med best mulig samarbeid med grunneiere, rettighetshavere, berørte næringsinteresser og representanter for lokalbefolkningen, herunder*

utøvere av samisk kultur og utøvere av samisk næring, kommunen og fylkeskommunen, Sametinget og andre berørte myndigheter"(http://www.lovdata.no/all/nl-20090619-100.html).

3 Saksgang

Fylkesmannens miljøvernavdeling har fått i oppdrag å utarbeide konkrete forslag til områder som skal inngå i verneplanen, med grenser og bestemmelser. Gjennom verneplanprosessen skal saken belyses, bl.a. i forhold til verneverdier og dagens bruk. Finnmarksloven og Sametingets retningslinjer, samt lovverk knyttet til reindrift, jakt, fiske, motorferdsel, arealplan mv. beskriver og gir rammer for utøvelse av ulike rådigheter, men inngår som sådan ikke som en del av saksbehandlingen etter naturmangfoldloven.

Arbeidet er gjort etter nærmere retningslinjer fra Direktoratet for naturforvaltning (DN), og saksbehandlingen skjer i henhold til Miljøverndepartementets rundskriv T-3/99 Saksbehandlingsregler etter naturvernloven(http://www.regjeringen.no/nb/dep/md/dok/rundskriv/1999/t-399-naturvernloven.html?id=425437) og i samsvar med Avtale mellom Sametinget og Miljøverndepartementet om retningslinjer for verneplanarbeid etter naturvernloven i samiske områder.

I forbindelse med oppstart av verneplanarbeidet ble det i 2007 sendt brev til berørte kommuner og andre offentlige institusjoner, lag og foreninger og grunneiere. I tillegg har Fylkesmannen i Finnmark holdt lokale informasjonsmøter om verneplanen i berørte kommuner.

Etter konsultasjoner mellom Fylkesmannen og Sametinget ble det utformet et mandat og opprettet et arbeidsutvalg i Kautokeino for å bistå Fylkesmannen i verneplanarbeidet. Kautokeino er den kommunen som er mest berørt av verneplanen. Arbeidsutvalget ble sammensatt av representanter fra berørte samiske interesseorganisasjoner, samiske rettighetshavere og Kautokeino kommune. Fylkesmannen har vært leder og sekretariat for utvalget. På dette vis ivaretas statens konsultasjonsforpliktelser overfor berørte samiske interesser på lokalt nivå. Mandatet til Arbeidsutvalget i Kautokeino kommune er gjengitt i tekstboksen over.

Arbeidsutvalget skal:

-bistå Fylkesmannen i Finnmark bla. i arbeidet med
verneplan for myrer og våtmarker i Kautokeino kommune.

-vurdere verneplanforslagene i henhold til St.meld. nr. 62 (1991 – 1992), og utrede verneforslag med avgrensing og vernebestemmelser for områdene.

- i sine vurderinger ta utgangspunkt i relevant lovverk; herunder naturmangfoldloven, finnmarksloven §§ 4 og 19, avtale mellom Sametinget og Miljøverndepartementet om retningslinjer for verneplanarbeid i samiske områder, utredninger av områdets verneverdier og kartlagt bruk av områdene.

Arbeidsutvalget kan fremme forslag til utredninger for å sikre et best mulig beslutningsgrunnlag i verneprosessen.

Konsultasjonene i arbeidsutvalget skal foregå i god tro og med målsetting om å oppnå enighet. Arbeidsutvalget har et samlet ansvar for dette.

Arbeidsutvalget kan invitere kunnskaps- og kompetansepersoner og representanter for rettighetshavere og brukerinteresser til sine møter når enkeltområder eller -tema tas opp, og arbeidsutvalget kan legge opp til åpne møter med de lokalsamfunn og de interesser som berøres av verneforslaget.

Om et flertall i Arbeidsutvalget kommer fram til et annet forslag enn Fylkesmannen skal også dette forslaget legges fram for høring og følge saken videre.

Arbeidsutvalget ble på grunn av tidspress ikke ferdige med sitt arbeid før høring, og vil fortsette sitt arbeid fram mot vedtak .

Fylkesmannens verneforslag har vært til faglig gjennomgang hos Direktoratet for naturforvaltning og sendes nå ut på høring. Arbeidsutvalget ble på grunn av tidspress ikke ferdige med sitt arbeid før høring, og vil fortsette sitt arbeid fram mot vedtak i saken. På bakgrunn av det som kommer fram i høringen foretar Fylkesmannen sin endelige vurdering av de foreslåtte verneområdene.

Fylkesmannen kan da foreslå justeringer av grenser og vernebestemmelser, og eventuelt også tilrå at enkeltområder tas ut av planen. Fylkesmannen konsulterer Sametinget før hele saken med Fylkesmannens tilrådning blir oversendt til Direktoratet for naturforvaltning. Direktoratet gjør sin vurdering av saken, konsulterer Sametinget og avgir tilrådning til Miljøverndepartementet.

Miljøverndepartementet gjør en endelig vurdering av verneforslaget, på grunnlag av vurderingene i tilrådingene fra Fylkesmannen og Direktoratet for Naturforvaltning samt alle de innkomne høringsuttalelsene. Det tas om nødvendig kontakt med andre departementer for å prøve å løse eventuelle gjenstående konflikter. Også departementet konsulterer Sametinget i saken. Departementets endelige vurdering av vernesaken fremmes til slutt for Regjeringen som forslag til kongelig resolusjon.

Fylkesmannen har tradisjonelt vært tillagt forvaltningsansvaret for verneområder i Norge. Forvaltningsordninger for mindre verneområder er for tiden under vurdering. Statens naturoppsyn (SNO) har ansvaret for oppsyn i verneområdene og rapporterer til forvaltningsmyndigheten. I en del verneområder utføres oppsyns- og skjøtselsoppgaver av lokalt personell deltidsansatt av SNO.

4 Verneverdier

Myr defineres på ulike måter, men her definerer vi myr som et landområde med torv og en vegetasjon av fuktighetselskende planter som selv er med på å danne torv (f.eks. Moen 1983). Begrepet våtmark er videre, og våtmarkskonvensjonens definisjon omfatter alle oversvømte eller vannmettete områder, enten de er kunstige eller naturlige, permanente eller midlertidige, og om vannet er stillestående eller flytende, ferskt, brakt eller salt (http://www.ramsar.org/cda/ramsar/display/main/main.jsp?zn=ramsar&cp=1-36-53_4000_0__)

I denne verneplanen brukes begge begrepene sammen for å understreke at verneplanen har to tilnærminger:

Den ene tilnærmingen er den botaniske, der plantearter og storskala myrkomplekser er i fokus. Det er et mål med verneplanen å verne både spesielle myrer og myrer som representerer spennet av vanlige myrtyper i Finnmark.

Den andre tilnærmingen er zoologisk, der hovedmålet med verneplanen er å verne de viktigste leveområdene, og spesielt hekkeområder, for våtmarksfugl i Finnmark. Her spiller både tetthet og artsrikdom av fugl inn, sammen med områdenes størrelse. Det er også viktig å se hekkeområdene i denne verneplanen i sammenheng med områdene vernet i verneplan for strandområder. Disse strandområdene fungerer i stor grad som rasteområder for våtmarksfuglene under trekkene vår og høst, og henger dermed bruksmessig direkte sammen med hekkeområdene.

Myrer og våtmarker i Norge

Totalt er ca. 6 % av Norges landareal dekket av våtmarker, hvorav 2/3 ligger under skoggrensa. Myr utgjør det aller meste av våtmarkene, mens deltaområder i dag kun finnes på svært begrensede arealer (Rødlista 2006). Nøyaktig beregning av myrarealer i Norge finnes ikke, men det antas at myrarealet i landet har vært 30 000 km^2 myr, tilsvarende noe under 10 % av landarealet. En stor del av dette arealet er grøftet slik at arealet i dag er i overkant av 20 000 km^2 (Fremstad og Moen 2001). Myrdekningen varierer mye i landet, og andelen er størst i nordlige deler av Østlandet, de indre delene av Midt-Norge, samt indre deler av Finnmarksvidda (DN-håndbok 13, 1999). Arealandelen er minst i Vestfold og størst i Trøndelag (Fremstad og Moen 2001). I indre deler av Finnmark utgjør våtmarkene mellom 10 og 30 % av arealet (FMFI 1996). Fordi Norge har stor variasjon fra sør til nord og fra øst til vest samt vertikalt (mange høye fjell), har vi mye større variasjon i myrtyper enn de fleste andre land.

4.1 Hvorfor vern av myrer og våtmarker?

Den bruken vi gjør av naturen i dag har følger for våre etterkommere i mange generasjoner framover. Samfunnsutviklinga har ført til stadig flere naturinngrep. Arealet av naturområder uten

inngrep minker for hvert år som går. Myrer og våtmarker er et karakteristisk trekk i norsk landskap og utgjør en vesentlig del av vårt naturmangfold (Fylkesmannen i Finnmark 1980). Det ligger mange interesser i å verne myrer i sin naturtilstand, både økonomiske, rekreasjonsmessige og vitenskapelige grunner. Torvmoser har stor kapasitet til å lagre vann, og kan suge opp 20 ganger sin egen tørrvekt, derfor virker myrene som svamper i terrenget og sikrer jevnere vannføring i vassdrag og elver (Moen 1983, Moen et. al 1998). Myrer og våtmarker er viktige for grunnvannsforholdene over større områder. Ødeleggelse av myras evne til å holde på vann kan føre til at store mengder vann blir sluppet ut i vassdragene i nedbørsperioder. Dette kan gi alvorlige flomkatastrofer. Myrer og våtmarker har stor evne til å filtrere vann, og myrer, sumper, innsjøer, tjern og kilder er derfor viktige ferskvannreserver. (Moen 1983).

I Finnmark høstes mye multer på myrene, og dette er en viktig og kjær aktivitet og ressurs for breie lag i befolkningen. På myra lagres plantemateriale som verdifull torv som har blitt utnyttet til brensel, og noen steder i landet blir utnyttet til torvjordproduksjon. Myrene og våtmarkene er viktige leveområder for mange jaktbare arter. Mange av disse artene er sterkt tilknyttet denne typen natur, og grøfting eller annen ødeleggelse av myrområder kan ha store konsekvenser for mange dyrearter (Moen 1983). I Finnmark er myrene en vesentlig og karakteristisk del av landskapet, og i mange områder representerer denne naturtypen opprinnelig natur med ingen eller små spor etter menneskelig påvirkning.

For undervisning og for forskning er det viktig å ta vare på mest mulig urørte og intakte myrer. Myrene har et meget variert plante- og dyreliv der viktige sammenhenger mellom vegetasjon og miljøforhold trer fram. Gjennom lagrekken av torv inneholder myrene informasjon om tidlige tiders klima og vegetasjon. Intakte myrer og våtmarker gir også opplysninger om prosesser som foregår i dag. Erodering av palser, gjenvoksing av tjern og gjengroing av nedbørsmyrer er eksempler på indikatorer på dagens miljøutfordringer (mer om dette nedenfor). Et annet aspekt ved vern av myrer er at myr er den eneste av landjordas økosystemer som over lang tid bidrar til binding av karbon (Fremstad og Moen 2001). På dette vis er det også en klimagevinst ved langsiktig bevaring av myrområder.

4.2 Biologisk mangfold

Våtmarkene har både direkte og indirekte betydning for det biologiske mangfoldet. Mange arter er direkte tilknyttet våtmarker. Som nevnt har myrer viktige funksjoner som vannmagasin og i vannrenseprosesser. Dette påvirker artsmangfoldet av vannlevende organismer som fisk og insekter, men også planter og dyreliv (Direktoratet for naturforvaltning 2006). Rikmyrer med mye plantenæringsstoffer har et vesentlig større artsmangfold enn f.eks. de ekstremt fattige nedbørsmyrene. Torvmosene er myrenes spesialister framfor noe annen plantegruppe. Norge er landet i Europa som har flest torvmosearter, ca. 50 arter av globalt ca. 55, og om Svalbard tas med, mangler vi bare tre arter (Moen 1983, Fremstad og Moen 2001). Relativt få moser som er knyttet til myr står oppført på rødlisten (Direktoratet for naturforvaltning 2006). Når det gjelder karplanter på myr, opptrer ikke disse i samme artsantall som mosene. På nedbørsmyr kan det finnes ca. 20 arter, mens rikmyr kan romme ca. 100 arter. De aller fleste av de rødlistete karplantene som er knyttet til myr, har tilhørighet på rikmyr (Direktoratet for naturforvaltning 2006). Eksempler på karplanter som er tilpasset livet på myra er starrarter, snellearter, torvullarter og bukkeblad samt soldugg og tettegras. De to sistnevnte artene har utviklet evnen til å utnytte insekter og andre smådyr som tilleggsnæring i det næringsfattige miljøet ute på myra. Det finnes et betydelig antall arter som er eksklusive myrarter, bl.a. myggblom, nøkkesiv, myrak-artene og mange torvmosearter (Fremstad og Moen 2001). I Finnmark finnes også flere nordøstlige plantearter, som er sjeldne eller ikke-eksisterende i resten av landet. Dette gjelder spesielt indre deler av fylket. Finnmarkspors er en østlig art som er velkjent, og lavvokst finnmarkspors er ofte dominerende på de tørrere delene av næringsfattige myrer. Andre østlige arter som kan være tallrike er brannull og blokkevier. I noen

områder vokser sjeldne plantearter som lappstarr, trillingstarr, dvergmaigull samt flere innvandrere fra øst (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Mange myrtyper er lite produktive, men våtmarkene hører generelt med til de mest produktive økosystemer vi kjenner, og de høye fuglearts- og individantallene som man kan finne i slike områder henger ofte sammen med gunstige næringsforhold (Fylkesmannen i Finnmark 1979, 1980). Myrer og våtmarker har stor betydning som leve- og funksjonsområde for mange fuglearter. Noen fugler er knyttet til våtmarker hele livet, og kalles gjerne ekte våtmarksfugler. Viktige grupper er dykkere, svaner, ender, gjess og vadefugl. Også noen arter av rovfugl, måsefugl og spurvefugl hører til de ekte våtmarksfuglene (Direktoratet for naturforvaltning 2006).

Grunne våtmarksområder langs finnmarkskysten er av stor viktighet som raste- og fjærfellingsområder for de mange våtmarksfuglene som trekker gjennom fylket, også for fugler som hekker lokalt. For trekkende fugl er det helt avgjørende at de finner slike områder på sin vei til sommer- eller vinterområdene. De fleste av våre fuglearters tilstedeværelse i Finnmark henger uløselig sammen med pendling mellom innlandslokaliteter i Nordøst-Europa og kystområder i Vest-Europa og Afrika (Fylkesmannen i Finnmark 1979). De viktigste raste- og fjærfellingsområdene langs kysten av Finnmark er i hovedsak ivaretatt gjennom verneplan for strandområder (Fylkesmannen i Finnmark 1996). Selv om verneplanen for myrer og våtmarker har størst fokus på myrområder, er noen kystnære våtmarksområder som er viktige raste- og fjærfellingsområder tatt med sammen med bekker, elver, innsjøer, sumper og kilder.

Finnmark har Norges største og viktigste hekkeområder for mange våtmarksfugler, og mange av artene som hekker her er sårbare eller direkte truete. Fylket har flere østlige vadefuglarter som i Norge nesten bare hekker hos oss. Dette gjelder arter som dvergsnipe, fjellmyrløper, sotsnipe, kvartbekkasin og lappspove. Dessuten har Finnmark en meget stor andel av landets totale hekkebestand av for eksempel grønnstilk og myrsnipe (Fylkesmannen i Finnmark 1996). Av fuglearter tilknyttet myrlandskapet er dverggås oppført i Rødlista som direkte trua (CR), lappfiskand og svarthalespove som sterkt truet (EN), storlom, myrhauk, fjellmyrløper og sædgås som sårbare (VU). Stjertand, sjøorre, hettemåke og sangsvane karakteriseres som nær truet (NT).

Det er ikke alltid den enkelte myra med dens vegetasjon som er avgjørende for et artsrikt fugleliv, men heller variasjonen innad i det større myrkomplekset. Store myrkomplekser og tallrike vann med høy insekt-, fiske- og planteproduksjon gir gode hekkebetingelser for mange fuglearter. En veksling

FJELLMYRLØPER
Limicola falcinellus

Fjellmyrløperen lever i de våteste myrpartiene. Denne vadefuglen holder seg godt skjult, og er kanskje vår aller mest anonyme hekkefugl. Den kan imidlertid observeres under fluktspillet i den første delen av hekkesesongen. Det forsiktige spillet, en lav og spinkel trillende strofe, blir ofte overdøvet av mer høylytte vadefugler.

Fjellmyrløperen ligner litt på myrsnipa, men har litt kortere bein og nebbet er bøyd ytterst ved spissen. Den mangler også myrsnipas svarte bukflekk.

Tidligere antok en at det bare hekket rundt 180 par i Norge, de fleste av dem i Finnmark. Nyere undersøkelser viser at det sannsynligvis hekker rundt 1500 par i Finnmark alene. Den hekker på mange lokaliteter i indre strøk, og ses også regelmessig i mange våtmarksområder lengre ut mot kysten. Den er blitt påvist hekkende på øyer i Varangerfjorden, og den er i flere år blitt observert spillende i Børselvområdet, på Sennalandet og ute på Nordkinnhalvøya. På verdensbasis er fjellmyrløperen en sjelden art. Det finnes en liten populasjon helt øst i Sibir. Dette er sannsynligvis en egen underart. Den fennoskandiske populasjonen hekker på Kola, videre inn i Finland og Finnmark og sørover i de indre områdene av Nord-Sverige. Noen mindre forekomster finnes i Sør-Norge og på Kapp Kanin i Russland. For ca. 10 år siden anslo en at den Fennoskandiske populasjonen bestod av 12 000 til 14 000 par. Tellinger på trekk- og overvintringssområdene tyder imidlertid på at bestanden er på 6000 til 8000 par. Dette betyr av Norge har mellom 15 og 25 % av verdens hekkebestand. Ringmerkingsfunn tyder på at våre fjellmyrløpere trekker sørøstover via et begrenset rasteområde i Sivash på Krimhalvøya til overvintringsområdene i de østre delene av Middelhavet, i Rødehavet, i Den Persiske Gulf og østover til India.

Fjellmyrløperen er svært utsatt for selv små endringer i vannspeilet på myra. I Finnmark er den økende trafikken med firehjulsmotorsykler med medfølgende spor, demming og senkning av vannspeilet i myrområdene en trussel mot arten.

mellom åpent vann, blautmyr og tørrere, mer vegetasjonsrike områder, gir normalt de rikeste fugleområdene (Fylkesmannen i Finnmark 1996). Noen arter er lite kravfulle når det gjelder myrenes fuktighet og næringsstatus, og er mest avhengig av det åpne myrlandskapet (f.eks. vipe, småspove), mens andre er mer avhengige av myr med god næringsstatus (f.eks. brushane). Forekomsten av åpent vann vil øke mangfoldet av vadefugl betraktelig. For noen er det tilstrekkelig med svært våte partier, overvann og små myrpytter (f.eks. *Tringa*-snipene), mens andre må ha større vannansamlinger eller småtjern (f.eks. svømmesnipe). Fjellmyrløper finnes bare på myrer som er så bløte at de er tilnærmet uframkommelige (Direktoratet for naturforvaltning 2006). Et variert landskap gir ulike arter mulighet til å finne en diett, reirplasser og skjul som passer dem og deres levevis. På dette viset oppfyller ulike deler av våtmarksområdene forskjellige funksjoner for fuglene (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Dverggåsa Imre. Foto: Ingar Jostein Øyen.

Ofte påvirker fuglearter i et fuglesamfunn hverandre gjensidig. Hvis en art skulle forsvinne kan det ha stor effekt på resten av fuglesamfunnet (Fylkesmannen i Finnmark 1996). Eksempler på dette kan være at fravær av hakkespetter vil påvirke enkelte våtmarksfuglers mulighet til å finne reirplass i hule trestammer. Færre våtmarksfugler kan påvirke jaktsuksessen til enkelte rovfugler, noe som igjen kan virke inn på overlevelsen til andre fuglearter.

For å ta vare på fugleartene som er tilknyttet myrer og våtmarker er det derfor viktig å ta med hele myrkomplekser, og ikke bare deler av ei myr med spesielle verneverdier (f.eks. ei rikmyr eller en hekkeforekomst av fjellmyrløper). Fugletellinger viser at også nærområdene til våtmarksområder har flere arter og individer av fugl i forhold til mer fjerntliggende områder. Derfor vil det være

DVERGGÅS *Anser erythropus*

Dverggåsa er en av våre få hekkefugler som har status som globalt truet. Den er oppført som kritisk truet på den norske Rødlista og internasjonalt har den fått status som sårbar.

Den globale bestanden har gjennomgått en rask bestandsnedgang gjennom hele det forrige århundret. Bestandsnedgangen har vært fulgt av oppdeling av hekkeutbredelsen, og gitt grunn til å frykte at arten vil utryddes hvis den negative trenden fortsetter. Globalt er hardt jakttrykk og habitattap antatt å være de største trussel-faktorene.

Den fennoskandiske bestanden fortsetter å gå tilbake også i dag. Det er flere faktorer med komplekse påvirkninger som har resultert i dagens gjenværende restbestand i Norge, og det hele må sees i en sammenheng der deltiltak som iverksettes kan bidra til å bedre overlevelse og øke reproduksjon for dverggåsa. Samtidig er det avgjørende at statlige myndigheter og interesseorganisasjoner og grunneiere, jegere og jegerorganisasjoner langs trekkruta arbeider i fellesskap for til å snu den negative utviklingen.

På den positive siden har dverggåsa fått et økt nasjonalt og internasjonalt fokus i de senere år. Dette gir både forvaltningsmyndigheter og andre interessenter en større mulighet til å iverksette målrettede tiltak og effektivt måle disse opp mot situasjonen på hekkeplassene i Norge.

Handlingsplan for dverggås som ble utgitt av Direktoratet for naturforvaltning høsten 2009 har som hovedmål å stoppe nedgangen i bestanden over en 5-års periode. Videre skal bestanden, over en lengre tidshorisont, restaureres tilbake og gradvis bygges opp til minimum 1000 individer. Finnmark innehar majoriteten av hekkende fugler i Fennoskandia, og Norge vil føre en aktiv og ansvarlig forvaltning av arten, der det første steget mot rettede tiltak for bevaring vil være oppfølging av de nasjonale tiltak som anbefales i handlingsplanen for arten.

viktig å ta med buffersoner i våtmarksområdets ytterkanter. Dette kan f.eks. være skogkledde åser i liene ned mot et større myrkompleks. Enkelte arter som hekker inne i skogen kan være avhengig av fuglelivet ute på myrområdene. Ett eksempel er dvergfalk. Den jakter i stor grad på fugl i det åpne myrlandskapet, men hekker i gamle kråkereir inne i skogen. I motsetning til spurvehauk og hønsehauk som gjerne jakter i tett skog, jakter dvergfalken nesten utelukkende i åpent terreng (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

4.3 Kulturminner og kulturpåvirkning i Finnmark

Finnmark er Norges største fylke og har stor variasjon i topografi mellom øst og vest og mellom fjord og innland. På grunn av dette finnes et stort mangfold av kulturminner i Finnmark (Finnmark fylkeskommune 2009).

De første sporene etter mennesker finner en ved kysten, men så snart innlandet ble isfritt ble også disse områdene tatt i bruk. Etter at isen smeltet har landet hevet seg. Innlandet hadde tykkest islag og har derfor hevet seg mest i ettertid. Dette betyr at vi i dag finner spor etter strandbundet bosetning fra eldre steinalder (ca. 10 000 - 4500 f.Kr.) 30-80 meter over havet innerst i fjordene, mens ytterst på kysten, hvor landet ikke har hevet seg like mye, kan vi finne spor fra denne tiden på 7-30 meter over havet (Finnmark fylkeskommune 2009).

Kulturminner man finner i Finnmark:

- Boplasser, huler eller heller med spor etter folk som har holdt til eller arbeidet der
- Arbeids- og verkstedsplasser av alle slag
- Spor etter åkerbruk av alle slag
- Vegfar av alle slag
- Forsvarsverk av alle slag
- Tingsteder, kultplasser og andre steder det knytter seg tradisjon, sagn eller tro til
- Steiner og fast fjell med runeinskripsjoner, hellemalinger og helleristninger
- Bautasteiner, kors og andre slike minnesmerker
- Steinsettinger eller steinlegginger
- Gravminner av ethvert slag, enkeltvis eller samlet

Mennesket har til alle tider benyttet seg av ressursene ved kysten og i innlandet. Levesettet i forhistorisk tid har vært basert på jakt, fangst, fiske og sanking hvor man flyttet mellom ulike boplasser i løpet av året for å kunne utnytte ulike ressurser på best mulig måte. Funn fra steinbrukende tid og fram til moderne tid vitner om utnyttelse av fiskeressursene i Finnmark. For eksempel viser funn fra boplasser i Varanger utnyttelse av fiskeressurser i Varangerfjorden, og mangfoldet av sjøsamisk bosetning langs kysten vitner om fiskerinæring. Også villreinfangst har vært en viktig næring helt siden yngre steinalder (ca. 4500-1800 f.Kr) og kanskje enda lenger tilbake. Helleristningene i Alta inneholder jaktscener med bruk av gjerder eller innhengninger. Eldre tids fangstgropsystemer finnes i innlandet, på fjellet og langs dalstrøk. Disse tegner seg som lange strekninger med store og små groper til bruk i viltfangst. Dette er et lite utdrag av de omfattende kulturmiljøene som Finnmark består av (Finnmark fylkeskommune 2009).

Det er registrert 4088 lokaliteter med automatisk freda kulturminner i Finnmark (fra før år 1537, samiske kulturminner eldre enn 100 år og stående byggverk fra før 1649). Totalt er det funnet 18543 enkelt- kulturminner. Alta (492) og Vadsø (380) har flest registrerte kulturminnelokaliteter. Tana (2384), Karasjok (2212) og Vadsø (1984) er de kommuner som har flest registrerte enkelt-kulturminner. Alle disse er verdifulle vitnesbyrd på vår felles arv og er viktig å verne for å gi framtidens generasjoner mulighet til å bli kjent med deres kulturarv (Finnmark fylkeskommune 2009).

Finnmark er et sentralt samisk bosettingsområde og den samiske kulturen her har røtter langt tilbake i forhistoria. Samiske kulturminner i fylket er derfor tallrike og har en stor variasjon i type og alder. I tillegg til de fysiske sporene i landskapet som tidligere generasjoner har levnet, kommer tradisjoner

og sagn knyttet til hellige fjell eller andre naturobjekter. Slik kan også det som ikke er skapt av mennesker defineres som et samisk kulturminne (Lantz og Schanche 2009).

Samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk freda i følge kulturminneloven. Årsaken til at samiske kulturminner har en yngre tidsgrense for gjeldende automatisk fredning enn ikke-norske, er de samiske kulturminnenes betydning for folk i dag og for ettertida som et dokument på samisk bosetning og kulturuttrykk over tid. Samisk kultur var lenge skriftløs, og mye av den kunnskap som for andre kulturer er dokumentert i skriftlige kilder, er i samisk kultur først og fremst videreført via materiell kultur, kulturell praksis og i muntlige fortellinger og tradisjoner, gjerne knyttet til gamle boplasser, aktivitetsplasser (f. eks. fangstanlegg) eller hellige steder. Derfor er dokumentasjonen av de muntlig overførte tradisjonene, sammen med de fysiske stedene, særlig viktig i samisk kulturminnevern (Lantz og Schanche 2009).

Ut fra forskningsmessig konsensus kan en samisk tilstedeværelse konstateres så langt tilbake som til ca. 2000 f.Kr. Før det vil man mene at det ikke finnes grunnlag til å gi et kulturminne en etnisk tilhørighet, men også kulturminner bakenfor denne tidsgrensa må likevel kunne sies å tilhøre den samiske forhistoria (Lantz og Schanche 2009).

Av fysiske samiske kulturminnetyper kan nevnes gammetufter, graver i ur, offerplasser og fangstanlegg for villrein. Teltboplasser med datering senere enn middelalder knyttes ofte til reindrifta og et mobilt bosettingsmønster. Oppkomsten av reindriftspastoralismen regnes ofte tilbake til middelalder, men man kan anta at temming av rein til trekkdyr og lokkedyr går mye lenger tilbake i tid. Også i sjøsamisk kultur har man tidligere flyttet mellom ulike boplasser i løpet av året. Selv etter at man her tok opp dyrehold, med for eksempel sau, geit, ku og kjørerein i middelalderen, fortsatte den sesongvise flyttingen (Lantz og Schanche 2009).

Samene ble fra rundt 1500-tallet og fremover flere ganger gjenstand for kristen misjonsvirksomhet, fra både vest og øst. De tidligste sporene etter dette er fra Sør-Varanger, og St. Georgs kapell i Neiden er kanskje den mest kjente lokaliteten. På slutten av 1600-tallet og særlig på 1700-tallet ble samene i det øvrige Finnmark også forsøkt vendt til den kristne lære. På flere steder ble det på hellige plasser som tidligere ble brukt av samene oppsatt kirkebygg. Vi vet fortsatt veldig lite om hvordan den nye læren ble mottatt av samene, men på slutten av 1800-tallet defineres de fleste samer som kristne (Lantz og Schanche 2009).

Finnmark har i lang tid hatt innslag av ulike folkegrupper, og mange nyere tids kulturminner vitner om dette. Kvenene slo seg ned i Nord-Norge alt i middelalderen, og i første halvdel av 1700-tallet ble det etablert en rekke kvenske bosetninger langs elvedaler og fjorder i Finnmark. Denne innvandringen økte etter 1850-årene, da utvandringen til Nord-Amerika via Finnmark førte til at mange kvener slo seg ned i fylket for godt. Det finnes i dag bevart en betydelig kvensk bygningsmasse på begge sider av Varangerfjorden med en konsentrasjon i Vadsø (”kvenenes hovedstad”) hvor Tuomainengården og Bietilæanlegget er flotte eksempler. Et annet kvensk tyngdepunkt i Finnmark er Porsanger. Mange forskere mener at kvenene har hatt stor betydning for landbrukets utvikling i Finnmark. Utslåtter, torvuttak til fyring og korndyrking lar seg fortsatt spore i landskapet. Spor etter kvenenes virksomhet finnes i områder som var og er preget av kulturmøter mellom ulike befolkningsgrupper som for eksempel nordmenn, samer og russere. Inskripsjoner i Vardø kirke funnet av Christian IV’s sekretær i 1599 vitner om at russere har hatt forbindelse til Varangerområdet så langt tilbake som 1500-tallet. I 1680-årene klagde fogden i Øst-Finnmark over at russerne drev med ”adskillige kjøbmandskab”. Fra om lag 1740- tallet finnes skriftlige kilder som beretter om russiske skuter fra Arkhangelsk som kom til Vardø for å drive handel, pomorhandel. Vardø har fått benevnelsen ”pomorhovedstaden i Norge”. Pomor betyr opprinnelig ”kystbeboer”, ”en som bor ved havet”. Innen 1770-tallet hadde russiske fiskere spredt seg helt til Sørøya. I dag står russebuene rundt om i Finnmark som vitnesbyrd på denne russiske innflytelsen (Finnmark fylkeskommune 2009).

I arbeidet med verneplanen er også kjente kulturminner gjennomgått. Det er imidlertid gjennomgående at områder et stykke fra bilveg og bosetning i liten grad er kartlagt for kulturminner. Der det er kjente kulturminner i tilknytning til kandidatområdenes grenser er det vurdert grensejusteringer for å innlemme disse i et mulig verneområde som en ekstra sikring av kulturminnet.

5 Myrer og våtmarker – en vitenskap i seg selv

5.1 Våtmark er ikke bare våt mark

Ut fra våtmarkskonvensjonen (Ramsar-konvensjonen) er våtmarker områder som er vannmetta eller oversvømte. Herunder inngår myrer av alle slag, innsjøer og tjern, bekker, elver, elvedeltaer, elvemunninger, bukter og grunne havområder. Ut fra topografiske, hydrologiske og biologiske kriterier er dette en uensartet gruppe av miljøer som er satt sammen. Fellesnevneren er at vann er til stede og preger miljøet. Kartlegging av naturtyper -verdisetting av biologisk mangfold (Direktoratet for naturforvaltning 2006) deler begrepet våtmark inn i flere naturtyper, der det blant annet skilles mellom naturtypene myr, innsjøer/våtmarker, fukteng, sumpskog og evjer, bukter og viker (Direktoratet for naturforvaltning 2006). Våtmarksdelen av denne verneplanen har fokus på fugleliv, og i ornitologisk sammenheng er det hensiktsmessig å bruke våtmarkskonvensjonens definisjon på våtmark siden en rekke fuglearter gjennom hele sin livssyklus er avhengig av våtmark i videste forstand. I denne sammenhengen er det praktisk å dele inn våtmarkene i våtmarker på fastlandet, våtmarker ved kysten, i skjærgården og lukka farvann, elvemunninger og landarealer langs kysten.

I våtmarker på fastlandet inngår alle myrområder. Myrtyper, geografisk variasjon og dannelse blir gjort rede for under. Videre omfattes elver og bekker, og viktige i denne sammenheng er stilleflytende meandrerende (svingete) partier med loner og sumpområder. Vann og innsjøer tas også inn i denne gruppen. Innsjøer deles ofte inn etter næringsforhold, fra næringsfattige til næringsrike, der de næringsrike har størst produksjon. I de største innsjøene vil grunne bukter og viker være viktige fuglebiotoper (Fylkesmannen i Nordland 1985).

Tidevannsarealer utgjør en viktig våtmarkskategori for vannfugl. Grunne sjøområder ned til seks meters dyp regnes også som våtmark. Det samme gjør slike områder med større dyp dersom disse henger sammen med større gruntvannsarealer eller fjæreområder. Ferskvanns- og brakkvannsbukter, grunne sund, strømmer og bukter i sjø og lukka farvann er viktige fuglemiljøer (Fylkesmannen i Nordland 1985).

Når det gjelder elvemunninger, er deltaområder den største gruppen våtmarker og er mest aktuell i Norge. Deltaområder er avsetningsområder for løsmasser fra et vassdrag i sjø eller ferskvann. De største av disse produktive områdene finner man i fjordbotnene. I forbindelse med elvemunninger kan man også finne estuarier, men denne naturtypen er lite representert i Norge. Estuarier omfatter delvis innstengte munningsområder der det foregår en gradvis uttynning av sjøvann. Næringstilførsel fra sjø og elvevann skaper meget næringsrike og gunstige forhold for våtmarksfugler (Fylkesmannen i Nordland 1985).

Landarealer langs sjøen omfatter strandområder i umiddelbar tilknytning til tidevannssonen og delvis under påvirkning av sjøvann under springflo og under spesielle værforhold. Denne sonen får tilført næring fra sjøen og gir grunnlag for høy biologisk aktivitet. Strandsonen kan ellers omfatte større

områder med strandsump og strandeng. Holmer og skjær i gruntvannsområder er viktige ornitologisk sett siden de er hekkeplasser for enkelte våtmarksfugler (Fylkesmannen i Nordland 1985).

5.2 Myrdannelse og utbredelse

Jordas viktigste vegetasjonsfordeling framtrer som soner parallelt med ekvator. Dette henger sammen med plantenes ulike klimakrav, og fordeling av vegetasjon fra sør til nord henger sammen med variasjon i varmemengden fra sola i vekstsesongen. I tillegg til variasjon i plantedekket fra nord til sør, finnes også en global gradient fra kyst til innland der variasjon i fuktighet og vintertemperatur spiller en viktig rolle. Derfor er jorda også inndelt i vegetasjonsseksjoner (Moen et. al 1998).

Ginaljeaggi i Kautokeino ei vårnatt i 2009. Ginaljeaggi er et strengmyrkompleks med rik myrviddevegetasjon. Foto: Martin Hanssen.

Myr er globalt sett langt på veg avgrenset til det nordlige barskogbeltet over Nord-Europa, Sibir og Nord-Amerika, inkludert mesteparten av Skandinavia. Denne sonen er preget av lange og kalde vintrer med en kort og kjølig sommer. Disse klimatiske forholdene fører til at fordampingen er vesentlig lavere enn nedbøren, og grunnvannet står dermed høyt i flatere områder. Oksygen løser seg dårlig i stillestående vann og dette gir dårlige livsvilkår for de fleste organismer inkludert nedbrytende organismer som sopp og bakterier (Moen 1983). Dette ugjestmilde miljøet legger til rette for myrdannelse. Myr er avhengig av høyt grunnvann og oksygenfattige omgivelser slik at produksjonen av plantematerialer overstiger nedbrytingen. Torvmosene har mange egenskaper som gjør dem spesielt tilpasset å vokse på myr og produsere torv. Torvmosene vokser i toppen og dør nedenfra. Under gunstige forhold vokser de fort, opptil 5-10 cm per år. Torvmosene inneholder stoffer som hemmer nedbrytningsprosessene, og på grunn av surt og oksygenfattig miljø akkumuleres dødt mosemateriale. Rester av torvmoser utgjør en meget stor del av torva i våre myrer (Moen 1983, Fremstad og Moen 2001).

5.3 Myrvariasjon i Finnmark

Myrenes utforming er avhengig av mange forhold. Ved siden av terrengets utforming og mineraljordas næring og evne til å holde på vann, er klimaet viktig for myrdannelsen. Geografiske forskjeller i disse faktorene gjør at ulike myrtyper er bundet til bestemte områder i landet (Moen et. al 1998).

I flatt terreng med dårlig drenering kan det dannes myr nesten overalt i Norge, unntatt i de høyeste fjellområdene der produksjonen av plantemateriale er for liten. Høy nedbør fremmer økt markfuktighet og gir dermed økt mulighet for myrdannelse. I kystnære strøk sørger høy luftfuktighet og jevn tilgang på nedbør for at markfuktigheten er høy det meste av sommeren, og i slike områder finnes myr i mange terrengtyper. På de fleste myrene er det en større planteproduksjon enn det som brytes ned, og dette fører til torvakkumulering (Fremstad og Moen 2001).

Klimatiske og næringsmessige forhold samt terrengets utforming varierer når man beveger seg rundt om i Finnmark. Dersom vi tenker oss samme myr plassert ulike steder i fylket, vil vegetasjonen dermed kunne bli forskjellig. For å beskrive disse variasjonene bruker Vorren (1979) en vegetasjonssoneinndeling av fylket og en seksjonsinndeling (figur 1).

Vegetasjonssonene som blir benyttet av Vorren (1979) er en underinndeling av de globale vegetasjonssonene og er basert på kartlegging av klimatisk betingete lavlandsvegetasjonssamfunn (ikke utviklet med tanke på myrsamfunn). I Finnmark finnes følgende vegetasjonssoner: Arktisk sone, halvarktisk sone, nordboreal sone nordlig del og nordboreal sone sørlig del, se figur 1.

Seksjonsinndelingen av fylket bygger på forekomsten av bestemte myrplanter i utbredte plantesamfunn, disse gjenspeiler graden av kyst- til innlandsklima. I Finnmark finnes følgende vegetasjonsseksjoner for myr: IIa ytre Vest-Finnmark, IIb ytre Øst-Finnmark, III fjordstrøk, IV indre strøk ytre del og V indre strøk indre del, se figur 1.

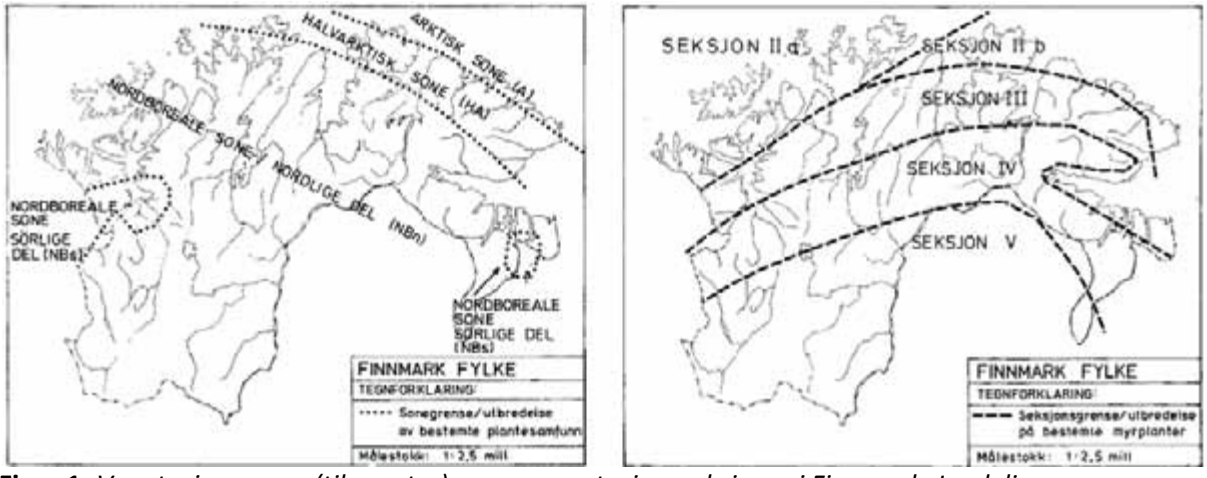

Figur 1: *Vegetasjonssoner (til venstre) og myrvegetasjonsseksjoner i Finnmark. Inndelingen er nærmere omtalt i den løpende teksten over figuren. Fra Vorren (1979).*

5.4 Myrkomplekset

Det fins mange måter å inndele myrer på. Myrene kan deles inn geografisk, etter næringstilgang, måten de er dannet på, vannpåvirkning (hydrologi), utforming (morfologi), torvens sammensetning eller på andre måter. Myrene kan deles inn i to hovedtyper etter tilgangen på næring. Jordvannsmyr (minerotrof myr) får i tillegg til nedbørsvann også tilført vann som har vært i kontakt med mineraljord. Alle myrer har opprinnelig tilhørt denne typen. Etter hvert som torva vokser kan den vokse seg høyere enn omgivelsene slik at myrplantene mister kontakt med jordvannet. Da får myra all næring fra nedbøren, og en får dannet nedbørsmyr (ombrotrof myr).

Ei myr vil normalt være sammensatt og ikke bestå av en myrtype. Dersom en ser nøyere etter kan myra ofte deles inn i mindre strukturer. Et myrkompleks tilsvarer hele myra og avgrenses mot fastmark. Myrkomplekset består av en til flere myrelementsamlinger og disse kartlegges som myrtyper (for eksempel eksentrisk høgmyr, strengmyr, palsmyr, se nedenfor). Myrelementsamlingene består av myrelementer som har enhetlige hydrologiske forhold. Myrelementene kan bestå av en myrstruktur, eller ofte to i veksling. Betegnelser på myrstrukturer kan være tuer, fastmatte, mykmatte og løsbunn. Disse beskrives nærmere nedenfor. Andre myrstrukturbetegnelser er for eksempel hølje, som er en våt, flat forsenkning mellom tørrere deler på nedbørsmyr. Flarker er våte, flate forsenkninger mellom tørrere deler av minerotrof myr. Disse mangler eller har svak torvdannelse. Lagg er dreneringssystem med minerotrof vegetasjon i kanten av nedbørsmyr (Fremstad 1997, Fremstad og Moen 2001).

I tillegg til hovedinndelingen av myr etter næringstilgang, samt geografisk inndeling som beskrevet over, er det vanlig å dele inn myrene i myrtyper etter form og hydrologi og/eller vegetasjon (Moen et. al 1998).

5.5 Myrtypeinndeling etter hydrologi og utforming

Etter utforming og hydrologi deles nedbørsmyrene inn i høgmyr med flere undertyper, samt terrengdekkende myr. Høgmyr er tydelig hvelvet nedbørsmyr med et mer eller mindre tydelig kuppelformet torvlag som heller ned mot laggen (se figur 2). Flere utforminger av denne myrtypen eksisterer i landet. Konsentrisk høgmyr er symmetrisk med høyeste punkt på midten av myra, eksentrisk høgmyr har høyeste punkt nært den ene myrkanten, atlantisk høgmyr har flere kupler i et myrlandskap der det ofte er vanskelig å skille mellom høgmyr, terrengdekkende myr og andre myrtyper. Alle høgmyrer er knyttet til lavlandet og utforming varier mye med avstand fra kysten. De overnevnte høgmyrtypene finnes hovedsakelig i sørligere og mer oseaniske strøk enn Finnmark. Terrengdekkende myr er nedbørsmyr som dekker landskapet som et teppe, dette gjelder høydedrag, platåer og skråninger. Denne myrtypen er begrenset til de mest nedbørsrike delene av landet og fins ikke i Finnmark (Fylkesmannen i Finnmark 1996, Moen et. al 1998, Fremstad og Moen 2001). Av nedbørsmyr i Finnmark har vi kun lapplandshøgmyr som mangler enkelte myrelementer som er vanlig på de overnevnte høgmyrtypene. Her vokser fjellkrekling, finnmarkspors, dvergbjørk og molte på de tørrere delene, mens torvmoser, starr og torvull trives på i de bløtere områdene. Lapplandshøgmyr finnes i de indre fjordstrøk og på Finnmarksvidda. Det er særlig på denne myrtypen palser forekommer (Vorren 1979, Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Smeltende pals ved Iešjávri. Foto Jarle Bjerke.

Palsmyr er en myrtype med sporadiske forekomster av permafrost. Palser består av torvhauger med en kjerne av is, og disse haugene dannes i områder med lavere gjennomsnittelig årstemperatur enn -1 °C. Palsene kan være fra noen få desimeter til 6-7 meter høye. Disse strukturene har nedbørsmyrvegetasjon, og ligger som øyer på lapplandshøgmyr. Palser kan også finnes på jordvannsmyr, men er sterkest knyttet til nedbørsmyrer i Finnmark (Fylkesmannen i Finnmark 1980, Fremstad 1997, Moen et. al 1998, Fremstad og Moen 2001).

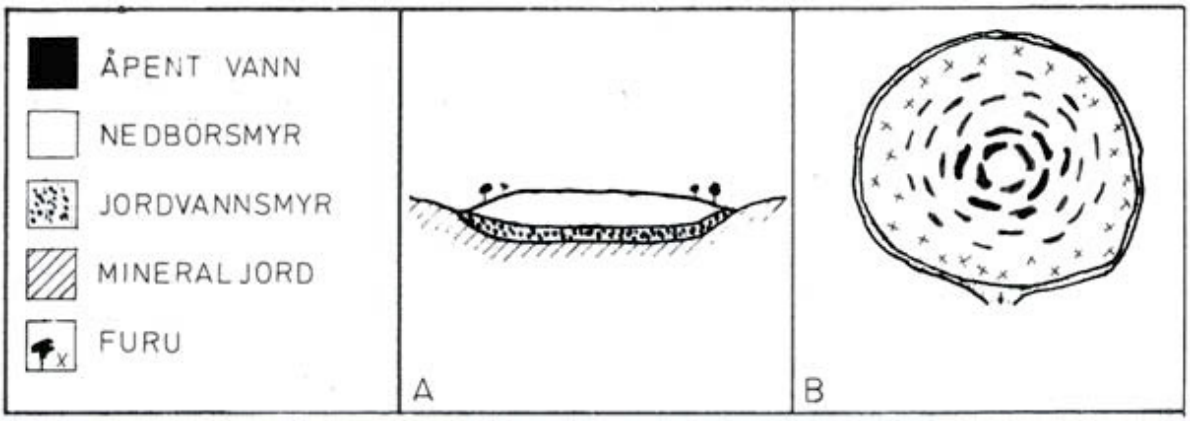

Figur 2: *Konsentrisk høgmyr. A snitt, B overflatestruktur (Moen 1973).*

Flatmyrer er flate jordvannsmyrer og dannes ofte ved gjengroing av tjern. Disse finnes overalt i landet der myr dannes og er vanlig over hele fylket. Flatmyrer i Finnmark har ofte fattig eller middelsrik vegetasjon. Vanlig v
egetasjon på fattigere flatmyrer er torvmoser, granstarr, flaskestarr og duskull. Finnmarksstarr, tranestarr, sennagras, myrklegg, makkmose og brunklomose finnes på rikere versjoner av denne myrtypen. Bakkemyrer er jordvannsmyrer i hellende terreng med mye sigevann, og det er blant disse vi finner de rikeste myrene i fylket med kravfulle arter som myrtevier og breiull (Fylkesmannen i Finnmark 1996, Moen et. al 1998, Fremstad og Moen 2001).

Strengmyr er myr med langstrakte, tørre myrpartier (strenger) og fuktige, minerotrofe partier (flarker) i et regelmessig mønster. Strengene kan være minerotrofe eller ombrotrofe. Disse strukturene ligger på tvers av myras helningsvinkel. Strengmyrer er vanligst i de nordøstlige delene av Skandinavia, og er vanlig i Finnmark. Blandingsmyrer er myrer som har områder med nedbørsmyr og jordvannsmyr, og strengblandingsmyr er en type blandingsmyr der strengene er ombrotrofe. Strengene dannes av telehiv (Fremstad 1997, Moen et. al 1998, Fremstad og Moen 2001).

5.6 Myrtypeinndeling etter vegetasjon

I botaniske og økologiske sammenhenger er det vanlig å skille mellom tre hovedgradienter i myrvegetasjon som henger sammen med økologiske forhold. Disse er rikhetsgrad-, tue-løsbunn- og myrkant-myrflategradienten (Moen et. al 1998). Figur 3 viser plassering av myrvegetasjonstypene i forhold til de tre økologiske hovedgradientene.

Det er fem nivå langs rikhetsgradienten; nedbørsmyr, fattigmyr, intermediærmyr, rikmyr og ekstremrikmyr. Nedbørsmyrenes vegetasjon har ekstremt dårlig næringstilgang og er artsfattig. Her dominerer først og fremst torvmoser, men noen få andre lite kravstore planter vokser også her. Vegetasjonen på palser på nedbørsmyr er som tuevegetasjon (se under). De resterende fire enhetene finnes på jordvannsmyr. Langs kysten av Vest-Finnmark finnes torvmoserike fattigmyrkompleks. Fra sør til nord forandrer artsinventaret seg, men består stort sett av torvmoser og starr, samt lyng og dvergbjørk i de nordlige strøk (Fylkesmannen i Finnmark 1980, Moen et. al 1998).

Intermediære myrviddesamfunn finnes gjerne i strengmyr i innlandet. Karakteristiske arter er flarker med blystarr, strengstarr og dystarr. I myrvegetasjonsseksjon V, indre strøk indre del, finnes også vrangull. I vegetasjonssone III, fjordstrøk, finnes relativt flate strengmyrer i noe avstand fra havet. I myrkantene her opptrer middelsrike sølvvier- og lappviersamfunn. Er terrenget kupert dannes typiske middelsrike bakkemyrer (Fylkesmannen i Finnmark 1980, Moen et. al 1998, Fremstad og Moen 2001).

Det er få rikmyrer i den nordlige delen av den nordboreale vegetasjonssonen. Men et godt eksempel er Morššajeaggi. Her karakteriseres vegetasjonen i flarkene av småsivaks, strengstarr, dystarr, flaskestarr, elvesnelle, myrsauløk, bukkeblad, småblærerot, brunklomose og makkmose. Fastmattene domineres av bjønnskjegg og brunklomose, og dvergbjørk i feltsjiktet. Rikmyrer i sørlig del av den nordboreale sonen er som regel preget av breiullsamfunn, der breiull selv og kornstarr er to karakterarter (Fylkesmannen i Finnmark 1980).

Variasjonen langs tue-løsbunngradienten henger sammen med grunnvannsnivå. Tuene er forhøyninger i terrenget og domineres av lyng, fastmattene er trygge å gå på, mykmattene avsetter spor ved tråkk og karakteriseres av fuktighetskrevende arter. Løsbunn har ikke skikkelig vegetasjonsdekke, torva ligger i dagen og er ikke tråkkfast. Forskjeller i hvor stor vanntilgang plantene foretrekker gjenspeiles i deres voksested langs gradienten (Moen et. al 1998, Fremstad Moen 2001).

Myrkant-myrflategradienten har kun to nivå, myrkantvegetasjon og myrflatevegetasjon. Myrflatene karakteriseres av tykkere torvlag, åpne omgivelser, og plantearter som er eksklusive myrarter. Myrkantsamfunnene kjennetegnes av trær, busker og andre kantarter som ikke fins ute på myra. Her er også tynnere torv, skyggevirkning fra høyreist vegetasjon og bedre næringstilgang enn ute på myrflata (Moen et. al 1998, Fremstad og Moen 2001).

<table>
<tr><td></td><td>Ombrotrof</td><td>Fattig</td><td>Intermediær</td><td>Rik</td><td>Ekstremrik</td></tr>
<tr><td>Skog-
/krattbevokst</td><td>J1</td><td>K1</td><td>L1</td><td colspan="2">M1</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Tue
Fastmatte
Mykmatte
Løsbunn</td><td>J2</td><td>K2</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>J3</td><td>K3</td><td>L2</td><td>M2</td><td>M3</td></tr>
<tr><td>J4</td><td rowspan="2">K4</td><td>L3</td><td colspan="2">M4</td></tr>
<tr><td>Høystarrmyr</td><td></td><td colspan="3">L4</td></tr>
</table>

Figur 3: *Figuren viser plassering av myrtypene i forhold til de tre økologiske hovedgradientene på myr; fattig-rik, myrkant-myrflate og tue-løsbunn. Bokstavene (J til M) viser myrtypens plassering i forhold til fattig-rik gradienten, Tallet 1 viser til kantvegetasjon, tallene 2 til 4 viser til plassering langs tue-løsbunn gradienten.*

6 Bruk, utnyttelse og trusler

Våtmarker, inkludert myr, har over lang tid vært utsatt for en rekke arealreduserende påvirkningsfaktorer, og selv om mange viktige områder i Norge nå er vernet, er mange våtmarker fortsatt utsatt for stort press eller de trues av gjengroing. Naturtyper som er særlig truet er deltaområder, rikmyrer og høgmyrer (ikke lapplandshøgmyrer som vi har i Finnmark). Som nevnt representerer våtmarker og myrer svært viktige hekke- og rasteplasser for mange fuglearter, noe som har vært avgjørende for fokus på bevaring av disse områdene. I Rødlista 2006 er ca. 190 arter (5 %) knyttet til myr og nær 400 arter (10 %) knyttet til våtmark og vannkanter. Man forventer at

gjengroing vil bli et økende problem også i intakte myrsystemer under et varmere klimaregime. I tillegg kan lufttransporterte næringsstoffer forandre artsinventaret på myrer med vegetasjon som er tilpasset næringsfattige miljøer. Sur nedbør vil ha størst effekt på myrer med arter som er tilpasset rikere miljøer (Fremstad og Moen 2001, Kålås et. al 2006).

6.1 Gjengroing, grøfting, torvuttak

Myrene har til alle tider vært viktige jordbruksarealer. I mange hundre år har myrene blitt benyttet som slåtteareraler, og enkelte steder hentes det også i dag ut elvesnelle som vinterfôr til rein. I hovedsak er ikke høsting av den naturlige vegetasjonen på myr økonomisk lønnsomt i dag. Omlegging av landbruket har på landsbasis ført til at mange arter har gått tilbake pga. gjengroing av slike arealer slik at konkurransesvake arter forsvinner. Det er usikkert hvor stort problem dette er i Finnmark siden det er omfattende beiting av rein i nesten hele fylket (Moen 1983, Fremstad og Moen 2001).

I perioden fra 1950 til ca. 1990 ble det i Norge foretatt omfattende grøfting og drenering av våtmark og sumpskog som ledd i omdisponering av arealer til skogproduksjon, oppdyrking eller utbyggingsformål (Fremstad og Moen 2001). I Finnmark var det store nydyrkingsprosjekter etter krigen, der en satte stor innsats i myrdyrking. I perioder ble det hentet inn arbeidskraft fra Finland og finske arbeidere reiste rundt og gravde grøfter på gårdene i fylket. På 1970-tallet ble det etablert mange store bureisningsbruk i fylket, og mye myrjord ble dyrket opp på denne tida. Blant annet blir Brennelvmyrene i Porsanger brukt som eksempel på godt kanaliseringsarbeid på myr. Grøftinga i Finnmark har særlig rammet rike myrtyper i de klimatisk varmeste delene av fylket.

Grøfting senker grunnvannsstanden, og dette har store økologiske konsekvenser og fører til gradvis uttørking av jorda slik at den blir uegnet for arter som er sensitive for slik påvirkning. Foruten akutt habitatmangel, vil arter knyttet til våtmark, sump og mindre vannforekomster også kunne utsettes for fragmenteringseffekter ettersom arealene blir oppstykket. Mange steder grøftes og gjødsles myrene for å øke planteproduksjonen. Likevel har kun mindre myrområder i Finnmark blitt grøftet til landbruksformål, og denne praksisen har avtatt de siste tiårene. I sørligere deler av landet blir myrene grøftet for skogbruksformål, men på grunn av klimaet i Finnmark er ikke dette praksis her oppe (Fremstad og Moen 2001). Grøfting fører til nedbrytning av plantemateriale med frigjøring av store mengder CO_2. Å unnlate å grøfte flere myrer trekkes derfor fram som et av de mest effektive klimatiltak i landbruket, eks. i kronikk i Bondebladet 7.1.2010.

På myra lagres plantemateriale som verdifull torv som har blitt utnyttet over hele landet til brenntorv (Moen 1983). I skogfattige strøk har torvmyrene opp gjennom tidene vært utnyttet til brensel helt fram til 1960-tallet, og denne praksisen har også foregått i Finnmark. De fleste myrene i våre kyst- og fjordstrøk har tydelige spor etter torvstikking. I de indre delene av Finnmark har myrene stort sett unngått slike inngrep. Siden fylket har omfattende myrarealer ble det på 1980-tallet vurdert kommersiell utnytting av disse ressursene. Myrkartleggingen ble gjennomført av et privat firma, men planene ble forlatt fra på grunn av dårlig regenereringsevne av disse områdene samt ressurskonflikter.

6.2 Motorferdsel

Terrengmotorsykler, som tidligere kun ble brukt av yrkesutøvere innen reindrift, i militær sammenheng eller til transport i forbindelse med elgjakt, blir stadig mer benyttet i forbindelse med friluftsliv og transport til hytter, teltområder, fiskevann, multemyrer og jaktleirer. Lengden av offentlige barmarksløyper og dispensasjonstraseer i Finnmark overgår nå 3200 km. Den omfattende barmarkskjøringen er et økende problem, ikke bare i Finnmark, men også i Sør-Norge (Heggberget og Jonsson 2005).

Terrengkjøring på barmark er den motorferdsels-aktiviteten som gir mest skade på vegetasjon og landskap. I tillegg kan ferdsel med snøskuter i perioder eller i områder med lite snø eller på tint mark medføre vegetasjonsskader. Om motorferdselen gir vegetasjonsskader, eller hvor omfattende skaden er, avhenger av faktorer som kjøreadferd, type kjøretøy, hvor ofte det kjøres og terrengets bæreevne. Terrengkjøring kan gi direkte skader i form av synlige kjørespor eller ødelagt vegetasjonsdekke, men også endringer i terrengets dreneringsmønster, avrenning og erosjon. Vegetasjonen er mest sårbar for påvirkning om våren og høsten. Da er det høyest vanninnhold i jorda, og vegetasjonen er i etablerings- eller avslutningsfasen. Færrest kjøreskader får en på snødekt og frossen mark. Det er en nær sammenheng mellom skadeomfang og bæreevne til underlaget. Den naturtypen med aller lavest slitestyrke er myr og torvdekt mark. Vegetasjonsendringer på myr skyldes hovedsakelig endringer i vannforhold, og det er spesielt antall arter av torvmoser som går tilbake ved barmarkskjøring i fuktige vegetasjonstyper. Selv moderat slitasje på marka kan føre til langvarige endringer i vegetasjonssammensetning. Kraftige kjørespor i terrenget kan endre vannbalansen i myra og dermed påvirke vegetasjonssammensetninga også i områdene utenfor sporene (Heggberget og Jonsson 2005, Vistad et. al 2007). Mange dyrearter er sterkt tilknyttet naturtypen de lever i, og blir påvirket gjennom effekter på planter og vegetasjon.

Motorferdsel i utmark i Finnmark – et økende problem
Innspill fra Nils M. Gaup, leder reinbeitedistrikt 23A.

De siste årene har det vært en økning i kjøring på barmark i Finnmark. Reindriftsnæringa, elgjegere og andre benytter i utstrakt grad motorisert kjøretøy i utmark. Bare en mindre del av denne kjøringa er nødvendig. Resultatet har blitt et omfattende nettverk av kjørespor i fylket, noe som påvirker natur og beiteforhold til rein. Denne utviklingen er svært uheldig.

Ikke all kjøring i utmark er unødvendig. Reindrifta trenger tidvis å forflytte seg raskt i terrenget for eksempel for å snu en reinflokk som trekker feil veg eller hindre at to flokker blandes. Da dekker kun motorferdsel dette behovet. På den annen side er ofte årsaken til at man må forflytte seg raskt uenighet om beiterettigheter og beitetid. En annen grunn kan være at for høye reintall gir problemer med å gjete flokken. Flere reinbeitedistrikt har for høye reintall, noe som har gitt et kunstig stort behov for kjøring med motorkjøretøy i utmark under gjeting. Høye reintall gir tråkk og beiteskader, og sammen med markslitasje som følge av barmarkskjøring, forringes ressursgrunnlaget for reindrift.

Utstrakt unødig kjøring på barmark er ikke fremtida for reindrifta. Det trengs en debatt om hvordan reindriftsområdene skal forvaltes med hensyn på motorferdsel i årene som kommer, sammen med klare regler for beitetid og rettigheter. Reindrifta bør kunne dokumentere behov før motorkjøretøy tas i bruk. Mye av behovet for motorferdselen i dag skyldes vane, og kan dekkes på andre måter.

Dyrelivet kan også påvirkes mer direkte av motorisert ferdsel. Motoriserte kjøretøy frakter mennesker inn i områder hvor fugle- og dyreliv ellers ikke påvirkes, og dette kan ha store konsekvenser for sårbare og truete arter. Motorisert ferdsel kan gi dyr og fugler en oppfatning av fare, og responser fra både reell og oppfattet predasjonsrisiko stjeler tid og energi fra livsviktige aktiviteter som næringsopptak, omsorg for avkom og annen reproduksjonsadferd. Antageligvis påvirker luftfartøy dyrelivet mest. I tillegg er snøskuter og trolig også barmarkskjøretøy trussel- og forstyrrelsesfaktorer i perioder med yngling eller hekking for dyre- og fugleliv. På vassdrag og innsjøer kan motorferdsel på vann være en trussel mot samlinger av sårbare fuglearter. Forskning på effekter av motorferdsel på dyreliv har fokusert på villrein, og reinen ser ut til å være sårbar på lang avstand fra forstyrrelseskilden. Fjellrev er trolig også sårbar for motorferdsel. Sårbare våtmarksfugl og spesielt rovfugler blir negativt påvirket av motorferdsel nær hekkeplasser. Studier av hvordan motorisert ferdsel påvirker fjellmyrløper og kvartbekkasin i Kautokeino kommune har vist at dannelse av nye kjørespor i tidligere urørte myrområder har dramatiske effekter på tilstedeværelsen av disse fuglene påfølgende år. I Siebe forsvant alle fjellmyrløperparene i studieområdet fra myrene som ble mest skadd, og det ble også påvist en nedgang på myrer med kun ett kjørespor. Negativ påvirkning av motorferdsel for arter som

grønnstilk, søtsnipe, brushane og myrsnipe ble også vist i samme område (Heggberget og Jonsson 2005, Vistad et. al 2007).

6.3 Klimaendringer og myrvern

Flere av palsmyrene i Norge har minket i utbredelse de siste årene. Dette er vist gjennom flere undersøkelser i et overvåkingsprosjekt for palsmyr i regi av Norsk institutt for naturforskning (NINA) på oppdrag fra Direktoratet for naturforvaltning (Hofgaard 2007, 2009).

Overvåkingsprosjektet på palsmyrer ble startet i 2004, og siden den gang har palsmyrer i Troms, Dovre og sist gang i Finnmark blitt undersøkt. Overvåkingen skal sørge for at utviklingen på disse myrene blir fulgt i fremtiden, men sammenligninger med bl.a. flybilder viser at palser har minket i alle områdene de siste tiårene. I deler av palsmyrområdet i Finnmark er forandringene til dels store, med minking i palsstørrelse, nydannelse av dammer og gjengroing av dammer (Hofgaard 2007, 2009).

Palsmyrsystemer anses å være meget dynamiske over tid som følge av nydannelse, vekst og nedbrytning av palsene. Likevel er den maksimale alderen på f.eks. palser i Troms blitt beregnet til ca. 1000 år. I områdene i Troms og på Dovre er det funnet noen nydannelser av palser de siste tiårene, mens i den siste undersøkelsen i Finnmark er det ikke registrert noen slike nydannede palser siden 1950-tallet. Årsaken til endringene i palsmyrene er sannsynligvis knyttet til klimaendringene, der både varmere årstemperatur men særlig økning i nedbør siden begynnelsen av 1900-tallet har vært avgjørende for reduksjoner i palsstørrelse og -forekomst. Palsmyrene anses således å være en god klimaindikator, og disse resultatene er et nytt varsel om at klimaendringer har pågått en stund og allerede påvirker norsk natur (Hofgaard 2007, 2009).

Palsmyrene i Norge ligger i den vestre utbredelsesgrensen av den nordeurasiske permafrostregionen. Det antas at ytterligere klimaoppvarming og/eller nedbørsøkning vil resultere i degenerering av de fleste palsmyrene i de mest marginale områdene i løpet av noen tiår. Disse områdene er også meget sårbare for menneskelig aktivitet som påvirker de hydrologiske forholdene, torvoverflaten eller vegetasjonsstrukturen i myrområdene. Økt klimatisk marginalisering gjør at også beskjeden menneskelig påvirkning kan virke destabiliserende. Dette kan sette langsiktig overlevelse av arter som har preferanse for det spesielle palsmyrmiljøet på spill, både lokalt og regionalt. Myrkomponentenes fordeling påvirker myrenes vegetasjonsstruktur, for eksempel gjennom innflytelse på hydrologiske forhold og vindeksponering. Samtidig virker vegetasjonsstrukturen inn på fordeling av permafrost gjennom innflytelse på fuktighet, jordtemperatur og snødekning. Dette gjør at fordelingen av vegetasjonssamfunn skaper en påfallende mosaikk på myrene. Denne variasjonen i klimatiske og biologiske forhold har en avgjørende betydning for palsmyrøkosystemenes struktur og funksjon i tid og rom. Palsmyrene ansees i dag for å være en truet naturtype i Norge (Hofgaard 2007, 2009).

7 Kommentar til de foreslåtte verneforskriftene

I denne verneplanen har Fylkesmannen i Finnmark forsøkt å kombinere bærekraftig bruk med vern av myr- og våtmarksområdene med det siktemål at tradisjonell bruk av utmarka kan fortsette samtidig som verneverdiene blir opprettholdt. Restriksjonsnivået for naturreservatene blir først og fremst regulert i verneforskriftene, med detaljering og utfylling i eventuelle forvaltingsplaner som har hjemmel i verneforskriften.

I utgangspunktet skal det ikke legges strengere restriksjoner enn det verneformålet tilsier. Det er samtidig viktig at oppretting av verneområdene er framtidsretta, og at reglene også sikrer området mot trusler en ikke kjenner til i dag. Et viktig poeng er også at naturverdiene aldri er fullstendig kjente på vernetidspunktet og at vernereglene bør være fleksible nok til å sikre alt naturlig artsmangfold som hører hjemme i et område, også de artene og de funksjonene som er ukjente på vernetidspunktet.

Siden prosessen med kartlegging og registrering av verneverdier har pågått siden 1970-tallet, er klassifiseringen av naturtyper ofte ikke i henhold til nyere natur- og vegetasjonskategorier (Fremstad 1997 og Fremstad og Moen 2001, Direktoratet for naturforvaltning 2006). Dette gjør at det ofte er vanskelig å avgjøre om områdene består av truede naturtyper eller ikke.

7.1 Lokal tradisjonell utmarksbruk og reindrift

I henhold til Sametingets retningslinjer for vurderingen av samiske hensyn ved endret bruk av meahcci/utmark i Finnmark jf. finnmarksloven § 4, har Fylkesmannen utarbeidet en utredning om reindriftas bruk av de områdene som foreslås vernet i denne verneplanen. Dette som en del av grunnlaget i beslutningsprosessen for verneplanen. Utredningen er i hovedsak basert på møter og telefonintervjuer med reindriftsutøvere og ledere av reinbeitedistriktene som blir berørt av verneplanen.

I tillegg har Samisk forskningsinstitutt på oppdrag fra Fylkesmannen utarbeidet en utredning av lokal bruk av utmark herunder alle kandidatområdene i Kautokeino, og denne rapporten benyttes også som beslutningsgrunnlag i verneprosessen. En rapport fra Sametinget og Finnmark fylkeskommune om samiske og andre kulturminner i de foreslåtte verneområdene er brukt som grunnlag for enkelte grensejusteringer.

Utredningene som har blitt laget har tydeliggjort hvilke behov samiske utmarksutøvere og reindrifta har i de enkelte områdene som blir foreslått vernet i denne verneplan. Fylkesmannen har forsøkt å ta hensyn til disse behovene i verneforskriftene til det enkelte område slik at bruk og vern kan kombineres.

Som et ledd i dette vil det ikke være begrensninger på uttak av plantematerialer eller høsting av bær i forbindelse med tradisjonell samisk utmarksnæring i naturreservatene. Det vil ikke være begrensninger på beite i naturreservatene utover de som er fastsatt i gjeldende lovverk og driftsplaner. For motorferdsel, hogst, jakt, fiske og fangst, se under.

7.2 Motorisert ferdsel

Hovedregelen i et naturreservat er at all motorferdsel er forbudt. Unntak fra dette utgangspunktet bør av hensyn til verneverdiene begrenses til det strengt nødvendige. Bruk av snøskuter i reindrift vil i hovedsak være som i dag. Bruk av snøskuter- og barmarksløyper vil også i hovedsak være som i dag, men der det er uproblematisk bør løypetraseer omlegges slik at man unngår kjøring på våtmark i et naturreservat. Dette er nærmere omtalt i de områdene det kan være aktuelt. Berørte kommuner skal sende varsel før snøskuter- og/eller barmarksløypene åpnes. Varselet skal inneholde en vurdering av snø og/eller markforhold i løypetraseene. Dersom snø og markforhold krever det kan forvaltningsmyndigheten for et naturreservat i denne verneplanen utsette åpning eller framskynde stenging av en snøskuter- eller barmarksløype for å beskytte verneverdiene.

Når det gjelder bruk av barmarkskjøretøy utenfor det åpne løypenettet vil restriksjonsnivået være høyere. Dette fordi vegetasjonen på myrer og våtmarksområder er svært sårbare for denne type ferdsel, samt at områdene i verneplanen ofte har et rikt fugleliv som lett forstyrres, spesielt i hekketiden. Der behovet for barmarkskjøring er stort, foreslås det som et alternativ å kanalisere denne til forhåndsdefinerte, godt etablerte kjørespor der dette er mulig. Det må søkes dispensasjon

fra verneforskriftene for barmarkskjøring langs slike definerte traseer. Motorferdselloven/annet lovverk gjelder parallelt med verneforskriftene, dvs. lovlig kjøring krever hjemmel/tillatelse både etter motorferdselloven og verneforskriften. Det kan søkes om tillatelse til motorferdsel på barmark også utenfor de forhåndsdefinerte kjøresporene, men slike søknader skal behandles strengere. Flerårige dispensasjoner er aktuelt særlig for nødvendig kjøring på barmark i reindrift. Motorferdsel på barmark i naturreservatene bør omtales nærmere i forvaltningsplaner for områder der slik blir utarbeidet. Område nr. 9 Iešjávri er mye brukt av reindriftsnæringa, og har samtidig store verneverdier. Her foreslås det to alternativer, der det strengeste ikke åpner for kjøring på barmark i hekketida, verken på den berørte barmarksløypa eller i reindrift.

For bruk av motorbåt på vassdrag foreslås det i et alternativ å tillate dette på de viktigste/mest brukte vann og vassdrag som er berørt av verneplanen, men med restriksjoner på hastighet til maks 5 knop/9,3 km/t. For Iešjávri foreslås det forbud mot bruk av motorbåt i hekketida.

7.3 Friluftsliv og ferdsel til fots

Bortsett fra område nr. 9 Iešjávri foreslås det ikke begrensinger på ferdsel til fots i naturreservatene. Plukking av bær, jakt, fiske og fangst vil fortsette som før fredningstidspunktet. Tenning av mindre kaffebål vil være tillatt, men det må benyttes tørre greiner og kvister eller medbrakt ved til dette formålet. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer vil i utgangspunktet være forbudt, med unntak av reindrifta i områder der det er vurdert slik at disse har behov for leirer.

I det planlagte verneområdet Iešjávri sender Fylkesmannen to alternativer av verneforskriften på høring. Det ene alternativet er svært restriktivt og innebærer et totalt motorferdselsforbud i hele reservatet, samt totalt ferdselsforbud i deler av reservatet i et gitt tidsrom. Årsaken er at dette området er av avgjørende viktighet for den kritisk truа dverggåsa. Små forstyrrelser kan ha store konsekvenser for restbestanden av denne arten. I handlingsplan for dverggås som er gitt ut av Direktoratet for naturforvaltning framheves ferdselsrestriksjoner som et viktig virkemiddel i sentrale funksjonsområder for dverggåsa (Direktoratet for naturforvaltning 2009). Naturreservatet foreslås delt inn i to soner, hvorav det i den ene sonen innføres totalt ferdselsforbud i tidsperioden 1. mai til 31. august. I den andre sonen er ferdsel til fots tillatt i denne tidsperioden. Det foreslås forbud mot bruk av motorbåt, landing og lavtflyging med luftfartøy i hele verneområdet i tidsrommet 1. mai til 31. august, og mot barmarkskjøring hele året.

Det andre alternative verneforslaget har noe mildere restriksjoner, og åpner til en viss grad for ferdsel og motorferdsel på barmarksløype, bruk av motorbåt og gjennomflytting i reindrift etter søknad.

Hoved**tiltak i handlingsplan for dverggås er:**
- Fortsatt kontinuerlig forvaltning av historiske og dagens raste- og hekkeområder for arten i Norge.
- Kontinuerlig og økt kartlegging- og overvåkingsarbeid i raste- og hekkeområdene i Norge.
- Reproduksjonsfremmende tiltak i Norge.
- Kontinuerlig og økt forskningsaktivitet for å avdekke demografiske faktorer og øke informasjonen om hekke-, trekk- og vinterområder (bl.a. vha. av fargemerking og satellitt-telemetri).
- Fokus på igangsatte og nye informasjonstiltak omkring situasjonen for dverggåsa i Norge og langs trekkruta.
- Økt samarbeid mellom nasjonale myndigheter og interesseorganisasjoner langs trekkrutene.
- Utarbeide en gjennomførbarhets-analyse på en mulig fremtidig restaurering av bestanden med avlsindivider.
- Innføre restriksjoner på raste- og hekkeområdene i forhold til ferdsel og menneskelige inngrep/bruk.

7.4 Hogst

I de områder der behovet for å drive hogst er stort, kan hogst tillates etter søknad. Skogområder på og rundt våtmarker er viktige biotoper for mange fuglearter, og fri hogst kan redusere det biologiske mangfoldet i tilknytning til myrene og våtmarkene. I de naturreservatene hvor det

lages forvaltningsplan bør det konkretiseres nærmere retningslinjer for hogst etter søknad.

7.5 Jakt

I områdene som er av stor verdi for våtmarksfugl i denne verneplanen foreslås det et jaktforbud på fugl med unntak av hønsefugl (dvs. jakt og fangst på rype foreslås det ikke forbud mot). Jakt på pattedyr som elg, hare mv. kan skje som før.

Det vil i de fleste områder ikke være begrensninger på elgjakt utover de som er tilstede på fredningstidspunktet. Det kan søkes om dispensasjon fra motorferdselsforbudet for uttransport av skutt elg fra naturreservatet i de fleste verneområdene i denne verneplanen.

Siden beltegående lette kjøretøy av typen ”elgtrekk” pga. i særklasse lavt marktrykk er mer skånsomt for terrenget enn ATVer, spesielt i myrområder, foreslår Fylkesmannen at denne type kjøretøy brukes for uttransport av skutt elg i de foreslåtte verneområdene.

7.6 Fiske

Det foreslås ingen nye begrensninger på fiske.

7.7 Kraftlinjer, telefonlinjer, bygg og andre anlegg

Fylkesmannen har forsøkt å skaffe seg oversikt over alle de innretninger og anlegg som finnes i de områdene som blir foreslått vernet i denne verneplanen. I de områder der ingen bygg, anlegg eller innretninger er kjent, er hjemmelen for å drive vedlikehold, drift, fornyelse, eller oppgradering av eksisterende anlegg utelatt fra vernebestemmelsene.

8 Økonomisk erstatning

Eiere og rettighetshavere til en eiendom som helt eller delvis blir vernet kan ha rett til erstatning fra staten for økonomisk tap når et vern medfører en vanskeliggjøring av igangværende bruk, jf. naturmangfoldloven § 50. Dette gjelder områder vernet som nasjonalpark, landskapsvernområde, naturreservat, biotopvernområde eller marint verneområde.

Erstatningen skal fastsettes i samsvar med de alminnelige regler for ekspropriasjon. Det er det påregnelige økonomiske tap for den enkelte grunneier/rettighetshaver som skal vurderes ved fastsettelse av erstatning. Spørsmålet vurderes konkret fra sak til sak. Siden grunneier normalt vil beholde sin eiendomsrett, og rettighetshavere sin bruksrett, er det begrensningene i råderetten/bruksretten som bestemmer grunnlaget for det offentliges erstatningsplikt. Vernebestemmelsenes utforming vil her være avgjørende. Ved erstatningsutmålingen vil eventuelle ulemper for gjenværende eiendom komme i tillegg.

Staten skal senest ett år etter at vernevedtaket ble truffet, gi tilbud om erstatning etter § 50 til en eier eller rettighetshaver som har fremsatt skriftlig krav om dette innen fire måneder fra vernevedtaket.

9 Hvor godt oppfyller verneplanen målene?

På bakgrunn av det foreliggende materialet av naturfaglige utredninger er det foretatt en prioritering av de mest verneverdige myr- og våtmarksområdene i fylket, etter en samlet vurdering av områdenes vegetasjon og fugleliv. De utvalgte områdene vil sammen med de områder som allerede er vernet, omfatte de største kjente verneinteressene knyttet til Finnmarks særegne myrer og våtmarker.

9.1 De utvalgte områdenes samlete representativitet

Som tabell 1 viser har de foreslåtte områdene en brukbart god spredning over vegetasjonssoner og –seksjoner i fylket. Det framgår av tabellen at det mangler områder i nordboreal sone, sørlig del. Potensielle områder i denne arealmessig svært lille sonen (se figur 1) var uaktuelle for vern pga. grøfting. Tabellen viser ellers at det foreslås få områder på ytre strøk. Dette skyldes fordelingen av myrer i fylket: det er lite myr på ytre del av kysten, mest myr i fjordstrøkene og forholdsvis mye også inne på vidda.

Tabell 1: *Fordeling av de foreslåtte verneområdene på vegetasjonssoner og vegetasjonsseksjoner i Finnmark. %-beregningene er basert på myr på N50, totalt knapt 3600 km^2 i Finnmark. Antall eksisterende verneområder med myr av et visst omfang er skjønnsmessig angitt (np=nasjonalpark, nr=naturreservat, lvo=landskapsvernområde).*

Sone/seksjon-kombinasjon	% av all myr	Omr. i planen	Eks. omr. m/myr
Arktisk / IIb	<2	0	4 (3 nr 1 lvo)
Halvarktisk / IIb	<2	1	2 (1 nr 1 lvo)
Halvarktisk / III og -/ IV	2-3	0	3 (1 np 2 nr)
Nordboreal nord / IIa og -/ IIb	2-3	2	1 (1 np)
Nordboreal nord / III	11	5	3 (1 np 2 nr)
Nordboreal nord / IV	24	6	4 (2 np 2 nr)
Nordboreal nord / V	55	9	4 (2 np 1 nr 1 lvo)
Nordboreal sør / III og -/ IV	2-3	0	2 (1 nr 1 lvo)

Høringsforslaget omfatter 23 lokaliteter som berører kommunene Alta (2 områder), Gamvik (1 område), Hasvik (1 område), Karasjok (2 områder), Kautokeino (8 områder), Kvalsund (1 område), Lebesby (1 område) Måsøy (1 område), Nesseby (1 område), Porsanger (3 områder), Sør-Varanger (2 områder), Tana (2 områder) og Vadsø (1 område) (se tabell under). 3 av områdene er delt mellom flere kommuner.

Gjennom arbeidet med verneplanen er Fylkesmannen gjort oppmerksom på andre områder som kan være verneverdige. Vi vet også at det er større fjerntliggende myrområder på indre strøk som aldri har vært undersøkt av kompetente forskere. Det er derfor utvilsomt et potensiale for at det fins ytterligere områder med høy verdi i fylket. På grunn av den fastsatte tidsplanen er det ikke mulig å ta disse med inn i verneplan for myrer og våtmarker. Verneplanen gir etter vår vurdering med rimelig grad av sikkerhet en tilstrekkelig god dekning av verneverdier tilknyttet myrer og våtmarker i fylket. Verneplanen omfatter et areal på totalt 794 km^2.

10 Oversikt over de 23 kandidatområdene

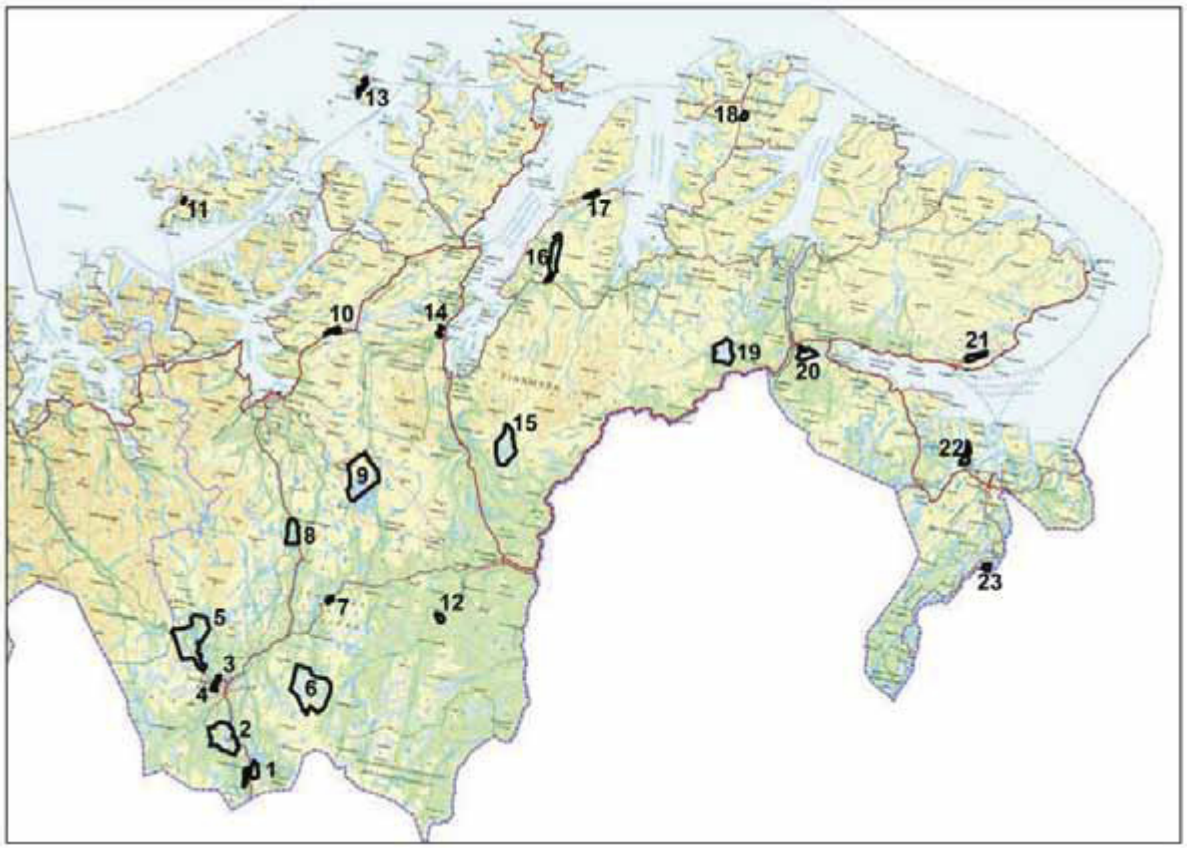

	Område	Kommune
1	Áidejávri	Kautokeino
2	Opmoáhpi	Kautokeino
3	Ginaljeaggi	Kautokeino
4	Guohcajeaggi	Kautokeino
5	Stuorajávri	Kautokeino
6	Náhpolsáiva	Kautokeino
7	Stuoráhpi/Geatkášjeaggi	Kautokeino
8	Suolovuopmi	Kautokeino
9	Iešjávri	Alta, Karasjok, Kautokeino
10	Sennalandet	Alta, Kvalsund
11	Steinvatnmyran	Hasvik
12	Ráitevárri	Karasjok
13	Stormyra-Stoppelfjorden	Måsøy
14	Morššajeaggi, Čuoskaljeaggi og Máđarjeaggi	Porsanger
15	Luostejohka	Porsanger
16	Vieksa	Porsanger
17	Lille Porsangen	Lebesby
18	Guvvačohkka	Gamvik
19	Jeakkáš	Tana
20	Korsmyran	Tana og Nesseby
21	Kibymyra	Vadsø
22	Suovkajeaggi – Stuorrajeaggi	Sør-Varanger
23	Skrøytnesmyran	Sør-Varanger

11 Særlige innspill til verneplanen

- Forslag til avbøtende tiltak i rapporten ”Naturbruk i Kautokeino”, Samisk Forskningsinstitutt 2009, for foreslåtte verneområder i Kautokeino kommune.

    - Endring av formålsparagrafen til:
      ”Formålet med fredningen er å bevare et tilnærmet umodifisert våtmark-/myrområde (eventuelt bare "naturområde") med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser samtidig som området gir grunnlag for opprettholdelse av tradisjonell samisk bruk og høsting i tråd med finnmarksloven og internasjonal urfolksrett.”

    - Nye unntaksbestemmelser i § 4 og dispensasjonsbestemmelser i § 7:

      § 4 Generelle unntak
      Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for:

      a) Bruk av beltekjøretøy på vinterføre i forbindelse med tradisjonell bruk godkjent i forvaltningsplan

      b) Bruk av beltekjøretøy på vinterføre eller luftfartøy for transport av varer til hytter og gammer

      c) bruk av beltekjøretøy på vinterføre eller luftfartøy for transport av materialer til vedlikehold og byggearbeid på hytter o.l.

      d) bruk av beltegående "elgtrekk" eller luftfartøy til uttransport av elgslakt

      e) bruk av motorbåt i forbindelse med tradisjonell bruk til fiske, bærplukking og annen tradisjonell bruk fastlagt i forvaltningsplan

      f) bruk av terrengkjøretøy etter fastlagte traseer i forbindelse med tradisjonell bruk definert i forvaltningsplan

      § 7 Generelle dispensasjonsbestemmelser
      Det skal utarbeides forvaltningsplan, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel. Forvaltningsplanen skal definere hva som er godkjent som tradisjonell bruk, vilkår for motorisert ferdsel, traseer for motorisert ferdsel og vedlikehold av disse traseene.

12 De foreslåtte naturreservatene og verneforskrifter

Under følger lokalitetsbeskrivelse av de 23 områdene i verneplanen inklusive beskrivelse av verneverdier, sammendrag av innkomne merknader og forslag til vernebestemmelser for hvert enkelt område. Områdene er sortert kommunevis.

Fra området ved Luostejohka. Foto: Ørjan W. Jenssen

Område 1: Áidejávri, Kautokeino kommune

Kartblad N50: 1832 I/II
Vernekategori: Nasjonal til internasjonal verdi
Areal: 20,5 km^2
Berørte eiendommer: 4/1 og 5/1

Beliggenhet
Området ligger ca. 26 km sør for Kautokeino og 10 km nord for fra riksgrensa mot Finland. Verneforslaget består av to delområder som ligger uten innbyrdes kontakt på hver side av riksveg 93.

Verneverdier
Området har et typisk innlandsklima med svært lave vintertemperaturer og lite årsnedbør. Dette resulterer i myrkomplekser dominert og formet av palser. Samtidig finnes mange myrtyper og overganger mellom disse, blant annet skogsmyrer, oversvømmelses- bleikmyrer, tuejord, viermyrer, rismyrer og torvmose-flarkmyrer. Blandingen av molterike myrtyper i utveksling med tallrike vann, tjern og dammer gir en variert mosaikk i landskapet. Østlige planter som huldrestarr og trillingstarr finnes i myrområdene, og langs noen av de største elvene vokser åkerbær, storveronika og dvergmaure (Fylkesmannen i Finnmark 1980).

Palsmyra Njuikunjeaggi strekker seg fra riksveg 93 like nord for Áidejávri og østover til Čalbmejávri. Deler av myra har godt utviklete palser og mange større og mindre pøler og dammer. Det vokser lappstarr (NT) i kanten mot palsmyrdelen av myra. (Strann et. al 2008a).

Det vestre delområdet har store forekomster med hekkende vadefugl, andefugl og mange andre våtmarkstilknyttede fuglearter. Her hekker mange par med fjellmyrløper (VU), brushane (DD), lappspove, kvartbekkasin, sotsnipe, grønnstilk samt flere andre arter vadefugl. Det hekker en hel del ender her, med arter som stjertand (NT), stokkand, brunnakke, krikkand, toppand, sjøorre (NT) og siland som de vanligste. Videre hekker det sangsvane (NT), sædgås (VU) og smålom og i gode smågnagerår hekker myrhauk (VU) regelmessig. Området er også et viktig område for mytende andefugl med arter som kvinand, havelle, siland og brunnakke som de mest tallrike. Lokaliteten er en av de viktigste hekkelokalitetene for våtmarksfugl i umiddelbar nærhet av RV 93 og er av nasjonal betydning) (Strann et. al 2008a).

Det østre delområdet er rikt på hekkende vannfugl og området brukes også mye av vannfugl under trekket vår og høst, samt som myteområde for en rekke arter andefugl. I tilknytning til vannet hekker det mange par med brunnakke, krikkand, stjertand (NT) samt noen par med sjøorre (NT). Vanlige arter er toppand, havelle og kvinand. Videre hekker det sangsvane (NT), sædgås (VU) og storlom (VU). I myrområdet hekker en rekke arter vadefugl med fjellmyrløper (VU), kvartbekkasin, sotsnipe og lappspove som regelmessige hekkefugler. Trane er påvist hekkende, og i gode smågnagerår hekker myrhauk (VU) her. Det er observert flere par lappfiskand (EN) årlig både på Luovosjávri og Čalbmejávri uten at hekking er påvist. Områdets store artsrikhet og tetthet av våtmarksfugl gjør det til et viktig hekke- og rasteområde for vannfugl, og det vurderes til å være av regional/nasjonal betydning (Strann et. al 2008a).

Det foreslåtte verneområdet er svært rik på spurvefugl. Hundrevis av lappspurv, heipiplerke og lappipelerke hekker innenfor området. En annen karakterfugl er gulerla, som sammen med blåstrupe setter sitt preg på de fuktigere delene av området. I krattene langs elver og vann hekker sivspurv, sivsanger og løvsanger i store tettheter (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

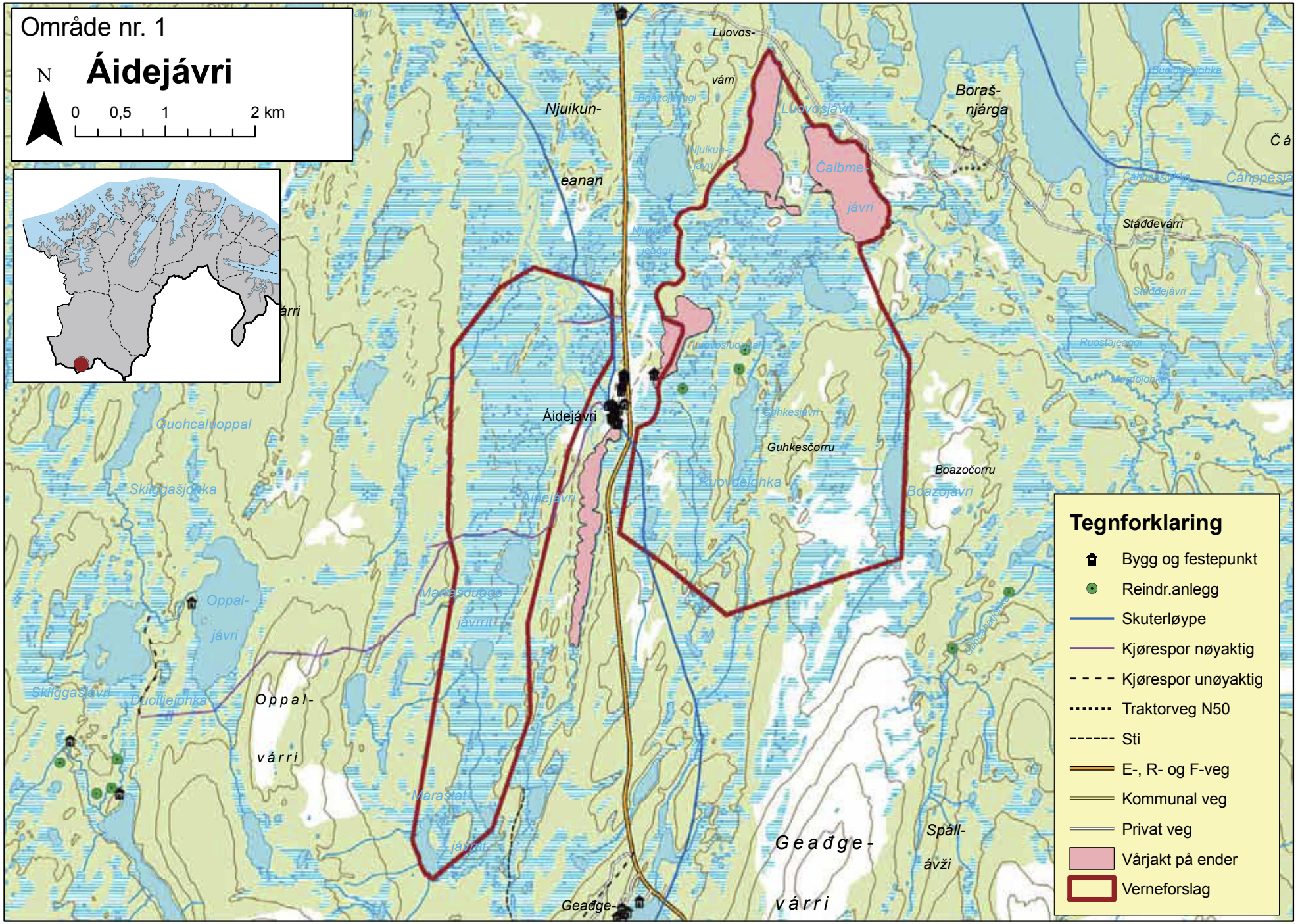
Område nr. 1
Áidejávri
N
0
0,5
1
2 km
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Reindr.anlegg
Skuterløype
Kjørespor nøyaktig
Kjørespor unøyaktig
Traktorveg N50
Sti
E-, R- og F-veg
Kommunal veg
Privat veg
Vårjakt på ender
Verneforslag
Luovos-
várri
Njuikun-
eanan
Boraš-
njárga
Luovosjávri
Čalbme-
jávri
Stáđđevárri
Áidejávri
Guhkesčorru
Boazočorru
Guohcaluoppal
Skilggašjohka
Oppal-
jávri
Oppal-
várri
Geađge-
várri
Spáll-
ávži

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet

Mellom de to delområdene er det registrert to boplasser fra steinbrukende tid. Det fins ingen opplysninger om samiske kulturminner innenfor områdegrensene. Potensialet for nye funn er til stede siden det er en del tørre partier i den østre delen av området (Sametinget 2009).

Lokal bruk

Det er i dag fem hus som er bebodd hele året i Áidejavri. Området som foreslås vernet benyttes av lokalt bosatte og de som har lokale kontakter. Utmarksressursene nyttes i hovedsak til eget bruk og noe legges ut for salg. For enkeltpersoner har ressurshøstingen større økonomisk viktighet, og noen har også inntekter fra salg av mat og rengjøring av privat hytte. Området benyttes også som transportvei til mer avsidesliggende bruksområder og enkelte frakter tilreisende turister/jegere gjennom det foreslåtte verneområdet (Riseth et. al 2009).

Av vannene innenfor områdegrensene fiskes det mest i Luovosjávri og Čalbmejávri. Det foreslåtte verneområdet er også viktig for bærplukking. Området brukes til jakt etter elg og rype samt vårjakt på ender og snarefangst etter rype. Snarefangst drives først og fremst av de eldre. Rypejakt drives hovedsakelig av tilreisende. Vedhogst foregår enkelte steder i det foreslåtte verneområdet. Veden fraktes ut sommerstid og fra utilgjengelige steder vinterstid. Det hentes også ut duodji-emner til gjerdestolper, årer, lavvostenger med mer (Riseth et. al 2009).

Myrene i de to delområdene er ikke kjørbare for barmarkskjøretøy. Et kjørespor som blir benyttet krysser det vestre delområdet, fra Áidejávri til vedhogstområder ved Oppalvárri (utenfor områdegrensene). Det er også et spor ned til Bievjaveaijohka hvor det er båtplass i nordenden av det vestre verneområdet. Det er ferdsel med motorbåt både på Luovosjohka og Bievjaveaijohka, samt elva mellom Čalbmejávri og Luovosjávri, i forbindelse med multeplukking, vedhogst og for å finne duodjimaterialer (Riseth et. al 2009).

Reindriftsnæringas bruk

Det foreslåtte verneområdet benyttes av hele reinbeitedistrikt 35A som vinterbeite. Distriktet driver kontinuerlig oppsyn med reinen, men prøver å unngå å forstyrre den når den beiter. Under oppsyn og samling av reinen benyttes snøskuter som transportmiddel.

Reindriftsutøvere fisker i vassdragene, men driver ikke jakt eller fangst her. De henter ut noe vinterved inne i delområdene da distriktet har vinterboliger i nærheten av det foreslåtte verneområdet. Distriktet har ingen hytter, gammer eller koier inne i det foreslåtte verneområdet, og har ingen leirplasser her. Et gammelt gjerdeanlegg som ikke er i bruk står innenfor områdegrensene i det østre delområdet. Dette skal distriktet fjerne. Ellers lagres ikke utstyr innenfor avgrensingene.

Påvirkning/inngrep

En telefonlinje går gjennom det vestre delområdet i nordøst. Tre små samle-/skillegjerder for rein som ikke brukes i dag ligger samlet omtrent midt i det østre delområdet. Noe markslitasje i forbindelse med gjerdeanlegget. Kjørespor i øst-vest retning gjennom søndre del av det vestre delområdet mot Oppalvárri, krysser to våtpartier på ca. 120 og 250 m, ellers ca. 900 m på tørr grunn innenfor verneforslaget. Dessuten et kortere kjørespor ned til Bievjaveaijohka nord i samme delområde, krysser ett våtparti på ca. 150 m, ellers ca. 450 m på tørr grunn innenfor verneforslaget. Skuterløype i nord-sør retning berører så vidt begge delområdene i randsonene nær riksvegen. Vedhogst ved Bievjaveaijohka, Guhkesčorru og neset i Luovosluoppal. Ingen reindriftshytter eller anlegg innenfor verneområdegrensene. Det drives en del elgjakt, rypejakt, bærplukking og fiske i området.

Innkomne merknader

- Ole Magnus Isaksen Triumf, Áidejávri, 20.08.07.

Triumf driver med melkeproduksjon og kjøttproduksjon av okse og villsvin. Jordbruksproduksjon er en tradisjon i hans familie. Han har videre planer om å utvide drifta med flere okser og villsau og ser behov for motorferdsel på barmark i forbindelse med beite i området.

Familien Triumf har behov for transport med barmarkskjøretøy langs kjørespor til hytte ved Oppaljávri sørvest for bygda.

Familien Triumf ønsker å fortsette med vedhogst i området ved Bievjaveaijohka. Transport av ved på vinterføre.

De som bor i Áidejávri anser seg som rettighetshavere til utmarka omkring bygda som omfattes av verneplanene. Beboerne i Áidejávri håper de kan fortsette å bruke sine nærområder (bl.a. vedhogst, bær, småviltjakt, snarefangst og fiske) som en del av bosettingsgrunnlaget for seg og sine etterkommere.

- Alle informantene til Samisk Forskningsinstitutt var imot at området vernes.

Merknader fra Fylkesmannen

Både vestre og østre delområde var noe mindre i oppstartsmeldingen enn i verneforslaget. Fylkesmannen har utvidet delområdene for å ta inn hele områdene som er verdisatt til henholdsvis "av nasjonal betydning" for det vestlige delområdet og som "av nasjonal/regional betydning" for det østre. Begge delområdene går under betegnelsen "Svært viktige naturtyper" (Strann et. al 2008a). Utvidelsene berører ikke nye interesser. Området i vest er smalnet inn slik at mest mulig av det lengste kjøresporet holdes utenfor. Det er vurdert om snøskuterløypa kan legges utenfor området ved endring av grense eller løypetrasé, men foreløpig konkludert med at myrpartiene løypa berører ønskes inkludert, og at løypa pga. nærheten til riksvegen vanskelig kan flyttes i sin helhet utenfor grensene.

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene

Siden det foreslåtte verneområdet er nærområdet til bygda Áidejávri, og fordi de to delområdene er mye brukt av de som bor i eller har tilknytning til området, foreslås det ulike tilpasninger for å ivareta den lokale bruken. Som et alternativ åpnes det for transport med lett terrengkjøretøy på barmarkstraseen fra bygda Áidejávri mot Oppalvárri gjennom det vestre delområdet etter søknad i forbindelse med høsting. Lite av traseen går i reservatet/over våt mark. Snøskuterløypa blir videreført med en begrensning på kjøring ut fra løypa. Det foreslås to alternativer for regulering av motorbåt på hovedvassdraget med en øvre fartsbegrensning på 5 knop, enten åpen bruk eller etter søknad for bestemte formål. Snøskuterkjøring utenfor skuterløypa kan skje uten søknad i reindriftssammenheng, for vedkjøring etter tillatelse. Det foreslås forbud mot jakt på våtmarksfugl, men ellers ingen restriksjoner på jakt, fiske, fangst og bærplukking. Det foreslås heller ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer, men vedhogst må omsøkes. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved tillates.

FORSKRIFT OM FREDNING AV ÁIDEJÁVRI NATURRESERVAT I KAUTOKEINO KOMMUNE, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning
Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
4/1 og 5/1 i Kautokeino kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på 20,5 km^2. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Kautokeino kommune, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål
Formålet med vernet er å bevare et variert myrkompleks preget av innlandsklima og palsdannelse, med truet, sjelden og sårbar natur, med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området representerer en rekke myrtyper, som danner mosaikk mot mange vann, tjern og dammer. Området har en rekke sjeldne og truede arter, og har derfor særlig betydning for biologisk mangfold. Området har særskilt naturvitenskapelig verdi.

§ 3 Vernebestemmelser
I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse.
Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet.
Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene
Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Beiting.

2. Sanking av bær og matsopp.

3. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødlisten.

4. Jakt og fangst etter ryper og pattedyr, samt skadefelling og fiske, i samsvar med gjeldende lovverk.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

§ 5 Regulering av ferdsel
I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.

3. Utenom eksisterende stier og kjørespor kartfestet i forvaltningsplan, jf.§ 10, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene
Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsom mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver.

4. Bruk av snøskuter langs offentlig godkjent snøskuterløype fra Kautokeino til Geađgejávri, kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10, til og med 4. mai. Det er ikke tillatt å kjøre mer enn 15 m ut fra løypa i reservatet. Kommunen skal sende skriftlig varsel til forvaltningsmyndigheten senest ei uke før snøskuterløypa åpnes. Av hensyn til vernet kan forvaltningsmyndigheten stenge eller legge om snøskuterløypa.

[Alternativ A: Ingen direkte unntak for motorferdsel til vanns, men med åpning for at forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon etter § 7 nr. 10, se denne.]	5. [Alternativ B:] Bruk av motorbåt på Bievjaveaijohka og Luovosjohka inklusive Luovosluoppal, Luovosjávri og Čalbmejávri, med en høyeste tillatt hastighet på 5 knop/10 km/t.

6. Vedlikehold av telefonlinje.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser
Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4.

2. Vedhogst i form av tynningshogst til privat/ikke-kommersiell bruk i Áidejávri.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med aktiviteter nevnt i § 7 nr. 2.

4. Nødvendig uttransport av felt elg utenfor fast trasé jf. § 7 nr. 9. Tillatelse kan kun gis til bruk av lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varig spor i terrenget.

5. Oppgradering/fornyelse av telefonlinje.

6. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter nevnt i § 6 nr. 6 og § 7 nr. 5.

7. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

8. Klopplegging og lignende markforsterkningstiltak som ikke innebærer inngrep i grunnen eller deponering av masser over våte partier langs trasé som nevnt i § 7 nr. 9.

[Alternativ A: Ingen dispensasjonsbestemmelse for motorferdsel på barmark med lett terrengkjøretøy.]	9. [Alternativ B:] Nødvendig motorferdsel på barmark med lett terrengkjøretøy langs fast trasé fra bygda Áidejávri retning Oppalvárri som krysser det vestre delområdet nord for Marrasduogejávrrit, kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10, i forbindelse med fiske, bærplukking og uttak etter § 4 nr. 3, og for transport ved elgjakt.
10. [Alternativ A:] Bruk av motorbåt på Bievjaveaijohka og Luovosjohka inklusive Luovosluoppal, Luovosjávri og Čalbmejávri, med en høyeste tillatt hastighet på 5 knop/10 km/t i forbindelse med fiske, bærplukking og uttak etter § 4 nr. 3 og § 7 nr. 2.	[Alternativ B, se § 6 pkt. 5.]

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser
Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel
Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet
Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse
Denne forskriften trer i kraft straks.

Område 2: Opmoáhpi, Kautokeino kommune

Kartblad N50: 1832-I
Vernekategori: Nasjonal til internasjonal verdi
Areal: 82,0 km^2
Berørte eiendommer: 2/1, 4/1, 5/1, 6/1, 4/14, 4/22, 4/25, 4/26, 4/27, 4/28,4/29, 4/30, 4/37, 4/38, 4/39, 4/43, 4/56, 4/57, 4/58, 4/32.

Beliggenhet

Området ligger omtrent 15 km sør for Kautokeino, og avgrenses østover hovedsakelig av Siebejohka og Oskáljohka. Det aktuelle området omfatter Opmojávri i sør og strekker seg til sørenden av Suohpatjávri i nord (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Verneverdier

Verneplanområdet er dominert av et relativt flatt terreng der flatmyrer dominerer i de svake forsenkningene. Disse områdene har tildels utpreget streng- og flarkdannelse. Strengene er stedvis rundt 1 m høye og har et tykt dekke av lyng og småbusker. Flarkene er enten intermediære eller næringsfattige og har fastmatter og mykmatter med ulike dominanter. Flaskestarr, rundstarr, duskull, bukkeblad og myrsnelle er eksempler på vanlige arter i flarkene (Bjerke et. al 2005).

I området fins rikmyr med flere bestander av den østlige arten myrsildre (EN). Myrsildre finnes spredt i området i alle fall nord til Ábijávri (Bjerke et. al 2005).

De største områdene med palser ble registrert i området fra Ábijávri og sør-sørvestover mot utposninger i Opmojohka. De største er kuppelformede eller platådannende med eroderende kanter og er opp mot 8 m høye. Den rødlistete arten lappstarr (NT) ble registrert flere steder og den noe sjeldne østlige arten myrrapp ble registrert ved Opmojohka. På en pals ble også vrangull (NT) registrert i torvsprekk (Bjerke et. al 2005).

Sumpvegetasjon finnes langs de fleste vassdrag, dog med noe variasjon i artssammensetning. I kanten av sumpene er den rødlistete arten lappsoleie (NT) registrert med et fåtall individer. I de våteste partiene går vegetasjonen over i vannvegetasjon. Den rødlistete arten brudelys (CR) vokser i søndre del av Siebejávri på dypt vann. Av vannvegetasjon er det registrert flere regionalt sjeldne arter. Korsandemat (EN) ble også registrert her. Denne delen av vatnet var rikt på andefugl som beiter nettopp på korsandemat (Bjerke et. al 2005).

Det er registrert rundt 40 hekkende fuglearter i det foreslåtte verneområdet, hovedsakelig våtmarkstilknyttete arter. I Duolbajávrrit hekker sangsvane (NT), sædgås (VU), sjøorre (NT), stjertand (NT), og betydelige antall av vanligere ender. På de store myrene rundt hekker det en rik vadefuglfauna med sjeldne arter som fjellmyrløper (VU), brushane (DD), men også arter som kvartbekkasin, sotsnipe, lappspove, og myrsnipe. Trivielle arter som enkeltbekkasin, grønnstilk, småspove og svømmesnipe er karakterarter i området. Den sjeldne myrhauken (VU) og jordugle hekker regelmessig i gode smågnagerår. Flere av vannene er også viktige myteområder for ender og gjess. Lappfiskand (EN) ses regelmessig både vår og sommer. Området har også en viktig funksjon som rasteplass under både vår og høsttrekket (Fylkesmannen i Finnmark 1996, Strann et. al 2008a).

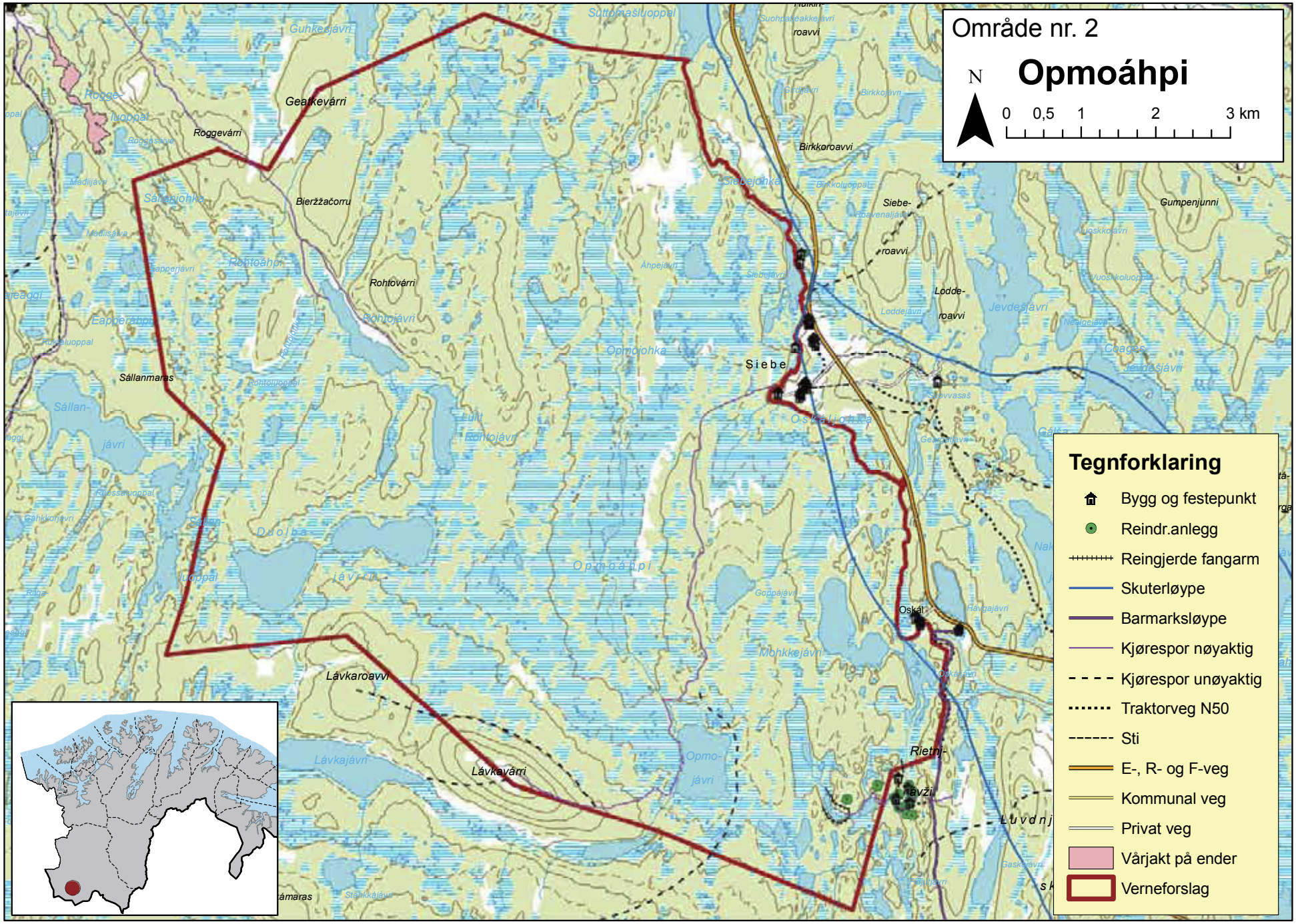
Område nr. 2
Opmoáhpi
N
0 0,5 1 2 3 km
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Reindr.anlegg
Reingjerde fangarm
Skuterløype
Barmarksløype
Kjørespor nøyaktig
Kjørespor unøyaktig
Traktorveg N50
Sti
E-, R- og F-veg
Kommunal veg
Privat veg
Vårjakt på ender
Verneforslag
Geatkevárri
Roggevárri
Bieržžačorru
Rohtovárri
Sállanmaras
Lávkaroavvi
Lávkavárri
Birkkoroavvi
Siebe
Oskál
Gumpenjunni
Opmoáhpi
Opmojohka
Mohkkejávri
Lodde-
roavvi
Jevdešjávri
Rietnj-
ávži

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet

Det er ingen kjente kulturminner inne i kandidatområdet, men like øst for dette er det registrert fire lokaliteter med samiske kulturminner, deriblant en boplass fra nyere tid som ikke er fredet. Denne skal være fra 1900-tallet og ble brent under andre verdenskrig. Sør for denne er det registrert en intakt grav og i det samme området også en mulig tuft og en enkeltliggende fangstgrop. Fangstgropa har blitt forstyrret i nyere tid som følge av bruk som smøregrop i bilmekanikerarbeid. Potensial for funn av hittil ukjente samiske kulturminner i det foreslåtte verneområdet er for øvrig uklart (Sametinget 2009).

Lokal bruk

I nærområdet til det foreslåtte verneområdet er det i dag kun tre bebodde hus ved Siebe. Bruken av Opmoáhpi var delt mellom brukere fra Oskal, Siebe, Ákšomuotki og Gálaniitu, men også folk fra kirkestedet har brukt deler av området. Området ligger nær riksveg 93 og Kautokeino sentrum, så det er kommet til flere brukere de siste årene.

Området benyttes i dag hovedsakelig til multeplukking, elgjakt, vårjakt (ikke åpnet for vårjakt på ender her i siste periode 1999-2009) og fiske. Siebejávri oppgis å være særlig mye brukt til andejakt om våren og fiske. Det drives vedhogst i området og høstes sennagras ved Siebe- og Opmojohka og langs Oskaljávri. Kjørespor fra Siebe til Lávkavárri benyttes i forbindelse med multeplukking og elgjakt. Flere kjørespor er etablert de siste årene (Riseth et. al 2009).

Tidligere førsteamanuensis ved Samisk høgskole Odd Mathis Hætta har lagt ut 10 poster til en natur- og kultursti fra Siebe til Durkkihanvárri.

Bruk av reindriftsnæringa

Det foreslåtte verneområdet benyttes av hele reinbeitedistrikt 35A som vinterbeite. Under oppsyn og samling av reinen benyttes snøskuter som transportmiddel.

Reindriftsutøvere fisker i vassdragene, men driver i hovedsak ikke jakt eller fangst her. Noen fra distrikt 35A driver med elgjakt, men får ikke tildelt jaktvald i dette området hvert år. Ingen hogst. Distriktet har ingen hytter, gammer eller koier inne i det foreslåtte verneområdet, og har ingen leirplasser her. Et gammelt gjerdeanlegg som det går et kjørespor til står innenfor områdegrensene i sørøst, men dette benyttes kun til å ta ut og samle kjørerein fra reinsflokken. Ingen lagring av utstyr. Distrikt 35A planlegger ingen endringer i drifta som har innvirkning på deres bruk av området.

Áttan issáha siida fra reinbeitedistrikt 34 opplyser at de bruker nordenden av kandidatområdet som vinterbeiteområde. Til motorisert ferdsel benyttes kun snøskuter. Reinbeitedistrikt 35A benekter tilstedeværelsen av Áttan issáha siida.

Påvirkning/inngrep

En telefonlinje berører området i sørøst. Kjørespor fra Siebe til Lávkavárri, muligens også videre til Durkihanvárri. Synlig spor på barmark etter skuterkjøring langs fast trasé fra reindriftshyttene ved Rietnjávži mot Lávkavárri. Åpen skuterløype går stedvis et stykke innenfor østgrensa for området. Ingen åpne barmarksløyper. Det drives en del elgjakt, rypejakt, bærplukking og fiske i området. Kjørespor etter elgjaktlag sporadisk innenfor området. Det går et kjørespor fra Gálaniitu nordvest for området og sørøstover inn i området, og det kan også være mindre brukte spor nordfra og inn i området. Vedhogst ved Bievjaveaijohka og ved sørspissen av området. Elgjakttårn vest for Opmojohka.

Det gamle skillegjerdet som ligger innenfor områdegrensene vest for hyttene ved Rietnjávži benyttes kun til å ta ut og samle kjørerein fra reinsflokken.

Innkomne merknader

- Anders Olav Oskal, Kautokeino 15.05.2007

Hans slekt har brukt og benytter området til bærplukking, fiske, jakt og fangst, høsting av duodjimaterialer, vedhogst og høsting av sennagress. Det er en lang tradisjon for bruk av området for fastboende i Oskal.

Området brukes i dag mye i fritiden av folk med tilknytning til Oskal og Siebe, men også av skoleklasser som låner hyttene av hans familie. Det kan være aktuelt å benytte stedet til leirskole/språkopplæring. Skuterløype gjennom området må ikke stenges.

Han og hans familie er imot organisert vern av Opmoáhpi og mener området er godt forvaltet av lokalbefolkningen. Det brukes ikke motorkjøretøy på barmark, kun båtmotor.

Merknader fra Fylkesmannen

Det er vurdert om snøskuterløypa kan legges utenfor området ved endring av grense eller løypetrasé, men foreløpig konkludert med at områdene løypa berører ønskes inkludert, og at løypa pga. nærheten til riksvegen vanskelig kan flyttes i sin helhet utenfor grensene.

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene

Som et alternativ åpnes det for transport etter søknad med lette terrengkjøretøy langs kjøresporet fra Siebe til Lávkavárri i forbindelse med høsting. Sporet går i hovedsak langs høyderygger og i mindre grad over våte partier. Snøskuterløypa blir videreført med en begrensning på kjøring ut fra løypa. Det foreslås to alternativer for regulering av motorbåt på hovedvassdraget med en øvre fartsbegrensning på 5 knop, enten åpen bruk eller etter søknad for bestemte formål. Snøskuterkjøring utenfor skuterløypa kan skje uten søknad i reindriftssammenheng, for vedkjøring etter tillatelse. Det foreslås forbud mot jakt på våtmarksfugl, men ellers ingen restriksjoner på jakt, fiske, fangst og bærplukking. Det foreslås heller ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer, men vedhogst må omsøkes. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved tillates.

FORSKRIFT OM FREDNING AV OPMOÁHPI NATURRESERVAT I KAUTOKEINO KOMMUNE, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
2/1, 4/1, 5/1, 6/1, 4/14, 4/22, 4/25, 4/26, 4/27, 4/28,4/29, 4/30, 4/37, 4/38, 4/39, 4/43, 4/56, 4/57, 4/58 og 4/32 i Kautokeino kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på 82,0 km^2. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Kautokeino kommune, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med vernet er å bevare et variert myr- og våtmarkskompleks preget av innlandsklima med truet, sjelden og sårbar natur, med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området representerer en rekke myrtyper, fra flatmyrer med godt utvikla streng- og flarkdannelse som veksler mot utpregede palsområder, rikmyrer, sump og vannvegetasjon. Området har mange sjeldne og truete arter, og har derfor særlig betydning for biologisk mangfold. Området har særskilt naturvitenskapelig verdi.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse.
Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet.
Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene
Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Beiting.

2. Sanking av bær og matsopp.

3. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødlisten.

4. Jakt og fangst etter ryper og pattedyr, samt skadefelling og fiske, i samsvar med gjeldende lovverk.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

§ 5 Regulering av ferdsel
I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.

3. Utenom eksisterende stier og kjørespor kartfestet i forvaltningsplan, jf.§ 10, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene
Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsom mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver.

4. Bruk av snøskuter langs offentlig godkjent snøskuterløype fra Kautokeino til Geađgejávri, kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10, til og med 4. mai. Det er ikke tillatt å kjøre mer enn 15 m ut fra løypa i reservatet. Kommunen skal sende skriftlig varsel til forvaltningsmyndigheten senest ei uke før snøskuterløypa åpnes. Av hensyn til vernet kan forvaltningsmyndigheten stenge eller legge om snøskuterløypa.

[Alternativ A: Ingen direkte unntak for motorferdsel til vanns, men med åpning for at forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon etter § 7 nr. 10, se denne.]	5. [Alternativ B:] Bruk av motorbåt på Bievjaveaijohka/ Oskáljohka/Siebejohka inklusive Oskáljávri og Siebejávri, med en høyeste tillatt hastighet på 5 knop/10 km/t.

6. Vedlikehold av telefonlinje.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4.

2. Vedhogst i form av tynningshogst til privat/ikke-kommersiell bruk i Siebe og Oskal.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med aktiviteter nevnt i § 7 nr. 2.

4. Nødvendig uttransport av felt elg utenfor fast trasé jf. § 7 nr. 10. Tillatelse kan kun gis til bruk av lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varig spor i terrenget.

5. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med reindrift som ikke faller inn under § 6 nr. 3.

6. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter nevnt i § 6 nr. 6 og § 7 nr. 7.

7. Oppgradering/fornyelse av telefonlinje.

8. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

9. Klopplegging og lignende markforsterkningstiltak som ikke innebærer inngrep i grunnen eller deponering av masser over våte partier langs trasé som nevnt i § 7 nr. 10.

[Alternativ A: Ingen dispensasjonsbestemmelse for motorferdsel på barmark med lett terrengkjøretøy.]	10. [Alternativ B:] Nødvendig motorferdsel på barmark med lett terrengkjøretøy langs fast trasé fra bygda Siebe til Lávkavárri, kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10, i forbindelse med fiske, bærplukking og uttak etter § 4 nr. 3, og for transport ved elgjakt.
11. [Alternativ A:] Bruk av motorbåt på Bievjaveaijohka/Oskál-johka/Siebejohka inklusive Oskáljávri og Siebejávri, med en høyeste tillatt hastighet på 5 knop/10 km/t i forbindelse med fiske, bærplukking og uttak etter § 4 nr. 3 og § 7 nr. 2.	[Alternativ B, se § 6 pkt. 5.]

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet
Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse
Denne forskriften trer i kraft straks.

Område 3: Ginaljeaggi, Kautokeino kommune

Kartblad N50: 1833 II
Vernekategori: Nasjonal eller internasjonal verdi
Areal: 2,3 km^2
Berørte eiendommer: 3/1

Beliggenhet
Ginaljeaggi ligger ved Soahtefielbmá ca. 4 km nordvest for Kautokeino kirkested, like nord for fylkesvei 6 til Biedjovággi. Myrkomplekset avgrenses av Čábardasjohka i nord og et kjørespor i sør. Landskapet er flatt og viddepreget.

Verneverdier
Ginaljeaggi er et strengmyrkompleks med rik myrviddevegetasjon. Det finnes forekomster av myrviddevegetasjon som blystarr, dystarr, vrangklomosesamfunn, med innslag av rikmyrindikatorer som makkmose og stor fettmose. Myrvegetasjonen omfatter også rismyrer med dominans av dvergbjørk og innslag av klubbtorvmose og tvaretorvmose. Av andre rismyrer finnes rusttorvmose-rismyr og "sigdemose"-rismyr. Rikmyrvegetasjonen er av typen rosetorvmose-rikmyr, stjernetorvmose-rikmyr i mosaikk med rik-bleikmyr samt makkmose-flarkbleikmyr med bl.a. vrangull (NT). Her finnes også kildemyrsamfunn (Fylkesmannen i Finnmark 1980).

Fugler registrert hekkende i området er fjellmyrløper (VU), gluttsnipe, brushane (DD) og småspove. Flokker av sædgås (VU) og sangsvane (NT) er også observert her, samt arter som enkeltbekkasin, grønnstilk, gulerle, løvsanger, gråsisik, sivspurv og bjørkefink (Bjerke et. al 2005).

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet
Her har vi ingen opplysninger om samiske eller andre kulturminner. Potensialet for funn av hittil ukjente samiske kulturminner innenfor planlagt verneområde er usikkert (Sametinget 2009).

Lokal bruk
Dette området ligger nær bebyggelsen i Soahtefielbmá. Ginaljeaggi krysses vinterstid av flere skuterspor og ligger nært et turområde som brukes hele året. Folk går oftest rundt Ginaljeaggi sommerstid, da den er for bløt til å kunne krysses til fots. Myra benyttes til en viss grad for multeplukking av både lokale og tilreisende, men bedre multeområder fins nord og øst for det foreslåtte verneområdet. Det drives elg- og rypejakt i området. Jakt drives hovedsakelig av tilreisende. Vårjakt er ikke vanlig (og har heller ikke vært tillatt i perioden 1999-2009). Det har tidligere vært drevet noe snarefangst her. Noe vedhogst innenfor grensene til det foreslåtte verneområdet i nordvest (Riseth et. al 2009).

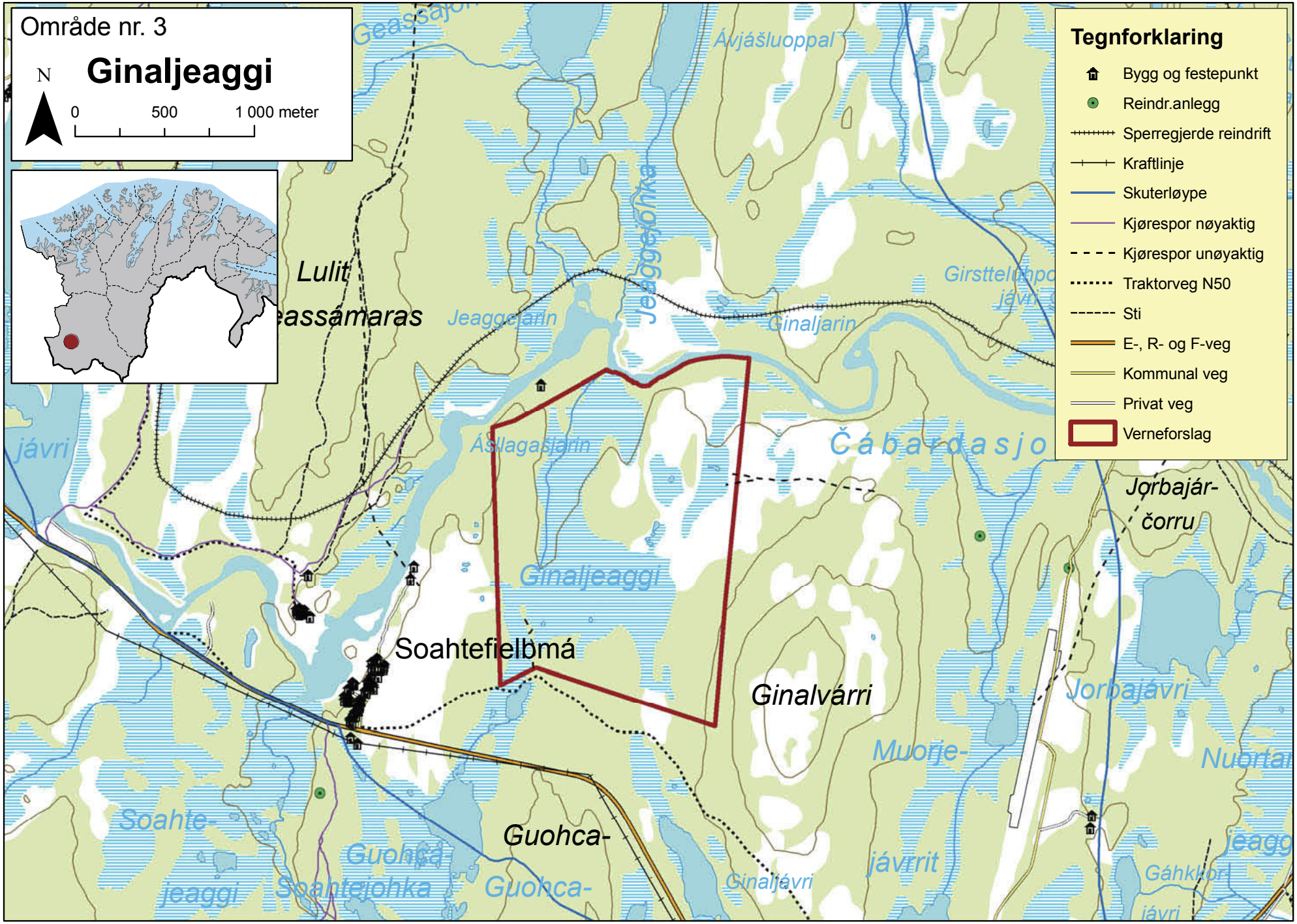
Område nr. 3
Ginaljeaggi
N
0
500
1 000 meter
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Reindr.anlegg
Sperregjerde reindrift
Kraftlinje
Skuterløype
Kjørespor nøyaktig
Kjørespor unøyaktig
Traktorveg N50
Sti
E-, R- og F-veg
Kommunal veg
Privat veg
Verneforslag
Lulit
eassámaras
Jeaggejarin
Jeaggejohka
Ávjášluoppal
Ginaljarin
Girstteluhpo
jávri
Ásllagašjarin
Čábardasjo
Jorbajár-
čorru
Ginaljeaggi
Soahtefielbmá
Ginalvárri
Jorbajávri
Muorje-
jávrrit
Nuortar
jeagg
Soahte-
jeaggi
Guohca-
Soahtejohka
Guohca-
Guohca-
Ginaljávri
Gáhkkor-
jávri

Reindriftnæringas bruk

Kandidatområdet benyttes som vinterbeite for Anta/Mahttit-siida fra reinbeitedistrikt 33-Spalca og reinbeitedistrikt 34-Ábborášša, men andre reinbeitedistrikt benytter Ginaljeaggi som drivingslei/gjennomfartsåre vinterstid. Hovedsakelig er det rein på beite i området høst, vinter og vår. Det brukes kun snøskuter i området og ingen barmarkskjøretøy. Enkelte fra reindrifta er bosatt i Soahtefielbmá like ved og driver hogst og bærplukking i området. Det settes også snare etter ryper. Siden området er veinært er det ikke nødvendig med barmarkskjøring i forbindelse med hogst, bærplukking eller fiske. Ingen planer om forandring i reindrifta eller nybygg og det er ingen bygg eller inngrep i området fra reindriftas side.

Påvirkning/inngrep

Privat søppelfylling rett utenfor områdegrensa i sørenden. Kjørespor langs høydedraget som går nord for søppelfyllinga og utover myra. Kjørespor på myra i nordvest. Synlig spor på flyfoto gjennom området (vest-øst). Dette er vinterspor samt flyttveg, dvs. spor på barmark etter vinterbruk av både reindrift og lokalbefolkning. Ingen åpne barmarks- eller snøskuterløyper. Antagelig kjøring på barmark her fra reindrifta dersom dårlige snøforhold. Barmarkskjøring er likevel unntaket. Hogst i området.

Innkomne merknader

Ingen innkomne merknader eller innspill.

Merknader fra Fylkesmannen

Ingen merknader

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene

Det foreslås forbud mot jakt på våtmarksfugl, men ellers ingen restriksjoner på jakt, fiske, fangst og bærplukking. Det foreslås heller ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer. Tynningshogst må omsøkes. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved vil være tillatt. Det foreslås at felt elg kan hentes med ”elgtrekker” etter søknad. Snøskuterkjøring på snødekt mark i reindrift vil være som i dag.

FORSKRIFT OM FREDNING AV GINALJEAGGI NATURRESERVAT I KAUTOKEINO KOMMUNE, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
3/1 i Kautokeino kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på 2282 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Kautokeino kommune, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med vernet er å bevare et intakt strengmyrkompleks med rik myrviddevegetasjon og sårbart fugleliv, og med høyt biologisk mangfold i form av myrtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området representerer en spesiell naturtype som er lite berørt av menneskelig påvirkning. Området har en rekke rødlista arter, og har derfor særlig betydning for biologisk mangfold. Området har særskilt naturvitenskapelig verdi.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse.
Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet.
Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødigforstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene
Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Beiting.

2. Sanking av bær og matsopp.

3. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødlisten.

4. Jakt og fangst etter ryper og pattedyr, samt skadefelling og fiske, i samsvar med gjeldende lovverk.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

§ 5 Regulering av ferdsel
I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.

3. Bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning er forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene
Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser
Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4.

2. Vedhogst i form av tynningshogst til privat/ikke-kommersiell bruk i Soahtefielbmá.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med aktiviteter nevnt i § 7 nr. 2.

4. Nødvendig uttransport av felt elg med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varig spor i terrenget.

5. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med reindrift som ikke faller inn under § 6 nr. 3.

6. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser
Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel
Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet
Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse
Denne forskriften trer i kraft straks.

Område 4: Guohcajeaggi, Kautokeino kommune

Kartblad N50: 1833 II
Vernekategori: Nasjonal eller internasjonal verdi
Areal: 4,3 km^2
Berørte eiendommer: 3/644

Beliggenhet
Dette våtmarkssystemet ligger omtrent 6 km vestnordvest for Kautokeino sentrum, og strekker seg fra like sør for kommuneveg 9 til Biedjovággi og ca. 3,5 km sørover. På det bredeste er området 700 meter.

Verneverdier
Området består av et større våtmarkskompleks med flere større og mindre vann, meandrerende bekker og ulike myrer. Området er hovedsaklig flatt, men sør for innsjøen Suolujávri heller terrenget relativt kraftig mot innsjøen. Myrkomplekset er variert og inneholder alt fra kalk- og mineralfattige myrtyper med palser til ekstremrik myrvegetasjon. Både myr- og karplantevegetasjonen er artsrik og inneholder spredte populasjoner av i alt åtte rødlista arter (Strann et. al 2008b).

Palsene når i enkelte områder en høyde opp til 3,5 m og ved noen lokaliteter eroderes disse og blottlegger gammel torv. I kantene av palsområdene går vegetasjonen gradvis over i bløtere vegetasjonstyper og karplantene som dominerer i mykmattesamfunnene er fra myrullslekten. Her vokser også den sjeldne og rødlistede myrullen vrangull (NT). Ved noen lokaliteter vest i området ble mosen *Aplodon wormskioldii* (VU) funnet (Strann et. al 2008b).

Store deler av myrkomplekset består av middelsrik- og rikmyr med kalkelskende vegetasjon. Rikmyrene er artsrike og på ei rikmyr øst for Suolujávri vokser den rødlistete og sjeldne myrvrangmosen (VU). Ved to lokaliteter er grunnen ekstremt kalkrik og her fins mange rikmyrarter og krevende karplanter for eksempel den rødlistete orkideen brudespore (NT). I bunnsjiktet forekommer et stort antall sjeldne moser, deriblant den rødlistete snøgulmosen (VU) (Strann et. al 2008b).

Sør og vest for Suolujávri preges myrvegetasjonen av streng- og flarkmyr med opphøyde strenger ispedd bløte flarker. Der forekommer de sjeldne og rødlistete karplantene blokkevier (NT) og trillingstarr (NT) (Strann et. al 2008b).

Området har et særdeles rikt fugleliv med mange rødlistearter. Ganske nær veien hekker årlig en liten koloni med rødnebbterner sammen med fiskemåser og hettemåser (NT). I vierkrattene i samme område hekker mange spurvefuglarter, og disse utgjør en rik spurvefuglfauna i denne delen av lokaliteten. Videre sørover hekker det mange arter vadefugl, med grønnstilk, kvartbekkasin, sotsnipe, enkeltbekkasin og småspove som de mest vanlige. Her hekker også myrsnipe, svømmesnipe og nærmere ti par med fjellmyrløper (VU). På tørre partier er heilo og lappspove vanlige hekkefugler. (Strann et. al 2008a, 2008b)

I tilknytning til vannene hekker det storlom (VU), stjertand (NT), sjøorre (NT), mens arter som lappfiskand (EN) og bergand (VU) observeres regelmessig uten at hekking er påvist. Sangsvaner (NT) og sædgjess (VU) bruker området regelmessig på våren og forsommeren.
I de andre større vannene myter mange ender. Vanligst er toppand, kvinand, brunnakke og siland, men også sjøorre, svartand og lappfiskand (EN) myter her i mindre antall. Et sivhauk-par (VU) er registrert med territorium i de indre delene av Guohcajeaggiområdet (Strann et. al 2008a, 2008b).

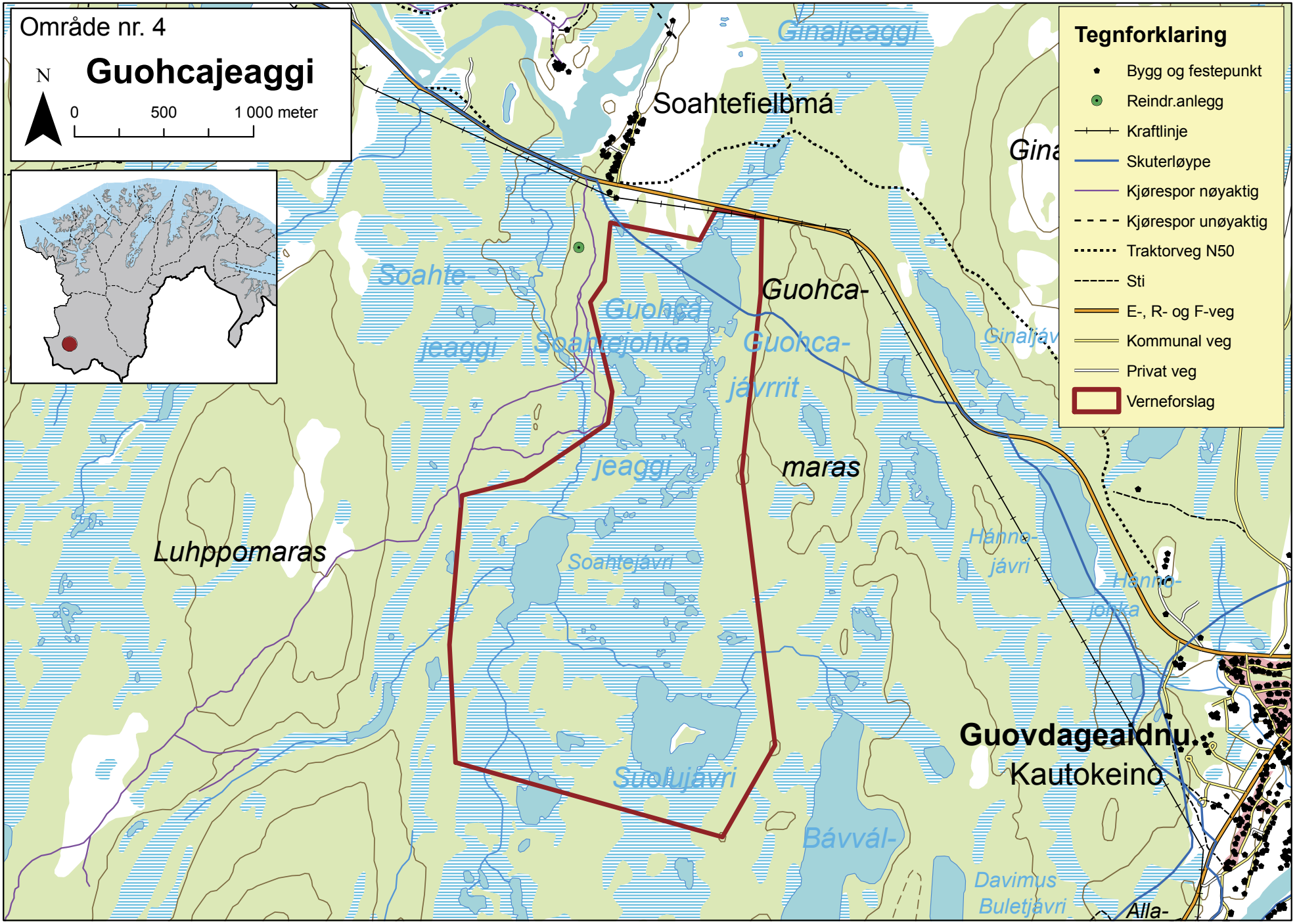
Område nr. 4
Guohcajeaggi
N
0
500
1 000 meter
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Reindr.anlegg
Kraftlinje
Skuterløype
Kjørespor nøyaktig
Kjørespor unøyaktig
Traktorveg N50
Sti
E-, R- og F-veg
Kommunal veg
Privat veg
Verneforslag
Ginaljeaggi
Soahtefielbmá
Gina
Soahte-
jeaggi
Guohca
Soahtejohka
Guohca-
Guohca-
jávrrit
Ginaljáv
jeaggi
maras
Luhppomaras
Soahtejávri
Hánno-
jávri
Hánno-
johka
Guovdageaidnu
Kautokeino
Suolujávri
Bávvál-
Davimus
Buletjávri
Alla-

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet
Ingen opplysninger om kulturminner. Potensialet for funn av hittil ukjente samiske kulturminner innenfor det foreslåtte verneområde er sannsynligvis lavt (Sametinget 2009).

Lokal bruk
I likhet med Ginaljeaggi ligger dette området nært bebyggelsen i Soahtefielbmá. Det fiskes kun i Soahtejávri som er et godt gjeddevann. Bygdefolk og tilreisende bruker hele det foreslåtte verneområdet til multeplukking. Elg- og rypejakt i området hovedsakelig av tilreisende. Vårjakt er ikke vanlig (og har heller ikke vært tillatt i perioden 1999-2009). Det har tidligere vært drevet noe snarefangst i området. Guohcajeaggi er lite brukt til vedhogst, med unntak av området mot Luhppomaras (Riseth et. al 2009).

Bruk av reindriftnæringa
Området benyttes som vinterbeiteområde for reinbeitedistrikt 34 Ábborášša og som flyttveg for flere reinbeitedistrikt. Soahtejohka fungerer som siidagrense og øst for dette vassdraget beiter reinen til Áttan Issáha siida, vest for vassdraget er vinterbeite for Nige-Ánte bártniid vintersiida fra samme distrikt.

Reinbeitedistrikt 34 Ábborášša benytter seg ikke av barmarkskjøretøy i dette området, kun snøskuter. Distriktet høster bær i Guohcajeaggi og driver også hogst ved Guohcavárri. Soahtejávri og Suolujávri er gode gjeddevann som reindriftsutøvere fra reinbeitedistrikt 34 fisker i. Reinbeitedistrikt som flytter gjennom området er blant annet 19/32T-Lakselvdal, 35 Fávrrosorda, 33-Spalca og 32-Silvetnjárga. Flyttinga gjennom området foregår med snøskuter.

Påvirkning/inngrep
En 66 kV kraftlinje går like innenfor nordgrensen i 260 m lengde. Vedhogst ved Luhppomaras innenfor det foreslåtte verneområdet. Adkomst til hogstområder skjer med kjøretøy på barmark langs kjørespor vestfra eller fra riksvegen i nord. Disse traseene går hovedsakelig utenfor området aktuelt i verneplanen. Skuterløype gjennom nordenden av det foreslåtte verneområdet. Antagelig kjøring på barmark fra reindrifta dersom dårlige snøforhold. Barmarkskjøring er likevel unntaket.

Innkomne merknader
Ingen innkomne merknader

Merknader fra Fylkesmannen
Lokaliteten er kanskje den viktigste hekkelokaliteten for vannfugl som ligger så nært Kautokeino tettsted og den vil potensielt være mer utsatt for inngrep og barmarkskjøring. Områdets store artsrikhet og tetthet av våtmarksfugl gjør det til et viktig hekke-, myte- og trekkområde for vannfugl (Strann et. al 2008a). På grunn av hekkende fugl like inntil vegen er kraftlinja valgt inkludert i området. Vedlikehold og mindre oppgraderinger av linja unntas fra vernebestemmelsene. Det kan se ut som om snøskuterløypa her kan legges om slik at den unngår naturreservatet, men dette er ikke utredet i tilstrekkelig detalj til at det foreslås her.

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene
Snøskuterløypa blir videreført med en begrensning på kjøring ut fra løypa. Snøskuterkjøring utenfor skuterløypa kan skje uten søknad i reindriftssammenheng, for vedkjøring etter tillatelse. Det foreslås forbud mot jakt på våtmarksfugl, men ellers ingen restriksjoner på jakt, fiske, fangst og bærplukking. Det foreslås heller ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer, men vedhogst må omsøkes. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved tillates.

FORSKRIFT OM FREDNING AV GUOHCAJEAGGI NATURRESERVAT I KAUTOKEINO KOMMUNE, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
3/644 i Kautokeino kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på 4292 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Kautokeino kommune, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med vernet er å bevare et større våtmarkskompleks med flere større og mindre vann, meandrerende bekker og ulike myrtyper, med truet, sjelden og sårbar natur, med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området representerer en rekke naturtyper, fra kalk- og mineralfattige myrtyper med palser til ekstremrik karplantevegetasjon. Området har en rekke sjeldne og truete plante- og fuglearter, og har derfor særlig betydning for biologisk mangfold. Området har særskilt naturvitenskapelig verdi.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse.
Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet.
Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring avbygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Beiting.

2. Sanking av bær og matsopp.

3. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødlisten.

4. Jakt og fangst etter ryper og pattedyr, samt skadefelling og fiske, i samsvar med gjeldende lovverk.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

6. Drift og vedlikehold og nødvendig istandsetting ved akutt utfall av eksisterende energi- og kraftanlegg.

7. Oppgradering/fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til verneformålet.

§ 5 Regulering av ferdsel

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.

3. Bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning er forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Det skal i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

4. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver.

5. Bruk av snøskuter langs offentlig godkjent snøskuterløype fra Kautokeino til Biedjovággi, kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10, til og med 4. mai. Det er ikke tillatt å kjøre mer enn 15 m ut fra løypa i reservatet. Kommunen skal sende skriftlig varsel til forvaltningsmyndigheten senest ei uke før

snøskuterløypa åpnes. Av hensyn til vernet kan forvaltningsmyndigheten stenge eller legge om snøskuterløypa.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser
Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4

2. Vedhogst i form av tynningshogst til privat/ikke-kommersiell bruk i Soahtefielbmá.

3. Nødvendig motorferdsel i forbindelse medoppgradering/fornyelse av kraftledninger, jf. § 4 nr. 7 og § 7 nr. 7, og i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg, jf. § 4 nr. 6.

4. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med aktiviteter som nevnt i § 7 nr. 2.

5. Nødvendig uttransport av felt elg med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varig spor i terrenget.

6. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med reindrift som ikke faller inn under § 6 nr. 4.

7. Oppgradering/fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4 nr. 6.

8. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser
Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel
Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet
Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse
Denne forskriften trer i kraft straks.

Område 5: Stuorajávri, Kautokeino kommune

Kartblad N50: 1833-II/III
Vernekategori: Nasjonal eller internasjonal verdi
Areal: 130,8 km^2
Berørte eiendommer: 1/1, 8/1, 9/1, 10/1

Beliggenhet
Området ligger nord og vest for innsjøen Stuorajávri på begge sider av kommuneveg 9 mot Biedjovággi gruver.

Verneverdier
Området omfatter en mosaikk av innsjøer, tjern og bekker med omkringliggende myrområder. Vannene omgis ofte av tett vier- eller fjellbjørkekratt. Vegetasjonen omfatter rikmyrsamfunn av typen rosetorvmoserikmyr og blodmose-flarkrikmyr. Ellers finner en middelsrike brunklomose-bleikmyrer og fattige klomose-bleikmyrer. Av annen vegetasjon er det registrert storstarrbleikmyrer, sumpbleikmyrer, torvmose-flarkbleikmyr og rusttorvmose-rismyrer. En del av myrområdene øst for Čuolbmajohka består av palser på opptil 100 meters lengde. (Fylkesmannen i Finnmark 1980, 1996).

Området er særdeles rikt på våtmarksfugler og særlig ender og vadefugl opptrer i store antall. Av spesielt viktige viltlokaliteter kan nordenden av Stuorajávri med omkringliggende områder, Stohkášjávriområdet og myrområdet nordvest for Čunovuohppi fremheves (Strann et. al 2008a).

Viktige fuglearter er brunnakke, krikkand, toppand, bergand (VU) og havelle. De vanligste hekkende vadefuglartene er sandlo, temmincksnipe, grønnstilk, enkeltbekkasin, småspove og svømmesnipe. Andre hekkende vadefugler er sotsnipe, lappspove, fjellmyrløper (VU) og gluttsnipe, mens kvartbekkasin er registrert og antas å hekke. Også rødlistearter som sjøorre (NT), stjertand (NT), sangsvane (NT), storlom (VU), brushane (DD) og hettemåse (NT) er vanlige hekkefugler i området. (Bjerke et. al 2005, Strann et. al 2008a). Sædgås (VU) er påvist hekkende flere ganger (Strann et. al 2008a).

Observasjoner av snadderand (VU), horndykker (EN), dverggås(CN) og lappfiskand (EN) viser at området har kvaliteter som tiltrekker også sjeldnere arter. Dverggåsa hekket tidligere her. (Bjerke et. al 2005) Området som er foreslått i verneplanen har stor betydning som beite og myteområde for våtmarksfugler som ikke hekker her (Fylkesmannen i Finnmark 1996). Blant spurvefuglene som er tilknyttet våtmark er gulerle, blåstrupe og sivsanger vanlige. Her er det også observert lappsanger (EN)(Strann et. al 2008a).

Fiskeørn (NT) benytter området som fast jaktområde. (Strann et. al 2008a) Jaktende myrhauk (VU) og jordugle er også observert en rekke ganger (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet
Rundt Stuorajávri er det registrert ni kulturminnelokaliteter. Seks av disse kan knyttes til steinbrukende tid, de tre resterende dreier seg om henholdsvis to ildsteder samt en sommergrav. To av lokalitetene ligger like utenfor grensene til det foreslåtte naturreservatet. Stort potensial for funn av hittil ukjente samiske kulturminner innenfor dette området.

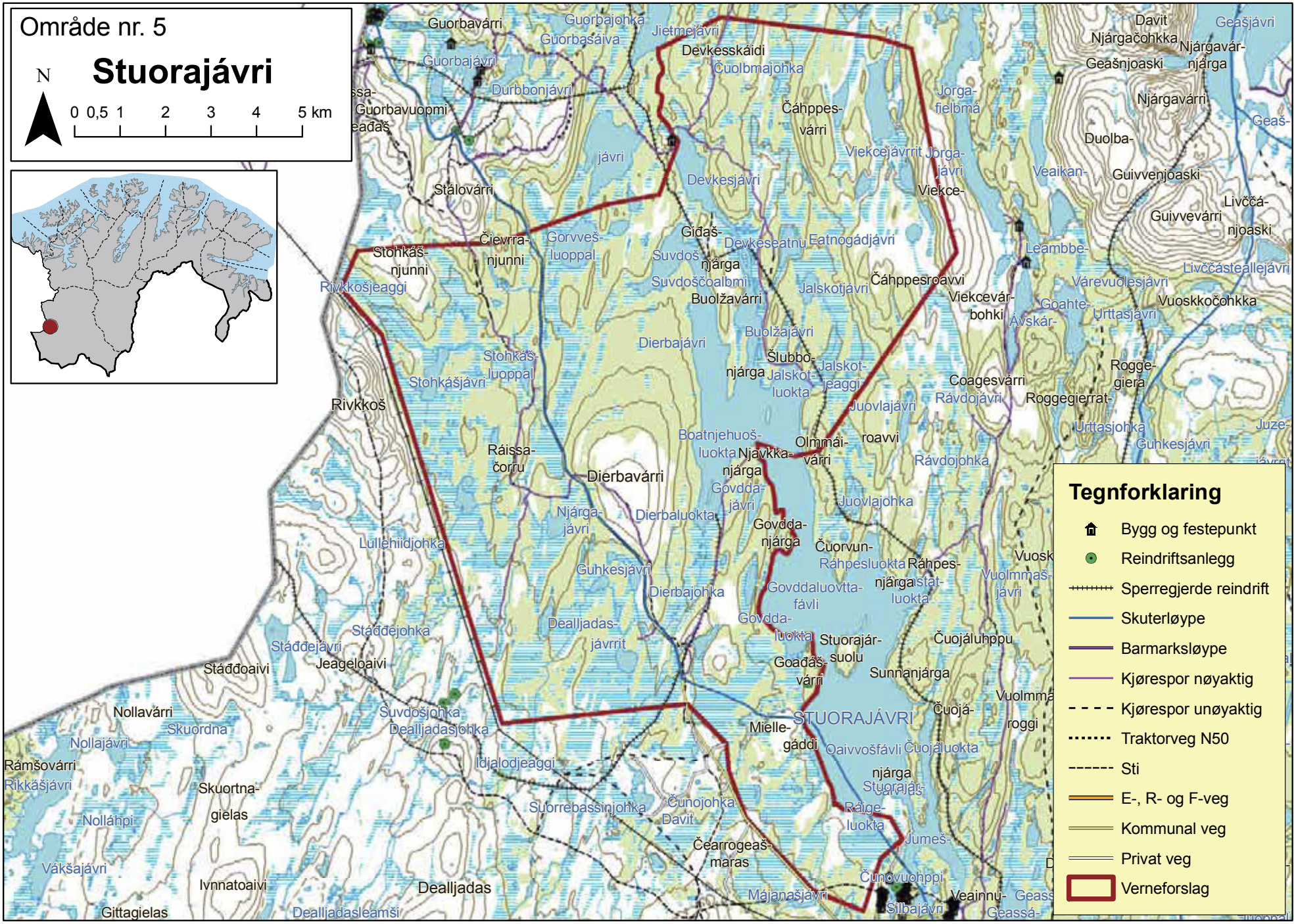
Område nr. 5
Stuorajávri
N
0 0,5 1 2 3 4 5 km
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Reindriftsanlegg
Sperregjerde reindrift
Skuterløype
Barmarksløype
Kjørespor nøyaktig
Kjørespor unøyaktig
Traktorveg N50
Sti
E-, R- og F-veg
Kommunal veg
Privat veg
Verneforslag
STUORAJÁVRI
Guorbavárri
Guorbajohka
Guorbasáiva
Jietmejávri
Devkesskáidi
Čuolbmajohka
Guorbajávri
Durbbonjávri
Guorbavuopmi
Čáhppes-várri
Jorga-fielbmá
Davit
Njárgačohkka
Geašnjoaski
Njárgavár-njárga
Njárgavárri
Duolba-
Guivvenjoaski
Livččá-njoaski
Guivvevárri
Stálovárri
Devkesjávri
Viekcejávrrit
Jorga-jávri
Viekce-
Veaikan-
Čievrra-njunni
Gorvveš-luoppal
Giđaš-njárga
Devkeseatnu
Eatnogádjávri
Stohkáš-njunni
Rivkkošjeaggi
Suvdoš
Suvdoščoalbmi
Buolžavárri
Jalskotjávri
Čáhppesroavvi
Viekcevár-bohki
Leambbe-
Várevuolesjávri
Livččásteallejávri
Goahte-
Urttasjávri
Vuoskkočohkka
Ávskár-
Buolžajávri
Dierbajávri
Stohkáš-luoppal
Stohkášjávri
Šlubbo-njárga
Jalskot-luokta
Jalskot-jeaggi
Coagesvárri
Rávdojávri
Roggegierrat-
Rogge-giera
Rivkkoš
Juovlajávri
Urttasjohka
Guhkesjávri
Boatnjehuoš-luokta
Njavkka-njárga
Olmmái-várri
roavvi
Rávdojohka
Ráissa-čorru
Dierbavárri
Govdda-jávri
Juovlajohka
Njárga-jávri
Dierbaluokta
Govdda-njárga
Čuorvun-
Ráhpesluokta
Ráhpes-njárga
Lullehiidjohka
Guhkesjávri
Dierbajohka
Govddaluovtta-fávli
Vuolmmaš-jávri
Stáđđejohka
Dealljadas-jávrrit
Govdda-luokta
Stuorajár-suolu
Čuojáluhppu
Stáđđejávri
Jeageloaivi
Stáđđoaivi
Goađáš-várri
Sunnanjárga
Nollavárri
Skuordna
Suvdošjohka
Dealljadasjohka
Mielle-gáddi
Čuojá-
roggi
Nollajávri
Oaivvošfávli
Čuojáluokta
Rámšovárri
Rikkášjávri
Idjalodjeaggi
njárga
Skuortna-gielas
Suorrebassinjohka
Čunojohka
Davit
Ráige-luokta
Nolláhpi
Čearrogeaš-maras
Jumeš-
Vákšajávri
Ivnnatoaivi
Dealljadas
Čunovuohppi
Majanašjávri
Veainnu-
Silbajávri
Gittagielas
Dealljadasleamši

Lokal bruk av Stuorajávri

Området er viktig for ressursutnyttelse historisk sett og i dag, både når det gjelder multer og fisk. Hele Stuorajávrivassdraget blir brukt til nærings- og fritids-/husholdsfiske. Stuorajávri næringsforening / ealáhus searvi ble dannet i 2000, og har i dag ca. 80 medlemmer. Stuorajávri næringsforening har gjennomført kultiveringstiltak i vassdraget for å bedre fisket. Omtrent 15 personer har i dag en reell inntekt av fisket, men betydelig flere fisker til eget bruk. Fisk fra Stuorajávri selges til Finland. Området er viktig som bærplukkingsområde for lokalbefolkningen og tilreisende. Enkelte har inntekter fra bærplukking. Både tilreisende og fastboende jakter i området og det settes snare etter rype. Her drives både elgjakt, rypejakt og vårjakt etter ender (ikke vært åpnet for vårjakt her i perioden 1999-2009). Noe vedhogst og uttak av trematerialer/duodji. Vedhogst er i tilknytning til veg og uttaksstedet for trematrialer ved Buolžajávri nås med båt på Stuorajávrivassdraget (Riseth et. al 2009).

En privat hytte leies ut til turister. Noen transporterer turister og jegere til Devkes med motorbåt og snøskuter. I forbindelse med fiske og bærplukking er det motorisert ferdsel på hele vannet (Riseth et. al 2009).

Reindriftnæringas bruk

Reinbeitedistrikt 33-Spalca bruker området øst for reingjerdet som går på østsiden av Stuorajávri-vassdraget som vårbeite og høstbeite. Flyttingen om høsten foregår med snøskuter på snødekt mark. Det planlegges et nytt gjerdeanlegg nærmere Kautokeino. Dette kan påvirke når og hvordan flyttingen vil skje fra Stuorajávri om høsten og derved behovet for barmarkskjøring om høsten.

Flyttingen om våren medfører barmarkskjøring. I denne tiden er distrikt 33-Spalca avhengig av å kjøre der reinen ferdes, men prøver å legge traseene etter tørre partier. Det kjøres også en del med barmarkskjøretøy langs gjerdet i forbindelse med gjeting. I tidsrommet der elvene fryser til og oppdemming av is fører til økt vannstand, er distriktet avhengig av å velge alternative traseer for å komme forbi elva. Kjøresporene benyttes også til transport av gjerdematerialer som hugges inne i det foreslåtte verneområdet. Videre hugger distriktet ved i forbindelse med lavvoleirer. Lavvoleirene legges til forskjellige lokaliteter fra år til år, og vedmengden som hentes ut er begrenset. Reinbeitedistrikt 33-Spalca plukker bær i området, men benytter seg ikke av barmarkskjøretøy til dette formålet.

Området vest for gjerdet som går på østsiden av Stuorajávri benyttes som høstbeite for hele reinbeitedistrikt 34-Ábborášša, men også som vinterbeite for to siidaer fra distriktet og som vår-/sommerbeite for to vintersiidaer. Om våren er det mindre kjøring i området siden dette er kalvingsgrunn og reinen trenger fred og ro. Hovedsakelig kjøres det i området med ATV eller snøskuter i forbindelse med oppsyn, samling av reinen og langs reingjerdene. I samlingsperiodene er reinbeitedistriktet avhengig av å kjøre i hele området.

Flere familier fra reindrifta fisker i Stuorajávri og det benyttes motorbåt på vannene. Området er et godt multeområde og reindriftsutøvere plukker en del bær der. Noe jakt og fangst fra reindriftas side, men ikke i utstrakt grad.

Påvirkning/inngrep

Reingjerder øst for Stuorajávri, og i nordøstlig del av det foreslåtte verneområdet. Reingjerde også fra Dealljadas (høydene sørvest for verneforslaget) i nord-nordøstlig retning inn i det foreslåtte verneområdet til reingjerdet på østsiden av Stuorajávri. Gjerdet fra Dealljadas er satt opp som midlertidig gjerde, men fungerer som et permanent gjerde. Reindrifta har søkt om å erstatte sistnevnte gjerde med et nytt gjerde, dersom dette blir godkjent mener man motorferdselen i området vil reduseres betraktelig.

Det går et kjørespor langs østsiden av gjerdet fra Dealljadas. Også kjørespor ved Suvdošjohka, fra Dierbavárri i sørvestlig retning, fra Stohkášluoppal i nordvestlig retning, samt over Dierbavárri. Kommuneveg 9 i nord-sør retning gjennom området, skuterløype hovedsakelig langs nevnte veg. På østsida av Stuorajávri går som nevnt kjørespor langs reingjerdet samt alternative traseer.

Utsikt øst-sørøstover fra Dierbavárri mot Stuorajávri. Foto: Martin Hanssen.

Det er et mindre steinbrudd etablert ved vegbyggingen ved kommuneveg 9 ved Dierbavárri, og en lasterampe der reingjerdet krysser veien sør før Dierbavárri. Hytte øst for kommuneveg 9 ved Davit Čunojohka. Mye brukt leirplass registrert ved Goađášvárri (like vest for Stuorajársuolu). En lavvoleirplass som benyttes mye ligger ved Jalskotjeaggi og en tredje ved utløpet av Čuolbmajohka i Devkesjávri.

Et tidligere gjødslingsprosjekt på multer ble startet opp i området på 1960-tallet av forskere fra Holt i samarbeid med Samisk utviklingsfond. I den forbindelse ble det plantet multer i en mindre del av området. Ingen større inngrep ble gjort (pers. medd. Paul Aspholm, Bioforsk jord og miljø).

Det fins ingen hytter innenfor det aktuelle området foruten en reindriftshytte som ligger innenfor grensene i sør (øst for veien til Biedjovággi ved der Davit Čunojohka og skuterløypa møtes). Det går kjørespor fram til denne hytta (ikke bilveg). Ellers finnes det minst 7 jordgammer i det foreslåtte verneområdet. I tilknytning til jordgammene fins gammer for oppbevaring av fisk.

Områdene rundt Stuorajávri er et yndet rypejaktområde, pga. tilgjengeligheten fra veg. Det er fastsatt et refugieområde for ryper av Finnmarkseiendommen fram til 2011 som omfatter det sørvestre hjørnet av området, med Davit Čunojohka som grense mot nordvest. Mye kjøring i elgjaktsammenheng (og reindrift?) vestover fra bilvegen. Det går ei åpen skuterløype over neset nord for fjellstua, opp til vegen over Davit Čunojohka og videre på vegen nordover mot Biedjovággi. Stuorajávri og flere av de andre vannene brukes som ferdselsårer med motorbåt. Mye av multeområdene er lett tilgjengelige enten fra bilveg eller med båt, behovet for ATV-kjøring til slik høsting anses derfor som lite innenfor området.

Innkomne merknader
Ingen innkomne merknader eller innspill.

Merknader fra Fylkesmannen
Fylkesmannen har gjennomført en mindre grensejustering for å ta et kulturminne innenfor områdegrensene.

Ifølge Vorren (1979) var Stuorajávri regulert tidligere, og dette har hatt påvirkning på myrområdene i det foreslåtte verneområdet. Demningen økte vannstanden med 1 til 3 meter. Denne demningen er i dag fjernet av vann og is. I følge Karl-Birger Strann (NINA) har myrområdet blitt overvåket siden 1989, og intensivt siden 1996. Den tidligere oppdemmingen har ikke hatt større innvirkning på verneverdiene.

Det kan se ut som om snøskuterløypa her kan legges om til å følge vegen tidligere og dermed unngå kjøring over myrområder i naturreservatet, men dette er ikke utredet i tilstrekkelig detalj (bl.a. ift. brukerinteressene) til at det foreslås her.

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene
Bruk og vedlikehold av bilvegen til Biedjovággi unntas fra vernereglene, og det åpnes for en evt. oppgradering etter søknad. Vernebestemmelsene hindrer ikke oppsetting av midlertidig leirplass i reindrift dersom dette ikke går utover verneverdiene. Det åpnes for fortsatt oppsetting av midlertidig reingjerde på strekningen Dealljadas over Njavkkanjárga til godkjent permanent gjerde øst for Stuorajávri etter søknad til forvaltningsmyndigheten. På barmark foreslås det å tillate nødvendig kjøring i reindrift etter søknad, samt uthenting av felt elg med "elgtrekker". Snøskuterløypa blir videreført med en begrensning på kjøring ut fra løypa. Snøskuterkjøring i reindrift som i dag, for vedkjøring og transport til hytter/gammer etter tillatelse. Det foreslås to alternativer for regulering av motorbåt på hovedvassdraget med en øvre fartsbegrensning på 5 knop, enten åpen bruk eller etter søknad for bestemte formål. Det foreslås forbud mot jakt på våtmarksfugl, men ellers ingen restriksjoner på jakt, fiske, fangst og bærplukking. Det foreslås heller ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer, men vedhogst må omsøkes. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved tillates.

FORSKRIFT OM FREDNING AV STUORAJÁVRI NATURRESERVAT I KAUTOKEINO KOMMUNE, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
1/1, 8/1, 9/1, 10/1 i Kautokeino kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på 130,8 km^2. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Kautokeino kommune, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med vernet er å bevare et omfattende våtmarkssystem, med truet, sjelden og sårbar natur, med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området representerer en rekke myrtyper, deriblant ulike rikmyrsamfunn og palsmyr, som danner mosaikk med mange vann, bekker, tjern og dammer. Området har svært mange sjeldne og truede fuglearter og har derfor særlig betydning for biologisk mangfold. Området har særskilt naturvitenskapelig verdi.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse.
Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet.
Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Beiting.

2. Sanking av bær og matsopp.

3. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norsk rødlisten.

4. Jakt og fangst etter ryper og pattedyr, samt skadefelling og fiske, i samsvar med gjeldende lovverk.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

6. Vedlikehold av bygninger, veg og reingjerder som er i bruk på fredningstidspunktet.

7. Bestemmelsene i § 3 nr. 4 er ikke til hinder for oppsetting av midlertidig leirplass i forbindelse med reindrift, dersom dette foregår på skånsomt vis uten å forringe verneverdiene angitt i verneformålet.

§ 5 Regulering av ferdsel

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.

3. Utenom eksisterende stier og kjørespor kartfestet i forvaltningsplan, jf.§ 10, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver.

4. Bruk av snøskuter langs offentlig godkjent snøskuterløype fra Kautokeino til Biedjovággi, kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10, til og med 4. mai. Det er ikke tillatt å kjøre mer enn 15 m ut fra løypa i reservatet. Kommunen skal sende skriftlig varsel til forvaltningsmyndigheten senest ei uke før snøskuterløypa åpnes. Av hensyn til vernet kan forvaltningsmyndigheten stenge eller legge om snøskuterløypa.

5. Motorisert ferdsel på kommuneveg 9.

[Alternativ A: Ingen direkte unntak for motorferdsel til vanns, men med åpning for at forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon etter § 7 nr. 10, se denne.]	6. [Alternativ B:] Bruk av motorbåt på berørt del av Stuorajávri med Suvdoš og Devkeseatnu med Devkesjávri videre opp til Jiełmejávri, med en høyeste tillatt hastighet på 5 knop/10 km/t.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4.

2. Vedhogst i form av tynningshogst av bjørk til privat/ikke-kommersiell bruk i bygninger i området.

3. Tynningshogst av bjørk til gjerdemateriale og virke i forbindelse med reindrift og til leir jf. § 4 nr. 7.

4. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med aktiviteter nevnt i § 7 nr. 2.

5. Nødvendig uttransport av felt elg med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varig spor i terrenget.

6. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med reindrift som ikke er regulert i § 6 nr. 3.

7. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark for frakt av materialer, utstyr og ved i tilknytning til vedlikehold og bruk av bygninger i området.

8. Oppsetting av midlertidig reingjerde på strekningen Dealljadas over Njavkkanjárga til godkjent permanent gjerde øst for Stuorajávri.

9. Oppgradering av kommuneveg, samt nødvendig motorferdsel i tilknytning til dette.

10. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

11. Klopplegging og lignende markforsterkningstiltak som ikke innebærer inngrep i grunnen eller deponering av masser over våte partier som er kartfestet i forvaltningsplan, jf.§ 10.

12. [Alternativ A:] Bruk av motorbåt på berørt del av Stuorajávri med Suvdoš og Devkeseatnu med Devkesjávri videre opp til Jiełmejávri, med en høyeste tillatt hastighet på 5 knop/10 km/t, i forbindelse med fiske, bærplukking, elgjakt og uttak etter § 4 nr. 3 og § 7 nr. 2.	[Alternativ B – se § 6 nr. 6.]

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel
Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet
Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse
Denne forskriften trer i kraft straks.

Område 6: Náhpolsáiva, Kautokeino kommune

Kartblad N50: 1932-IV og 1933-III
Vernekategori: Nasjonal eller internasjonal verdi
Areal: 159,1 km^2
Berørte eiendommer: 18/1, 19/1, 18/1/13, 18/1/17, 18/1/18

Beliggenhet

Området ligger ca. 13 km sør for Láhpoluoppal fjellstue, og omfatter myrene Gállojeaggi i nordvest, Buollánáhpi og Sarvvagasjeaggi i nordøst, Áldoáhpi i øst, Goddejeaggi og Njukčaleamši i sør, og myrene omkring Lávželuoppal i vest. Sørligste punkt er Urddotoaivi.

Verneverdier

Náhpolsáiva-området har store uberørte myrområder og er særlig rik på fugl. Myrområdene innenfor verneplanområdet består i hovedsak av nordlige strengmyrer (fjell-lapplandsstrengmyrer). Strengene har tørr tuevegetasjon, dominert av finnmarkspors, dvergbjørk, fjellkrekling, blokkebær, tyttebær og kvitlyng. Flere av strengene har innslag av bjørk. På de lavere strengene finner man de østlige artene blokkevier (NT) og dvergtettegras. Flarkene er svært artsfattige, ofte dominert av en eller to arter som nordlandsstarr, flaskestarr, rundstarr og/eller duskull. Fuktige flarker har innslag av strengstarr, dystarr og bukkeblad. Snøleiepregede myrer forekommer i høyereliggende områder (Bjerke et. al 2005).

Kuppelpalser er registrert mellom Lávželuoppal og Goddebuolžžat. De mer eller mindre flate platåene har palspøler i sentrum, samt lagg rundt. I laggene vokser bl.a. lappstarr (NT), myrmjølke, frynsestarr, brannull, duskull, molte og nordlandsstarr. Platåene har ordinær tuemyrvegetasjon med finnmarkspors, dvergbjørk og fjellkrekling (Bjerke et. al 2005).

Sumpvegetasjon finnes langs elvene og rundt vannene, i hovedsak en relativt artsfattig bjørk-viersumpskog og kratt med gråvierutforming. Lappstarr (NT) ble funnet i kanten av Goddejávri der den vokser sammen med frynsestarr, brannull og dystarr langs fuktige sig (Bjerke et. al 2005).

Det er påvist 47 fuglearter som er spesielt tilknyttet våtmark. Storlom (VU) og sangsvane (NT) hekker ganske vanlig. Enkelte av myrområdene er viktige myteområder for gjess, både sædgås (VU) og kortnebbgås er observert. Området er også meget viktig for hekkende ender som havelle, kvinand, sjøorre (NT), og svartand. Arter som stjertand (NT) og brunnakke antas å hekke i mindre antall (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Vaderne utgjør en viktig del av våtmarksfuglene i området og 18 arter er registrert. De vanligste artene er lappspove, småspove, grønnstilk, svømmesnipe, brushane (DD), kvartbekkasin og sotsnipe. I tillegg er det observert enkeltbekkasin, myrsnipe, dvergsnipe, temmincksnipe og strandsnipe. Alle disse vaderne regnes som vanlige hekkefugler. Trane er også registrert, men hekking er ikke påvist (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Fjelljo og rødnebbterne hekker i området. Førstnevnte er relativt dominerende i antall. Fiskemåke og gråmåke kan ses på mange av vannene. (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Av spurvefugler er blåstrupe og heipiplerke de vanligste hekkefuglene. Gulerla er svært vanlig langs elver og bekker, her finnes også fossekall. Løvsanger, sivsanger og sivspurv finnes langs krattene ved elvekanten. Lappspurv er registrert i de litt tørrere og åpnere områdene (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

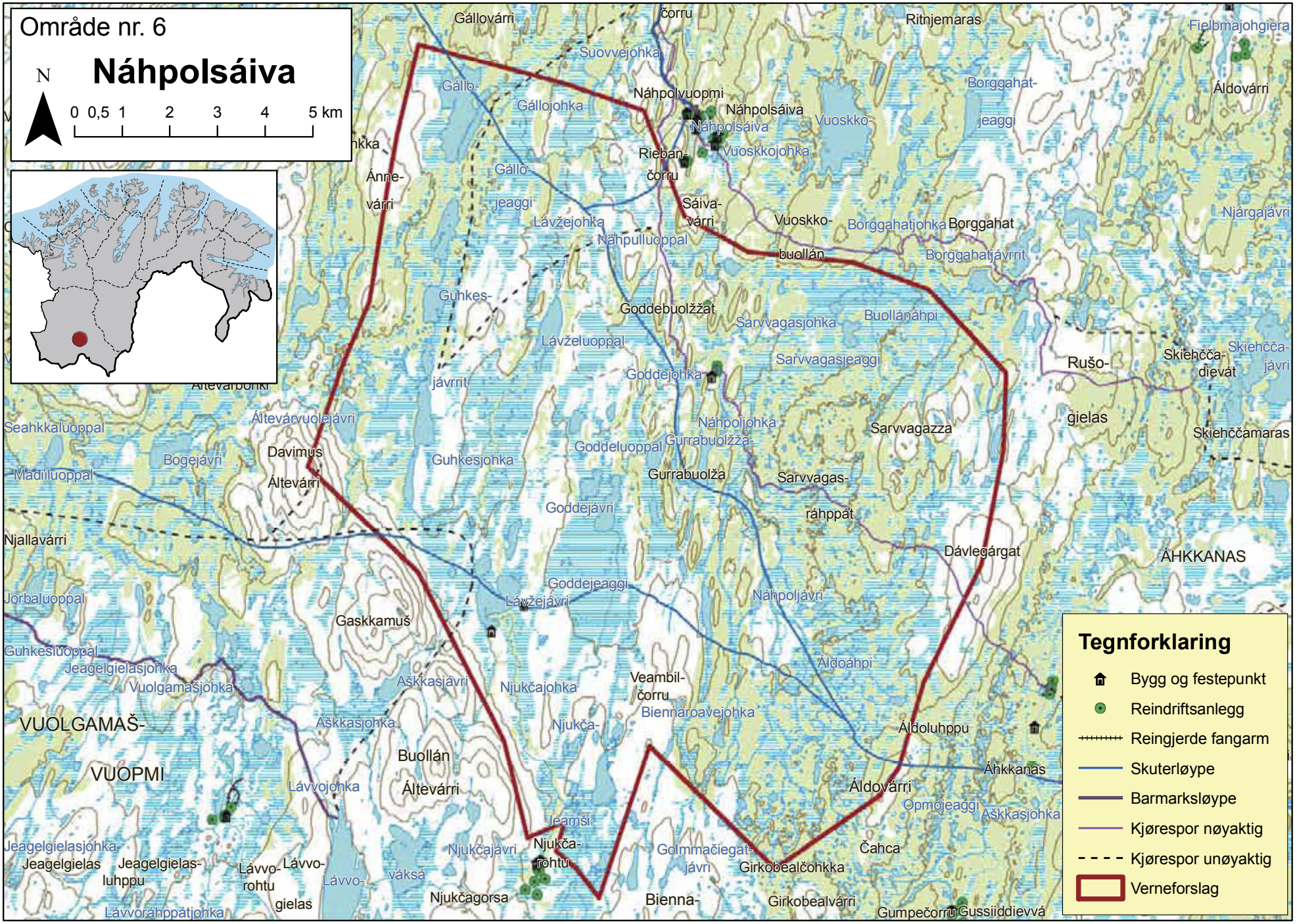
Område nr. 6
Náhpolsáiva
N
0 0,5 1 2 3 4 5 km
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Reindriftsanlegg
Reingjerde fangarm
Skuterløype
Barmarksløype
Kjørespor nøyaktig
Kjørespor unøyaktig
Verneforslag
Gállovárri
Suovvejohka
Ritnjemaras
Fielbmajohgiera
Gállo-
Gállojohka
Náhpolvuopmi
Náhpolsáiva
Vuoskko-
Borggahat-
jeaggi
Áldovárri
Rieban-
čorru
Vuoskkojohka
Ánne-
várri
Gállo-
jeaggi
Lávžejohka
Náhpulluoppal
Sáiva-
várri
Vuoskko-
buollán
Borggahatjohka
Borggahat
Borggahatjávrrit
Njárgajávri
Guhkes-
jávrrit
Goddebuolžžat
Sarvvagasjohka
Buollánáhpi
Lávželuoppal
Sarvvagasjeaggi
Goddejohka
Rušo-
gielas
Skiehčča-
dievát
Skiehčča-
jávri
Seahkkaluoppal
Áltevárvuolejávri
Náhpoljohka
Sarvvagazza
Skiehččamaras
Bogejávri
Davimus
Áltevárri
Guhkesjohka
Goddeluoppal
Gurrabuolžža-
Gurrabuolža
Sarvvagas-
ráhppát
Mádiiluoppal
Goddejávri
Njallavárri
Dávlegárgat
ÁHKKANAS
Jorbaluoppal
Goddejeaggi
Lávžejávri
Náhpoljávri
Gaskkamuš
Guhkesluoppal
Jeagelgielasjohka
Vuolgamašjohka
Áldoáhpi
Aškkasjávri
Njukčajohka
Veambil-
čorru
Biennaroavejohka
VUOLGAMAŠ-
VUOPMI
Aškkasjohka
Njukča-
Áldoluhppu
Buollán
Áltevárri
Lávvojohka
Áhkkanas
Áldovárri
Opmojeaggi
Aškkasjohka
Jeagelgielasjohka
Jeagelgielas
Jeagelgielas-
luhppu
Lávvo-
rohtu
Lávvo-
gielas
Lávvo-
váksá
Njukčajávri
Njukča-
rohtu
Golmmačiegat-
jávri
Čahca
Girkobealčohkka
Njukčagorsa
Bienna-
Girkobealvárri
Gumpečorru
Gussiiddievvá
Lávvoráhppátjohka

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet

Innenfor dette området fins ingen opplysninger om samiske kulturminner. Potensialet for funn av hittil ukjente samiske kulturminner innenfor området er usikkert. Området er relativt stort og ser ut til å inneholde en god del tørre partier, derfor er muligheten til stede for funn av både hittil uregistrerte fangstgroper samt teltboplasser eller andre typer vinterboplasser (Sametinget 2009).

Lokal bruk av Náhpolsáiva

Det forslåtte verneområdet benyttes mest av folk fra Láhpoluoppal, men også av folk fra Stornes. Det går en åpen barmarksløype som er kjørbar med terrengbil og ATV fra Láhpoluoppal til Náhpolsáiva som ender like utenfor det foreslåtte verneområdet (Riseth et. al 2009).

Vannene blir benyttet til fiske, men av størst interesse for lokalbefolkningen er bærplukking og jakt. Multeplukking først og fremst av innbyggerne i Láhppoluoppal. Hovedsakelig foregår bærplukking til eget bruk, men noe bær blir også solgt i gode multeår (Riseth et. al 2009).

Området brukes både til rype- og elgjakt, og i det foreslåtte verneområdet er det flere elgjaktfelt. Snarefangst etter rype var vanligere tidligere. Dersom det er overskudd av kjøtt etter elgjakta blir deler av kjøttet solgt og dekker derved deler av kostnadene ved jakta. Noen inntekter fra transport av rypejegere inn i området (Riseth et. al 2009).

Barmarksløypa fra Láhpoluoppal forenkler ferdselen inn til området, noe som letter høstingen og uttransporten av ressursene fra området. Nærområdet til Láhpoluoppal blir i økende utstrekning benyttet av tilreisende, derfor er tilgangen til Náhpolsáiva viktig for lokalbefolkningen for å unngå konkurranse om ressursene. Bruk av motorferdsel er en forutsetning for å få multebær og skutt elg ut av området (Riseth et. al 2009).

Fra Gaskkamuš Áltevárri nordover mot Guhkesjávrrit. Foto: Ørjan W. Jenssen.

Reindriftnæringas bruk

Dette store området er vinterbeite for Beartašjoga siida med 5 siidaandeler fra reinbeitedistrikt 27-Joahkonjárga og 2 siidaandeler fra distrikt 33-Spalca (til sammen 50 medlemmer), og tre siidaer fra reinbeitedistrikt 26-Lákkonjárga og en vintersiida fra reinbeitedistrikt 33-Spalca.

Beartašjoga siida beiter i den nordvestre delen av det foreslåtte verneområdet, fra Lávžejávri i sør til Gállojávri i nord, og øst til Lávželuoppal området. Siidaen bruker kun snøskuter som framkomstmiddel i det foreslåtte verneområdet. De flytter ut derfra dersom snøforholdene blir dårlige. Siidaen benytter flyttbare hytter (gumpier) når de slår leir i området og tar ut noe ved i den forbindelse. Ingen planlagte endringer i reindriften bortsett fra ønske om bygging av reindriftshytte ved Lávžejávri (se under).

Kjerneområdet brukes av to siidaer fra distrikt 26: Kemi siida og Jon Eira siida (den siste inkluderer også en driftsenhet fra distrikt 19). Den tredje siidaen fra distrikt 26, Hanske Niillasa bartniid siida, beiter i nordlig del av det foreslåtte verneområdet. I tillegg flytter en fjerde siida, Njulloslakkuiid siida, gjennom området sen høst og vår. Reinbeitedistrikt 26 har rein på beite i det foreslåtte verneområdet sen høst, vinter og vår. Distriktet bruker i hovedsak snøskuter inne i det foreslåtte verneområdet, men barmarkskjøretøy blir også benyttet dersom det er lite snø. Distriktet ser ingen mulighet for å kanalisere barmarkskjøringa til traseer. I tillegg til gjeting av reinen på vinterbeite benytter distrikt 26 barmarkskjøretøy til vedlikehold av skillegjerdet som ligger mellom hytta ved Náhpoljohka og Sáivavárri. Gjerdet tilhører Áhkkanas siida. Det kjøres også gjennom det foreslåtte verneområdet med barmarkskjøretøy i forbindelse med vedlikehold av hytter som ligger øst for området aktuelt for vern. Distrikt 26 har hytter ved Náhpolsáiva (utenfor det foreslåtte området i nord), men har også leirer inne i området på våren og bruker flyttbare hytter vinterstid (gumpier).

Det utføres noe stolpehogst i forbindelse med skillegjerdet samt vedhogst til hyttene som ligger utenfor det foreslåtte verneområdet. Distrikt 26 lagrer ikke utstyr inne i det foreslåtte verneområdet bortsett fra nettingbunter og stolper ved skillegjerdet. Det er en pågående prosess (som har pågått i 10 år) der vinterbeitet skal deles mellom de ulike siidaene slik at hver siida får sitt vinterbeiteområde.

Sørligste del, sør for skuterløypa som krysser den sørlige delen av området fra vest mot øst, brukes av distrikt 33-Spalca med Njukčarođu/Ánta máhtiid bartniid vintersiida. Distrikt 33 henter ut ved i sørenden av det foreslåtte verneområdet til bruk i reindriftshyttene utenfor det foreslåtte området i sør og til en mye brukt leirplass innenfor områdegrensene. Det hentes også ut gjerdematerialer til gjerdeanlegget ved hyttene utenfor sørgrensa. Fangarmene til dette anlegget strekker seg innenfor områdegrensene. I framtiden kan det være aktuelt å kjøre fra Náhpolsáiva og tvers gjennom området til reindriftshyttene sør for området, men dette behovet er ikke der per dags dato.

Nesten alle siidaer i midtre sone, Vest-Finnmark reinbeiteområde, flytter gjennom det foreslåtte verneområdet høst og vår. Om høsten kan noe av flyttinga skje på barmark. Etter regelverket kan flokkene flytte inn på vinterbeitet fra 1. november, og noen år er det da ikke/lite snø. I slike år er det normalt frost og frosne myrer, og utøverne bruker da både barmarkskjøretøy og skuter på frosne myrer. I forbindelse med flyttingen benyttes hytta ved Náhpoljohka/Goddebuolžžat inne i området, i enden av et kjørespor nordfra. Hytta eies av en tidligere reindriftsutøver.

Reindrifta driver lite fangst, fiske og jakt i det foreslåtte området, men reindriftsutøvere fra distrikt 27 fisker noe på isen om våren. Foruten gjerdene omtalt her er det ingen etablerte reindriftsanlegg innenfor området.

Det går to åpne skuterløyper gjennom området, ei fra nordvest mot sørøst som møter ei fra vest mot øst i den sørøstre delen av området. Disse er mye brukt av reindrifta på hele østvidda.

Påvirkning/inngrep

En skuterløype kommer inn i området fra sørøst og deler seg ved Áldovárri, en trasé går videre nordover over Gállojávri, den andre går vestover over Lávžejávri. Kjørespor fra Náhpolsáiva-vannet og rett sørover til reindriftshytte ved Goddebuolžžat, en kjøresporesløyfe i nordvest, sørvest og i sørøst. Gjerdeanlegg ved nevnte hytte samt nord for denne. Det er registrert en mye brukt leirplass

ved Lávžejávri og en gamme på østsiden av Goddejávri. På 70-80 tallet hadde reinbeitedistrikt 27 en hytte ved Lávžejávri, men denne har brent ned. De ønsker å bygge denne opp igjen, og når dette skjer har de behov for å hogge ved til bruk i hytta. Ingen hytter ved Lávžejávri i dag og det er langt til nærmeste hytte/hus som distriktet benytter.

Det er stor elgjaktaktivitet i området, med elgjaktfelt innenfor området. Elgjegerne bruker åpen løype til Náhpolsáiva samt sporet som går videre på nord- og østsida. Elgjegere har gjerne leir ved Sarvvagasráhppát (innafor) og Davlegárgat (på grensa).

Innkomne merknader
Ingen innkomne merknader

Merknader fra Fylkesmannen
Forslaget til grenselinje i øst var tidligere satt mellom kollene Borggahat og Davlegárgat. Dette området er sterkt nedbeitet av rein, har flere kjørespor og få myrer (Bjerke et al. 2005). Grensa ble derfor trukket noe lengre vest. Grensen i sørvest er også flyttet for å holde gjerdeanlegg og kjørespor utenfor områdegrensene. Snøskuterløypene brukes først og fremst av reindrifta på østvidda gjennom vinteren, og det vurderes derfor som lite aktuelt med omlegging av løypene for å redusere skuterkjøring i reservatet.

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene
Siden dette er et område som blir mye benyttet av lokalbefolkningen og reindrifta, foreslår Fylkesmannen som et alternativ at det etter søknad kan tillates kjøring i høstingssammenheng på barmarkstraseen fra Náhpolsáiva-vannet og rett sørover til reindriftshytta ved Goddebuolžžat. Traseen følger en høyderygg og berører i liten grad våte partier. Det foreslås forbud mot jakt på våtmarksfugl, men ellers ingen restriksjoner på jakt, fiske, fangst og bærplukking. Det foreslås heller ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer. Tynningshogst må omsøkes. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved vil være tillatt. Snøskuterløypene blir videreført med en begrensning på kjøring ut fra løypa. Snøskuterkjøring på snødekt mark i reindrift vil være som i dag, men barmarkskjøring i reindrift må skje etter søknad/rammetillatelse. Vernebestemmelsene er ikke til hinder for oppsetting av midlertidig leirplass i reindrift dersom dette ikke går utover verneverdiene.

FORSKRIFT OM FREDNING AV NÁHPOLSÁIVA NATURRESERVAT I KAUTOKEINO KOMMUNE, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
18\1, 19\1, 18/1/13, 18/1/17 og 18/1/18 i Kautokeino kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på 159,1 km^2. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Kautokeino kommune, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med vernet er å bevare et større, relativt uberørt myr- og våtmarksområde, med truet og sårbar natur, med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området representerer nordlige strengmyrer. Området har et stort artsmangfold av fugl og har derfor særlig betydning for biologisk mangfold. Området har særskilt naturvitenskapelig verdi.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Beiting.
2. Sanking av bær og matsopp.

3. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norsk rødlisten.

4. Jakt og fangst etter ryper og pattedyr, samt skadefelling og fiske, i samsvar med gjeldende lovverk.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

6. Vedlikehold av bygninger og reingjerder som er i bruk på fredningstidspunktet.

7. Bestemmelsene i § 3 nr. 4 er ikke til hinder for oppsetting av midlertidig leirplass i forbindelse med reindrift, dersom dette foregår på skånsomt vis uten å forringe verneverdiene angitt i verneformålet.

§ 5 Regulering av ferdsel

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.

3. Utenom eksisterende stier og kjørespor kartfestet i forvaltningsplan, jf.§ 10, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver.

4. Bruk av snøskuter langs offentlig godkjente snøskuterløyper fra Geaidnovuohppi til Buolžajávri og fra Kautokeino til samløp med førstnevnte løype inne i naturreservatet, kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10, til og med 4. mai. Det er ikke tillatt å kjøre mer enn 15 m ut fra løypene i reservatet. Kommunen skal sende skriftlig varsel til forvaltningsmyndigheten senest ei uke før snøskuterløypene åpnes. Av hensyn til vernet kan forvaltningsmyndigheten stenge eller legge om snøskuterløypene.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4

2. Vedhogst i form av tynningshogst til privat/ikke-kommersiell bruk i bygninger i området.

3. Tynningshogst av bjørk til gjerdemateriale og virke i forbindelse med reindrift og til leir jf. § 4 nr. 7.

[Alternativ A: Ingen dispensasjonsbestemmelse for motorferdsel på barmark med lett terrengkjøretøy utenom nr. 6 og 7 under.]	4. [Alternativ B:] Nødvendig motorferdsel på barmark med lett terrengkjøretøy langs fast trasé fra Náhpolsáiva til hytta ved Goddebuolžžat, kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10, i forbindelse med fiske, bærplukking og uttak etter § 4 nr. 3, og for transport ved elgjakt.

5. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med aktiviteter nevnt i § 7 nr. 2.

6. Nødvendig uttransport av felt elg utenfor fast trasé jf. § 7 nr. 4. Tillatelse kan kun gis til bruk av lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varig spor i terrenget.

7. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med reindrift som ikke faller inn under § 6 nr. 3.

8. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark for frakt av materialer, utstyr og ved i tilknytning til vedlikehold og bruk av bygninger i området.

9. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

10. Klopplegging og lignende markforsterkningstiltak som ikke innebærer inngrep i grunnen eller deponering av masser over våte partier langs trasé som angitt i § 7 nr. 4.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser
Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel
Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet
Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse
Denne forskriften trer i kraft straks.

Område 7: Stuoráhpi/Geatkášjeaggi, Kautokeino kommune

Kartblad N50: 1933 IV
Vernekategori: Regional verdi
Areal: 2,3 km^2
Berørte eiendommer: 15/1

Beliggenhet
Stuoráhpi er et relativt begrenset myrområde (omtrent 1 km langt og 300 meter bredt) som ligger hovedsakelig øst for riksveg 92 rett sør for Gárggoluoppal. Geatkášjeaggi er et langstrakt myrområde som ligger rett øst for Stuoráhpi. Disse områdene ses i sammenheng siden de ligger nær hverandre og vilt forflytter seg mellom dem.

Verneverdier
Stuoráhpi er relativt flatt og består i hovedsak av kalk- og mineralfattige myrtyper. Her finnes rene myrpartier med pals, flarker og fattigmyr, samt en kilde, men også områder med rikere vegetasjon. Geatkášjeaggi er et myrområde med forholdsvis stor fallhøyde, omtrent 25-30 meter. Komplekset består hovedsakelig av kalk- og mineralfattige myrtyper. Også her finnes store myrpartier med pals, flarker, fattigmyr, men også mineralrike bekker og vassdrag (Strann et. al 2005b).

Småpalsene i de foreslåtte delområdene er oftest 0,5-1 m over omgivelsene, men i visse deler av Stuoráhpi finnes større palser på opp til 2 meter, og opp til 3,5 meter enkelte steder på Geatkášjeaggi. Mellom palsene og i kanten av større palsområder går vegetasjonen gradvis over i mer fuktighetskrevende vegetasjonstyper. Blant karplantene dominerer arter i slekten myrull på mykmattene og her fins også den sjeldne og rødlistete vrangull (NT) (Strann et. al 2005b).

Enkelte steder der myrvannet samles i drag og ved kildebekker er mineraltilgangen noe større og vannet mer syrlig, slik at kalk- eller mineralkrevende arter trives. Dette gir rom for planter som særbustarr og duskull samt den rødlistete arten blokkvier (NT). I den sørøstlige delen av Stuoráhpi finns en kilde der kildekuppelen er omtrent en meter høyere enn omgivelsene og vannstanden minst en meter dyp i kildeutspringet. Kilden omgis av en bord på 5-10 meter med planter som liker kalkpåvirkningen fra kilden (Strann et. al 2005b).

Mosen *Onchophorus elongatus* har blitt registrert på Geatkášjeaggi. Denne mosen ble oppdaget i senere tid og er hittil kjent fra noen få lokaliteter i Norge og Sverige. På sørlige lokaliteter i det samme myrområdet finnes også den rødlistete mosen *Aplodon wormskioldii* (VU) som ble registrert på et reinhorn (Strann et. al 2005b).

Stuoráhpi har en rik fauna med mange hekkende arter vannfugl. Det ble påvist 50 hekkende arter i området i slutten av juni 2007. Av disse er 25 arter regnet som ekte våtmarksfugler, mens ytterligere åtte arter regnes som knyttet til våtmarker. 14 av artene er vadefugler som er direkte knyttet til våtmark. Det ble påvist 10 rødlistearter og fem av disse ble funnet hekkende. Stjertand (NT), sjøorre (VU), fjellmyrløper (VU), brushane (DD) og hettemåse (NT) er dokumentert hekkende på Stuoráhpi mens de resterende rødlisteartene bruker området enten som beite- eller rasteområde under trekket. Dessuten hekker også regionalt viktige arter som lappspove, kvartbekkasin og sotsnipe på lokaliteten. Sjeldne arter som sædgås (VU), myrhauk (VU) og lappsanger (NT) ble registrert, men hekking er ikke dokumentert. Det kan imidlertid ikke utelukkes at en eller flere av disse artene også hekker i tilknytning til dette våtmarkssystemet (Strann et. al 2005b).

Også Geatkášjeaggi har en rik fauna med mange hekkende arter vannfugl, men i noe mindre antall og tettheter enn i Stuoráhpi. I Geatkášjeaggi hekker mange arter vadefugl med arter som fjellmyrløper (VU), småspove, brushane (DD), kvartbekkasin, gluttsnipe og heilo. Grønnstilk er særdeles vanlig her med flere titalls par og hekkende lappspover og sotsniper er påvist (Strann et. al 2005b).

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet

Det er registrert fire lokaliteter med i hovedsak fangstgroper nord til nordøst for det foreslåtte verneområdet. Ingen av lokalitetene ligger innenfor det berørte området. Potensialet for funn av ytterligere ukjente samiske kulturminner er usikkert, men det kan ikke utelukkes at det kan være flere uregistrerte fangstgroper i dette området (Sametinget 2009).

Lokal bruk av Stuoráhpi/Geatkášjeaggi

Dette området benyttes hovedsakelig av folk fra Gárggoluoppal og Suotnju, men etter at riksveg 92 ble åpnet brukes det også av tilreisende. Områdene er lett tilgjengelig fra veg eller kjørespor som går like utenfor områdene. I Stuoráhpi og Geatkášjeaggi blir det høstet multer og sennagress. Det er ingen fiskevann inne det foreslåtte verneområdet. Det blir drevet rypejakt og hytter i nærheten leies ut til jegere (Riseth et. al 2005).

Reindriftnæringas bruk

Stuoráhpi, Geatkášjeaggi og områdene rundt benyttes av reinbeitedistrikt 24A-Oarje-Sievju/ Seiland Vest og 23A-Valgenjárga og D-Ealenjárga, samt flere andre distrikt som flytter gjennom området. Distrikt 24A og 23D har felles vinterflokk som beiter i området fra sen høst til våren. Det foreslåtte verneområdet er egentlig vinterbeitegrunn for 23D, men distriktene har slått sammen flokkene for å utnytte beitet bedre.

23A benytter dette område sen høst, vinter og vår. Det foreslåtte verneområdet er vegnært, og reinsflokken til 23A oppholder seg ikke mye i området på grunn av forstyrrelse.

Distriktene driver oppsyn med reinflokken under beite, og til dette formål brukes snøskuter. Det kjøres også med snøskuter i området under samling av reinen på våren. Før flytting mot kysten drives reinen til skillegjerdet ved Suotnju (sørvest for det foreslåtte verneområdet) og det foreslåtte verneområdet ligger i drivingsleia fram til skillegjerdet. Dette medfører utstrakt bruk av snøskuter i det foreslåtte verneområdet, i en tid med dårlige snøforhold. Myrene som foreslås vernet blir tidlig bare. Et vern der reindrifta ikke får krysse barflekker i det foreslåtte verneområdet med snøskuter vil ha store konsekvenser for distriktene som berøres.

Det foreslåtte verneområdet er flyttveg for 23B-Girenjárga. De flytter gjennom området om våren og har et kortere opphold her. I tidsrommet distriktet oppholder seg i området er snøforholdene dårlige, noe som kan resultere i noe terreng- og vegetasjonsødeleggelse på grunn av snøskuterkjøring på barmark.

Reindrifta driver ikke fangst, fiske eller jakt i området, og har ingen hytter, gammer eller koier her. Reinbeitedistrikt 24A setter opp lavvoleirer etter behov, og dette kan også forekomme inne i det foreslåtte verneområdet. 23D benytter gumpier som mobil gjeterhytte som de trekker etter snøskuterne når de følger reinflokken. Distrikt 24A understreker at det kan bli endringer i bruken av det foreslåtte verneområdet i framtida. Endringer i klimaet kan føre til at det blir behov for barmarkskjøretøy i reindrift. Det er heller ikke usannsynlig at distrikt 24A i framtiden får behov for å sette opp reingjerder eller hytter i det foreslåtte verneområdet. 23D uttaler at det kan muligens bli aktuelt å holde reinsflokkene til 23D og 24A separat. Dette kan resultere i at kun 23D benytter det foreslåtte verneområdet, eller at ingen av de to distriktene benytter det. Reingjerder vil ikke bli satt opp for å holde reinen fra 23D og 24A fra hverandre.

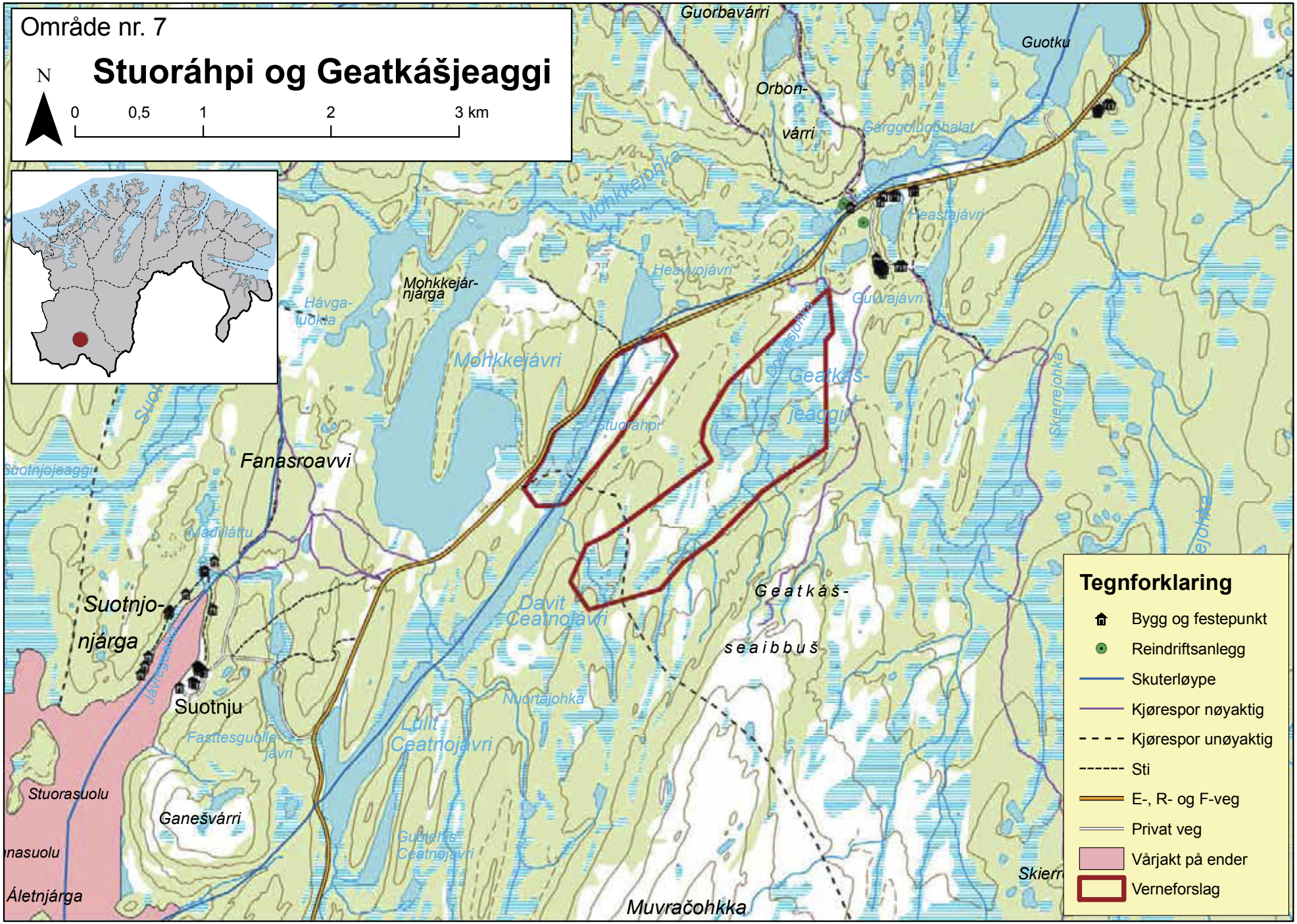
Område nr. 7
Stuoráhpi og Geatkášjeaggi
N
0
0,5
1
2
3 km
Guorbavárri
Guotku
Orbon-
várri
Gárggoluobbalat
Mohkkejohka
Heastajávri
Heavvojávri
Guvvajávri
Mohkkejár-
njárga
Hávga-
luokta
Mohkkejávri
Doaresjohka
Geatkáš-
jeaggi
Stuoráhpi
Skierrejohka
Fanasroavvi
Suotnjojeaggi
Mádiláttu
Suotnjo-
njárga
Davit
Ceatnojávri
Geatkáš-
seaibbuš
Suotnju
Nuortajohka
Lulit
Ceatnojávri
Fasttesguolle-
jávri
Stuorasuolu
Ganešvárri
Guolehis
Ceatnojávri
Áletnjárga
Muvračohkka
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Reindriftsanlegg
Skuterløype
Kjørespor nøyaktig
Kjørespor unøyaktig
Sti
E-, R- og F-veg
Privat veg
Vårjakt på ender
Verneforslag

Påvirkning/inngrep

I nordøstlig del av Geatkášjeaggi finnes et relativt stort område som er vesentlig påvirket av grøfting. Selve grøftingen berører området kun i kantsonen i nordøst. Siden myrområdet er hellende har grøftingen kun lokal påvirkning på vegetasjonen. Riksveg 92 går langs kanten av Stuoráhpi og det går skuterløype gjennom dette delområdet. Vegen har en viss påvirking på nærliggende vegetasjon. Det går et svakt synlig/lite brukt kjørespor som brukes sporadisk i elgjaktsammenheng over sørenden av Stuoráhpi og Geatkášjeaggi. Ingen andre kjente hytter, anlegg eller andre inngrep i området. Det er anlagt en skytebane like utenfor området i nordøst, skyteretning er mot sørsørvest.

Innkomne merknader

Ingen innkomne merknader.

Merknader fra Fylkesmannen

Det kan se ut som om snøskuterløypa her kan legges om til å følge kraftlinja mellom delområdene og dermed unngå kjøring over myrområdene i naturreservatet. Dette bør utredes nærmere og foreslås ikke her.

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene

Snøskuterløypa blir videreført med en begrensning på kjøring ut fra løypa. Snøskuterkjøring på snødekt mark i reindrift vil være som i dag, men barmarkskjøring i reindrift må omsøkes. Det foreslås forbud mot jakt på våtmarksfugl, men ellers ingen restriksjoner på jakt, fiske, fangst og bærplukking. Det foreslås heller ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved vil være tillatt. Fylkesmannen har ingen opplysninger om at det drives elgjakt i dette området, og det er uansett svært korte avstander ut til vernegrensen. Det vurderes derfor ikke som nødvendig å åpne for bruk av motorkjøretøy ved uttransport av felt elg.

FORSKRIFT OM FREDNING AV STUORÁHPI OG GEATKÁŠJEAGGI NATURRESERVAT I KAUTOKEINO KOMMUNE, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
15/1 i Kautokeino kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på 2262 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Kautokeino kommune, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med vernet er å bevare to lite berørte våtmarksområder med sjelden og sårbar natur, med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Områdene representerer flere myrtyper, som danner mosaikk mot mange vann, tjern og dammer. Områdene har flere rødlista og sjeldne plantearter og et høyt antall fuglearter. Mange av fugleartene er rødlista og en del er sårbare. Begge områdene har derfor særlig betydning for biologisk mangfold. Områdene har særskilt naturvitenskapelig verdi.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene
Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Sanking av bær og matsopp.

2. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norsk rødlisten.

3. Jakt og fangst etter ryper og pattedyr, samt skadefelling og fiske, i samsvar med gjeldende lovverk.

4. Beiting.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

§ 5 Regulering av ferdsel
I naturreservatet gjelder følgende regler om ferdsel:

1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.

3. Bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning er forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene
Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt marki forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver.

4. Bruk av snøskuter langs offentlig godkjent snøskuterløype fra Kautokeino til Oaivvošluoppal, kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10, til og med 4. mai. Det er ikke tillatt å kjøre mer enn 15 m ut fra løypa i reservatet. Kommunen skal sende skriftlig varsel til forvaltningsmyndigheten senest ei uke før snøskuterløypa åpnes. Av hensyn til vernet kan forvaltningsmyndigheten stenge eller legge om snøskuterløypa.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser
Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4.

2. Nødvendig motorferdsel i reindrift som ikke er regulert i § 6 nr. 3.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Område 8: Suolovuopmi, Kautokeino kommune

Kartblad N50: 1933-IV og 1934-III
Vernekategori: Regional verdi
Areal: 33,4 km^2
Berørte eiendommer: 12/1, 12/1/170, 12/1/155, 12/20

Beliggenhet
Området ligger sør for Suolovuopmi fjellstue. Området avgrenses i øst av riksvei 93, i vest av den gamle riksveien. Sørlig avgrensning av området er sørenden av Stuora Suolojávri.

Verneverdier
Myrene ligger hovedsakelig i nord-sørgående lengdedrag, langs vann og elveløp. Dette området mangler de typiske myrvidder, men inneholder fine eksempler av kildemyrer. Ved Biittohaščorru i nordvest er det registrert østlige typer av kildemyrer med kjevlestarr, myrsildre (EN) og saftstjerneblom (Fylkesmannen i Finnmark 1980).

Suolovuopmi-området gir gode hekkemuligheter for arter som storlom (VU) og smålom samt dykkender som sjøorre (NT), svartand og havelle. Disse artene er konstatert hekkende i området rundt Stuora Suolojávri. Sangsvaner (NT) er også registrert. På myrpartiene ved sørenden av vannet hekker vadefugl som grønnstilk, gluttsnipe, småspove, brushane (DD), svømmesnipe og myrsnipe. Stedvis er det observert sotsniper og kvartbekkasin. Dominerende spurvefugl i mer kuperte områder er rødvingetrost, gråsisik, bjørkefink, rødstjert og steinskvett (NT). Sivspurv og blåstrupe dominerer i krattene ved myrkantene (Bjerke et. al 2005).

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet
Ingen opplysninger om kulturminner. Potensialet for funn av hittil ukjente samiske kulturminner innenfor planlagt verneområde er usikkert. Siden det inngår en del tørrere rabber i planlagt verneområde er det en viss sannsynlighet for at det kan være uregistrerte fangstgroper i dette området (Sametinget 2009).

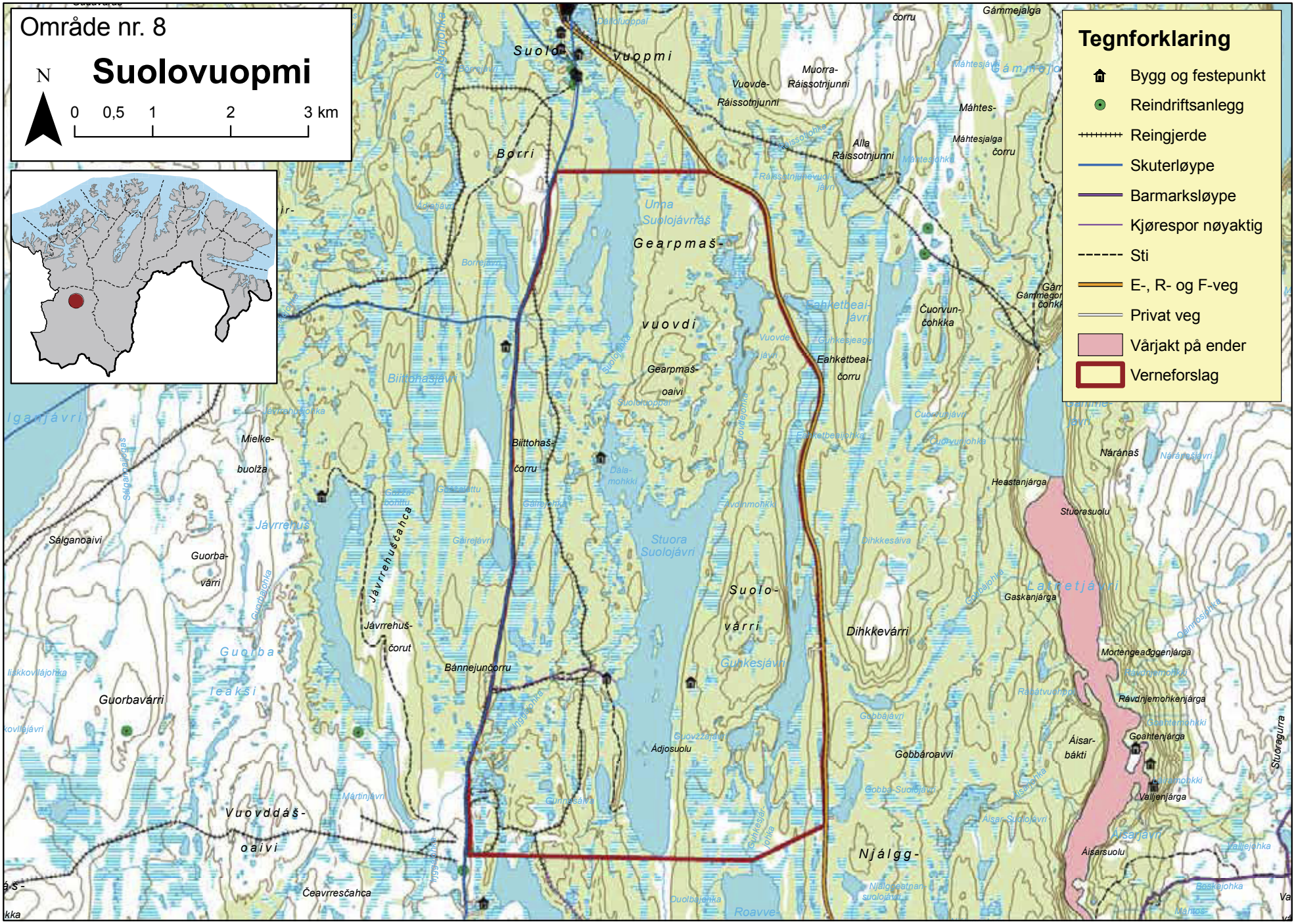
Område nr. 8
Suolovuopmi
N
0 0,5 1 2 3 km
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Reindriftsanlegg
Reingjerde
Skuterløype
Barmarksløype
Kjørespor nøyaktig
Sti
E-, R- og F-veg
Privat veg
Vårjakt på ender
Verneforslag
Suolovuopmi
Borri
Gearpmaš-vuovdi
Gearpmaš-oaivi
Biittohaš-čorru
Suolo-várri
Dihkkevárri
Njálgg-
Vuovddáš-oaivi
Guorbavárri
Guorba-várri
Jávrrehuš-čorut
Bánnejunčorru
Ádjosuolu
Gobbároavvi
Áisar-bákti
Stuorasuolu
Heastanjárga
Gaskanjárga
Mortengeadggenjárga
Rávdnjemohkenjárga
Goahtenjárga
Valljenjárga
Áisarsuolu
Čuorvun-čohkka
Eahketbeai-čorru
Gámmejalga
Muorra-Ráissotnjunni
Vuovde-Ráissotnjunni
Alla Ráissotnjunni
Mielke-buolža
Sálganoaivi
Čeavrresčahca
Stuora Suolojávri
Guhkesjávri
Lattetjávri
Ráisarjávri
Stuoragurra

Lokal bruk av Suolovuopmi

Dette området brukes både av folk fra Máze, nærtboende, samt Suolovuopmi fjellstue. De formelle forholdene om forpaktning av Unna Suolojávrráš er uklare (Riseth et. al 2009). Området brukes også av barnehagen og skolen.

Området blir mye benyttet i fiskesammenheng. Stuorra Suolojávri er et viktig fiskevann for folk fra Máze. Kommersielt fiske foregikk tidligere, men ikke i dag. Det drives fortsatt isfiske i området og i senere tid har det blitt arrangert isfiskekonkurranser. Driverne av Suolovuopmi fjellstue har en spesiell rett til bruk av Unna Suolojávrráš og det er i stor grad forståelse blant folk at dette vannet tilhører fjellstua. Fisk fra Unna Suolojávrráš går til privat husholdning og til salg på fjellstua. Fjellstua forvalter innsjøen for å sikre kvaliteten på fisket. Fjellstua har hatt et tilbud til gjestene om at de kan fiske med stang i innsjøen (Riseth et. al 2009).

Andre innsjøer som også blir benyttet i området er Guhkesjávri som ligger langs riksveg 93, Vuovdejávri nordvest for Guhkesjávri, samt Guovžžajávri og Gunnasáiva (Riseth et. al 2009).

Det er gode bærlokaliteter i området. Tidligere var det hovedsaklig folk fra Máze og nærtboende som brukte det foreslåtte verneområdet. I dag opplever de lokale konkurranse om ressursene fra tilreisende. Driverne av Suolovuopmi fjellstue plukker bær for eget bruk og for salg i restauranten. Det blir jaktet elg i området og drevet noe snarefangst etter rype. Jegere har brukt fjellstua som base for jakt i det foreslåtte verneområdet (Riseth et. al 2009).

Folk fra Máze benytter det foreslåtte verneområdet til vedhogst. Noe uttak av trematerialer/ duodjimaterialer samt skjæring av sennagras (Riseth et. al 2009).

Reindriftnæringas bruk

Området benyttes av reinbeitedistriktene 41-Beaskades og 26-Lákkonjárga. Distrikt 41 benytter den delen av det foreslåtte verneområdet som ligger øst for sperregjerdet fra Borri til Duolbajávri som høst- og vårbeite. Reinbeitedistrikt 26 har høst og vårbeite vest for omtalte sperregjerde. Det foreslåtte verneområdet er også kalvingsområde for enkelte grupper i distrikt 26.

Motorferdsel i det foreslåtte verneområdet foregår hovedsakelig langs gjerdet som går fra Borri til Duolbajávri. Begge distriktene kjører regelmessig her med barmarkskjøretøy eller snøskuter i tiden flokkene er i området. Noe sporadisk barmarkskjøring foregår i hele det foreslåtte verneområdet under samling før flokkene flyttes til sommer- og vinterbeitene. Distrikt 26 uttaler at det er umulig å foreta motorferdsel langs traseer under samling. Motorferdsel på barmark foregår også ved uttransport av skadet rein.

Distrikt 41 driver noe stolpehogst inne i det foreslåtte verneområdet, men dette kan gjøres utenfor områdegrensene. Distrikt 26 driver ikke stolpehogst i området og ingen av distriktene driver vedhogst her.

Reindrifta driver i hovedsak ikke jakt eller fangst i det foreslåtte verneområdet, men enkelte i distrikt 26 driver noe fiske. Det lagres ikke utstyr inne i det foreslåtte verneområdet bortsett fra noe gjerdemateriell langs gjerdet fra Borri. Noen i distrikt 26 sanker sennagress ved innsjøene.

Påvirkning/inngrep

Tre hytter, flere gammer, kjørespor fra gamle riksveg inn til Stuora Suolojávri, snøskuterløype langs vestgrensa til området. Ingen hytter, gammer eller koier i området som benyttes i reindrift. Hytte ved Dálamohkki samt gammene mangler festepunkt. To av gammene og hytta ved sørenden av Stuora Suolojávri er ikke inntegnet på kart. Av gjerder i området er nevnte gjerde fra Borri til Duolbajávri, samt et samle-/slakte-/skille-/ merkegjerde i sørvestre hjørne av det foreslåtte verneområdet. Hogst

av gate i forbindelse med nevnte sperregjerde fra Borri. Gjerdeanlegget i det sørvestre hjørnet ble tidligere benyttet av reinbeitedistrikt 26, men kan fjernes siden dette ikke er i bruk. Tidligere beitehage i sørvest er fjernet, samt sperregjerdet fra Unna Suolojávrráš til Dálamohkki. Vedhogst ved Gearpmašvuovdi og nærliggende områder til Vuovdejávri. Vedteiger utvist til fastboende i Máze og til hyttefolk fra Alta.

Innkomne merknader
Ingen innkomne merknader

Merknader fra Fylkesmannen
Fylkesmannen legger til grunn at skuterløype 26 fra kommunegrensen mot Alta til Mierojávri følger gammel riksveg og dermed i sin helhet ligger utenfor verneforslaget. Løype 23 som går vestover fra løype 26 ved verneforslaget blir dermed også utenfor.

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene
På barmark foreslås det å tillate nødvendig kjøring i reindrift etter søknad, samt uthenting av felt elg med "elgtrekker". Det åpnes også i et alternativ for transport eks. av motorbåt/fiskeutstyr på etablert kjørespor nord for Iŋggájohka. Sporet går i all hovedsak i tørt terreng. Det foreslås to alternativer for regulering av motorbåt på Unna Suolojávrráš og Stuorra Suolojávri med en øvre fartsbegrensning på 5 knop, enten åpen bruk eller etter søknad for bestemte formål. Snøskuterkjøring kan skje uten søknad i reindriftssammenheng, for vedkjøring og transport til hytter/gammer etter tillatelse. Barmarkskjøring i reindrift må skje etter søknad og tillatelse. Her er det aktuelt med flerårige tillatelser som i den grad det er mulig samordnes med distriktsplan. Det foreslås forbud mot jakt på våtmarksfugl, men ellers ingen restriksjoner på jakt, fiske, fangst og bærplukking. Det foreslås heller ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer, men vedhogst må omsøkes. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved tillates.

FORSKRIFT OM FREDNING AV SUOLOVUOPMI NATURRESERVAT I KAUTOKEINO KOMMUNE, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
12/1, 12/1/170, 12/1/155, 12/20 i Kautokeino kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på 33,4 km^2. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Kautokeino kommune, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med vernet er å bevare et myr- og våtmarksområde med truet, sjelden og sårbar natur, med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området representerer fine kildemyrer. Området har et rikt fugleliv med flere rødlistearter, og har derfor særlig betydning for biologisk mangfold. Området har særskilt naturvitenskapelig verdi.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:
1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Sanking av bær og matsopp.

2. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norsk rødlisten.

3. Jakt og fangst etter ryper og pattedyr, samt skadefelling og fiske, i samsvar med gjeldende lovverk.

4. Beiting.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

6. Vedlikehold av hytter, gammer og reingjerder som er i bruk på fredningstidspunktet.

§ 5 Regulering av ferdsel

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.

3. Utenom eksisterende stier og kjørespor kartfestet i forvaltningsplan, jf.§ 10, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver.

[Alternativ A: Ingen direkte unntak for motorferdsel til vanns, men med åpning for at forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon etter § 7 nr. 10, se denne.]	4. [Alternativ B:] Bruk av motorbåt på Unna Stuorrajávrráš og Stuora Suolojávri, med en høyeste tillatt hastighet på 5 knop/10 km/t.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4.

2. Vedhogst i form av tynningshogst til privat/ikke-kommersiell bruk i bygninger i området.

3. Tynningshogst av bjørk til gjerdemateriale i forbindelse med reindrift.

[Alternativ A: Ingen dispensasjonsbestemmelse for motorferdsel på barmark med lett terrengkjøretøy utenom nr. 6 og 7 under.]	4. [Alternativ B:] Nødvendig motorferdsel på barmark med lett terrengkjøretøy langs fast trasé nord for Iŋgájohka fra gammel riksveg til Stuora Suolojávri, kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10, i forbindelse med fiske, bærplukking, elgjakt og uttak etter § 4 nr. 2.

5. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med aktiviteter som nevnt i § 7 nr. 2.

6. Nødvendig uttransport av felt elg utenfor fast trasé jf. § 7 nr. 4. Tillatelse kan kun gis til bruk av lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.

7. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med reindrift som ikke faller inn under § 6 nr. 3.

8. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark for frakt av materialer, utstyr og ved i tilknytning til vedlikehold og bruk av bygninger i området.

9. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

10. Klopplegging og lignende markforsterkningstiltak som ikke innebærer inngrep i grunnen eller deponering av masser over våte partier langs trasè som nevnt i § 7 nr. 4.

11. [Alternativ A:] Bruk av motorbåt på Unna Stuorrajávrráš og Stuora Suolojávri, med en høyeste tillatt hastighet på 5 knop/10 km/t, i forbindelse med fiske, bærplukking, elgjakt og uttak etter § 4 nr. 2 og § 7 nr. 2.	[Alternativ B – se § 6 nr. 4.]

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser
Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel
Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet
Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse
Denne forskriften trer i kraft straks.

Område 9: Iešjávri, Alta, Karasjok og Kautokeino kommuner

Kartblad N50: 1934-I/II
Vernekategori: Nasjonal eller internasjonal verdi
Areal: 121,3 km^2
Berørte eiendommer: 2011/13/1, 2012/36/1, 2012/37/1, 2012/36/1/3, 2021/15/1, 2021/15/7

Beliggenhet
Området omfatter våtmarksområdene nord og øst for Iešjávri, samt noen holmer i innsjøen.

Verneverdier
Ved Ginusvárri finnes rike kildeutspring og sig med overganger mot rike, grunne fastmattemyrer. Tilsvarende områder ble registrert øst for Gásadatjávri. Et relativt høyt antall arter ble funnet i tilknytning til disse rikmyrene. Noen av artene registrert her er engsnelle, dvergsnelle, dvergjamne, fjellfrøstjerne, myrtevier, rukkevier, bleikvier, gulsildre, jåblom, fjellsyre, fjelltjæreblom, mjødurt, agnorstarr, piperensemose og gullmose. Myrtypene kan kategoriseres som middelsrik fastmattemyr, bortsett fra en av myrene ved Rissečohkka som går under vegetasjonstypen ekstremrik fastmattemyr (Bjerke et. al 2005).

Ved Ginnosdalen er det registrert en av de få bakkemyrene i området. Myra er dominert av trådstarr, med store innlag av rundstarr, sølvvier, flaskestarr, duskull, gullris og myrhatt. Enkelte steder er det innslag av gulsildre, lauvtistel og fjellfrøstjerne (Bjerke et. al 2005).

Ved Iešjávri. Foto: Jarle Bjerke

Palsmyrer er registrert mellom Várdačohkka og nordøstenden av Gearddošjávri. Pøler med smeltevann omkranser palsene. Platåene er dominert av tørr vegetasjon ikke ulik lavalpin heivegetasjon, dvergbjørk, fjellkrekling, makklav, fjellreinlav, begerpigglav, pulverbrunbeger, grynrødbeger, fausklav, fjelltagg, groptagg, og brun korallav. Skråningene domineres av molte. Smeltevannspølene domineres av duskull og torvmose. Spredt finnes smårøyrkvein, gråstarr, sennegras, flaskestarr og kongsspir. På enkelte vokser finnmarkspors (Bjerke et. al 2005).

Myrpytter, tjern og dødisgroper har enkelte steder en del vassreverumpe og fjellpiggknopp. I vannkanten vokser stedvis evjesoleie, mens dvergvassoleie kun ble registrert ett sted (Bjerke et. al 2005).

66 forskjellige fuglearter er observert i området, 47 av disse er tilknyttet våtmark. 34 smålom (VU) og 97 storlom er observert i området og antas å hekke. Området er et kjerneområde for lomer. Det foreslåtte verneområdet er av meget stor viktighet for den europeiske dverggåspopulasjonen (CR) i sommersesongen. Sædgås (VU) hekker spredt. Vanlige andefugler som havelle, brunnakke, toppand, bergand (VU), svartand og siland ses regelmessig i betydelige antall. Stokkand, stjertand (NT) og laksand hekker spredt (Fylkesmannen i Finnmark 1996, Sulkava et. al 2009).

Fem arter av dagrovfugler er observert og myrhauk (VU) opptrer spredt, men regelmessig i området. Sistnevnte antas å hekke årlig (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Iešjávri-området er blant de rikeste vadefuglområdene i landet, hele 18 arter er påvist. Heilo og brushane (DD) er de mest tallrike. 550 individer av temmincksnipe er registrert og området synes å være spesielt viktig for denne arten. Videre er det registrert solide hekkebestander av myrsnipe, sandlo, enkeltbekkasin, rødstilk, grønnstilk, småspove og svømmesnipe. Boltit, strandsnipe, sotsnipe og lappspove hekker også, men i mindre antall. Kvartbekkasin, gluttsnipe og fjellmyrløper (VU) er registrert og antas å hekke i området (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

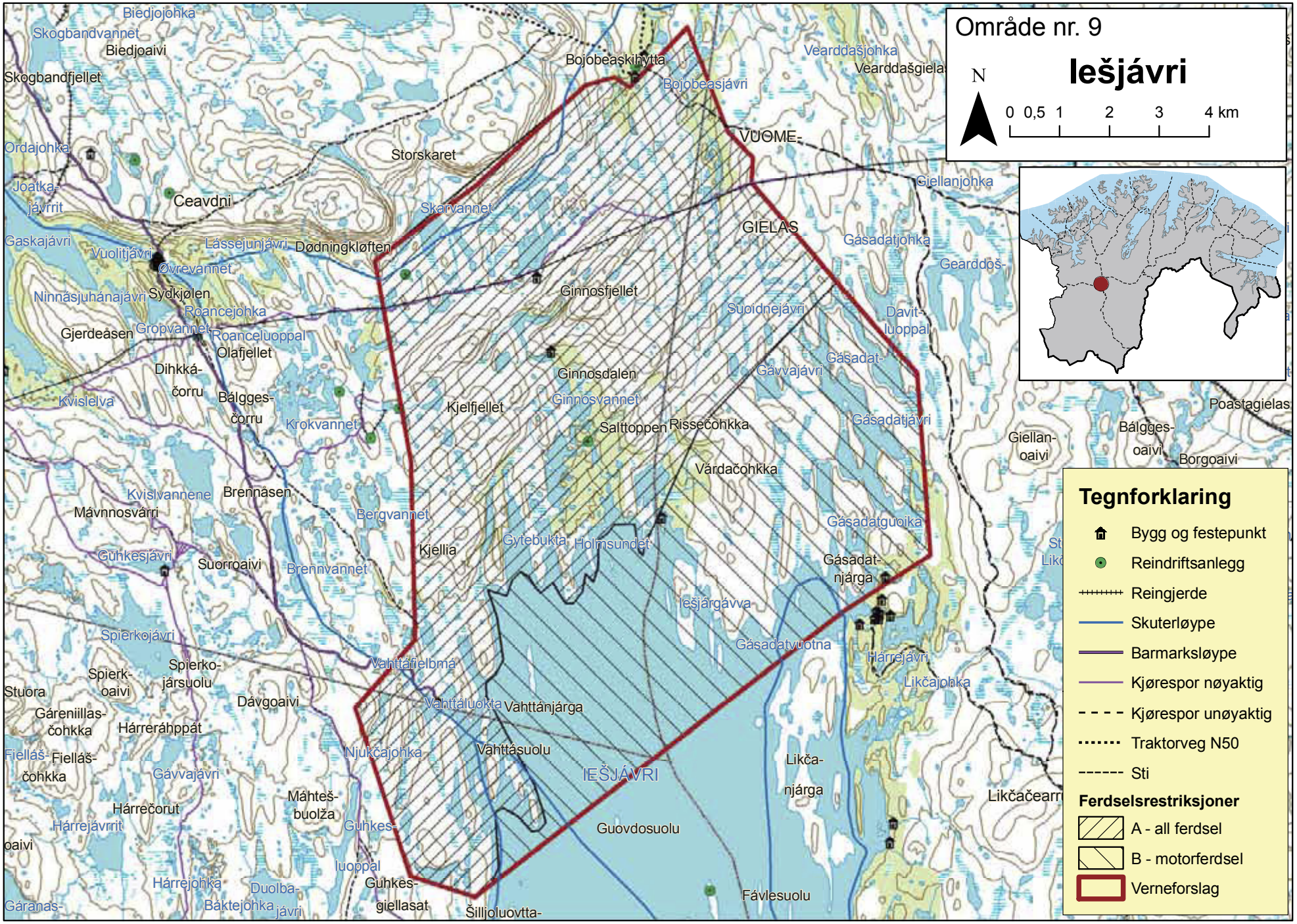
Område nr. 9
lešjávri
N
0 0,5 1 2 3 4 km
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Reindriftsanlegg
Reingjerde
Skuterløype
Barmarksløype
Kjørespor nøyaktig
Kjørespor unøyaktig
Traktorveg N50
Sti
Ferdselsrestriksjoner
A - all ferdsel
B - motorferdsel
Verneforslag
IEŠJÁVRI
VUOME-
GIELAS
Biedjojohka
Skogbandvannet
Biedjoaivi
Skogbandfjellet
Bojobeaskihytta
Bojobeasjávri
Vearddašjohka
Vearddašgiela
Ordajohka
Storskaret
Joatka-
jávrrit
Ceavdni
Skarvannet
Giellanjohka
Gaskajávri
Vuolitjávri
Lássejunjávri
Dødningkløften
Øvrevannet
Gásadatjohka
Gearddoš-
Ninnásjuhánajávri
Sydkjølen
Ginnosfjellet
Roancejohka
Suoidnejávri
Davit-
luoppal
Gjerdeåsen
Gropvannet
Roanceluoppal
Olafjellet
Gásadat-
Dihkká-
čorru
Ginnosdalen
Gávvajávri
Kvislelva
Bálgges-
čorru
Kjelfjellet
Ginnosvannet
Poastagielas
Krokvannet
Salttoppen
Rissečohkka
Gásadatjávri
Giellan-
oaivi
Bálgges-
oaivi
Borgoaivi
Várdačohkka
Kvislvannene
Brennåsen
Mávnnosvárri
Bergvannet
Gásadatguoika
Gytebukta
Holmsundet
Kjellia
Guhkesjávri
Suorroaivi
Brennvannet
Gásadat-
njárga
lešjárgávva
Spierkojávri
Gásadatvuotna
Vahttáfielbmá
Hárrejávri
Spierk-
oaivi
Spierko-
jársuolu
Likčajohka
Stuora
Dávgoaivi
Vahttáluokta
Vahttánjárga
Gáreniillas-
čohkka
Hárreráhppát
Fielláš-
čohkka
Fielláš-
čohkka
Njukčajohka
Vahttásuolu
Likča-
njárga
Gávvajávri
Máhteš-
buolža
Likčačearr
Hárrečorut
Hárrejávrrit
Guhkes-
Guovdosuolu
oaivi
luoppal
Hárrejohka
Duolba-
Guhkes-
giellasat
Fávlesuolu
Gáranas-
Báktejohka
jávri
Šilljoluovtta-

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet

Innenfor det foreslåtte verneområdet er det registrert fem kulturminnelokaliteter. Det dreier seg henholdsvis om to bosetnings- og aktivitetsområder, fangstanlegg med 10 fangstgroper, en hustuft og et funnsted for keramikk. Områdets størrelse og beskaffenhet med små vatn, bekker, samt odder, små eid og strandnære partier, tilsier at potensialet for funn av hittil ukjente samiske kulturminner er meget stort. Området er ikke systematisk undersøkt for samiske kulturminner (Sametinget 2009).

Lokal bruk av Iešjávri

Det går flere barmarksløyper og kjørespor inn til Iešjávri-området, og området er brukt til blant annet utmarksnæring, rekreasjon og turisme. Av aktører i området kan Nordlysmat AS fra Alta, utmarkslagene Iešjot searvi og Iešjávri og omegn utmarkslag nevnes. I tillegg transporterer flere aktører turister inn i dette området.

Iešjávri og områdene rundt er viktig for tradisjonell samisk høsting av blant annet bær og fisk. Bær plukkes i hele området og bærene er av bedre kvalitet enn i lavlandet. I dag, som tidligere, fiskes det i Iešjávri. Vannet er stort og det fiskes av flere aktører over hele vannet. Disse kommer fra blant annet Karasjok, Kautokeino og Alta kommune. Selv om de enkelte brukerne ikke har hevd på enkelte deler av vannet, blir vannet naturlig delt mellom bygdene ved at innfartsårene kommer fra forskjellige retninger. Det meste av fisket foregår i "fjordene". Disse er grunnere og avgrenset og det er enklest å kultivere gode lokale fiskestammer der.

Tidligere ble flere enkle fiskebruk anlagt rundt vannet, og hyttene er i bruk også i dag. Fisk ble fløyet ut med sjøfly og distribuert til flere land. I tillegg var det flere fiskemottak i tettstedene rundt vannet. Fisk ble levert til fiskemottak i Máze, Karasjok og Kautokeino. I dag er det 5-6 år siden siste fiskemottak stengte. Kostnadene ved å starte opp kommersielt næringsfiske i Iešjávri på nytt er høye, og næringen trenger økonomisk støtte for at dette skal kunne komme i gang igjen. Reglene for å opprette og drifte fiskemottak er strenge, noe som vanskeliggjør gjenoppstart. Når det ikke fiskes i vannet så går kvaliteten på fisken ned, og det krever mye arbeid også i form av uttynningsfiske å starte opp kommersielt fiske igjen.

Iešjávri og omegn utmarkslag og Iešjot searvi er to brukergrupper med henholdsvis 50 og 20 medlemmer som plukker bær og fisker også i området som blir foreslått vernet. Utmarkslagene opplyser at medlemstallet er i vekst siden nye generasjoner av utmarksutøvere vokser opp nå. Disse to utmarkslagene har lang tradisjon for bruk av naturressursene ved Iešjávri og bruker området hele året. Begge utmarkslagene stiller seg uforstående til og er i mot forslaget om vern av området siden det ikke er behov for dette. Det er forholdsvis få som bruker området, og bruken er skånsom mot naturverdiene. Det framheves at grunnen til at det i dag finnes rik flora og fauna i området er nettopp skånsom bruk av lokalbefolkningen. Fylkesmannen har forsøkt å avklare muligheten for å skjerme fuglelivet i området ved tilpasninger mellom bruk og vern, men utmarkslagene har avvist mulighetene for slike tilpasninger.

Nordlysmat AS er en liten bedrift i Alta som startet opp i år 2000. De ansatte sanker, foredler og selger eksklusive produkter fra nord. Toril Bakken Kåven ved Nordlysmat AS driver utmarksnæring i det foreslåtte verneområdet, og har benyttet dette området til dette formålet i 22 år. Bedriften driver høsting i flere områder, men området som blir foreslått vernet i verneplanen er det viktigste området. Hennes familie og bygda hun kommer fra har benyttet området til høsting i generasjoner.

Bakken Kåven, som er hovedaksjonær i bedriften, opplyser at det er svært lite menneskelig ferdsel i det foreslåtte verneområdet om sommeren, og at utmarknæringas ferdsel i området ikke har noen påvirkning på hekkesuksessen til fuglene ved Iešjávri. Hun mener at man bør undersøke hvordan

menneskelig ferdsel påvirker fuglenes hekkesuksess, samt hvor mye ferdsel det er i det foreslåtte verneområdet, før man vurderer et vern av Iešjávri.
Utmarksnæring er en viktig del av samisk kultur, og i samisk tradisjon er bruk av naturen den beste form for vern. På 1980-tallet ble det observert et økende antall tyske turister ved Iešjávri. Det var åpenbart at disse var eggsankere, og de ble derfor holdt øye med av lokalbefolkningen. Etter hvert ga eggsankerne opp sin virksomhet på grunn av stadige besøk av lokalbefolkningen som stilte vanskelige spørsmål. Dette nevnes som et eksempel på hvordan utmarksnæring og naturvern går hånd i hånd.

Bakken Kåven har hytte ved den åpne barmarksløypas ende ved Vahttáluokta. De kjører med bil inn til hytta og driver utmarksnæringen derfra. Om sommeren høstes urter og bær, samt fisk fra vannet. Sommerfisket foregår fra midten av juni etter isen går. På høysommeren er vannet varmt og fisket dårligere. Rundt den 20. august har temperaturen i vannet sunket slik at fisket igjen blir bedre. Området som blir benyttet til fiske er i hovedsak den nordlige delen av vannet, men også sørenden av vannet blir benyttet. Dette henger sammen med at det beste fisket er inne i fjordene, og disse ligger i nord- og sørenden av vannet. Bærsesongen i det foreslåtte verneområdet starter omtrent 25. juli og varer et par uker. Omtrent 15. juni spretter dvergbjørka og bjørkebladene plukkes når de er ferske. Om vinteren prøvefiskes med garn under isen. Prøvefisket har pågått en stund, og etter hvert har de begynt å finne ut hvor fisken står vinterstid. Fisket foregår ikke på den hardeste vinteren, men starter omtrent midt i april og pågår til isen blir usikker i midten av mai. Bedriften har planer om å starte opp kommersielt fiske når prøvefisket er over. Det fins ni fiskearter i Iešjávri, men de artene som høstes er røye, ørret, harr og gjedde.

Utmarksutøverne har i lengre tid søkt om å få bruke barmarkskjøretøy til å hente ut multer fra de myrene som ligger langt fra barmarksløypa. Dette har de ikke fått, og motorkjøretøy har heller ikke blitt benyttet til dette.

Det er dårlig etikette i samisk kultur å høste i de områdene andre bruker, og dette har betydning for plassering av næringshytta. Videre er utmarksutøverne avhengig av god havn for båten og tilgang til gode fiskeplasser. Iešjávri er en stor innsjø, og det blåser ofte raskt opp med påfølgende stor sjøgang. I tillegg er flere områder grunne, slik at det er vanskelig å legge til land. Disse begrensningene gjør det vanskelig å finne et alternativt sted til hytta i Vahttáluokta. I sørenden er det i tillegg langt til bygda, noe som vil gi dårlig kvalitet på fisken under transport. Der ligger det også allerede hytter, så å flytte hytta dit er ikke gjennomførbart.

Omtrent fem kilometer vest for området som blir foreslått vernet ved Iešjávri ligger Joatka fjellstue, som er en av de tre siste Statens fjellstuer i Norge. Fjellstuene ble etablert i 1840 hovedsakelig fordi statens folk som prest, lensmann, lege, kemner osv. skulle ha en overnattingsplass under sine ærender over vidda. Joatka fjellstue ble ikke brent under krigen og har fremdeles gammel bebyggelse stående. De eldste husene er fra 1878. Personen som styrer fjellstua kalles oppsitter, og dette er en stilling som går i arv.

De som jobber ved Joatka fjellstue bruker det foreslåtte verneområdet til bærplukking og i forbindelse med turisme. Bærplukking foregår i nordenden av området langs kjøresporet som går langs kraftledningstraseen. Transport av bagasje til turister foregår langs dette kjøresporet, samt inn til Vahttáluokta. Barmarksløypa inn til Vahttáluokta er eneste transportåren inn til Iešjávri fra Alta-siden. Turistene drar fra Vahttáluokta med båt eller kano. I løpet av sommersesongen har Joatka fjellstue et begrenset antall turer inn dit, men siden omsetningen er lav er dette viktig for bedriften. Oppsitteren ved Joatka fjellstue foreslår at landområdene rundt Vahttáluokta tas ut av verneplanen, eventuelt kan man gjøre et unntak i vernereglene for selve barmarksløypa og heller begrense ferdselen utenfor denne. En annen løsning er å flytte siste delen av barmarksløypa inn til Vahttáluokta lengre sør slik at denne kommer utenfor området som blir foreslått vernet. Løypa blir da en del lengre, men dette kan kompenseres for ved å flytte traseen for barmarksløypa over

Gaskajávri (utenfor verneforslaget) ned til vegen til Altadammen. Det er et eksisterende kjørespor over Gaskajávri som benyttes av mange i dag uansett.

To hytteeiere med hytter henholdsvis i og utenfor områdegrensene, frakter turister med båt fra Vahttáluokta til hyttene som de leier ut. Til frakten benyttes motorbåt. En av hytteeierne driver turistbyrået Travel to Finnmark AS.

Reindriftnæringas bruk

Dette store området på nordsida av Iešjávri er delt mellom Vest-Finnmark og Øst-Finnmark reinbeiteområder. Områdegrensa følger omtrentlig kommunegrensa mellom Alta/Kautokeino og Karasjok. Utbuktningen av Iešjávri, reingjerder i området, mange mindre vann og reinbeiteområdegrensa forårsaker en flaskehals på flyttvegen som mange tusen rein må igjennom i en relativt begrensa periode høst og vår.

Den delen av området som ligger innenfor Vest-Finnmark reinbeiteområde (Alta og Kautokeino) er flyttveg for hele Østre sone i Vest-Finnmark reinbeiteområde (7 distrikt, 25-26 000 rein) om høsten og om våren. I tillegg beiter flere reinbeitedistrikt i området høst, vinter og vår. To siidaer fra Østre sone benytter også det foreslåtte verneområdet sommerstid. Den ene flytter også gjennom området, den andre har kalvingsområde her.

Strekningene som benyttes under gjennomflytting er i hovedsak vestkant av området eller over isen, men nøyaktig flyttveg varierer fra distrikt til distrikt, siida til siida og år til år.

Den delen av området som ligger innenfor Øst-Finnmark reinbeiteområde (Karasjok) er høst- og vårbeite og/eller flytteveg for siidaer innen reinbeitedistrikt 16-Karasjok Vest/ Kárášjoga oarjjabealli. Den siste av de fire siidaene fra distrikt 16 som flytter gjennom det foreslåtte verneområdet om høsten er Marbolon siida med 10 siidaandeler. Reinflokken, som består av omtrent av 3800 rein i vårflokk, beiter seg sørover gjennom det aktuelle området på østsiden av Iešjávri. Om siidaer fra distrikt 16 benytter dette området om vinteren, og i hvor stor grad, varierer fra år til år.

Om høsten kommer de fleste siidaer i Øst- og Vest-Finnmark reinbeiteområder inn i dette området etter august, og sommerflyttinga er i hovedsak over i begynnelsen av mai. Om høsten benyttes vanligvis barmarkskjøretøy for gjeting, oppsyn og driving av flokkene under flyttingen. De siidaene eller distriktene som kommer inne i det foreslåtte verneområdet etter at snøen har lagt seg, benytter snøskuter. Om våren er derimot snøskuter kjøretøyet som blir mest brukt. Lavvoleirer settes opp etter behov, og mange benytter flyttbare gjeterhytter (gumpier) som trekkes etter snøskuteren.

Én siida flytter gjennom området som er aktuelt for vern sommerstid: Lango-Sara siida fra distrikt 22 har kalvingsområde ved Rágesvárri sør for Iešjávri, og følgelig flytter siidaen gjennom det foreslåtte naturreservatet mot sommerbeite om sommeren. Sommerbeitet er nord for Sennalandet, dvs. på begge sider av Repparfjorddalen i Kvalsund kommune. Vinterbeitet er i Øvre Anárjohka nasjonalpark. Bakgrunnen for at siidaen ikke kalver på sommerbeitet er sammensatt. Før 1972 hadde siidaen i likhet med resten av distriktet kalvingsområde i sommerbeiteområdet. På 1970-tallet startet det opp gruvevirksomhet ved Ulveryggen i Kvalsund kommune. Dette virket svært forstyrrende på kalvingen på grunn av støy, forstyrrelse og ødeleggelse av beitene. Som en løsning på denne problematikken valgte siidaen å kalve sør for Iešjávri, noe som stort sett har blitt gjort fram til i dag. Våren 2006 og 2007 ble det likevel gjort et nytt forsøk på å kalve på sommerbeitet. Siden det er langt mer rovdyr på kysten, førte forsøket til høyere kalvedødlighet. Området sør for Iešjávri er av langt bedre kvalitet med tanke på beite og rovdyr enn sommerbeiteområdet. Siidaen forteller at kalving sør for Iešjávri gir en høyere andel kalver som vokser opp, større slaktevekter på ungdyr og bedre kondisjon på eldre dyr. I disse tider er det igjen planer om å starte opp gruvedrift i kalvingsområdet ved kysten.

Dessuten er det planlagt en større kraftlinje til Hammerfest som skal gå gjennom siidaens kalvingsområde ved kysten.

Lango-Sara siida, som består av to og noen ganger tre reineiere, flytter gjennom området fra kalvingsområdet til sommerbeitet rundt sankthans. Etter driftsreglene skal siidaen være ute av området 25. juni. Flokken består av omtrent 2000 dyr, og 4 til 5 motorsykler benyttes under flyttingen. Traseen går på vestsida av Iešjávri, over Gievdnevárri, Ginusvárri og videre nordøstover langs kjøresporet ved kraftlinja og videre retning Bojobeaski (se kart). Flyttinga tar omtrent 2 dager. Det er problematisk for Lango-Sara siida å flytte lengre vest på grunn av reinflokker fra to andre siidaer fra distrikt 23 (A-Valgenjárga og B-Girenjárga) som flytter i samme tidsrom, samt av gjerdeanlegget ved Roancejávri, et midlertidig gjerde i nærheten av Vahttáluokta og en siida fra distrikt 23 (C-Jalgon) som de siste årene har kalvet ved nordenden av Iešjávri (se under).

For Lango-Sara siida er det vanskelig å flytte i tidsrommet april/mai og 25. juni fordi kalvene er for små og vassdragene er for store på grunn av snø- og issmelting. Å legge flyttvegen på østsiden av Iešjávri er også problematisk på grunn av Iešjohka som renner ut av Iešjávri i sørenden. Denne elva er stor og bred og umulig å forsere for små kalver eller motorkjøretøy. I tillegg er østsiden av vannet innenfor Øst-Finnmark reinbeiteområde, noe som også bidrar til at denne løsningen er problematisk. Å legge om flyttvegen er vanskelig på grunn av begrensningene nevnt over, men også fordi det er mange unge dyr i flokken, noe som gjør flokken vanskeligere å styre. En mulighet er å gjøre skadebegrensende tiltak på sommerbeitene slik at kalvingen kan finne sted der. Siidaen understreker imidlertid at inngjerdede beitehager er betenkelig i og med at dette kan føre til at dyrene blir mer tamme slik at de blir vanskelig å styre og lede de under flytting. I følge Vilt- og fiskseksjonen hos Fylkesmannen i Finnmark finnes det få fullgode tiltak som kan gjøres i kalvingsområdet for å hindre tap av kalver til rovdyr.

I følge leder i 23A er det ikke mulig å komme fram til en minnelig løsning der Lango-Sara siida flytter lengre vest på grunn av fare for sammenblanding av flokkene. 23A beiter vest for flyttvegen til Lango-Sara siida hele våren og flokken går spredt. 23A er den siste siidaen som benytter flyttvegen forbi Joatka fjellstue, og flyttinga nordover foregår i samme tidsrom som Lango-Sara siida flytter langs sin flyttveg. I følge leder i distrikt 23A kan ikke Lango-Sara flytte før 23A eller etter dem langs deres flyttveg, fordi eventuelle gjenværende rein vil sammenblandes med etterfølgende flokk. 23A er i mot at verneplanen berører retten til å ferdes med barmarkskjøretøy i reindrift.

Selv om det er omstridt og problematisk å legge flyttvegen til Lango-Sara vest for området som er aktuelt for vern, er ikke dette umulig i følge Lango-Sara siida. Omlegging av flyttvegen kan være mulig dersom de får tilført midler for å forsterke gjerdet ved kalvingsområdet ved Rágesvárri slik at man unngår at reinen unnslipper gjerdet og trekker inn i området i verneplanen før flyttingen om sommeren. Som allerede nevnt krever omlegging av flyttvegen merarbeid og er en prosess som kommer til å gi siidaen ekstra kostnader. Dersom Lango-Sara siida får tilført midler, kan en flytting lengre vest være en løsning sommerstid. Dette kan foregå mellom eller etter flyttinga til flokkene fra reinbeitedistrikt 23.

23C-Jalgon benytter seg av området som er aktuelt i verneplanen for myrer og våtmarker senvår og sommer. Denne siidaen fra distrikt 23 har de siste årene hatt kalvingsområde fra nordenden av Iešjávri mot Alta. Tradisjonelt har kalvingsområdet vært lengre nord og utenfor området aktuelt for vern. 23C-Jalgon består av 5 siidaandeler, har omtrent 50 medlemmer og vårflokken består omtrent av 3000 dyr.

23C-Jalgon kommer inn området som er aktuelt for vern i begynnelsen av mai og er i området til sankthans. Sommerbeite er fra Suohpatjávri mot Sennalandet og vinterbeite er i Øvre Anárjohka nasjonalpark. Når siidaen kommer fra vinterbeitet tidlig i mai bremser de flokken ved Vahttáluokta

inne i området som er aktuelt for vern. Deretter lar de flokken få gå fritt og spre seg slik at den får kalvingsro. Kalvingsperioden starter allerede fra rundt 10. mai og varer til omtrent sankthans, men hovedperioden er 25. mai til 1. juni. I slutten av juni når kalvingsperioden i hovedsak er over, samles flokken i merkegjerdet ved Øvre-Stilla. Etter merking slippes reinen på sommerbeite.

23C-Jalgon kjører lite i Iešjávri-området. En del skuterkjøring foregår i begynnelsen av mai når de bremser flokken ved Vahttáluokta, men når den da slippes igjen trenger reinen fred og ro. Fra 20. mai og utover avtar motorkjøretøybruken betraktelig. Oppsyn av flokken foregår fra høydene nord for Iešjávri med god avstand til reinen slik at den ikke skal forstyrres. I merkeperioden i slutten av juni har det meste av snøen forsvunnet, og barmarkskjøretøy benyttes vanligvis under samlingen. Under samlingen drives ikke reinen siden kalvene fortsatt er små. Flokken ledes inn mot merkegjerdet, og dette tar lang tid. Av de 5 som jobber med reinen er det sjeldent at alle kjører samtidig. Oftest er det bare en eller to reindriftsutøvere som kjører inne i området som er aktuelt for vern.

Det drives lite fiske, fangst eller jakt i området fra reindriftas side, og det lagres ikke utstyr i området. Reindrifta har ingen hytter, koier eller gammer i her, men låner hytter i området dersom de trenger dette. Hytte ved barmarksløypas ende brukes noe av distrikt 22 om høsten under høstflytting. Hytta ved nordenden av vannet på kommunegrensa mellom Alta og Karasjok brukes også av distrikt 22 og 16 om høsten. Enkelte benytter av og til Gievdnevárrigardi (gjerdeanlegget ved Roancejávri) til reinskilling. Det er registrert en mye brukt teltplass like ved barmarksløypa, denne brukes iblant når det ikke er tilgang til hytta ved barmarksløypas ende. Det er videre registrert mye brukt teltplass i reindrift midt på nordenden av området og i nordvest. Disse brukes også iblant. Ellers benyttes gumpier eller telt når de slår leir inne i det området som er planlagt vernet. Noe fiske kan forekomme. Det er lite skog i området, hogst av ved/stolper er vanligvis ikke som aktuelt. Et midlertidig gjerde strekker seg fra Vahttáluokta og vestover (se kart).

Påvirkning/inngrep

Det går ei stor (230 kV) kraftlinje gjennom nordre del av området, fra vest mot øst. I tilknytning til denne går et barmarkskjørespor. Det går ei åpen barmarksløype inn i området og fram til innsjøens nordvestre kant. Kjørespor er synlig flere steder på flatmyrene. Skuterløyper går inn i området langs barmarksløypa og videre sørover og sørøstover på Iešjávri, like innenfor avgrensningen mot nordvest, og en sløyfe innenfor områdegrensene ved Gásadatvuotna i øst.

I tillegg til hyttene ved barmarksløypas ende og på kommunegrensa i nordenden av Iešjávri, ligger det ytterligere to hytter i området: ei privat hytte sørvest for Ginusvárri og ei hytte ved kraftlinja ved Roancejávri. Sistnevnte tilhører kraftlaget som lar oppsynspersonell låne nøkkel ved behov. Hytta i barmarksløypas ende samt kraftlagets hytte er uten festenummer. Det er et hytte- og gammeområde utenfor områdegrensen i sørøst.

De fleste hytter i tilknytning til Iešjávri ble i sin tid bygd i forbindelse med næringsfiske. I dag er det 10 – 12 år siden det ble drevet kommersielt næringsfiske i dette vannet, med unntak av Nordlysmat AS. De tidligere næringsfiskehyttene blir i dag benyttet som fritids- og turisthytter. Det landes noe med luftfartøy, særlig sjøfly men også noe helikopter, på/i tilknytning til innsjøen. Tidligere ble en del næringsfanget fisk fløyet ut, men ikke i dag. Luftfartstrafikken i området foregår i hovedsak de første par ukene av småviltjakta.

Distrikt 22 setter iblant opp mobilgjerde fra Vahttáluokta (bukta ved barmarksløypas ende) og nordvestover til Roavvejávri/Brennvannet utenfor verneforslaget. Stolpene til dette gjerdet står permanent, mens nettingen tas bort. Siden dette gjerdet ikke er avtegnet på kart er det usikkert om dette er innenfor verneforslaget. Det er lite/ingen elgjakt i området.

Innkomne merknader

- Fylkesmannen holdt åpent møte i Alta den 24. oktober 2007 om Iešjávri nord (og Sennalandet). Det ble framholdt at Iešjávri er Finnmarks viktigste fiskesjø, og det drives både næringsfiske, sportsfiske og reiselivsrettet fiske i innsjøen fra isen går, noe som vanligvis skjer i midt i/mot slutten av juni. En deltaker foreslo derfor å trekke vernegrensa langs land. Det var generelt en forståelse for verneverdiene og områdets store betydning for dverggåsa, men motvilje mot bestemmelser som vil regulere områdets bruksverdi.

- Reinbeitedistrikt 17 Karasjok øst v/styret
  Reinbeitedistriktet har ingen merknader bortsett fra at distriktet krever verneforslaget til høring og at nødvendig bruk av motorkjøretøy for reindrifta må være tillatt.

- Iešjávri og omegn utmarkslag v/leder Nils Sverre Eriksen
  Utmarksnæring i form av innlandsfiske, bær- og urtesanking har sameksistert på en god måte med reindrift og lokalbefolkningens bærsanking i Iešjávri-området på hele 1900-tallet. Dette har fungert bra fordi området har vært brukt på ulike vis og til ulike tidspunkter på året. Det er i dag få utøvere og det er ikke noe mottakanlegg for fisk slik at få utøvere selger fisk. For utøverne er likevel inntektene betydelige, og for mange viktigste utkomme for hele familien.

  Utmarksnæring er ikke beskyttet av et særlovverk slik som reindrifta og vil erfaringsmessig bli sterkt skadelidende av verneplanen gjennom redusert tilgang til området, ved at man ikke kan drive som før eller at næringa ikke kan videreutvikles i takt med omverdenen.

  Det er et rikt dyre- og fugleliv i nordenden av Iešjávri som i generasjoner har levd side ved side med næringsutøverne. Utmarksnæring er en bærekraftig virksomhet og bruk av naturen er det beste vern. Det er også svært lite trafikk i området slik at det ikke er hensiktsmessig å verne det. Verneforslaget bør legges bort.

Merknader fra Fylkesmannen

Utvidelse av områdegrensene i nord for å ta naturverdier inn i det foreslåtte verneområdet. Mindre utvidelser av området ved Gásadatnjárga gjennomført for å trekke kulturminner (funnsted for keramikk) innenfor vernegrensene. Reduksjon i øst for å trekke ut kjørespor. På bakgrunn av eksisterende kunnskap om dverggås differensieres det mellom to soner i området, hvor det vurderes slik at stillferdig (umotorisert) ferdsel er akseptabelt for verneverdiene i sone B, mens all ferdsel bør unngås i sone A. Skuterløypene innenfor området berører i svært liten grad myrpartier, og omlegging vurderes ut i fra hensynet til verneverdiene som ikke påkrevd forutsatt løypestenging fra og med 1. mai. Barmarksløypa fram til Iešjávri kan ikke avgrenses ut av verneforslaget. Mulighetene for omlegging er ikke grundig vurdert ift. praktiske og juridiske muligheter, men vurderes per i dag som vanskelig å gjennomføre.

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene

På grunn av store verneverdier i det planlagte verneområdet foreslår Fylkesmannen forholdsvis sterke restriksjoner i området i fuglenes hekketid. Området deles som nevnt inn i to soner. I den ene foreslås totalt ferdselsforbud og i den andre et svært stramt motorferdselsforbud. Det strengeste regimet gjøres gjeldende i tidsrommet fra og med 1. mai og ut august. Det foreslås alternative bestemmelser som til en viss grad gir mulighet for ferdsel og motorferdsel på barmarksløypa, bruk av motorbåt etter søknad og gjennomflytting i reindrift sommerstid etter søknad.

Foruten sommerstid, vil det ikke være ekstraordinære restriksjoner på ferdsel. Høst, vinter og vår (ut april) vil bruken av snøskuter- og barmarksløype samt snøskuterkjøring på snødekt mark i reindrift være som i dag.

Når det gjelder jakt, fangst, fiske og bærplukking, foreslås det et forbud mot jakt på våtmarksfugl. Annen jakt samt fiske og høsting vil være som i dag. Fylkesmannen har ingen opplysninger om at det drives elgjakt i det planlagte området, derfor er det heller ikke åpnet for bruk av motorkjøretøy for uttransport av felt elg i verneforskriften. Det foreslås ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer. Tynningshogst må omsøkes. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved vil være tillatt. Vernebestemmelsene hindrer ikke oppsetting av midlertidig leirplass i reindrift dersom dette ikke går utover verneverdiene.

FORSKRIFT OM FREDNING AV IEŠJÁVRI NATURRESERVAT I ALTA, KAUTOKEINO OG KARASJOK KOMMUNER, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
36/1 og 37/1 i Alta kommune
13/1 i Kautokeino kommune
15/1 og 15/7 i Karasjok kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på 121,3 km^2. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Alta, Kautokeino og Karasjok kommuner, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med vernet er å bevare et høyereliggende våtmarkskompleks med intermediær til ekstremrik myrvegetasjon med kritisk truet, truet, sjelden og sårbar natur, med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området representerer en rekke myrtyper, som danner mosaikk mot mange vann, tjern og dammer. Området er et særlig viktig fugleområde både når det gjelder antall arter, individantall og rødlista arter. Området har stor betydning for biologisk mangfold og har særskilt naturvitenskapelig verdi.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Sanking av bær og matsopp.

2. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødlisten.

3. Jakt og fangst etter ryper og pattedyr fra og med 10. september, samt skadefelling og fiske, i samsvar med gjeldende lovverk.

4. Beiting.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

6. Drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg.

7. Oppgradering/fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til fredningsformålet.

8. Vedlikehold av bygninger som er i bruk på fredningstidspunktet.

9. Bestemmelsene i § 3 nr. 4 er ikke til hinder for oppsetting av midlertidig leirplass i forbindelse med reindrift, dersom dette foregår på skånsomt vis uten å forringe verneverdiene angitt i verneformålet.

§ 5 Regulering av ferdsel

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy. Lavtflyging er forbudt i tidsrommet fra og med 1. mai til og med 31. august.

3. All ferdsel er forbudt i sone A i tidsrommet fra og med 1. mai til og med 31. august.

4. Utenom eksisterende stier og kjørespor kartfestet i forvaltningsplan, jf.§ 10, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring. I sone A i perioden f.o.m.1. mai t.o.m. 31. august gjelder § 6 nr. 1 kun ved akutte situasjoner knyttet til liv, helse og samfunnssikkerhet, samt for oppsynsvirksomhet.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe, men ikke i sone A i perioden f.o.m. 1. mai t.o.m. 31. august. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Det skal i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten. I sone A for perioden f.o.m. 1. mai t.o.m. 31. august gjelder det generelle unntaket kun ved akutte situasjoner knyttet til liv, helse og samfunnssikkerhet.

4. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift fra 1. september til og med 30. april. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver.

5. Bruk av snøskuter langs offentlig godkjent snøskuterløype fra Joatkajávri fjellstue til Øvre Stabbursdalsvann og fra Joatkajávri fjellstue til Mollešjohka fjellstue med avstikkere mot Šuoššjávri og rundt Gásadatvuotna, kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10, til og med 30. april. Det er ikke tillatt å kjøre mer enn 15 m ut fra løypene i reservatet med unntak av på Iešjávri hvor 300-metersregelen gjelder. Kommunene skal sende skriftlig varsel til forvaltningsmyndigheten senest ei uke før snøskuterløypa åpnes. Av hensyn til vernet kan forvaltningsmyndigheten stenge eller legge om snøskuterløypa.

[Alternativ A: Et generelt forbud mot motorferdsel til vanns, men med åpning for at forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon etter § 7 nr. 12 fra 1. sept.]	6. [Alternativ B:] Bruk av motorbåt på Iešjávri fra 1. september, med en høyeste tillatt hastighet på 5 knop/10 km/t.
[Alternativ A: Verken et generelt unntak i § 6 eller åpning for å gi dispensasjon etter § 7 for kjøring langs barmarksløypa inn til Vahttáluokta.	7. [Alternativ B:] Nødvendig bruk av lett terrenggående kjøretøy på barmark langs offentlig godkjent barmarksløype, kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10, fra Joatkajávri fjellstue til Vahttáluokta, i tidsrommet fra 1. september og ut barmarkssesongen i samsvar med gjeldende lovverk. Det er ikke tillatt å kjøre ut fra løypa i naturreservatet, parkering skal skje umiddelbart inntil løypa. Av hensyn til vernet kan forvaltningsmyndigheten stenge eller legge om løypa.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4 i tidsrommet fra 1. september til og med 30. april.

2. Oppgradering/fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4 nr. 7. Arbeidet kan utføres i tidsrommet fra 1. september til og med 30. april.

3. Nødvendig motorferdsel i tidsrommet fra 1. september til og med 30. april i forbindelse medoppgradering/fornyelse av kraftledninger, jf. § 4 nr. 7 og § 7 nr. 2, og i forbindelse med vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg, jf. § 4 nr. 6.

4. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg, jf. § 6 nr. 3.

5. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark fra 1. september til og med 30. april for frakt av materialer, utstyr og ved i tilknytning til vedlikehold og bruk av bygninger i området.

6. Nødvendig ferdsel til fots i sone A i tida med ferdselsforbud i forbindelse med reindrift.

7. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med reindrift som ikke faller inn under § 6 nr. 4, utenfor ferdselsforbudstida.

8. Vitenskapelige undersøkelser, herunder dyretellinger og liknende registreringer, etter oppdrag fra forskningsinstitusjon.

9. Tynningshogst av bjørk til virke i forbindelse med leir jf. § 4 nr. 9.

10. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk. Arbeidet kan utføres i tidsrommet fra 1. september til og med 30. april.

11. Klopplegging og lignende markforsterkningstiltak som ikke innebærer inngrep i grunnen eller deponering av masser over våte partier langs trasè angitt i § 6 nr. 7. Arbeidet kan utføres i tidsrommet fra 1. september til og med 30. april.

12. [Alternativ A:] Bruk av motorbåt på Iešjávri fra 1. september, med en høyeste tillatt hastighet på 5 knop/10 km/t, i forbindelse med fiske, bærplukking og uttak etter § 4 nr. 2.	[Alternativ B – se § 6 nr. 6.]

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Område 10: Sennalandet, Alta og Kvalsund kommune

Kartblad N50: 1935-III
Vernekategori: Nasjonal eller internasjonal verdi
Areal: 6,1 km^2
Berørte eiendommer: 2012/41/1, 2012/46/1, 2017/2/1.

Beliggenhet
Myrområdet ligger på Sennalandet, nord for og langs europaveg 6, på grensa mellom Kvalsund og Alta kommuner.

Verneverdier
Myrområdet har et svakt utviklet strengsystem. Vegetasjonen er stort sett fattig mykmattevegetasjon med arter som rundstarr, snipestarr og bjørntorvmose. Ellers finnes det løsbunnsamfunn med bjønnskjegg-bleikmyrer og duskull-dymose-fattig flarkmyrer. Lappvier-bleikmyrer med skarvtorvmose og frynsetorvmose er også registrert. (Fylkesmannen i Finnmark 1980).

Området er rikt på våtmarksfugl. Ved Sennalandsvatna hekker krikkand, brunnakke, stokkand, smålom og rødnebbterner. I tilstøtende myrområder hekker grønnstilk, rødstilk, enkeltbekkasin, myrsniper, svømmesniper, brushøns (DD), heilo og fjelljo. Stjertand (NT) og sjøorre (NT) er observert i området og tidligere ble denne arten påvist hekkende ved Sennalandsvatna. På Bierfaljávri hekker sangsvane og i Leavšseluoppal hekker storlom (VU) i tillegg til krikkender og toppender (Bjerke et. al 2005).

Sennalandsvatna fungerer som et viktig myteområde for ender fra store deler av den vestlige delen av Sennalandet, og flere hundre individer er observert mytende på disse vannene (Bjerke et. al 2005).

I det foreslåtte verneområdet hekker en rekke arter av spurvefugl. Disse er spesielt tallrike i krattene langs vassdragene. Sivsanger, gulerle, linerle, lappspurv, heipiplerke, lappiplerke, løvsanger, rødvingetrost, gråtrost, gråsisik, polarsisik og sivspurv er registrert hekkende i området (Bjerke et. al 2005).

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet
Ingen opplysninger om samiske kulturminner. Potensialet for funn av hittil ukjente samiske kulturminner innenfor planlagt verneområde er usikkert (Sametinget 2009).

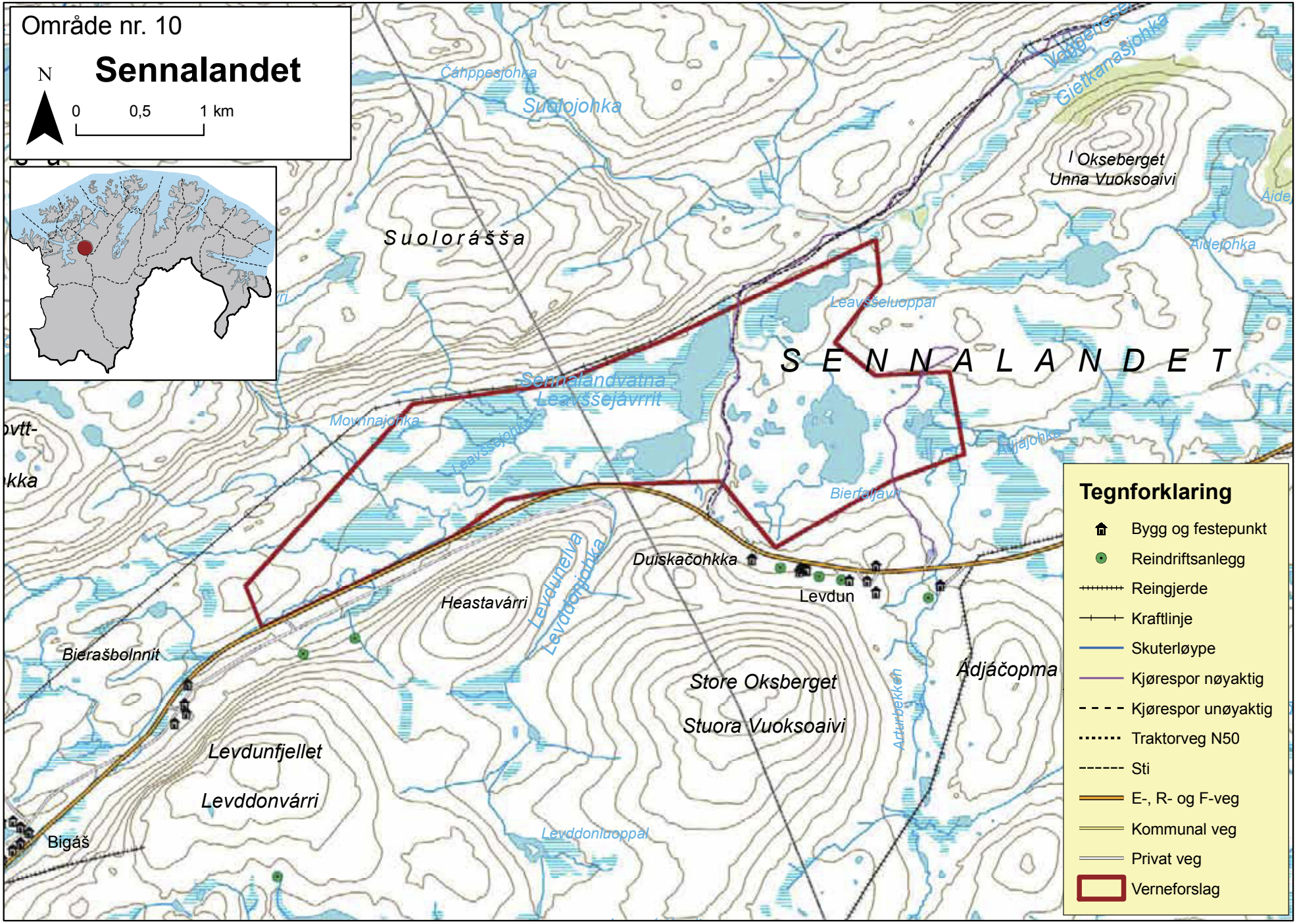

Område nr. 10
Sennalandet
N
0
0,5
1 km
Čáhppesjohka
Suolojohka
Suolorášša
Okseberget
Unna Vuoksoaivi
Áidejohka
Leavššeluoppal
SENNALANDET
Sennalandvatna
Leavššejávrrit
Movnnajohka
Leavššejohka
Ádjájohka
Bierfaljávri
Duiskačohkka
Levdun
Heastavárri
Levdunelva
Levddonjohka
Bierašbolnnit
Store Oksberget
Stuora Vuoksoaivi
Ádjáčopma
Arturbekken
Levdunfjellet
Levddonvárri
Bigáš
Levddonluoppal
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Reindriftsanlegg
Reingjerde
Kraftlinje
Skuterløype
Kjørespor nøyaktig
Kjørespor unøyaktig
Traktorveg N50
Sti
E-, R- og F-veg
Kommunal veg
Privat veg
Verneforslag

Reindriftnæringas bruk

23B-Girenjárgga/Garnašša benytter området som er aktuelt i verneplanen som beite i tidsrommet mai til slutten av september. Flere distrikt flytter gjennom området om høsten, deriblant reinbeitedistrikt 24A-Nuorta-Sievju/Seiland Øst.

Siden området ligger nært europaveg 6 driver 23B oppsyn med reinen fra vegen, og kjøring på barmark i det aktuelle området i forbindelse med oppsyn er ikke nødvendig. Det går et midlertidig arbeidsgjerde langs nordsiden av E6, noen få meter fra vegen (delvis innenfor områdegrensene). Dette settes opp i mai og tas ned i september når reinen er ut av området. Det kjøres langs gjerdet om sommeren for vedlikehold. Om høsten samler reinen seg ved gjerdet og stanger mot nordsiden av dette. Dette resulterer i markslitasje. I siste halvdel av september samles reinen for flytting mot vinterbeitene. 23B forlater området omtrent den 20. september. Tidsrom for samling og flytting varierer noe. Under samlingen er 23B avhengig av å kjøre der reinen oppholder seg. Likevel prøver reindriftsutøverne å holde seg til tørrere partier av området fordi myrene er vanskelige og krevende å kjøre i. Mulig at man kan lage traseer som fanger opp mye av barmarkskjøringen, men det understrekes fra distriktets side at de må kjøre der reinen oppholder seg.

23B lagrer ikke utstyr, eller har hytter, koier eller gammer i området. Det drives ikke elgjakt her. Reindriftsutøverne fra distrikt 23B driver ikke rypejakt eller fangst, men andre jakter ryper her. Folk fra 23B plukker bær og fisker i vannene, men benytter ikke motorbåt. 23B benytter to veletablerte kjørespor. Det ene går fra nærheten av Levdun til østsiden av Bierfaljávri. Det andre går gjennom området i nord-sør retning mellom Sennalandsvatna og Bierfaljávri. Det har tidligere vært et reingjerdeanlegg ved Bierfaljávri, men dette er revet.

Hele reinbeitedistrikt 24A Nuorta-Sievju/Seiland Øst flytter gjennom Sennalandsområdet om høsten. Akkurat hvor det flyttes, og om det er innenfor eller utenfor grensene for området, varierer fra år til år. Vind og værforhold avgjør dette. Flyttingen gjennom området foregår i løpet av september til november. Det benyttes snøskuter eller barmarkskjøretøy. Om våren flytter distrikt 24A vest for Bigáš som ligger 2,5 km sørvest for området. Om høsten foretar distriktet en én eller to ukers stopp under gjennomflyttingen av Sennalandsområdet dersom det er gode beiteforhold. Leir slås ved E6 innenfor eller utenfor grensene til det aktuelle området. Distriktet kan da ha behov for hogst til leirbål.

Påvirkning/inngrep

Det går en 132 kV kraftlinje langs nordvestsida av området. Vernegrensa er trukket slik at kraftlinja ligger utenfor. Statsnett har meldt en ny 420 kV kraftlinje fra Troms til Hammerfest som er tenkt plassert sør for eksisterende linje, dvs. innenfor verneavgrensningen. Verneverdiene på Sennalandet og nærmere plassering av denne kraftlinja vil være tema i konsekvensutredningen for kraftlinja.

Det går et kjørespor for reindrifta tvers gjennom området, langs en høyderygg. Dette er en transportåre for å komme til områdene lenger nord/nordøst. Det er også kjørt noe øst for denne traseen (snarveg), i våtere terreng.

Tidligere gikk et reingjerde innenfor avgrensinga i øst. Det gamle gjerdet som er tegnet inn på N50 (se kartet over) er fjernet for en tid siden.

Innkomne merknader

- Fylkesmannen hadde åpent møte om Sennalandet (og Iešjávri) i Alta den 24. oktober 2007. Det er ikke elgjakt i området. Det ble på møtet spurt om etablert rasteplass ved E6 ville bli berørt av vernet (ligger i grustak ved starten av reindriftas kjørespor over området), dette ble

avkreftet av Fylkesmannen. Det ble signalisert fra Fylkesmannens side at et ferdselforbud ikke var aktuelt i området.

Merknader fra Fylkesmannen
Ingen merknader

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene
Snøskuterkjøring på snødekt mark i reindrift vil være som i dag. Nødvendig kjøring i reindrift på barmark vil tillates etter søknad. Det vil her være aktuelt med en rammetillatelse over flere år. Midlertidig gjerde langs E6 kan settes opp etter søknad til forvaltningsmyndigheten (gir forvaltningsmyndigheten mulighet til å sette evt. vilkår). Det foreslås forbud mot jakt på våtmarksfugl, men ellers ingen restriksjoner på jakt, fiske, fangst og bærplukking. Det foreslås heller ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer. Siden det er begrenset med vegetasjon i det foreslåtte verneområdet, foreslås det forbud mot hogst. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved vil være tillatt. Fylkesmannen har ingen opplysninger om at det drives elgjakt i dette området, og området er også lite og vegnært. Det forslås derfor ikke å tillate utfrakt av felt elg med motorkjøretøy.

FORSKRIFT OM FREDNING AV SENNALANDET NATURRESERVAT I ALTA OG KVALSUND KOMMUNER, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
41/1 og 46/1 i Alta kommune
2/1 i Kvalsund kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på 6107 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Alta og Kvalsund kommuner, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med vernet er å bevare et høyereliggende strengmyrkompleks med sjelden og sårbar natur, med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området er rikt på vannfugl og har derfor særlig betydning for biologisk mangfold.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:
1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Sanking av bær og matsopp.

2. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norsk rødlisten.

3. Jakt og fangst etter ryper og pattedyr, samt skadefelling og fiske, i samsvar med gjeldende lovverk.

4. Beiting.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

§ 5 Regulering av ferdsel

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.

3. Utenom eksisterende stier og kjørespor kartfestet i forvaltningsplan, jf.§ 10, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med reindrift som ikke faller inn under § 6 nr. 3.

3. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

4. Klopplegging og lignende markforsterkningstiltak som ikke innebærer inngrep i grunnen eller deponering av masser over våte partier kartfestet i forvaltningsplan, jf.§ 10.

5. Oppsetting av midlertidig reingjerde langs E6 på strekninger som benyttes for dette formål på fredningstidspunktet.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Område 11: Steinvatnmyran, Hasvik kommune

Kartblad N50: 1836 III
Vernekategori: Regional
Areal: 1,5 km^2
Berørte eiendommer: 14/1 og 15/1

Beliggenhet
Området ligger sørvest på Sørøya, på et eide/dalføre der nordlig del drenerer nordover ned mot lille Eggevatnet like overfor Breivikbotn, og sørlig grense går ned mot Steinvatnet og Nyvatnan. Området ligger høyt, dalbotnen fra 130 til 185 meter over havet, mens fjelltoppene rundt som er brukt som knekkpunkt for grensa går opp til 250 m.

Verneverdier
Myrområdene utgjør et representativt bakkemyrkompleks på kysten. Myrene har ikke særlig strukturering, med utpreget kantvegetasjon og lite myrviddevegetasjon. De fleste myrene i dalbotnen er grunne grasmyrer av starrtypen. I liene mot vest ligger frodigere bakkemyrer med innslag av vierkratt. Området er nordgrense for bl.a. kystjamnemose. Eller er det mye karrig blokkmark og sterkt eksponerte flyer med sparsom lyngvegetasjon i området.

Området angis av Hornburg (1972) som viktig for gjess og vadere, men en oppfølgende kartlegging av NINA (2005) viste riktignok enkelte rødlistearter tilknyttet vannet og myrene nord for dette, men i lave tettheter. I Steinvatnet er det observert hekkende storlom (VU), havelle og sjøorre (NT) samt rødnebbterner og fiskemåser. På myrene nord for dette vannet hekker flere par rødstilk og enkeltbekkasiner. Flere småspove- og heilopar er registrert her sammen med spurvefugler som heipiplerke, steinskvett (NT), sivspurv og blåstrupe (Bjerke et. al 2005).

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet
Her har vi ingen opplysninger om kulturminner. Potensialet for funn av hittil ukjente samiske kulturminner innenfor planlagt verneområde er usikkert (Sametinget 2009).

Reindriftnæringas bruk:
Dette området er sommerbeite for hele reinbeitedistrikt 19-Sørøy/Sallan. Reinen fraktes med båt (landgangsfartøy) til Sørøya om våren. Etter ilandsetting beiter reinen fritt på øya til den samles i september. I samleperioden om høsten kjøres det sjeldent i det foreslåtte verneområdet. Dersom det kjøres i området som er aktuelt i verneplanen foregår dette etter traseer.

Etter skilling om høsten drives to flokker sørover gjennom det foreslåtte verneområdet etter traseer. De to puljene drives tvers gjennom det foreslåtte verneområdet med en ukes mellomrom, og hver pulje bruker omtrent to timer på transporten gjennom området. Samlet kjøring for flytting gjennom området er dermed omtrent fire timer i året.

Påvirkning/inngrep
Det er ifølge våre registreringer ingen hytter, gjerder eller andre innretninger i området som foreslås vernet. Det går en åpen snøskuterløype gjennom området i sørøst.

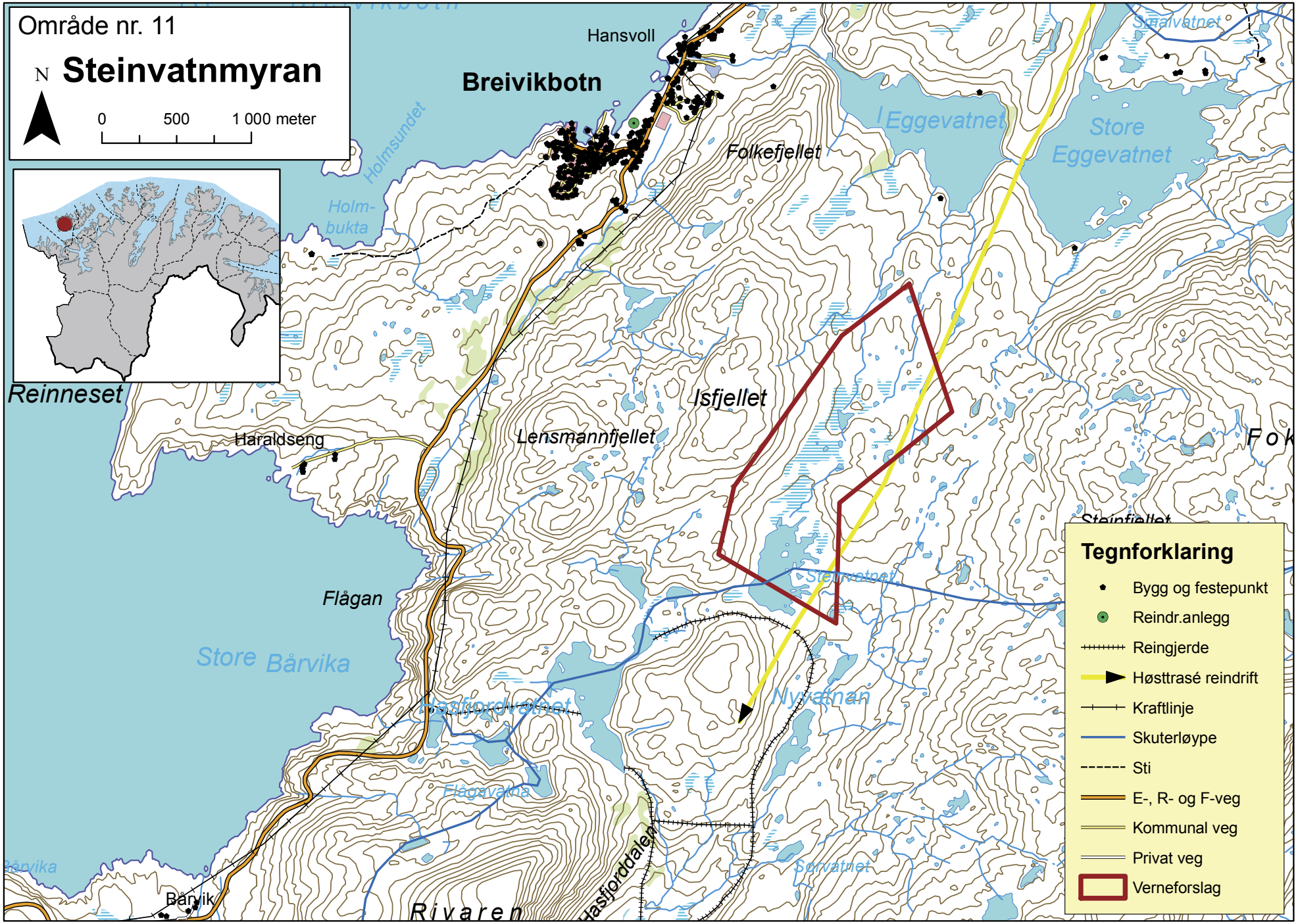
Område nr. 11
N Steinvatnmyran
0 500 1 000 meter
Hansvoll
Breivikbotn
Holmsundet
Holm-
bukta
Folkefjellet
Eggevatnet
Store
Eggevatnet
Reinneset
Haraldseng
Lensmannfjellet
Isfjellet
Flågan
Store Bårvika
Hasfjordvatnet
Nyvatnan
Flågavatna
Bårvik
Rivaren
Hasfjorddalen
Sørvatnet
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Reindr.anlegg
Reingjerde
Høsttrasé reindrift
Kraftlinje
Skuterløype
Sti
E-, R- og F-veg
Kommunal veg
Privat veg
Verneforslag

Innkomne merknader

- Reinbeitedistrikt 19 Sállan/Sørøy v/leder Nils Mikkelsen Sara

Distriktet har et eksisterende gjerdeanlegg i området som nyttes til pramming av rein fra øya om høsten. Gjerdet har vært i bruk siden 1982 og er registrert med festekontrakt. Distriktet er avhengig av motorkjøretøy for driving av flokken til hovedgjerdet i Lillebotn, Hasfjord. Gjerdeanlegget blir også årlig vedlikeholdt med bruk av motorkjøretøy. Det vil dermed være umulig å unngå bruk av motorkjøretøy ved et evt. vern av området rundt gjerdet. Distriktet er i utgangspunktet positiv til vern fordi det også innebærer vern mot inngrep, men vernet må tilpasses reindriftsnæringas behov.

Merknader fra Fylkesmannen

Ved varsel om oppstart ble området kalt Hasfjordbotn og var mer enn dobbelt så stort som verneforslaget. Med bakgrunn i områdets moderate verneverdi, at de representative bakkemyrene samt storparten av det mer konsentrerte myrarealet finnes i den nordlige delen, har Fylkesmannen valgt å redusere området slik at alt av registrerte godkjente reingjerder holdes utenfor.

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene

Det åpnes for nødvendig motorferdsel på barmark i reindrift etter søknad (rammetillatelse over flere år). Fylkesmannen ser for seg at traseen som går øst for Steinvatnet gjennom naturreservatet dermed blir opprettholdt for bruk som høstflyttveg i reindrift. Videre blir det ikke foreslått restriksjoner på jakt, fiske, fangst og bærplukking. Det foreslås heller ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer. Siden det er begrenset med vegetasjon i det foreslåtte verneområdet, foreslås det forbud mot hogst. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved vil være tillatt. Fylkesmannen har ingen opplysninger om at det drives elgjakt i dette området, og det gis ikke hjemmel til å frakte ut skutt elg med motorkjøretøy. Fylkesmannen har heller ingen opplysninger om at det er behov for motorisert ferdsel på snødekt mark i reindrift i dette området, ved behov må dette evt. skje etter søknad.

FORSKRIFT OM FREDNING AV STEINVATNMYRAN NATURRESERVAT I HASVIK KOMMUNE, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
14/1 og 15/1 i Hasvik kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på 1548 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Hasvik kommune, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med vernet er å bevare et våtmarksområde med representative bakkemyrkompleks på kysten, med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har et rikt fugleliv med flere rødlistearter og har betydning for biologisk mangfold. Området har særskilt naturvitenskapelig verdi.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:
1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Sanking av bær og matsopp.

2. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norsk rødlisten.

3. Jakt og fangst etter ryper og pattedyr, samt skadefelling og fiske, i samsvar med gjeldende lovverk.

4. Beiting.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

§ 5 Regulering av ferdsel

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:
1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.

3. Utenom eksisterende stier og kjørespor kartfestet i forvaltningsplan, jf.§ 10, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:
1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med reindrift.

3. Klopplegging og lignende markforsterkningstiltak som ikke innebærer inngrep i grunnen eller deponering av masser over våte partier på kjørespor som er kartfestet i forvaltningsplan, jf.§ 10.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet
Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse
Denne forskriften trer i kraft straks.

Område 12: Ráitevárri, Karasjok kommune

Kartblad N50: 2033-IV
Vernekategori: Nasjonal eller internasjonal verdi
Areal: 6,3 km^2
Berørte eiendommer: 27/1

Beliggenhet
Området ligger ca. 40 km sørvest for Karasjok og avgrenses i nord av Luossajárvárri, i øst av Ráitevárri. Noaidatjohka er vestre grense for området og elva munner ut i Kárášjohka.

Verneverdier
Ved Ráitevárri fins atypisk vegetasjon som skyldes høye anrikninger av tungmetaller i jordsmonnet, i tillegg til mer ordinær vegetasjon. Den naturlig kobberforgiftete vegetasjonen opptrer på åpne, treløse felt i fjellbjørkeskogen, som myr-, kilde- og heivegetasjon eller på naken jord med et sparsomt plantedekke. Kobbervegetasjonen ved Ráitevárri er særegne plantesamfunn i myr- og heiserien der fjelltjæreblom ("kobberblomst") gir plantesamfunnene et spesielt preg. Kobber anrikes først og fremst i humussjiktet, noe som gjenspeiles i plantesamfunnenes artssammensetning. Et karakteristisk trekk ved denne typen vegetasjon er et lavt antall arter, men relativt høye individantall. Fremtredende er også dvergvekst (for eksempel hos småsyre) og klorose (misfarging) hos sølvbunke. Sølvbunken er trolig en økotype for tungmetallforgiftet jord som ennå ikke er vitenskapelig beskrevet. Den kobberelskende økotypen av arten, samt torvull, sauesvingel, rabbesiv og fjelltjæreblom er de dominerende artene på sterkt kobberforgiftet jord (Fylkesmannen i Finnmark 2006a).

Det er skilt ut 15 provisoriske plantesamfunn, derav syv myr- og kildesamfunn, på det største forgiftningsfeltet. Myr- og kildevegetasjon på kobberforgiftet jord omfatter åpen ombrotrof og fattig myrvegetasjon, samt sump-og kildelignende samfunn. Terrenget er ofte flatt eller med liten helling og grunnvannspeilet ligger ofte høyt med rennende og/eller stagnerende grunnvann. Bunnsjiktet preges av naken torv, alger, lav og/eller moser som f.eks levermoser, bladmoser, klomose, krypsnømose og pistremose. De syv registrerte typene myr og kildesamfunn som er kobberforgiftet er dvergbjørk-krekling-torvullmyr, sølvbunke-torvull-sump, bjønnskjegg-levermose/alge-sump, stolpestarr-sump, sølvbunke-pistremose/alge-sump, sølvbunke-klomose-kildesump og sølvbunke-kildemyr. Normalvegetasjonssamfunn som grenser til forgiftningsfeltene, eller utforminger med utydelige forgiftningssymptomer kan inneholde høyere konsentrasjoner enn normalt (Fylkesmannen i Finnmark 2006a).

Kobberinnholdet er lavest i samfunn med sterke innslag av vedaktige planter, mens det øker i tørre og fuktige grasheier og er spesielt høyt i sumpsamfunn. Antall arter av karplanter avtar sterkt ved økende kobberkonsentrasjon i humus og overflatevann. Det er lavest antall karplanter i tørrgrasheiene og sølvbunke-sumpene. Forekomst av sølvbunke skiller mot rene myrsamfunn, men peker i retning av kildesamfunn. Noen utforminger har et mer tydelig kildepreg enn andre. Bakgrunnsnivået for kobber i jord ved Ráitevárri er ca. 150 ppm (jf. Bølviken & Låg 1977). Dette er noe høyere enn vanlig bakgrunnsnivå i jord. Tungmetallkonsentrasjonene av kobber i jord ved Ráitevárri når enkelte steder ca. 12% - 120.000 ppm, men variasjonen er stor. De høyeste konsentrasjonene av kobber finnes i plantesamfunn av typen sølvbunke-pistremose/alge-sump (Fylkesmannen i Finnmark 2006a).

De ordinære myrkompleksene i det foreslåtte verneområdet karakteriseres av ombrotrof tuevegetasjon, palsmyr, strengblandingsmyr og/eller flatmyrer (Fylkesmannen i Finnmark 2006a).

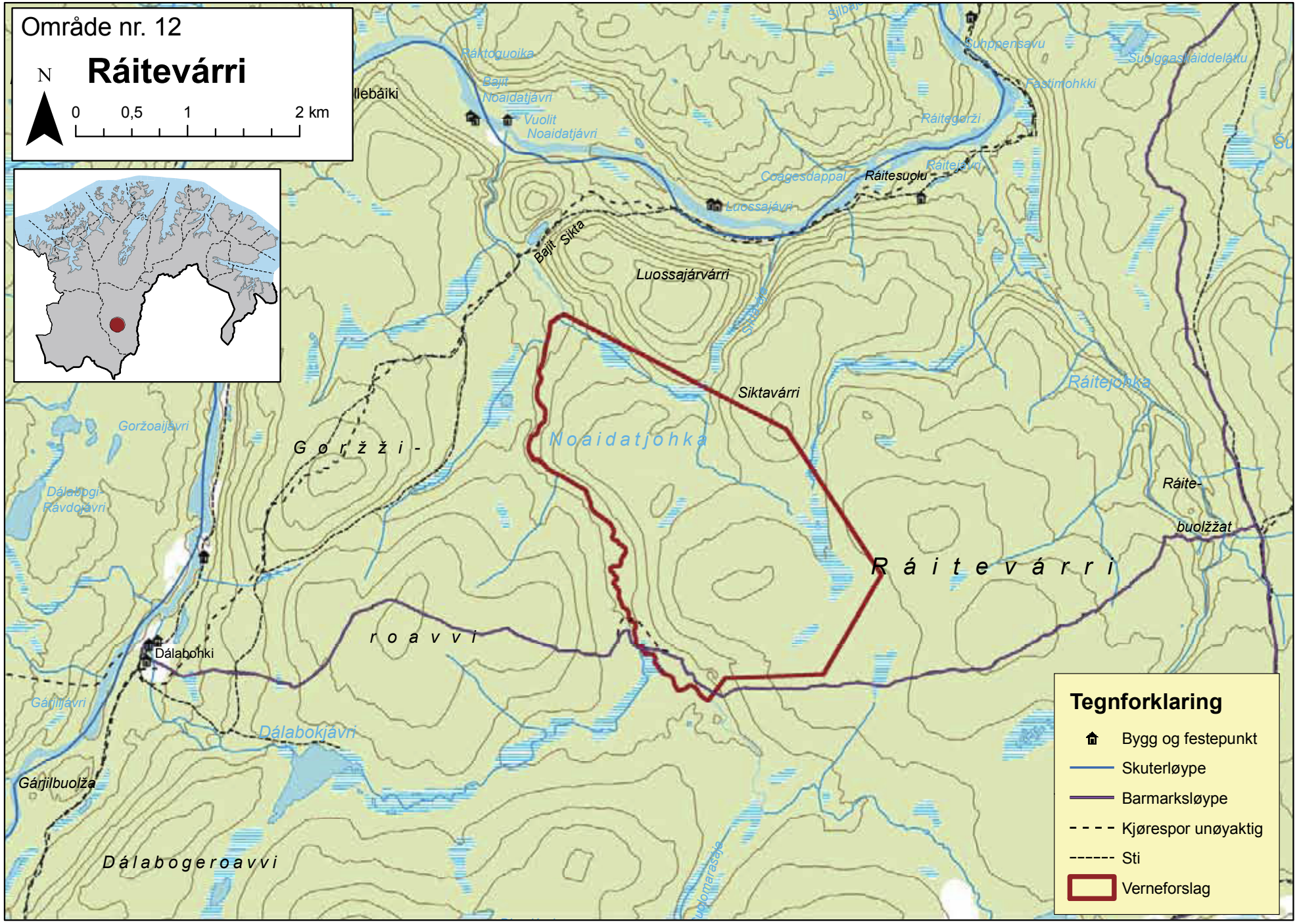
Område nr. 12
Ráitevárri
N
0
0,5
1
2 km
Ilebáiki
Ráktoguoika
Bajit Noaidatjávri
Vuolit Noaidatjávri
Silbaj
Suhppensavu
Suolggasláiddelátku
Fastimohkki
Ráitegorži
Ráitejávri
Coagesdappal
Ráitesuolu
Luossajávri
Bajit Sikta
Luossajárvárri
Siktavárri
Ráitejohka
Noaidatjohka
Gorži-roavvi
Goržoaijávri
Dálabogi-Rávdojávri
Ráite-buolžžat
Ráitevárri
Dálabohki
Gárjilávri
Dálabokjávri
Gárjilbuolža
Dálabogeroavvi
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Skuterløype
Barmarksløype
Kjørespor unøyaktig
Sti
Verneforslag

Ved Ráitevárri finns åpne artsfattige nedbørsmyrer med tilnærmet flatt myrplan med store, lave, sammenhengende tuepartier på et underlag av minerogen torv. Disse partiene av myrområdene kan også klassifiseres som blandingsmyr. Mindre arealer skogkledd nedbørsmyr med finnmarkspors forekommer (Fylkesmannen i Finnmark 2006a).

Palsmyrer forekommer også i det foreslåtte verneområdet med pals som ofte har langstrakt tueform og stedvis når en høyde på to meter. Større pals har smeltepøler (Fylkesmannen i Finnmark 2006a).

Ved Ráitevárri fins fattige flatmyrer der myrflatene hos den åpne varianten har starrdominert mattevegetasjon i mosaikk med ombrotrofe tuer og strenger, med eller uten jordvannsindikatorer. Skog-/krattbevokste fattige flatmyrer har i tillegg et busksjikt av vier eller fjellbjørk samt et innslag av lyngvekster, dvergbjørk og graminider (Fylkesmannen i Finnmark 2006a)

De åpne rikmyrene omfatter flate eller svakt hellende myrer med tilførsel av næringsrikt jordvann. Torvdybde og helning varierer. Myrplanet er vekslende med fuktige og våte "søkk" eller markerte tuer i mosaikk med flarker. Vegetasjonen er middelsrik til ekstremrik. Rikkilder forekommer relativt hyppig. Myrene domineres av dvergbjørk og er svært artsrike. Her finns blant annet den rødlistede lappsoleie (NT). Vegetasjonen på kratt/skogkledd intermediær-til rikmyr veksler mellom tresatte partier med glissent til tett tresjikt av høyvokst fjellbjørk og et svært tett busksjikt av høyvokste viererarter og/eller dvergbjørk. Overflatestrukturen på myrene er mer eller mindre sammenflytende lave tuer, stedvis med våte søkk eller diffuse kildeframspring. Viktige arter på tuene er dvergbjørk, fjellkrekling, molte, blokkebær og tyttebær, filtmyrmose, furumose, bjørnemose, russtorvmose og reinlav. Vanlige arter i feltsjiktet på fastmattene er myrsnelle, skogsnelle, myrmjølke, myrhatt, nordlandsstarr, gråstarr og duskull. Det er registrert spredt forekomst av lappsoleie (NT). Bunnsjiktet mellom de tuelignende strukturene er svært heterogent og domineres av blad- og torvmoser. Høgstarrsump inneholder arter som bl.a. nordlandsstarr, stolpestarr eller flaskestarr. Vier kan danne en randsone rundt tjern (Fylkesmannen i Finnmark 2006a). Området er ikke spesielt verdifullt for våtmarksfugl.

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet

Her har vi ingen opplysninger om samiske kulturminner. Potensial for funn av hittil ukjente samiske kulturminner er uklart (Sametinget 2009).

Reindriftnæringas bruk

Nærmeste flytteveg ligger vest for området, dvs. det trekkes ikke gjennom området vår og høst. Distrikt 16 med vintersiidaene Rivkkároggi og Nuorrojohka har vinterbeite her sen høst til vår. Kun tre siidaandeler fra Rivkkároggi benytter det foreslåtte verneområdet. Siidagrensen deler området i to og Nuorrojohka vintersiida benytter området nord for grensa, mens Rivkkároggi vintersiida benytter området sør for denne. Reinen slippes ikke over Kárášjohka før snøen er kommet pga. stor fare for misting. Dersom rein mistes kan det bli nødvendig med kjøring på barmark i området.

Begge vintersiidaene benytter kun snøskuter som framkomstmiddel ved Ráitevárri og har ingen gjerder, hytter eller gammer i området. Det kjøres en del med snøskuter for å holde flokkene fra de to vintersiidaene fra hverandre. Rivkkároggi vintersiida har et leirområde der barmarksløypa krysser Noaidatjohka. Denne brukes i tidsrommet før flytting mot sommerbeite. Nuorrojohka vintersiida driver sporadisk rypejakt, men ikke elgjakt, fiske eller fangst. Rivkkároggi vintersiida driver ikke med fiske, fangst eller jakt i dette området. Det er ingen gjerder i det foreslåtte verneområdet, og det lagres ikke utstyr her.

Påvirkning/inngrep

En åpen barmarksløype berører området i øst-vest retning i sørlig del. Flere kjørespor er synlig på flyfoto. Antagelig spor etter malmleting og geologiske undersøkelser.

Innkomne merknader

- Uttalelse Bergvesenet 06.03.2009, Svar på forespørsel om faktaopplysninger om mineralinteresser mv. for potensielt naturvernområde – Ráitevárri, Karasjok, Finnmark.

Det foreslåtte verneområdet er lokalisert i en geologisk bergartsgruppe, Karasjok grønnsteinbelte, som inneholder metallførende vulkanitter og sedimenter. Dette grønnsteinbeltet har i over 50 år vært betraktet som en interessant vert for ulike metaller som jern, kobber, nikkel, gull, og platina/palladium. Det har foregått malmleting og undersøkelser siden før 1955 og kobber-gull forekomsten ved Ráitevárri ble funnet i 1967. I dag er det Store Norske Gull AS som har et stort antall mutinger som dekker det meste av Ráitevárriforekomsten. I tillegg har Terra Control et mindre antall mutinger i de sentrale delene av forekomsten. Store Norske Gull AS har i de senere år utført geologiske undersøkelser i et stort område som også dekker Ráitevárriforekomsten.

Ráitevárriforekomsten framstår i dag som en lett skråstilt kobbermineralisert plate med utgående nær Noaidatjohka, med et anslått dyp fra et av de aktuelle planteforgiftningsområdene ned til hovedforekomsten på ca. 306 meter. Bergvesenet vurderer Ráitevárriområdet og tilliggende områder som utpreget metallrikt, med et stort potensial til å inneholde en utnyttbar kobber-gullforekomst.

Nye malmletingsmetoder og teknologi sammen med markedsutviklingen har i de senere år økt interessen for denne malmprovinsen generelt og Ráitevárri spesielt.

De kopperforgiftede vegetasjonsområdene i Ráitevárri bør derfor ikke vernes på en slik måte at det hindrer en framtidig utnyttelse av forekomsten.

- Dalabogi Guovlu v/leder Vivi Dalseng Johnsen
  Dalabogi Guovlu er en forening stiftet i 1995 med omkring 30 medlemmer. Foreninga er avhengig av bruk av barmarksløypa til Dálabohki som går gjennom det aktuelle området. Selve området er dessuten brukt til samisk tradisjonell bruk. Det er lite våtmark og myr i området.

- Grunneiere i Dalabohki v/Nils Dalseng
  Grunneierne i Dálabohki har innvendinger til planen fordi den berører ferdsel på barmarksløypa til Dálabohki. Det er allerede store begrensninger på ferdselen til dette området. Begrensninger på barmarksløypa vil også gi ulemper for utmarksnæringer, utmarksturisme og andre brukere av området. Lite myrer i området.

Merknader fra Fylkesmannen

De lokale merknadene er i stor grad knyttet til behovet for gjennomfart på barmarksløypa. Fylkesmannen har redusert området noe mot sør for å ta ut mest mulig av løypa, men kan ikke ta ut hele uten også å ta ut områder med kobberforgiftet myrvegetasjon. Det går to kjørespor over Noaidatjohka sørvest i området, og Fylkesmannen ber om tilbakemeldinger fra lokalkjente på hvilken trasé man forholder seg til som den åpne løypa.
Fylkesmannen legger til grunn at det gjennom høring og evt. senere avklaringer på direktorats- og departementsnivå vil vise seg om vern og merknadene til Bergvesenet (nå Direktoratet for mineralforvaltning) kan kombineres.

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene

Fylkesmannen foreslår ingen restriksjoner på jakt, fiske, fangst og bærplukking. Det foreslås heller ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer. Fylkesmannen har ikke kjennskap til behov for vedhogst i dette området, og det foreslås forbud mot hogst. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved vil være tillatt. Motorisert ferdsel på snødekt mark i reindrift vil være som i dag. Det høres på 2 alternativer i forhold til barmarksløypa for å få høringspartenes syn og behovsvurderinger:

et strengt alternativ som innebærer stenging av løypa for allmennheten, og et motsatt alternativ som innebærer en videreføring av åpen løype som i dag. Det åpnes for enkle fysiske tiltak på traseen i våte partier. Kjøring på barmark i reindrift må omsøkes.

FORSKRIFT OM FREDNING AV RÁITEVÁRRI NATURRESERVAT I KARASJOK KOMMUNE, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
27/1 i Karasjok kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på 6277 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Karasjok kommune, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med vernet er å bevare et variert myrkompleks karakterisert av ombrotrof tuevegetasjon, palsmyr, strengblandingsmyr og flatmyrer, med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området representerer naturlig tungmetallforgiftet vegetasjon. Området har en rekke sjeldne planteøkotyper og har derfor særlig betydning for biologisk mangfold. Området har særskilt naturvitenskapelig verdi.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:
1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Sanking av bær og matsopp.

2. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norsk rødlisten.

3. Jakt og fangst etter ryper og pattedyr, samt skadefelling og fiske, i samsvar med gjeldende lovverk.

4. Beiting.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

6. Bestemmelsene i § 3 nr. 4 er ikke til hinder for oppsetting av midlertidig leirplass i forbindelse med reindrift, dersom dette foregår på skånsomt vis uten å forringe verneverdiene angitt i verneformålet.

§ 5 Regulering av ferdsel

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.

3. Utenom eksisterende barmarksløype kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver

[Alternativ A: Ikke noe generelt unntak her i § 6 eller åpning for å gi dispensasjon etter § 7 for kjøring langs barmarksløypa inn til Dálabohki. I praksis en stenging av barmarksløypa.]	4. [Alternativ B:] Nødvendig bruk av lett terrenggående kjøretøy på barmark langs offentlig godkjent barmarksløype, kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10, fra 1. juli og til marka er snødekt, i samsvar med gjeldende lovverk. Det er ikke tillatt å kjøre ut fra løypa i naturreservatet, parkering skal skje umiddelbart inntil løypa. Av hensyn til vernet kan forvaltningsmyndigheten stenge eller legge om løypa.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser
Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4.

2. Tynningshogst av bjørk til gjerdemateriale og virke i forbindelse med reindrift og til leir jf. § 4 nr. 6.

3. Nødvendig uttransport av felt elg utenfor barmarksløypa jf. § 6 nr. 4. Tillatelse kan kun gis til bruk av lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varig spor i terrenget.

4. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med reindrift som ikke faller inn under § 6 nr. 3.

5. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

6. Klopplegging og lignende markforsterkningstiltak som ikke innebærer inngrep i grunnen eller deponering av masser over våte partier langs trasé som angitt i § 6 nr. 4.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser
Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel
Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet
Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse
Denne forskriften trer i kraft straks.

Område 13: Stormyra-Stoppelfjorden, Måsøy kommune

Kartblad N50: 1936-I/IV
Vernekategori: Regional verdi
Areal: 8,8 km^2
Berørte eiendommer: 2/1, 2/1/22, 2/1/28, 2/1/32, 2/5, 2/6, 2/9, 2/32, 2/53, 2/75, 2/166, 2/168

Beliggenhet

Det foreslåtte verneområdet ligger på Rolvsøy i Måsøy kommune. Området strekker seg fra Stormyra i nord til Stoppelfjorden i sør. Vestligste punkt er Valfjordnæringen. Gargofjellet er østligste avgrensning.

Verneverdier

Stormyra mellom Valfjordbotn og Nordhamna kan betraktes som en av de nordligste oseaniske høymyrer i Norge. Myra har en viss hvelving. I sentrum av myra fins større partier med ombrogen vegetasjon. Myra har ikke velutviklete ringformede høljestrukturer med åpent vann, men grunne, næringsfattige, vegetasjonsdekte høljer finnes sporadisk. Fugletuer er tallrike i sentrum av myra. Her finnes arter som generelt sett ikke er knyttet til myr, som for eksempel knopparve, strandsmelle, setersyre, ryllik og sauesvingel. De ombrogene partiene er tuete og domineres av torvull, molte, fjellkrekling og kvitlyng. I de grunne høljene vokser mye duskull, myrhatt, flaskestarr. Dystarr står spredt. Deler av Stormyra viser overgang til hei. Heiene i området har en artsrik flora. Reinrose, fjellsmelle, fjellkvitkurle, grønnkurle, rukkevier og flekkmure er arter som dominerer i området. Heiene har også et tykt lag av lav, en indikasjon på fravær av beiting fra rein (Bjerke et. al 2005).

Bekkene som omkranser Stormyra har en artsrik vegetasjon på vollene. Sølvbunke er til dels dominant, men antall andre busker, stauder, urter og graminider er høyt. Bl.a. vendelrot, sibirgraslauk, kjeldemarikåpe, skogstjerne, grønnvier, sølvvier, lappvier, ullvier, bleikvier, ballblom, myrfiol, fjelltimotei, hårfrytle, seterfrytle, geitrams, korallrot, fuglevikke, finnmarkssiv, flekkmarihand og kjeldeurt er registrert. Selve bekkefarene har til dels tette bestander av elvesnelle, bekkeblom og bukkeblad (Bjerke et. al 2005).

I sentrale deler av det foreslåtte verneområdet fins flatmyrer som er noe påvirket av grunnvann. De er i stor grad høystarrmyrer dominert av flaskestarr med innslag av kvitlyng, småtranebær, småbjørneskjegg og dvergbjørk. Mykmattene består hovedsakelig av duskull, dystarr og myrhatt, med spredt innslag av smalsoldogg. Spesielt rundt Sandfjordvatnet finnes en del sumpvegetasjon. Vannet er omkranset av flere belter med sumpet vegetasjon og flaskestarr, duskull og elvesnelle danner hvert sitt belte utover i vannet (Bjerke et. al 2005).

I søndre del av verneplanområdet finnes det fuktige partier med en viss tilførsel av næringsrikt sigevann. De fleste partiene tolkes som sig, men enkelte er bakkemyrer. Disse kjennetegnes ved krattbevokste rikmyrer med myrtevier eller middelsrik fastmattemyr uten myrtevier. Karakterarter er myrtevier, særbustarr, gulstarr, hårstarr, slirestarr, fjellfrøstjerne, bjørnebrodd, myrsaulauk, gullris, svarttopp, lauvtistel, fjellfiol og dvergjamne (Bjerke et. al 2005).

Delområdet sør for Stoppelfjordvatna har ingen myrer eller våtmarker, men en artsrik flora på sanddyner, bl.a. med en av verdens nordligste kjente forekomster av raudflangre. Lignende områder finnes også mellom Stormyra og Nordhamna (Bjerke et. al 2005).

Området er særlig rikt på hekkende fugl. Storlom (VU), smålom, stjertand (NT), lappspove og hettemåke (NT) er registrert hekkende. Av vadefugler finnes store tettheter av steinvender, sandlo,

småspove, enkeltbekkasin samt kolonier av rødnebbterner. Tidligere registreringer viser hekking av svarthalespove (EN) (Bjerke et. al 2005).

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet

I det foreslåtte verneområdet er det registrert flere kulturminner, både fra eldre og nyere tid. I bunnen av Stoppelfjord er det registrert en sjøsamisk boplass med først og fremst gammetufter, men også en beingjemme, dyrkingsspor samt en del groper av ulik karakter. Av disse vurderes tre av gammetuftene og dyrkingssporet til å være av nyere tid. De resterende kulturminnene er over 100 år og automatisk fredet. De ikke-freda kulturminnene anses til å være en naturlig del av kulturmiljøet i Stoppelfjord. Rett nordøst for den sjøsamiske boplassen er det registrert syv tufter fra yngre steinalder samt en gammetuft fra nyere tid. Utover dette har vi ingen opplysninger om samiske kulturminner innenfor det planlagte verneområdet. Potensialet for funn av hittil ukjente samiske kulturminner innenfor det planlagte verneområde er noe usikkert (Sametinget 2009).

Reindriftnæringas bruk

Formelt fellesbeite for reinbeitedistrikt 16-Karasjok Vest/ Kárášjoga oarjjabealli, men i dag ingen reindrift på Rolvsøy. Historisk sett har området ikke vært reinbeite.

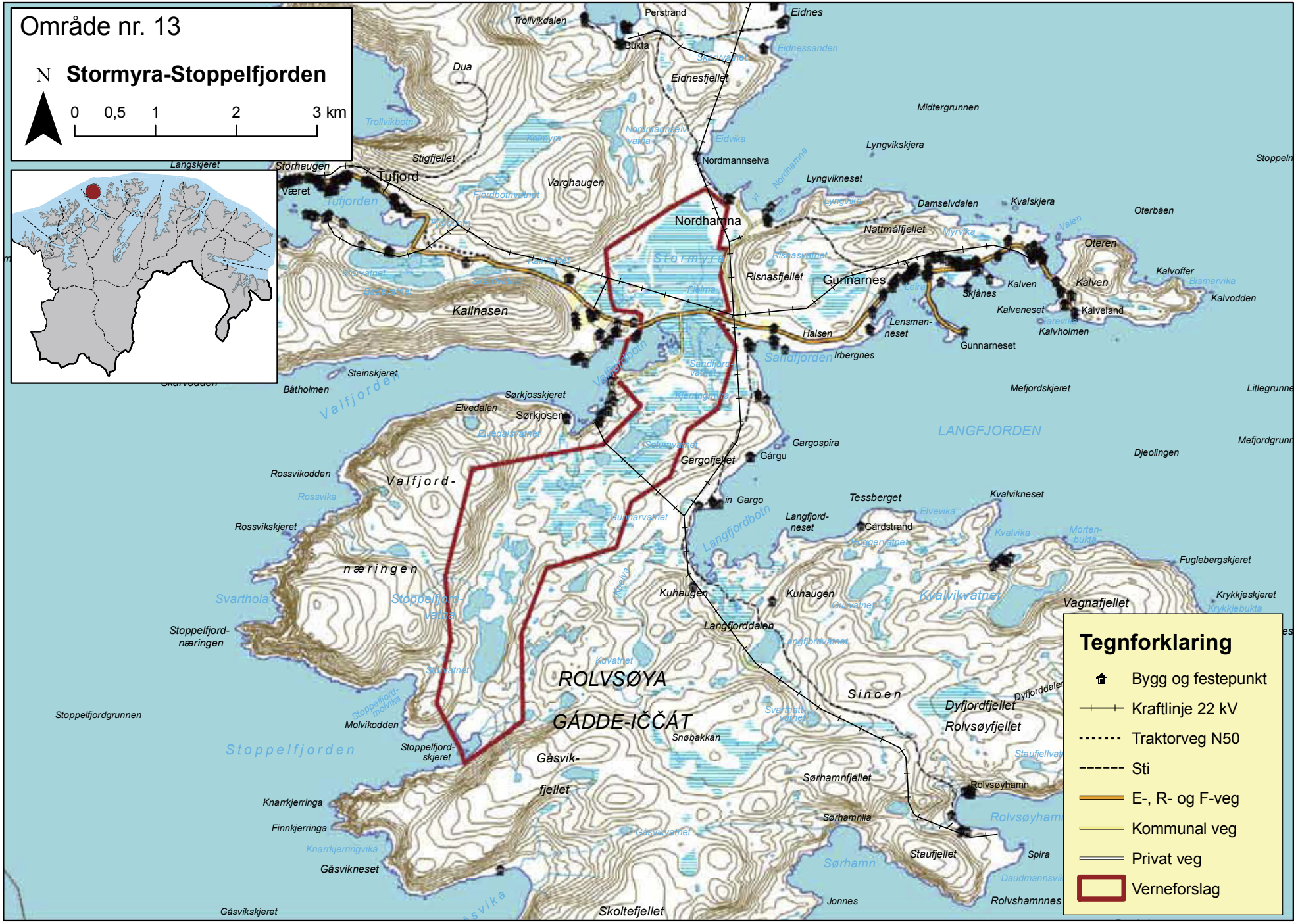
Område nr. 13
N
Stormyra-Stoppelfjorden
0 0,5 1 2 3 km
Tufjord
Nordmannselva
Nordhamna
Stormyra
Kallnasen
Gunnarnes
Sandfjorden
Valfjorden
LANGFJORDEN
ROLVSØYA
GÁDDE-IČČÁT
Stoppelfjorden
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Kraftlinje 22 kV
Traktorveg N50
Sti
E-, R- og F-veg
Kommunal veg
Privat veg
Verneforslag

Turistgamme

På grunn av nedleggelse av det eneste gjenværende fiskebruket på Rolvsøy i Måsøy kommune, ble det etablert en gruppe fastboende på øya som kjøpte deler av bruket, med mål om å skape nye arbeidsplasser, både knyttet til småskala matproduksjon av lokale råstoffer og turisme. I denne forbindelse ble aksjeselskapet IzzaNova A/S dannet og majoriteten av eierne er bofaste på Rolvsøy. IzzaNova A/S ønsker å bygge en turistgamme i bunnen av Stoppelfjorden. Siden dette er et område med samiske kulturminner har Sametinget satt vilkår/betingelser for byggingen:
Plasseringen av gammen bør være så nær fjellfoten (av høyden 127 moh.) som mulig og gammen bør oppføres mest mulig etter gammel sjøsamisk byggemåte som også helst er lokal representativ. Oppføringen må ikke føre til ødeleggelse og skjemming av kulturminnene gjennom for eksempel etablering av stier/ tråkk over kulturminnene. Informasjon om kulturminnene og kulturminneområdet bør være tilgjengelig og kulturminneområdet bør skjøttes i framtiden slik at skader og skjemming unngås. Inngåelse av avtaler angående informasjon, skjøtsel og vedlikehold mellom kulturminnemyndighet, tiltakshaver/grunneier samt eventuelt Måsøy kommune. Sametinget kan gå inn for omsøkte tiltak dersom disse vilkår oppfylles.

Sanddynene i Stoppelfjorden. Foto: Jarle Bjerke.

Påvirkning/inngrep

Fylkesveg 151 går gjennom området sør for Stormyra. Kraftlinjer berører det foreslåtte verneområdet på tre plasser: i nordenden, på tvers av det foreslåtte verneområdet nord for fylkesveg 151, på tvers av det foreslåtte verneområdet sør for Solumvatnet, samt ved områdets østligste punkt. Torvuttak med tilhørende kjørespor nord for Valfjordbotn. Stormyra er grøftet (men ikke oppdyrket) og det er usikkert hvordan dette har påvirket myra. Spor etter tidligere hytte (2/1/32) rett nord for Storvatnet.

Innkomne merknader
Ingen innkomne merknader ut over fra IzzaNova.

Merknader fra Fylkesmannen
IzzaNovas planer for opplevelsesturisme med en turistgamme i Stoppelfjorden er fulgt opp med to søknader om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel. Første søknad ble avslått. Andre søknad på annen lokalitet ble også avslått, men senere innvilget av kommunen etter klage fra IzzaNova. Saken er i skrivende stund ikke avklart da Fylkesmannen som sektormyndighet for miljø og friluftsliv vurderer å påklage dispensasjonen. Verneforslaget innebærer et forbud mot nye bygninger i området.

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene
Fylkesmannen foreslår forbud mot jakt på våtmarksfugl, men ellers ingen restriksjoner på jakt, fiske, fangst og bærplukking. Det foreslås heller ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer. Fylkesmannen har ikke kjennskap til behov for vedhogst i dette området, og det foreslås forbud mot hogst. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved vil være tillatt. Motorisert ferdsel på riksveg 151 og i sjø blir som i dag, og det åpnes også for oppgradering av vegene.

FORSKRIFT OM FREDNING AV STORMYRA-STOPPELFJORDEN NATURRESERVAT I MÅSØY KOMMUNE, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
2/1, 2/1/22, 2/1/28, 2/1/32, 2/5, 2/6, 2/9, 2/32, 2/53, 2/75, 2/166 og 2/168 i Måsøy kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på 8804 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Måsøy kommune, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med vernet er å bevare et område med et mangfold av myr- og våtmarkstyper, med truet, sjelden og sårbar natur, og med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området representerer blant annet en nordlig oseanisk høymyr, bakkemyrer, vann, en grunn fjordbotn og et sanddynelandskap. I tillegg er området referanseområde på grunn av fraværet av rein. Området er rikt på hekkende vannfugl og har derfor særlig betydning for biologisk mangfold. Området har særskilt naturvitenskapelig verdi.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse.
Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet.
Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødigforstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Sanking av bær og matsopp.

2. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødlisten.

3. Jakt og fangst etter ryper og pattedyr, samt skadefelling og fiske, i samsvar med gjeldende lovverk.

4. Beiting.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

6. Drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg.

7. Oppgradering/fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til fredningsformålet.

8. Vedlikehold av bygninger, veier og andre anlegg og innretninger som er i bruk på fredningstidspunktet.

§ 5 Regulering av ferdsel

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:
1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.

5. Bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning er forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Nødvendig moterferdsel i forbindelse med akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Det skal i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

4. Motorisert ferdsel på fylkesveg 151 samt kommuneveg 6001.

5. Motorisert ferdsel i sjø.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med oppgradering/fornyelse av kraftledninger jf. § 4 nr. 7 og § 7 nr. 5, og i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg jf § 4 nr. 6.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark for frakt av materialer, utstyr og ved i tilknytning til vedlikehold og bruk av bygninger i området.

4. Oppgradering av fylkesveg 151 og kommuneveg 6001, samt nødvendig motorferdsel i tilknytning til dette.

5. Oppgradering/fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4 nr. 7.

6. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser
Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel
Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet
Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse
Denne forskriften trer i kraft straks.

Område 14: Morššajeaggi, Čuosgáljeaggi og Máđarjeaggi, Porsanger kommune

Kartblad N50: 2035-III
Vernekategori: Nasjonal og internasjonal verdi
Areal: 2,7 km^2
Berørte eiendommer: 9/1

Beliggenhet

Området omfatter de tre myrene Morššajeaggi, Čuosgáljeaggi og Máđarjeaggi på vestsiden av Porsangerfjorden, i underkant av 1,5 km nordvest for brua der europaveg 6 krysser Stabburselva. Det foreslåtte verneområdet grenser i sørvest mot Stabbursdalen landskapsvernområde.

Verneverdier

Morššajeaggi er et stort palsmyrkompleks. Čuosgáljeaggi er et jordvannspåvirket strengmyrkompleks og Máđarjeaggi er et stort fattigmyrkompleks. Disse tre myrene utgjør en naturlig enhet, men vegetasjonsmessig er de svært forskjellige. (FMFI 1980)

Palsene på Morššajeaggi er på erosjonstadiet. Palselementene i området stammer trolig fra tidligere elementer av lapplandshøgmyr, og blir opp til 5-6 meter høye. I utkanten av palsmyrelementet opptrer rik myrvegetasjon. Her finnes flarker med småsivaks, strengstarr, dystarr, elvesnelle, myrsauløk og brunklomose. Ved Máđarjeaggi finnes den nordligste masseforekomst av finnmarkspors (Fylkesmannen i Finnmark 1980).

Ved Morššajeaggi er det påvist en rekke hekkende våtmarksfugler. Vanlige arter er grønnstilk, rødstilk, gluttsnipe, småspove, vipe, brushane (DD), heilo og myrsnipe. Kvartbekkasin og sotsnipe er registrert, men ikke påvist hekkende. Det antas at stjertand (NT) hekker i området. Av spurve- og trostefugler er det påvist hekkende heipiplerke, lappiplerke, lappspurv, sanglerke, blåstrupe, rødvingetrost, sivspurv, gråsisik, og løvsanger (Bjerke et. al 2005)

Både i Máđarjeaggi og Čuosgáljeaggi finnes vanlige arter som grønnstilk, småspove, heilo og brushane. Hekkende par av heipiplerke, lappiplerke og lappspurv finnes også. I myrkantene hekker det blåstrupe, løvsanger, rødvingetrost, bjørkefink og gråsisik. Ved Máđarjeaggi er det påvist hekkende krikkand, storspove og brunnakke. I Čuosgáljeaggi-området er det tidligere påvist hekkende jordugle (Bjerke et. al 2005)

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet

Ingen opplysninger om samiske kulturminner i det foreslåtte verneområdet, men flere kulturminner ved Solbakken sør for Máđarjeaggi samt fangstgroper 250 meter nordvest for Morššajeaggi. Potensialet for funn av hittil ukjente samiske kulturminner innenfor det planlagte verneområde er usikkert (Sametinget 2009).

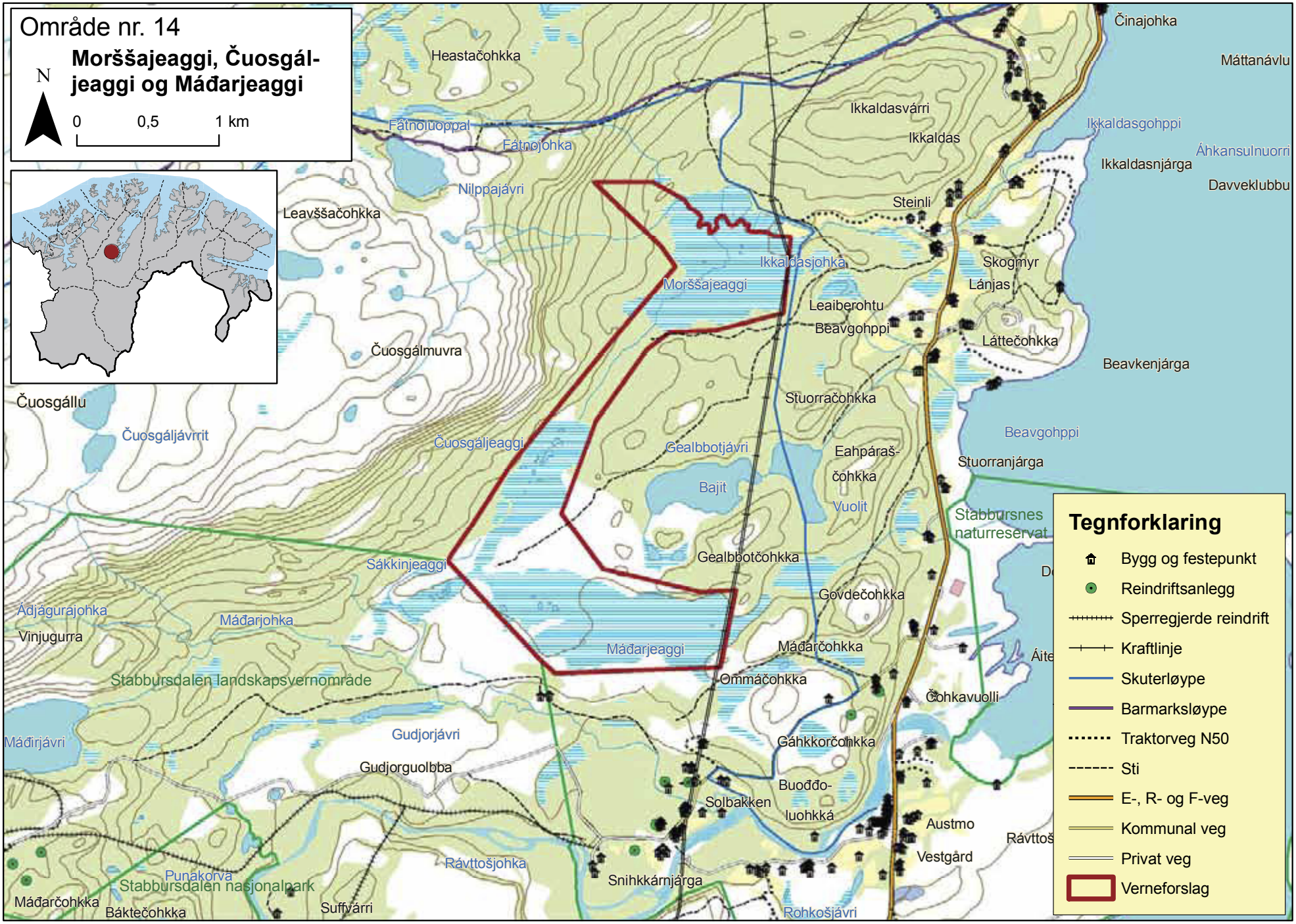
Område nr. 14
Morššajeaggi, Čuosgál-
jeaggi og Máđarjeaggi
N
0
0,5
1 km
Činajohka
Heastačohkka
Máttanávlu
Ikkaldasvárri
Fátnoluoppal
Fátnojohka
Ikkaldas
Ikkaldasgohppi
Áhkansulnuorri
Ikkaldasnjárga
Davveklubbu
Nilppajávri
Steinli
Leavššačohkka
Ikkaldasjohka
Skogmyr
Morššajeaggi
Lánjas
Leaiberohtu
Beavgohppi
Láttečohkka
Čuosgálmuvra
Beavkenjárga
Stuorračohkka
Čuosgállu
Čuosgáljávrrit
Čuosgáljeaggi
Gealbbotjávri
Beavgohppi
Eahpáraš-
čohkka
Stuorranjárga
Bajit
Vuolit
Stabbursnes
naturreservat
Gealbbotčohkka
Sákkinjeaggi
Govdečohkka
Ádjágurajohka
Máđarjohka
Vinjugurra
Máđarjeaggi
Máđarčohkka
Áite
Ommáčohkka
Čohkavuolli
Stabbursdalen landskapsvernområde
Gudjorjávri
Máđirjávri
Gáhkkorčohkka
Gudjorguolbba
Buođđo-
luohkká
Solbakken
Austmo
Vestgård
Rávttošjohka
Punakorva
Stabbursdalen nasjonalpark
Snihkkárnjárga
Máđarčohkka
Báktečohkka
Suffvárri
Rohkošjávri
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Reindriftsanlegg
Sperregjerde reindrift
Kraftlinje
Skuterløype
Barmarksløype
Traktorveg N50
Sti
E-, R- og F-veg
Kommunal veg
Privat veg
Verneforslag

Reindriftnæringas bruk

Morššajeaggi, Čuosgáljeaggi og Máđarjeaggi benyttes av Skáiddeduottar siida fra Reinbeitedistrikt 16 som vår, sommer og høstbeite. Distriktet benytter det foreslåtte verneområdet hovedsaklig i forbindelse med brunst og slaktetiden i september.

Reinbeitedistrikt 16 kjører noe med snøskuter i området som er aktuell i verneplanen, men ingen omfattende kjøring. Reindriftsnæringa prøver å unngå å kjøre med barmarkskjøretøy på myrene i det foreslåtte området fordi man ikke ønsker ødelegge beitet, samt fordi disse områdene er bløte og vanskelig å kjøre i. Hvor det blir drevet denne typen ferdsel er situasjonsavhengig og dersom ingen annen utvei fins så kjøres det også på myrene. Om høsten fungerer området som del av oppsamlingsområdet for rein, og i den forbindelse gjetes det med motorisert kjøretøy. Om våren er det lite kjøring i området for ikke å forstyrre reinen slik at den skal få beite og komme seg etter vinteren.

Morššajeaggi, Čuosgáljeaggi og Máđarjeaggi er kjent som gode multemyrer og reinbeitedistriktet gjør nytte av dette siden de har boliger ved Solbakken like ved. Det kjøres ikke i forbindelse med bærplukkingen.

Påvirkninger/inngrep

Foruten kjøresporet på de tørrere partier mellom Morššajeaggi og Čuosgáljeaggi, samt Čuosgáljeaggi og Máđarjeaggi, er det ingen gjerder, anlegg eller hytter i det foreslåtte verneområdet og det er ingen kjente planer angående omlegging av reindriften, inngrep eller byggeplaner. Det sies at det muligens skjer noe hogst inne i det foreslåtte verneområdet i forbindelse med hyttene som ligger sør for Máđarjeaggi.

Innkomne merknader

- Åpent møte på Stabbursnes naturhus den 17. september 2007.
  Flere uttrykte en generell motstand mot ytterligere vern i Stabbursdals-området, og mente dette var unødvendig. Områdene slik de framstår, er et resultat av lokalbefolkningens bruk gjennom generasjoner, noe som tilsier at verdiene kan ivaretas uten vern etter naturvernloven. Det ble pekt på at vern innebærer en umyndiggjøring av lokalbefolkningen.

De foreslåtte områdene er svært viktige for lokalbefolkningens høsting, spesielt av multer. Det ble uttrykt frykt for at vern vil tiltrekke seg turister/tilreisende, noe som kan medføre at lokalbefolkningen blir "gjester i eget hus". Man ønsket derfor ingen markedsføring av området eller tilrettelegging for bruk.

Holdningen til vern var imidlertid ikke ensidig negativ. Flere uttrykte ønske om å redusere barmarkskjøringen i området, spesielt fra reindriftens side. Flere mente også at stor konsentrasjon av rein i området tidlig på sommeren førte til dårlig multehøst. Det var særlig i år med lite insekter dette inntraff. Man ønsket en regulering av dette.

Ellers ble det fremmet ønske om fortsatt å hugge skog til brensel, og anledning til å kjøre ned veden med snøskuter, særlig gjennom området fra hogstområder i lia vest for verneforslaget.

Generelt ble det også påpekt at man ønsket en sterkere lokal medvirkning i forvaltningen av naturen generelt, og av verneområdene i området spesielt.

- Porsanger kommune v/natur- og ressursforvaltningsutvalget, 26. juni 2007.
  Porsanger kommune er i mot ytterligere båndlegging av arealer innenfor kommunens grenser. Dette ut fra at i overkant av 20 % av kommunens areal på ca. 4900 km^2 er vernet. I

tilegg båndlegger forsvaret ca 300 km^2. I nasjonal målsetning med hensyn til vern så skal ca. 10 % av en kommunes areal vernes. Porsanger kommune ligger langt over denne målsetningen. Kommunen vil også peke på at det ikke er konsekvens i forhold til vern ettersom reindrifta og offentlig aktivitet i praksis ikke blir berørt av vern, men kun lokalbefolkningen.

- Porsanger kommune v/formannskapet, 6. juni 2007.
  Uttalelsen gjelder områdene i Porsanger kommune. Kommunen ønsker å framstå som den arktiske oase, og tar således utmarksforvaltningen på alvor. Kommunen er i mot ytterligere båndlegging av arealer innenfor kommunen som ikke gir verdiskaping, jf. naturressursutvalgets redegjørelse for dagens status. Kommunen etterlyser aktive tiltak som forskning, revegetering, kartlegging av biologisk mangfold mv. innenfor dagens verneområder. Eksisterende verneområder har således i dag liten troverdighet i lokalbefolkningen.

Merknader fra Fylkesmannen

Besøk hos reindrifta ved slakteanlegget ved Máđarjávri den 18. september 2007.
Fordi myrområdet ligger innenfor samlingsområdet for slakteanlegget vil reindrifta ha behov for noe barmarkskjøring. Dette gjelder en 2-3 ukers periode fra omkring 10. september hver høst, dvs. når slakteanlegget benyttes. Det dreier seg da om et fåtall kryssinger på tørrere partier eller små "innfall" i området for å presse reinflokker vestover mot slakteanlegget. Normalt brukes lette to-hjulinger, firehjulinger kan bli benyttet noen ganger.

Nordvestre hjørne er justert i forhold til oppstartsmeldinga for å ta nærliggende kulturminner innenfor vernegrensene.

Det er ikke kraftlinjer innenfor verneforslaget selv om det pga. unøyaktighet i kartgrunnlaget ser slik ut på høringskartet. Kraftlinjene går i virkeligheten like øst for verneforslaget, noe som er kontrollert både på flyfoto og i felt.

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene

Det foreslås forbud mot jakt på våtmarksfugl, men ellers ingen restriksjoner på jakt, fiske, fangst og bærplukking. Det foreslås heller ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer. Tynningshogst må omsøkes. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved vil være tillatt. Motorisert ferdsel på snødekt mark i reindrift vil være som i dag. Transport av ved med snøskuter kan tillates etter søknad. Motorferdsel på barmark i reindrift kan tillates etter søknad.

FORSKRIFT OM FREDNING AV MORŠŠAJEAGGI, ČUOSGÁLJEAGGI OG MÁĐARJEAGGI NATURRESERVAT I PORSANGER KOMMUNE, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
9/1 i Porsanger kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på 2686 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Porsanger kommune, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med vernet er å bevare et myrkompleks med stor variasjon i myrtyper, med truet og sårbar natur, og med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området representerer en rekke myrtyper deriblant et godt utvikla palsmyrkompleks. Området har et rikt fugleliv med flere rødlistearter, og har derfor særlig betydning for biologisk mangfold. Området har særskilt naturvitenskapelig verdi.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:
1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse.
Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet.
Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Sanking av bær og matsopp.

2. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norsk rødlisten.

3. Jakt og fangst etter ryper og pattedyr, samt skadefelling og fiske, i samsvar med gjeldende lovverk.

4. Beiting.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

§ 5 Regulering av ferdsel

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.

3. Bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning er forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4.

2. Vedhogst i form av tynningshogst til privat/ikke-kommersiell bruk i bygninger i området.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med aktiviteter nevnt i § 7 nr. 2.

4. Nødvendig uttransport av felt elg med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varig spor i terrenget.

5. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med reindrift som ikke faller inn under § 6 nr. 3.

6. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt.

7. Klopplegging og lignende markforsterkningstiltak som ikke innebærer inngrep i grunnen eller deponering av masser over våte partier på kjørespor som er kartfestet i forvaltningsplan, jf.§ 10.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Område 15: Luostejohka, Porsanger kommune

Kartblad N50: 2034-I
Vernekategori: Nasjonal og internasjonal verdi
Areal: 67,1 km^2
Berørte eiendommer: 23/1, 27/1, 28/1, 23/1/7

Beliggenhet
Området ligger 10-15 km øst for Skoganvarre og omfatter deler av elva Luostejohka sitt nedslagsfelt i den øvre delen av Lakselvvassdraget. Det strekker seg fra Mákkágálgooaivi i nord til 500 meter sør for Duolljeluhččenjávri i sør.

Verneverdier
Flatmyrene i området er hovedsakelig oppdelt i strenger og flarker, men på enkelte flatmyrer er disse mindre utpreget og kan i stedet være oppdelt i fuktigere og tørrere områder. Strengmyrer finnes også i svakt hellende terreng. Områder med dominans av strengmyr finnes i hele området under tregrensa og er spesielt godt utviklet i sentrale deler. I sør er myrene i hovedsak flate, til dels svært fuktige strengmyrer. Flarkene er ofte arts- og næringsfattige og har fast-, myk og løsbunn. Duskull, rundstarr og småbjørneskjegg er svært vanlig til vanlig både på fastmatter og mykmatter. Trådstarr, flaskestarr, dystarr, gråstarr, nordlandsstarr, myrsnelle, småtranebær og bukkeblad er vanligere på mykmattene, og enkelte av disse vokser også på løsbunn. Brannull ble registrert på en lokalitet på fuktig flark. Strengene kan være til dels svært lange og rundt en meter høye. Disse domineres av dvergbjørk, molte, fjellkrekling, kvitlyng, tyttebær og blokkebær. Torvull og finnmarkspors er spredt i området (Bjerke et. al 2005).

Enkelte svakt hellende bakkemyrer uten streng og flarkdannelse har et visst næringssig. Arter som tranestarr, særbustarr, slirestarr, bjørnebrodd, dvergjamne, fjellfrøstjerne, lauvtistel, jåblom, tvillingsiv, svarttopp og myrtevier indikerer at myrene er intermediære til rike (Bjerke et. al 2005).

De største palsmyrene finnes i sørøstlig del av det foreslåtte verneområdet. Kantene på palsene er bratte og enkelte steder delvis eroderende, har smeltepøler og kan nå en høyde på tre meter. Platået er dominert av tørr vegetasjon som dvergbjørk, fjellkrekling, makklav og fjellreinlav. I skråningene vokser det hovedsakelig molte (Bjerke et. al 2005).

Parallelt med Luostejohka finnes det sumper i forsenkningene med tett vierkratt. Vanlige arter er lappflokk, mjødurt, gullris, vendelrot, nyresoleie, kongsspir, enghumleblom, skogstjerneblom, skogrøyrkvein, myskegras, nordlandsstarr og stolpestarr. I sumpvann er bekkeblom vanlig, men småblærerot ble funnet spredt (Bjerke et. al 2005).

Sig- og kildevannsvegetasjon finnes spredt i dalsidene. Arter funnet i disse områdene tilsier at sigevannet er relativt næringsfattig, men stedvis noe rike. Hårstarr og fjellpestrot, som er rikkilde indikatorer, ble kun påvist ved en lokalitet (Bjerke et. al 2005).

65 fuglearter er påvist i området og av disse er 39 knyttet til våtmark. Storlom (VU) er observert flere steder og funnet hekkende ved de større vannene. Sædgås (VU) er forholdsvis vanlig og antas hekkende. Området er meget viktig for andefugl og 11 arter er registrert hekkende, deriblant rødlisteartene sjøorre (NT) og stjertand (NT). Flere av artene er registrert i betydelig antall. Myrhauk antas å hekke i området og ytterligere tre rovfuglarter er observert i området. Traner er observert i området men ingen registrering av hekking (Bjerke et. al 2005).

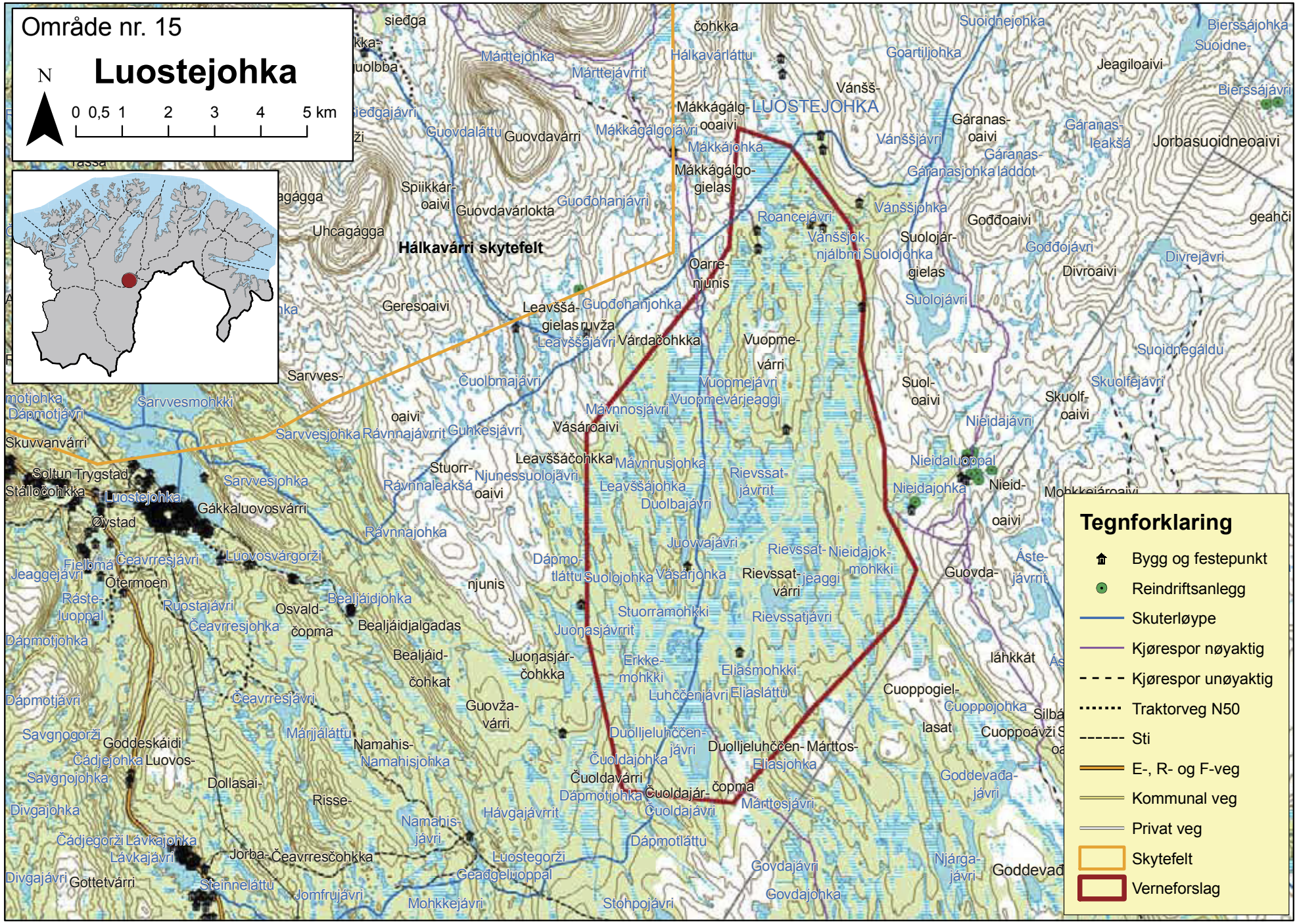
Område nr. 15
Luostejohka
N
0 0,5 1 2 3 4 5 km
LUOSTEJOHKA
Hálkavárri skytefelt
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Reindriftsanlegg
Skuterløype
Kjørespor nøyaktig
Kjørespor unøyaktig
Traktorveg N50
Sti
E-, R- og F-veg
Kommunal veg
Privat veg
Skytefelt
Verneforslag

Vadefuglene er tallrike, 14 arter er påvist. Fjellmyrløper (VU) antas å hekke i området. Brushane (DD) er blant de mest tallrike vadefuglene. Et par kolonier av hettemåker (NT) er påvist i noen mindre vann sentralt i området. Dvergspett (VU) og tretåspett (NT) er observert med hekkeadferd. Videre er det observert 25 spurvefuglarter hvorav 7 med spesiell tilknytning til våtmark (Bjerke et. al 2005).

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet

Nordvest for det planlagte verneområdet er det registrert en stor mengde kulturminner. Disse ble registrert i forbindelse med planlagt skytefelt i Hálkavárri, og ligger inne i dette. Med tanke på antall kulturminnelokaliteter i nordvest, burde det derfor være et ganske stort potensial for funn av hittil ukjente samiske kulturminner, særskilt siden det foreslåtte verneområdet også omfatter en hel del tørrere partier langs bekker og myrer (Sametinget 2009).

Reindriftnæringas bruk

Området er delt mellom reinbeitedistriktene 14A-Spiertagáisa og 17. Grensa mellom distriktene går langs elva Luostejohka. Området vest for elva tilhører 14 A, mens området øst for elva tilhører 17. Hele reinbeitedistrikt 14A bruker det foreslåtte verneområdet som vår, sommer og høstbeite. Reinbeitedistrikt 17 er et fellesdistrikt for reinbeitedistriktene 13-Siskit Čorgaš ja Lágesduottar, 14-Spiertanjárga/ Børselvfjellet og 14A. Av disse benytter vanligvis kun 13 og 14A området. Fellesdistriktet blir benyttet av 14A i tiden etter merking rundt sankthans fram til flokken har trukket til vinterbeite i november, og av 13 fra i juletider til ut januar samt i månedsskiftet mars-april.

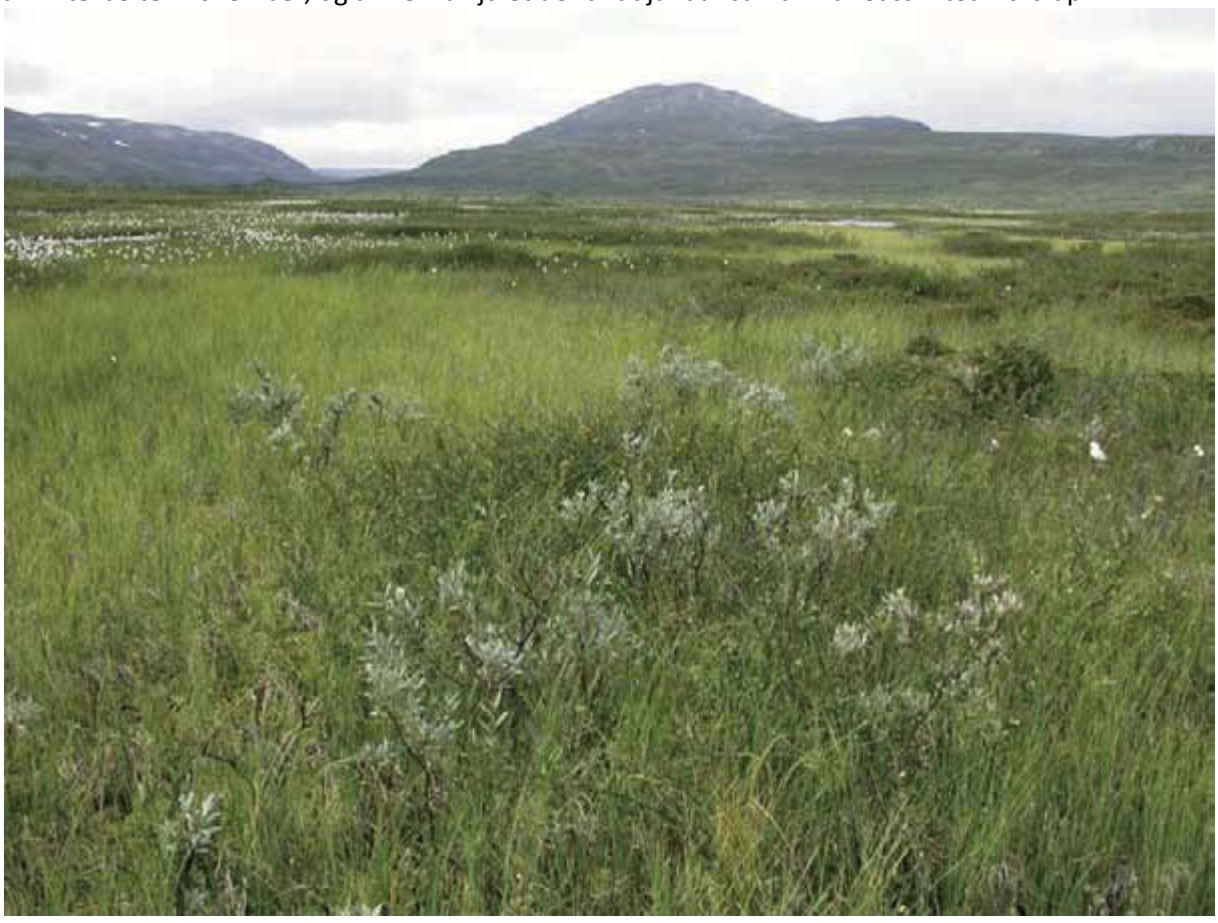

Myrer ved Luostejohka. Foto: Trond V. Johnsen

Reinbeitedistrikt 13 benytter dette området som oppsamlingsplass for reinen som blir merket ved gjerdeanlegget på Sohpparvađđa før den drives sørover til vinterbeiteområdene i slutten av januar. I den forbindelse er det mye skuterkjøring for å holde reinen på plass slik at flokkene ikke blandes. Reinen til 13 trekker til sommerbeite gjennom området om våren. Distriktet benytter ikke det

foreslåtte verneområdet til bærplukking, fangst eller fiske. De har heller ikke gjort inngrep i området i form av hytter, gjerder eller annet byggverk og de har ikke planlagt endringer i reindrifta. Noe vedhogst i form av bålved dersom leirer i området. Ingen barmarkskjøring, kun bruk av snøskuter.

Reinen til reinbeitedistrikt 14A beiter i Luostejohka-området hovedsakelig tidlig vår og høst. Når distrikt 14A kommer inn i det foreslåtte verneområdet om våren slippes reinen og beiter på vestsiden av elva Luostejohka fram til midt i juni. I månedsskiftet juni-juli, samles reinen i merkegjerdet nord for det foreslåtte verneområdet. I forbindelse med samling av rein til merking om sommeren kjøres det med ATV i det foreslåtte verneområdet vest for fangarmen / ledegjerdet som strekker seg gjennom det foreslåtte verneområdet fra Hávgajávrrit til merkeanlegget ved Márttejávrrit (Hávgajávrrit og Márttejávrrit er utenfor det foreslåtte verneområdet). Gjerdet tas delvis opp og ned i forbindelse med samlinga av reinen. Barmarkskjøretøy benyttes i forbindelse med dette etter faste traseer. Tyngre utstyr til gjerdet blir transportert inn på vinterstid med snøskuter.

Etter merking slippes reinen østover forbi ledegjerdet og over Luostejohka. Reinen beveger seg derpå fritt i hele det foreslåtte verneområdet til den blir samlet og drevet til slaktegjerdet øst for Časkilvárri, nord for Luostejohka tidlig høst. Samling av reinen for høstslakt foregår i omtrent en ukes tid med tilhørende utstrakt kjøring i hele det foreslåtte verneområdet. Etter slakting trekker reinen sørøstover gjennom og ut av det foreslåtte verneområdet. Det kjøres en del med barmarkskjøretøy for å bremse dette trekket fram mot november.

De som samler reinen prøver å legge traseen langs rygger slik at de unngår fuktige partier. Det brukes også hunder og lyd for å drive reinen. Det kjøres ikke i forbindelse med oppsyn av reinflokken. Noen ganger brukes gyrokopter eller mikrofly til driving av reinen ut fra områder med myr og tett skog.

Reinbeitedistrikt 14A har behov for å ta ut gjerdematerialer og å drive vedhogst til bruk i reindrifthyttene i området. Dersom de ikke får tilgang til hogst vil dette føre til vesentlige merkostnader og tap av tid til transport på grunn av store avstander til alternative hogstområder. Det er forholdsvis mindre mengder ved som er aktuelt å ta ut. Distriktet driver hverken fiske eller fangst i Luostejohka området, men plukker en del multer. Dersom store mengder bær benyttes ATV for å hente ut bærene. Det lagres ikke utstyr i området annet enn stolper til gjerdet og det er ingen planlagte endringer i reindrifta eller planlagte inngrep.

14A understreker at dersom støtteordninger i størrelsesorden 25- til 50 000 kroner kan skaffes til veie kan samling av rein fra luften langt på vei erstatte omfattende kjøring med barmarkskjøretøy i det foreslåtte verneområdet. Samling av rein fra luften går også mye raskere enn kjøring med ATV.

Påvirkning/inngrep

Ingen reindriftshytter innenfor området, men flere både øst for og nord for området. Transport til reindriftshyttene foregår utenfor områdegrensene. En privat hytte ligger i nordenden av området. Forsvaret har en hytte ved Juovvajávri og denne benyttes under elgjakta. Det er ellers flere gammer i det foreslåtte verneområdet, samt i nærliggende områder. Eneste gjerde i området er ledegjerdet nevnt over. Gjerdemateriell lagres i det foreslåtte verneområdet langs gjerdet. Det går skuterløype gjennom det planlagte verneområdet i nord-sør retning, forbi forsvarshytta ved Juovvajávri og over nordspissen av området. Det går flere kjørespor i området. Den Norske Turistforening har planlagt en gamme ved elva Luostejohka inne i det foreslåtte verneområdet sammen med en tursti som hovedsakelig skal følge Luostejohka. Turstien er en del av et omfattende løypenett som etter planen skal strekke seg fra Nordkapp til Middelhavet.

Innkomne merknader

- Reinbeitedistrikt 14A, 15. juni 2009.

Distriktet mener at distrikt 13 ikke har oppsamlingsområde i sonen ved det foreslåtte verneområdet. Distriktet understreker at slaktegjerdet ved Sohpparvađđa er langt fra det foreslåtte verneområdet (overkant av 12 km i luftlinje). Videre framholder distrikt 14A at distrikt 13 har flyttesone øst for det foreslåtte verneområdet.

- Movikgammens brukere v. Kjetil Hanssen, 5. juni 2007.

Gamma ligger utenfor grensa for området, men forslaget berører atkomsten til og dermed bruken av gamma. Gamma står åpen og brukes hele året til fritidsaktiviteter som jakt, fiske og fjellturer. Brukergruppa har dispensasjon vinterstid for kjøring korteste veg fra åpen snøskuterløype til gamma, og ber om at slik hensiktsmessig atkomst fortsatt kan skje i framtida. Videre har hogst til gamma skjedd lenger sør i dalen, innenfor avgrensningen. Det er ikke store vedkvanta det er snakk om, og brukergruppa ber om at denne muligheten må få vedvare samt at snøskuter fortsatt kan benyttes også til dette. Dalen er videre attraktiv for elgjakt, og et forbud mot motorferdsel vil påvirke inn-/uttransport av jaktutrustning og frakt av felt elg. Området er langt fra veg, og brukergruppa ber om at også kjøring som skissert i forbindelse med elgjakt må få fortsette. Det går i dag ett godt synlig kjørespor i området, anlagt av reindrifta, fra Halkavárri-sida gjennom det aktuelle området og videre forbi gamma og sørover langs Vánššnjunis.

- Garnisonen i Porsanger v. miljøoffiser Kjetil Hanssen , 8. juni 2007.
  Det foreslåtte verneområdet grenser til Halkavárri skytefelt, og benyttes av Garnisonens egne avdelinger og andre i øvingssammenheng. Dette gjelder spesielt nordre del av foreslått verneområde.

- Porsanger kommune v/natur- og ressursforvaltningsutvalget, 26. juni 2007. Porsanger kommune er i mot ytterligere båndlegging av arealer innenfor kommunens grenser. Dette ut fra at i overkant av 20 % av kommunens areal på ca. 4900 km^2 er vernet. I tilegg båndlegger forsvaret ca 300 km^2. I nasjonal målsetning med hensyn til vern så skal ca 10 % av en kommunes areal vernes. Porsanger kommune ligger langt over denne målsetningen. Kommunen vil også peke på at det ikke er konsekvens i forhold til vern ettersom reindrifta og offentlig aktivitet i praksis ikke blir berørt av vern, men kun lokalbefolkningen.

- Porsanger kommune v/formannskapet, 6. juni 2007.
  Uttalelsen gjelder områdene i Porsanger kommune. Kommunen ønsker å framstå som den arktiske oase, og tar således utmarksforvaltningen på alvor. Kommunen er i mot ytterligere båndlegging av arealer innenfor kommunen som ikke gir verdiskaping, jf. naturressursutvalgets redegjørelse for dagens status. Kommunen etterlyser aktive tiltak som forskning, revegetering, kartlegging av biologisk mangfold mv. innenfor dagens verneområder. Eksisterende verneområder har således i dag liten troverdighet i lokalbefolkningen.

Merknader fra Fylkesmannen

Halkavárri skytefelt ligger på det nærmeste ca. 1 km fra det foreslåtte verneområdet. Det vil være mulig å justere skuterløypene noe slik at kjøring over myrområder i naturreservatet reduseres eller unngås, men dette er ikke utredet i tilstrekkelig detalj til at det foreslås her.

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene

Det foreslås forbud mot jakt på våtmarksfugl, men ellers ingen restriksjoner på jakt, fiske, fangst og bærplukking. Det foreslås heller ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer. Tynningshogst må omsøkes. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved vil være tillatt. Snøskuterløypene blir videreført med en begrensning på kjøring ut fra løypa. Snøskuterkjøring på snødekt mark i reindrift

vil være som i dag, men barmarkskjøring i reindrift må skje etter søknad/rammetillatelse. Det åpnes for transport til hytter og gammer med snøskuter etter søknad. Det åpnes for fortsatt oppsett av midlertidig gjerde i reindrift etter søknad på strekningen hvor dette gjøres i dag.

FORSKRIFT OM FREDNING AV LUOSTEJOHKA NATURRESERVAT I PORSANGER KOMMUNE, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
23/1, 27/1, 28/1 og 23/1/7 i Porsanger kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på 67,1 km^2. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Porsanger kommune, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med vernet er å bevare et stort, intakt myr og våtmarksområde med rikt fugleliv og nordlig plassering, med truet, sjelden og sårbar natur, og med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området representerer blant annet en rekke myr- og våtmarkstyper, deriblant streng-, pals- og bakkemyrer samt sig-, elve- og kildevegetasjon. Området har særdeles artsrik fuglefauna, og har derfor særlig betydning for biologisk mangfold. Området har særskilt naturvitenskapelig verdi.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Sanking av bær og matsopp.

2. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norsk rødlisten.

3. Jakt og fangst etter ryper og pattedyr, samt skadefelling og fiske, i samsvar med gjeldende lovverk.

4. Beiting.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

6. Vedlikehold av bygninger som er i bruk på fredningstidspunktet.

7. Bestemmelsene i § 3 nr. 4 er ikke til hinder for oppsetting av midlertidig leirplass i forbindelse med reindrift, dersom dette foregår på skånsomt vis uten å forringe verneverdiene angitt i verneformålet.

§ 5 Regulering av ferdsel

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.

3. Bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning er forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver.

4. Bruk av snøskuter langs offentlig godkjent snøskuterløype Øvrevatn til Vánšjohka og fra Stuorra Lávkajávri til førstnevnte løype ved Oarrenjunis, kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10, til og med 4. mai. Det er ikke tillatt å kjøre mer enn 15 m ut fra løypa i reservatet. Kommunen skal sende skriftlig varsel til forvaltningsmyndigheten senest ei uke før snøskuterløypa åpnes. Av hensyn til vernet kan forvaltningsmyndigheten stenge eller legge om snøskuterløypa.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4.

2. Vedhogst i form av tynningshogst til privat/ikke-kommersiell bruk i bygninger i området.

3. Tynningshogst av bjørk til gjerdemateriale og virke i forbindelse med reindrift og til leir jf. § 4 nr. 7.

4. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med aktiviteter nevnt i § 7 nr. 2.

5. Nødvendig uttransport av felt elg med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varig spor i terrenget.

6. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med reindrift som ikke faller inn under § 6 nr. 3.

7. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark for frakt av materialer, utstyr og ved i tilknytning til vedlikehold og bruk av bygninger i området.

8. Oppsetting av midlertidig reingjerde på strekningen mellom Hávgajávrrit mot Márttejávrrit.

9. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

10. Klopplegging og lignende markforsterkningstiltak som ikke innebærer inngrep i grunnen eller deponering av masser over våte partier på kjørespor som er kartfestet i forvaltningsplan, jf.§ 10.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan foreta skjøtsel for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Område 16: Vieksa, Porsanger kommune

Kartblad N50: 2135-IV og 2136-III
Vernekategori: Nasjonal og internasjonal verdi
Areal: 39,9 km^2
Berørte eiendommer: 36/1, 37/1, 38/1, 36/1/17, 38/1/1.

Beliggenhet

Dette langstrakte området omfatter store deler av nedslagsfeltet til Vieksajohka, ei sideelv til Børselv, og strekker seg fra riksveg 98 i sør, gjennom Vieksadalføret og omtrent 1,8 km nord for innsjøen Moksajávri. Myrkomplekset består av myrene Rástejeaggi og Vieksavuopmi.

Verneverdier

Øverst langs Monssajohka finnes tallrike jordvannspregete myrkompleks med fattig til middels rik myrvegetasjon. I dalbunnen opptrer flatmyrer dominert av rundstarr, trådstarr, snipestarr, duskmyrull og bjønnskjegg. I selve Vieksadalen er det tallrike bakkemyrer og topogene flatmyrer. Langs Vieksajohka finnes enorme flomområder med tidligere nevnte myrplanter (Fylkesmannen i Finnmark 1980).

I områdets nedre del, Rástejeaggi, er et rikt flomområde med ensartet vegetasjon. Rikkilder med gulsildre er vanlig. I enkelte deler av myra opptrer kravfulle arter som breimyrull, gulstarr, hårstarr, vanlig sagmose, tranestarr, kornstarr og fjæresauløk. Området er meget artsrikt med 90 % av fylkets typiske myrplantearter og området er derfor et viktig referanseområde (Fylkesmannen i Finnmark 1980, Fylkesmannen i Finnmark 1996).

I det foreslåtte verneområdet er 64 fuglearter observert, og av disse er 38 regnet som våtmarksarter. Enkelte arter er registrert med betydelig antall individer. Flere hekkende storlom (VU) er funnet i dalføret, samt horndykkere (EN). Dette er blant de nordligste kjente hekkefunn av horndykker. Sædgås (VU) antas å hekke i området, men i få antall. Toppand er den mest tallrike andefuglen i området, brunnakke, krikkand, stokkand, siland, stjertand (NT), havelle og svartand hekker i mindre antall. Lappfiskanda (EN) er påvist i området uten registret hekking.(Fylkesmannen i Finnmark 1996)

Både myrhauk (VU) og tårnfalk er registrert i området og antas å hekke. Enkelte år hekker også flere par jordugler i det foreslåtte verneområdet. (Fylkesmannen i Finnmark 1996)

Grønnstilk og rødstilk er de vanligste vadefuglene. Enkeltbekkasin, brushane (DD), sandlo og heilo finnes det og mye av. Arter som er mer fåtallige er myrsnipe, temmincksnipe, kvartbekkasin, lappspove, småspove og gluttsnipe. Svømmesnipe ses langs elva og hekker i den øvre delen av dalføret. Fjellmyrløper (VU) er påvist i de våteste myrpartiene både i den øvre og nedre delen. (Fylkesmannen i Finnmark 1996)

Noen få tyvjopar finnes i dette området, samt over 20 spurvefuglarter. (Fylkesmannen i Finnmark 1996)

Bever er satt ut i vassdraget, men bestanden er trolig lokalt utdødd. Det meldes fra lokalkjente at det per 2007 finnes bever i et nærliggende vassdrag utenfor verneforslaget. (pers kom SNO Lakselv) Området er også viktig kalvings- og oppvekstområde for elg. (Fylkesmannen i Finnmark 1996)

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet

Her er det ingen opplysninger om samiske kulturminner. Potensialet for funn av hittil ukjente samiske kulturminner innenfor planlagt verneområde er usikkert (Sametinget 2009).

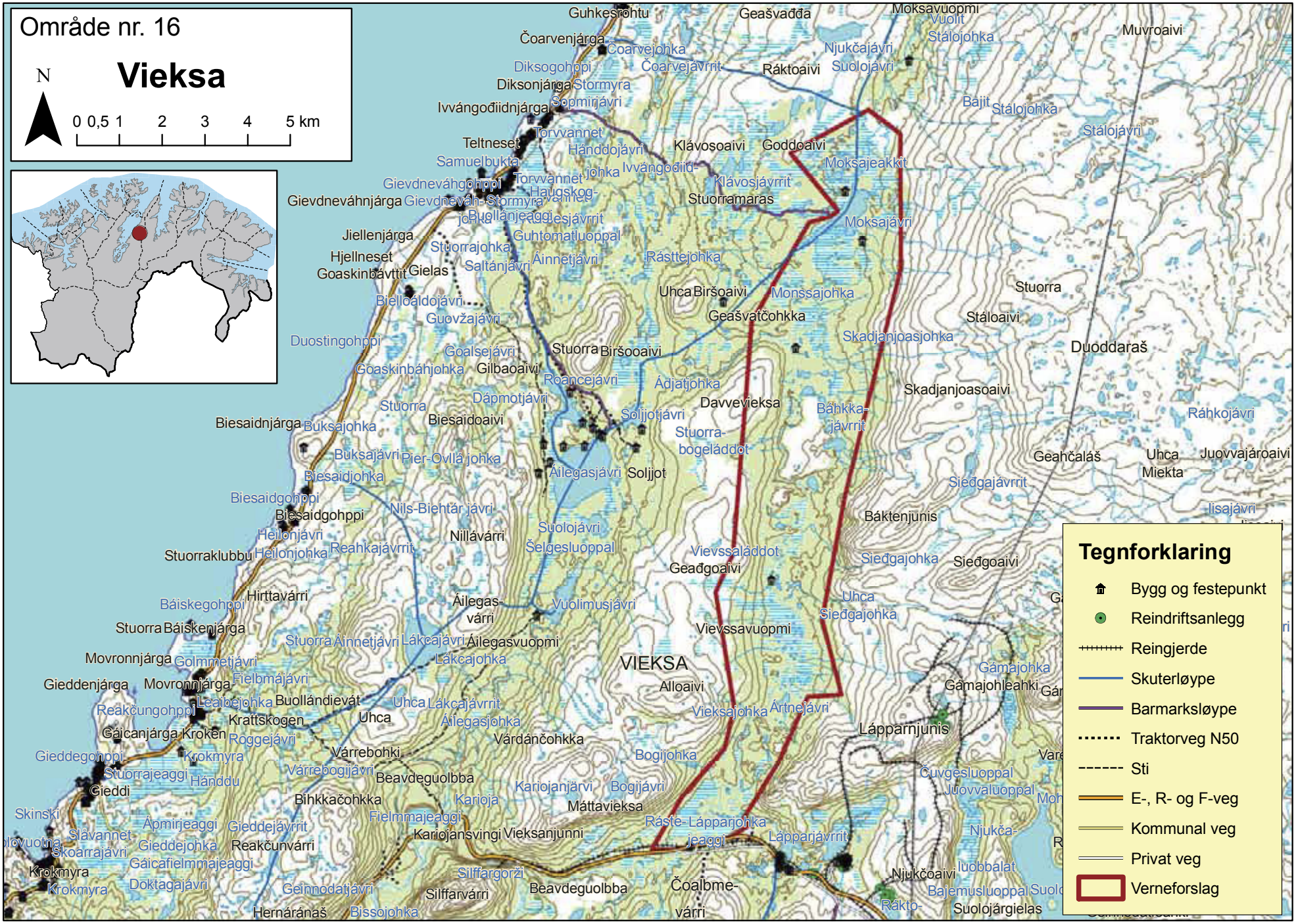
Område nr. 16
Vieksa
N
0 0,5 1 2 3 4 5 km
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Reindriftsanlegg
Reingjerde
Skuterløype
Barmarksløype
Traktorveg N50
Sti
E-, R- og F-veg
Kommunal veg
Privat veg
Verneforslag
VIEKSA
Guhkesrohtu
Geašvađđa
Moksavuopmi
Muvroaivi
Čoarvenjárga
Diksonjárga
Ivvángođiidnjárga
Teltneset
Klávosoaivi
Goddoaivi
Moksajeakkit
Stuorramaras
Gievdneváhnjárga
Jiellenjárga
Hjellneset
Goaskinbávttit
Gielas
Uhca Biršoaivi
Geašvatčohkka
Stuorra
Stáloaivi
Duoddaraš
Skadjanjoasoaivi
Stuorra Biršooaivi
Gilbaoaivi
Davvevieksa
Biesaidnjárga
Biesaidoaivi
Soljjot
Geahčaláš
Uhca Miekta
Juovvajároaivi
Biesaidgohppi
Nillávárri
Báktenjunis
Stuorraklubbu
Geađgoaivi
Sieđgoaivi
Hirttavárri
Stuorra Báiskenjárga
Vievssavuopmi
Movronnjárga
Gieddenjárga
Alloaivi
Gámajohleahki
Krattskogen
Uhca
Gáicanjárga Kroken
Lápparnjunis
Várrebohki
Beavdeguolbba
Gieddi
Bihkkačohkka
Máttavieksa
Kariojansvingi
Vieksanjunni
Reakčunvárri
Krokmyra
Silffarvárri
Beavdeguolbba
Čoalbme-várri
Njukčoaivi
Suolojárgielas
Hernáránaš

Reindriftnæringas bruk

Formelt sett er Vieksaområdet sommerbeite for reinbeitedistrikt 14-Spiertanjárga/ Børselvfjellet. I praksis blir området benyttet som helårsbeite.

Vieksadalføret benyttes av én siida fra reinbeitedistrikt 14 med 12 siidaandeler. Hovedvekten av beitet i det foreslåtte verneområdet skjer senhøstes, men området blir også brukt på våren før insektsplagen setter inn i midten av juni.

Gjennom det foreslåtte verneområdet går flere reindrivingsleier. Like øst for området er et større samle- og slaktegjerdeanlegg, og det meste av barmarkskjøring i det planlagte dalføret foregår i forbindelse med samling av reinen om høsten. Kjøringa foregår i form av kryssing av dalføret. Dette skjer på fire forskjellige plasser. Disse krysningene er helt avgjørende for distriktet og det framholdes at de vil bli gjennomført med eller uten tillatelse. I resten av året er det ikke kjøring innenfor grensene av det foreslåtte verneområdet med barmarkskjøretøy fra reindriftas side. Snøskuterkjøring foregår i hele dalføret vinterstid.

En siidaandel fra distrikt 14 plukker bær i området. I sørenden av det planlagte verneområdet, like ved riksveg 98, henter reinbeitedistrikt 14 ut ved og gjerdematerialer. Hvert år tas det ut omtrent ett traktorlass med trematerialer. Det er ønskelig fra reinbeitedistriktet å fortsette denne praksisen. Det er ingen planlagte endringer i reindriften i området, og det er ingen planer om nye inngrep. Reinbeitedistrikt 14 understreker at de er positive til vern av området.

Påvirkning/inngrep

Hytteområdet vest for det planlagte verneområdet bruker Vieksadalføret til rekreasjonsområde. Det kjøres en del i Vieksa med barmarkskjøretøy av privatpersoner og det er også et elgjaktfelt i dette området. Det benyttes barmarkskjøretøy i forbindelse med elgjakt.

En åpen barmarksløype går inn til Moksajávri fra vest. Grensa er trukket slik at løypa holdes utenfor det foreslåtte verneområdet. Også en skuterløype går fra sørvest inn til Moksajávri og videre nordover. Denne går gjennom det foreslåtte verneområdet og benyttes antageligvis mest av hyttefolket ved Storvannet. En nyere gamme er reist omtrent 300 meter sør for Moksajávri. En falleferdig gamme fins i nordenden av vannet. Gammen nordvest for Báhkkajávrrit har falt sammen og er ikke i bruk. Gammen sørøst for Geaðgoaivi brukes av turister. Et båtnaust er registrert ved Vieksajohka like ved riksveg 98.

Et nytt sperregjerde går ved den sørlige avgrensinga til Vieksa. 30 til 40 meter innenfor gjerdet går et eldre sperregjerde parallelt med det nye. Distrikt 14 jobber med å fjerne dette. Distriktet har en permanent beitehage øst for den sørlige delen av området som foreslås vernet. Omkretsen av denne er 30 km, og en liten del av denne går muligens innenfor grensen til det foreslåtte verneområdet.

Det fiskes en del i det planlagte verneområdet av andre enn reindrifta og i den forbindelse brukes båt og kajakk. En del bærplukking i området.

Myggfull ettermiddag ved Moksajávri. Foto: Ørjan W. Jenssen.

Innkomne merknader

- Åpent møte ble avholdt i Børselv 19. september 2007.
  Området brukes av lokalbefolkningen vesentlig i forbindelse med friluftsliv, men også i reiselivssammenheng av lokale bedrifter. Området er attraktivt for kanopadling, og det er betydelig slitasje i tilknytning til leirplasser i den nedre delen av dalen. Det foregår noe vedhogst i/ved den nedre delen og skuterløype krysser den øvre delen. Det går også barmarksløype til Moksajávri, nord i området.

  Det var ingen sterke motforestillinger til vern, men det ble påpekt av vernet ikke måtte være til hinder for etablering av skuterløype mot løypenettet i Lebesby kommune. Man forutsatte også at etablerte skuter- og barmarksløyper ble opprettholdt. Man ønsket muligheten til å restaurere gammer for allmenn bruk, og kanskje også å bygge åpne hytter/koier. Det burde være mulig å regulere kanobruken dersom slitasje mv. gjorde dette nødvendig i framtida. I tillegg ble det påpekt at det er behov for utedo og evt. renovasjon på mye brukte leirplasser langs elva. Vedhogst til bruk for de få hytter og gammer inne i området burde være tillatt, men en sone langs elva kunne godt være skjermet mot dette.

- Porsanger kommune v/natur- og ressursforvaltningsutvalget, 26. juni 2007.
  Porsanger kommune er i mot ytterligere båndlegging av arealer innenfor kommunens grenser. Dette ut fra at i overkant av 20 % av kommunens areal på ca. 4900 km^2 er vernet. I tilegg båndlegger forsvaret ca 300 km^2. I nasjonal målsetning med hensyn til vern så skal ca 10 % av en kommunes areal vernes. Porsanger kommune ligger langt over denne målsetningen. Kommunen vil også peke på at det ikke er konsekvens i forhold til vern ettersom reindrifta og offentlig aktivitet i praksis ikke blir berørt av vern, men kun lokalbefolkningen.

- Porsanger kommune v/formannskapet, 6. juni 2007.
  Uttalelsen gjelder områdene i Porsanger kommune. Kommunen ønsker å framstå som den arktiske oase, og tar således utmarksforvaltningen på alvor. Kommunen er i mot ytterligere båndlegging av arealer innenfor kommunen som ikke gir verdiskaping, jf. naturressursutvalgets redegjørelse for dagens status. Kommunen etterlyser aktive tiltak som

forskning, revegetering, kartlegging av biologisk mangfold mv. innenfor dagens verneområder. Eksisterende verneområder har således i dag liten troverdighet i lokalbefolkningen.

Merknader fra Fylkesmannen
Ingen merknader

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene
Det foreslås forbud mot jakt på våtmarksfugl, men ellers ingen restriksjoner på jakt, fiske, fangst og bærplukking. Det foreslås heller ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer. Tynningshogst må omsøkes. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved vil være tillatt. Verneforslaget berører ikke barmarksløypa eller båtopplagsplassen ved Moksajávri. Snøskuterløypa blir videreført med en begrensning på kjøring ut fra løypa. Snøskuterkjøring på snødekt mark i reindrift vil være som i dag, men barmarkskjøring i reindrift må skje etter søknad/rammetillatelse.

FORSKRIFT OM FREDNING AV VIEKSA NATURRESERVAT I PORSANGER KOMMUNE, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
36/1, 37/1, 38/1, 36/1/17 og 38/1/1 i Porsanger kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på 39,9 km^2. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Porsanger kommune, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med vernet er å bevare et svært artsrikt, flompreget myr- og våtmarkssystem, med truet, sjelden og sårbar natur, med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området representerer en rekke myr- og våtmarkstyper fra fattigmyrer til rikere bakkemyrer, flompåvirkede områder og rikkilder. Området har et meget stort artsmangfold av planter og fugler, og mange av disse er sjeldne og truede arter. Området har derfor særlig betydning for biologisk mangfold. Området har særskilt naturvitenskapelig verdi.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene
Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Sanking av bær og matsopp.

2. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norsk rødlisten.

3. Jakt og fangst etter ryper og pattedyr, samt skadefelling og fiske, i samsvar med gjeldende lovverk.

4. Beiting.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

6. Vedlikehold av bygninger og reingjerder som er i bruk på fredningstidspunktet.

§ 5 Regulering av ferdsel
I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.

3. Bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning er forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene
Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver.

4. Bruk av snøskuter langs offentlig godkjent snøskuterløype **fra … til** …, kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10, til og med 4. mai. Det er ikke tillatt å kjøre mer enn 15 m ut fra løypa i reservatet. Kommunen skal sende skriftlig varsel til forvaltningsmyndigheten senest ei uke før snøskuterløypa åpnes. Av hensyn til vernet kan forvaltningsmyndigheten stenge eller legge om snøskuterløypa.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser
Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4.

2. Vedhogst i form av tynningshogst av bjørk til privat/ikke-kommersiell bruk i bygninger i området.

3. Tynningshogst av bjørk til gjerdemateriale i forbindelse med reindrift.

4. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med aktiviteter nevnt i § 7 nr. 2.

5. Nødvendig uttransport av felt elg med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varig spor i terrenget.

6. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med reindrift som ikke faller inn under § 6 nr. 3.

7. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark for frakt av materialer, utstyr og ved i tilknytning til vedlikehold og bruk av bygninger i området.

8. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

9. Klopplegging og lignende markforsterkningstiltak som ikke innebærer inngrep i grunnen eller deponering av masser over våte partier på kjørespor kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Område 17: Lille Porsangen, Lebesby kommune

Kartblad N50: 2136-III
Vernekategori: Regional eller nasjonal verdi
Areal: 5,9 km^2
Berørte eiendommer: 4/1, 4/2, 4/3, 5/1, 5/1/4, 5/1/9.

Beliggenhet
Området ligger i bunnen av Lille Porsangen, en fjordarm på vestsiden av Laksefjorden, og omfatter myrområdene på begge sider av Lille Porsangerelva ved utløpet av fjordbotnen og strandenga/fjæreregionen nedenfor.

Verneverdier
Østlige deler av det foreslåtte verneområdet går over i strandengsamfunn som har et karakteristisk utvalg av nordlige strandplanter og plantesamfunn. Myrkomplekset på nordsiden av elva omfatter jordvannsmyrer med middelsrike vegetasjonstyper. Vegetasjonen er svært ensartet. Dominerende arter er bjønnskjegg, strengstarr og kvitbladlyng. Middels kravfulle arter som brunklomose og blodmose dominerer i bunnsjiktet. Området har også et rikmyrsamfunn dominert av nordlandsstarr med overgang til ekstremrikmyr med arter som kongsspir, myrtevier og myrhatt. Bunnsjiktet domineres av gulmose, myrfjærmose, rosetorvmose og piperensmose. Flatmyrkomplekset på sørsiden av elva har hovedsakelig torvmoser i bunnsjiktet. Myrflatene domineres av rundstarr og stedvis duskmyrull. Det er registrert limnologiske og kvartærgeologiske verneinteresser i det foreslåtte verneområdet (Fylkesmannen i Finnmark 1980).

73 fuglearter arter er funnet i området, av disse er 44 arter knyttet til våtmarksområdene. Sangsvane (NT) er observert, men hekking er ikke påvist. Grågjess og kvitkinngås er observert på trekk. Gravanda er registrert hekkende i området, samt krikkand. Andre arter som opptrer regelmessig er stokkand, brunnakke, stjertand (NT), ærfugl, siland og sjeldnere toppand og skjeand (VU) (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Strandområdene er viktige for en rekke trekkfugler - spesielt vadefuglene er tallrike. I mai måned kan over 10 000 polarsniper bruke de indre fjærepartiene til beiting. Det er påvist 20 vadefuglarter. Nede langs strandengene hekker tjeld, sandlo, storspove og vipe. Lengre oppe på myra hekker arter som grønnstilk, rødstilk, brushane (DD), enkeltbekkasin, lappspove, småspove og svømmesnipe. Myrsnipe hekker jevnt over hele området og er en svært vanlig hekkefugl. Temmincksnipe og dvergsnipe trives på de noe tørrere partiene, med størst tetthet i overgangen mellom myra og strandenga. I samme området hekker også steinvender. Strandsnipe holder til langs bekkene, og i skogkantene hekker rugde og gluttsnipe. Måsefuglene er representert med tre arter i Lille Porsangen. En del tyvjo (NT) hekker i området. Det rike fuglelivet fører også til at en rekke rovfugl tiltrekkes området, og hele 7 rovfuglarter er observert her (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Det er påvist 27 spurvefuglarter, hvorav 7 er spesielt tilknyttet våtmark. De vanligste artene er heipiplerke, lappiplerke, gulerle og blåstrupe (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet
Noen meter utenfor det foreslåtte verneområdet i sør-sørvest er det funnet spor fra steinbrukende tid. For øvrig har vi ingen opplysninger om kulturminner i det berørte området, men i og med at verneforslaget berører tørrere områder er potensialet for funn av hittil ukjente kulturminner til stede (Sametinget 2009).

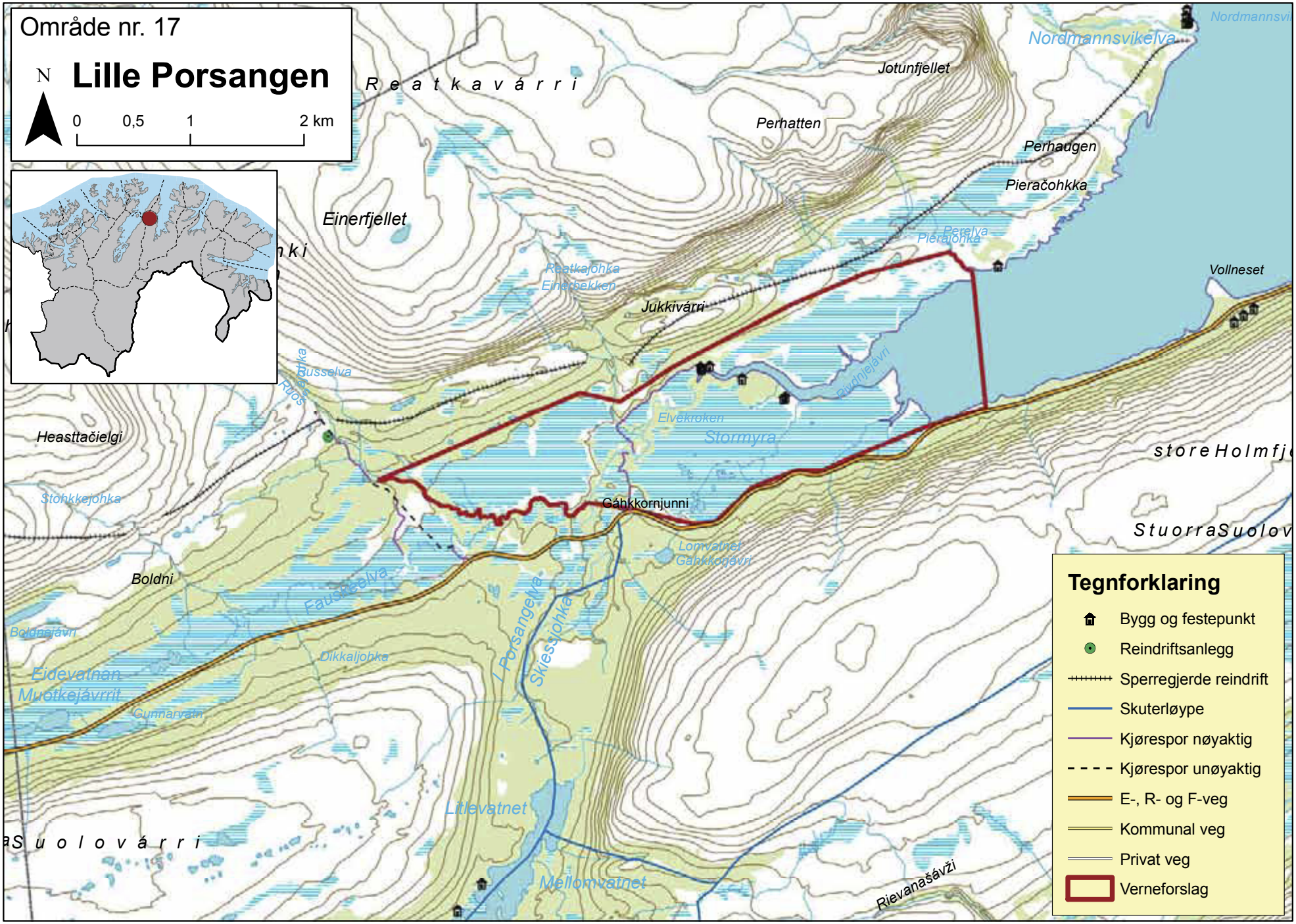
Område nr. 17
Lille Porsangen
N
0
0,5
1
2 km
Reatkavárri
Einerfjellet
Jotunfjellet
Perhatten
Perhaugen
Pieračohkka
Nordmannsvikelva
Nordmannsvi
Perelva
Pierajohka
Vollneset
Reatkajohka
Einerbekken
Jukkivárri
Busselva
Ruos
Elvekroken
Stormyra
Rivdnjejávri
Heasttačielgi
Stohkkejohka
Gáhkkornjunni
Lomvatnet
Gáhkkorjávri
Boldni
Fauskeelva
Boldnejávri
Dikkaljohka
Eidevatnan
Muotkejávrrit
Gunnarvatn
Porsangelva
Skiessjohka
Litlevatnet
Mellomvatnet
Rievanašávži
Suolovárri
store Holmfj
Stuorra Suolov
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Reindriftsanlegg
Sperregjerde reindrift
Skuterløype
Kjørespor nøyaktig
Kjørespor unøyaktig
E-, R- og F-veg
Kommunal veg
Privat veg
Verneforslag

Reindriftnæringas bruk

Det planlagte verneområdet i Lille Porsangen benyttes som helårsbeite for hele reinbeitedistrikt 14, men med hovedvekt på våren. Om våren forlater simlene området når de skal kalve, mens oksene, kalvene og ungdyr blir værende igjen til sommeren. I juni forlater de gjenværende dyrene dalføret. Om høsten når soppen kommer trekker reinen ned mot Lille Porsangen igjen.

Reindrifta har et merkegjerde i vest ved Kjæs, utenfor verneforslaget, der reinen samles om høsten før den slippes videre sørover. Et gjerde går i nordre dalside (utenfor det foreslåtte verneområdet) oppover dalføret og ned til Kjæs. Gjerdet i dalsiden patruljeres daglig med motorisert kjøretøy på barmark om sommeren. På nordsiden av gjerdet er det mye tråkk fordi dyrene vil sørover når høsten nærmer seg. Det forgår barmarkskjøring innenfor grensene til det foreslåtte verneområdet når reinen skal samles for merking i om høsten. Reinen drives fra Pierajohka i nordøst, gjennom det foreslåtte verneområdet og helt ned til gjerdeanlegget ved Kjæs. Fra Pierajohka kjøres det i forbindelse med samling langs faste traseer. Reindrifta sier kjøring i området kan reduseres ved å drive reinen på nordsida av gjerdet til Einerbekken før området krysses.

Det er ingen kjente planlagte endringer i reindriften eller planlagte inngrep i området. Reinbeitedistrikt 14 understreker at de er positive til vern av området.

Lille-Porsangen sett fra vest. Foto: Martin Hanssen

Påvirkning/inngrep

Fylkesveg 183 rett utenfor sørlig grense av området. Fire hytter ligger der Lille Porsangerelva renner ut i fjorden. Et kjørespor går fra Gáhkkornjunni, ned til elva og videre retning hyttene på nordbredden av Lille Porsangerelva. Noe vest for der elva krysser fylkesveg 183 ligger en

moelvenbrakke. Parkeringsplassen og moelvenbrakka brukes som utgangspunkt for utfart til områdene rundt av privatpersoner, og kjøresporet benyttes under driving av reinen til merkegjerdet. En kraftlinje berører det foreslåtte verneområdet i sør.

Lille Porsangerelva er en attraktiv elv når det gjelder fiske etter sjøørret, sjørøye og laks, og det er en del bær i området. Reindriftutøvere fisker i elva og benytter seg av området til bærplukking.

Reinbeitedistrikt 14 tar ut gjerdemateriell i områdene rundt reingjerdet, og ønsker og fortsette denne praksis.

Innkomne merknader
Ingen innkomne merknader

Merknader fra Fylkesmannen
Opprinnelig var dette området større. Grensene er justert for å holde reingjerdet utenfor.

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene
Det foreslås forbud mot jakt på våtmarksfugl, men ellers ingen restriksjoner på jakt, fiske, fangst og bærplukking. Det foreslås heller ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer, men vedhogst må omsøkes. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved tillates.
Motorisert ferdsel på snødekt mark i reindrift vil være som i dag, kjøring på barmark kan skje etter tillatelse. Det er ikke åpnet for hogst siden det er forholdsvis lite skog innenfor området.

FORSKRIFT OM FREDNING AV LILLE PORSANGEN NATURRESERVAT I LEBESBY KOMMUNE, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
4/1, 4/2, 4/3, 5/1, 5/1/4 og 5/1/9 i Lebesby kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på 5926 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Lebesby kommune, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med vernet er å bevare et variert myr- og våtmarksområde og et større fjære- og gruntvannsområde med strandeng, med sjelden og sårbar natur, og med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området representerer en rekke rikere myrtyper. Området er særdeles rikt på vannfugl, er et viktig rasteområde under trekket og har derfor særlig betydning for biologisk mangfold. Området har særskilt naturvitenskapelig verdi.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:
1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot et hvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Sanking av bær og matsopp.

2. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norsk rødlisten.

3. Jakt og fangst etter ryper og pattedyr, samt skadefelling og fiske, i samsvar med gjeldende lovverk.

4. Beiting.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

6. Drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg.

7. Oppgradering/fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til fredningsformålet.

8. Vedlikehold av bygninger som er i bruk på fredningstidspunktet.

§ 5 Regulering av ferdsel

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:
1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.

3. Utenom eksisterende stier og kjørespor kartfestet i forvaltningsplan, jf.§ 10, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Nødvendig istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4.

2. Oppgradering/fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4 nr. 7.
3. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med oppgradering/fornyelse av kraftledninger jf. § 4 nr. 7 og § 7 nr. 2, og i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg, jf. § 4 nr. 6.

4. Nødvendig uttransport av felt elg med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varig spor i terrenget.

5. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med reindrift som ikke faller inn under § 6 nr. 3.

7. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark for frakt av materialer, utstyr og ved i tilknytning til vedlikehold og bruk av bygninger i området.

8. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

9. Klopplegging og lignende markforsterkningstiltak som ikke innebærer inngrep i grunnen eller deponering av masser over våte partier på kjørespor kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser
Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel
Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet
Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse
Denne forskriften trer i kraft straks.

Område 18: Guvvačohkka, Gamvik kommune

Kartblad N50: 2236-I
Vernekategori: Regional verdi
Areal: 4,6 km^2
Berørte eiendommer: 2/1

Beliggenhet
Området ligger i de sentrale delene av Nordkynhalvøya nord for Hopseidet, øst for riksveg 888 ved høyden Guvvačohkka.

Verneverdier
Myrene i det foreslåtte verneområdet er flatmyrer, svakt skrånende myrer, og er en meget god illustrasjon på en mellomalpin vegetasjon. Området kan beskrives som en nordlig utpost for mellomalpin vegetasjon. Flatmyrene domineres totalt av nordlandsstarr og snipestarr. Ved helninger og mer sigevann i grunnen kommer også blankstarr og stolpestarr inn som dominerende arter. I bunnsjiktet er det beskjedne innslag av torvmoser og andre steder småvokst mørke moser. Store områder av flatmyrene har monokulturer med nordlandsstarr på ren muddergrunn. Innslag av vierarter er svært beskjedent og disse opptrer krypende. Musøre, sølvvier og grønnvier er enkelte av artene, flere av dem er hybrider. Ved kildene og kildebekkene i myrkantene finnes blandete bestander av polarsoleie, snøsoleie og fjellsoleie sammen med polarkarse, brearve, bekkesildre, jerverapp og fjellbunke (Fylkesmannen i Finnmark 2006b).

Ovenfor myrkantene domineres vegetasjonen av planter som normalt defineres som snøleieplanter, slik som musøre, dverggråurt, trefingerurt, stivstarr og rypestarr. Ovenfor myrene er det også områder med lave oppfrysingstuer der overflaten består av jord og grus. Her finnes moselyng og bogefrytle (Fylkesmannen i Finnmark 2006b).

Bregner er nesten fraværende i området. Der det er steinete mark og blokkmark finnes hestespreng og fjellburkne. Nyserot finnes spredt, men er langt mindre dominerende i vegetasjonen enn på lavere nivåer på Nordkinnhalvøya (Fylkesmannen i Finnmark 2006b).

Området har en rik fauna dominert av vadefugl. Flere par med dvergsniper er påvist hekkende med stabil hekkebestand. Også myrsnipe, brushane (DD), temmincksnipe, heilo og småspove hekker i området. Videre finnes smålom, havelle, stjertand (NT) og krikkand, alle hekkende. Rundt myrene er det registrert fjæreplytt, tyvjo (NT), snøspurv og steinskvett. (Bjerke et. al 2005)

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet
Her har vi ingen opplysninger om samiske kulturminner. Potensial for funn av hittil ukjente samiske kulturminner er sannsynligvis lavt, men noe usikkert (Sametinget 2009).

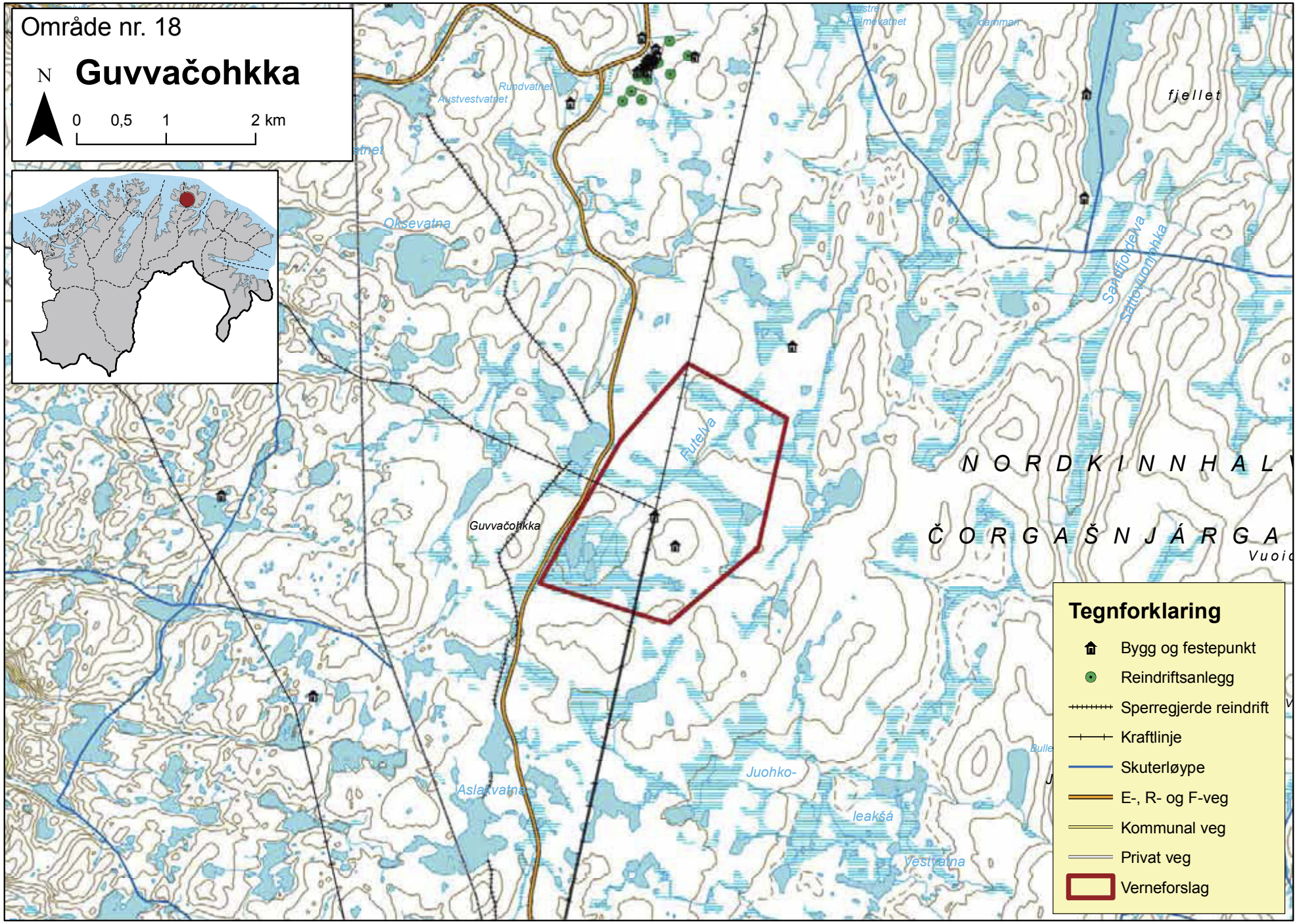
Område nr. 18
Guvvačohkka
N
0
0,5
1
2 km
Oksevatna
Rundvatnet
Austvestvatnet
Halmevatnet
fjellet
Sandfjordelva
Sáttovuomhka
Futelva
Guvvačohkka
N O R D K I N N H A L
Č O R G A Š N J Á R G A
Juohko-
leakšá
Aslakvatna
Vestvatna
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Reindriftsanlegg
Sperregjerde reindrift
Kraftlinje
Skuterløype
E-, R- og F-veg
Kommunal veg
Privat veg
Verneforslag

Reindriftnæringas bruk

Reinbeitedistrikt 9 bruker hele Nordkinnhalvøya som sommer- og tidlig høstbeite. Om høsten drives reinflokkene gjennom området i slutten av september og deler av oktober i forbindelse med samling av reinen i slakte- og merkegjerdet i sør. Deretter slippes reinflokken sørover mot vinterbeiteområdene.

Det går et permanent sperregjerde i nord-sør retning vest for det planlagte verneområdet, på den andre siden av riksvegen. Reinen drives gjennom Guvvačohkka fra to retninger med ATV. Denne ene flyttveien går i nord-sør retning og den andre fra nordvest gjennom reingjerdet og inn i det foreslåtte verneområdet, og derfra sørover mot det nevnte gjerdeanlegget. Det går et kjørespor gjennom området i øst-vest retning langs gammel høyspenttrasé. Dette brukes når man skal forflytte seg til de områdene reinen samles før man starter flyttinga av reinsflokken til nevnte reinsamleanlegg. Under drivingen gjennom området har distriktet ikke mulighet til å kjøre langs fastlagte traseer. Reinen påvirkes av vind og vær, og ruten det kjøres etter varierer deretter. Distriktet prøver å unngå å kjøre i våte områder og legger så langt som mulig motorferdselen til tørrere rabber for å spare naturen. Bortsett fra kjøretraseen gjennom området, er det ingen andre inngrep, anlegg eller lagring av utstyr i Guvvačohkka, og det er ingen planlagte endringer av reindriften eller planlagte anlegg, hytter eller gammer som berųrer området.

Reindriftsnæringa bruker Guvvačohkka kun til beite og flyttvei, ikke til andre aktiviteter som fiske, fangst, hogst eller bærplukking.

Påvirkning/inngrep

To kraftlinjer gjennom området, men disse går stort sett gjennom tørre partier, og byggingen har heller ikke medført noen spesielle sår i terrenget eller endringer i fuktighetsforholdene i myrene. Kjørespor gjennom området i øst-vest retning langs gammel høyspenttrasé. Verneforslaget berører tillatelse fra Statskog til Henning Aronsen, 9770 Mehamn, til innsamling av steinheller inntil 500 meter ut fra riksveg 888 på østsida av vegen.

Innkomne merknader

- Reinbeitedistrikt 9 Corgasnjárga v/leder Nancy Porsanger, 13. juni 2007.
  Generelt anses vern som positivt for reindrifta da det verner mot hyttebygging og motorferdsel. Imidlertid vil restriksjoner for samling og driving av rein skape problemer.

  For Guvvačohkka ligger flytteleia for rein (som har et særskilt vern i reindriftsloven) ved samling til merking og slakting rett i det foreslåtte området. 3-4 ganger per år i september drives rein over her til gjerdeanlegget ved Aslakhaugen. Også ved flytting ut av Nordkynhalvøya i første del av oktober drives reinen over her. Ved flytting er motorkjøretøy helt nødvendig. Distriktet har ikke innvendinger til et vern av området dersom reindriftas motorferdsel ikke hindres. Alt i alt tror distriktet et vern vil være mulig og vil gjerne være i dialog med Fylkesmannen i den videre prosessen.

Merknader fra Fylkesmannen

Et motorferdselsforbud vil ha store innvirkninger på reindriften. Flyttinga av reinflokkene følger landskapet og et forbud mot motorisert ferdsel vil kreve en omlegging av gjerdeanlegg med vesentlige kostnader. Ved forsiktig kjøring med egnete kjøretøy og i så lite omfang som mulig antar Fylkesmannen at et vern kan kombineres med fortsatt bruk av reindrifta.

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene

Fylkesmannen foreslår ingen restriksjoner på jakt, fiske, fangst og bærplukking. Det foreslås heller ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer, i den grad slike fins i området. Bålbrenning med

tørrkvist eller medbrakt ved vil være tillatt. Fylkesmannen har ingen kjennskap til behov for motorisert ferdsel på snødekt mark, men åpner likevel for evt. nødvendig kjøring i reindrift. Det er ikke åpnet for hogst i det planlagte verneområdet siden det er lite/ingen skog i området.

FORSKRIFT OM FREDNING AV GUVVAČOHKKA NATURRESERVAT I GAMVIK KOMMUNE, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
2/1 i Gamvik kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på 4617 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Gamvik kommune, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med vernet er å bevare et flatmyrområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området representerer en nordlig utpost for mellomalpin vegetasjon. Området har et rikt fugleliv dominert av våtmarksfugl og har derfor særlig betydning for biologisk mangfold. Området har særskilt naturvitenskapelig verdi.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:
1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Sanking av bær og matsopp.

2. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norsk rødlisten.

3. Jakt, fangst og fiske, samt skadefelling, i samsvar med gjeldende lovverk.

4. Beiting.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

6. Drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg.

7. Oppgradering/fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til fredningsformålet.

§ 5 Regulering av ferdsel

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.

3. Bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning er forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Nødvendig istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

4. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4.

2. Oppgradering/fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4 nr. 7.

3. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med oppgradering/fornyelse av kraftledninger jf. § 4 nr. 7 og § 7 nr. 2, og i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg, jf. § 4 nr. 6.
5. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med reindrift som ikke faller inn under § 6 nr. 4.

6. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt.

7. Klopplegging og lignende markforsterkningstiltak som ikke innebærer inngrep i grunnen eller deponering av masser over våte partier på kjørespor kartfestet i forvaltningsplan, jf. § 10.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser
Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel
Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet
Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse
Denne forskriften trer i kraft straks.

Område 19: Jeakkáš, Tana kommune

Kartblad N50: 2235-II/III
Vernekategori: Nasjonal og internasjonal verdi
Areal: 46,9 km^2
Berørte eiendommer: 10/1, 10/1/28

Beliggenhet
Våtmarksområdet ligger ca. 10 km nord for Sirbmá, på østsiden av Lákšjohka.

Verneverdier
Dette lavalpine myrkomplekset består av en rekke forskjellige myrtyper. Den dominerende myrtypen er fuktig grasmyr med enkelte områder med løsbunn. Stedvis finnes noe palsmyr. Myrkomplekset består av mange vann og dammer som øker mosaikken i landskapet (Fylkesmannen i Finnmark 1996). Områder med rikmyr øker den botaniske verdien. Kalk gir forekomster av enkelte arter som er sjeldne i fylket, bl.a. vanlig tjønnaks. (Kjell Sarre pers. medd.)

57 fuglearter er registrert i området og av disse er 40 arter spesielt tilknyttet våtmark. Storlom (VU) hekker i større vann med holmer. Sangsavne (NT) er observert, men hekking er ikke påvist. Sædgås (VU) er registrert i små flokker og antas å hekke. Brunnakke, krikkand, stjertand, toppand, sjøorre (NT) og havelle er vanlige hekkearter. Stokkand, siland og laksand hekker mer fåtallig (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Vadefuglene utgjør en viktig gruppe fugler i Jeakkáš. Skogsnipe er observert i området, men ingen hekking er påvist. Vanligere arter som myrsnipe, brushane (DD), enkeltbekkasin, sotsnipe, grønnstilk, rødstilk, lappspove og svømmesnipe hekker i til dels høye antall. Fjæreplytt, boltit, temmincksnipe og kvartbekkasin hekker fåtallig i området (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Det er observert fire rovfuglarter i det foreslåtte verneområdet, deriblant snøugle (VU), jordugle og fjellvåk (NT). Fiskemåke og rødnebbterne hekker spredt i hele området, enkelte år hekker det også mye fjelljo (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Av de 17 spurvefuglartene observert i området er lappspurv vanligst, og denne hekker over store deler av de tørrere partiene på myrene. Heipiplerke, lappiplerke, gulerle, blåstrupe, sivsanger og sivspurv er vanlige hekkefugler området. I skogpartiene hekker sterke bestander av polarsisik og gråsisik. Sidensvans er observert, men ikke funnet hekkende (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet
Innefor dette området har vi ingen opplysninger om samiske kulturminner. Potensial for funn av hittil ukjente samiske kulturminner er noe usikkert. Siden det foreligger opplysninger om samiske kulturminner sørøst for det foreslåtte verneområdet, er det et visst potensial for funn. Området er dessuten relativt stort, og det er en del tørre partier innenfor området. Eventuelle kulturminner i det foreslåtte verneområdet kan dreie seg om teltboplasser, fangstgroper eller oppbevaringssteder (Sametinget 2009).

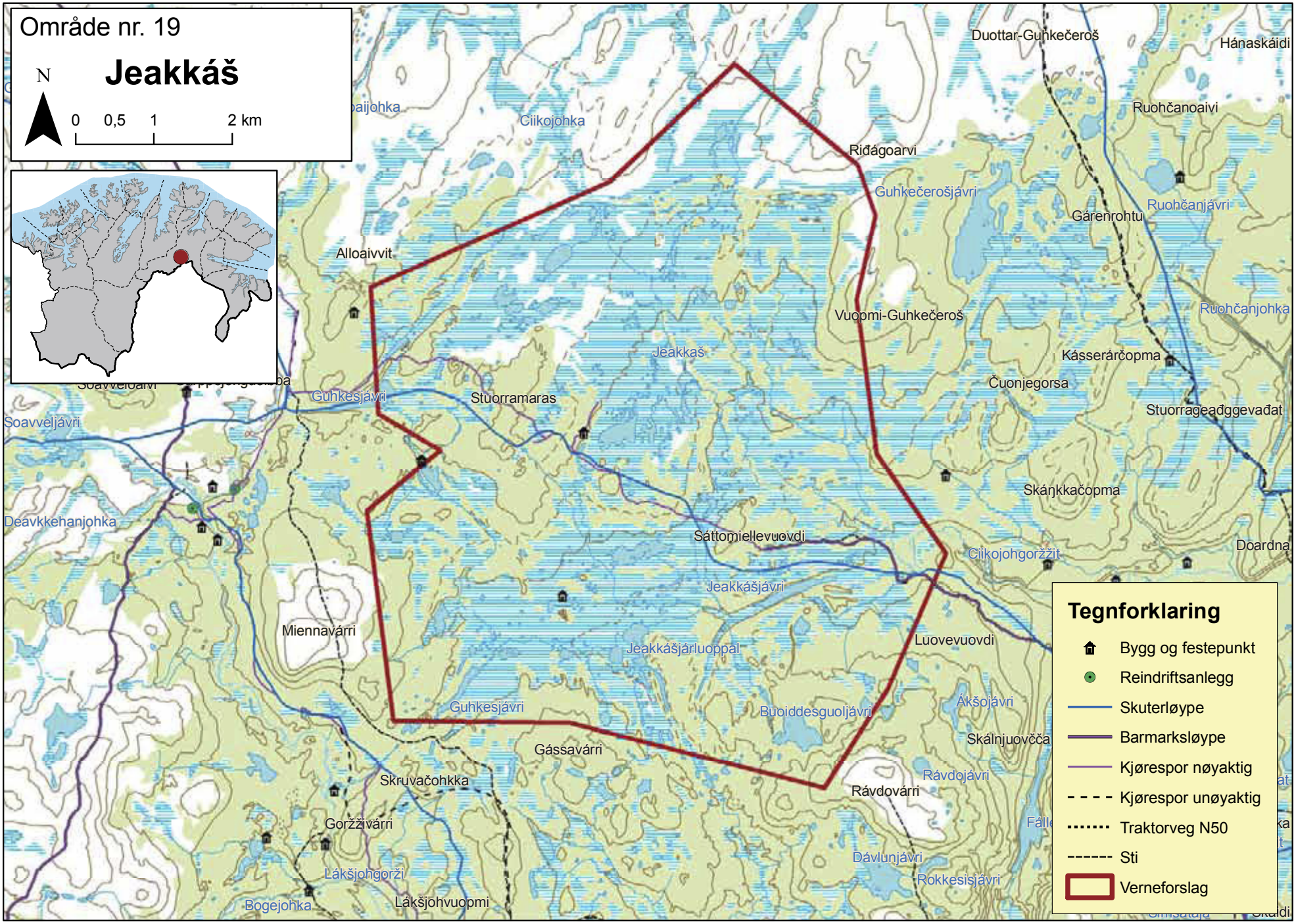
Område nr. 19
Jeakkáš
N
0 0,5 1 2 km
Duottar-Guhkečeroš
Hánaskáidi
Ruohčanoaivi
Ciikojohka
Riđágoarvi
Guhkečerošjávri
Ruohčanjávri
Gárenrohtu
Alloaivvit
Vuopmi-Guhkečeroš
Ruohčanjohka
Jeakkaš
Kásserárčopma
Čuonjegorsa
Guhkesjávri
Stuorramaras
Stuorrageađggevađat
Soavveljávri
Skáŋkkačopma
Deavkkehanjohka
Sáttomiellevuovdi
Doardna
Ciikojohgoržžit
Jeakkášjávri
Miennavárri
Luovevuovdi
Jeakkášjárluoppal
Guhkesjávri
Buoiddesguoljávri
Áksojávri
Skálnjuovčča
Gássavárri
Rávdojávri
Skruvačohkka
Rávdovárri
Gorrživárri
Dávlunjávri
Lákšjohgorži
Rokkesisjávri
Bogejohka
Lákšjohvuopmi
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Reindriftsanlegg
Skuterløype
Barmarksløype
Kjørespor nøyaktig
Kjørespor unøyaktig
Traktorveg N50
Sti
Verneforslag

Lokal bruk av Jeakkáš

Området er mye brukt av bygdefolk fra Båteng og Sirbmá. Dette er et ressursrikt område for bygdefolket, og den viktigste aktiviteten i Jeakkáš er multeplukking. Det drives også noe snarefangst, fiske, og plukkhogst, men dette foregår oftest i sammenheng med multeplukkingen. Jakt drives av bygdefolket etter at rypene er blitt hvite på høsten. Noen driver også med elgjakt i dette området. Finnmarkseiendommen har utstedt vedteiger inne i området som er aktuelt for vern, og ved og stolper kjøres ut og ned til bygda. Noen låner ut gammer til turister.

Inn i området går ei åpen barmarksløype og ei skuterløype. Brukerne av Jeakkáš søker dispensasjon fra motorferdselloven og kjører med barmarkskjøretøy forbi enden av barmarksløypa og videre inn i, og gjennom området i forbindelse med høsting i utmarka her og på Laksefjordvidda som også er et viktig høstingsområde. Kjøresporet har vært der i lengre tid, helt siden traktoren kom til Båteng. Bygdefolket kjører også langs kjørespor som går til hyttene og gammene, samt til multemyrer som ligger mer avsidesliggende til. Det er ønske om å sette opp igjen ei gamme ved Jeakkášjávri som har falt sammen.

Flere av bygdefolket har inntekter fra fiske og bærplukking. Det plukkes store mengder bær på myrene, og det er viktig at bærplukkerne kan ha mulighet for å kjøre bærene ut.

Reindriftnæringas bruk

Det aktuelle verneområdet i Jeakkáš er høst- høst/vinterbeite for reinbeitedistrikt 9, og benyttes hovedsakelig av 10 siidaenheter. Hovedvinterbeite er sørvest for Lákšjohkavassdraget, mens høst-, høst/vinterbeite er øst for dette vassdraget og berører derfor området. Reinbeitedistriktet kjører opp langs Lákšjohkavassdraget (utenfor det foreslåtte verneområdet) etter etablerte kjørespor for å holde dyrene inne i høst, høst/vinterbeite området. Slik blir det lite barmarkskjøring inne i det foreslåtte verneområdet. Distrikt 9 benytter seg av snøskuter eller ATV for å holde oppsyn med dyrene når de befinner seg i Jeakkáš, men kjøring i oppsynsøyemed foregår i hovedsak utenfor grensene til det forslåtte verneområdet og etter etablerte kjørespor. Det kjøres supplerende for inn i området dersom det trengs.

Hovedsakelig slippes reinen videre til vinterbeiteområdene vest for Lákšjohkavassdraget senhøstes eller tidlig vinter. I den forbindelse blir snøskuter benyttet inne i Jeakkáš. Om reinen blir beitende i Jeakkáš eller trekker videre er avhengig av snøforhold og tilgang på beiteplanter. Dersom tilgang på beite er dårlig i vinterbeiteområdene kan det være aktuelt å holde tilbake reinen slik at enkelte driftsenheter beiter i det foreslåtte verneområdet. En vintersiida har tidligere benyttet Jeakkáš på vinteren.

Reindrifta bruker ikke Jeakkáš til hogst eller fangst og har ingen hytter, gammer eller gjerder i det foreslåtte verneområdet. Reindriftsutøvere plukker bær i området.

Påvirkning/inngrep

Snøskuterløype fra Båteng i retning øst-vest gjennom området, barmarksløype strekker seg omtrent tre km inn i området østfra, og denne går over til et kjørespor som går videre vestover gjennom området. Hytte i tilknytning til nevnte kjørespor omtrent midt inne i området. En gamme ligger 2,2 km sørvest for overnevnte hytte. Det drives elgjakt i området. Det er flere etablerte kjørespor i Jeakkáš.

Innkomne merknader

- Fanasgietteguovllu gilisearvi/Båteng og omegn bygdelag v/leder og årsmøtet,15. juni 2007.
  Bygdefolket har høstet i området i uminnelig tid uten at det er gjort skade på naturen. Ytterligere restriksjoner i området er ikke nødvendig. Årsmøtet mener bygdebefolkningen må få utnytte sine områder uten dispensasjoner eller andre begrensninger, mens utenbygds skal

måtte søke. Det går åpne traseer inn i området både sommer og vinter, og presset på området kommer fra disse og særlig fra utenbygdsboende. Området hevdes beskyttet at ILO-konvensjon 169 artikkel 14, og krav overfor Finnmarkskommisjonen vil bli reist fra bygdelagets side når denne er etablert.

- Jeaggaš geavaheaddjit v/Hjalmar Hansen, 14. juni 2007.
  Uttalelsen gjelder 18 Jeakkáš. (Uttalelsen er oversatt fra samisk.) "Jeakkáš-hytta" midt i Jeakkáš, tilhørende Ellen K. Hansen, brukes av hennes barn hvorav Hjalmar er eldste sønn. Brukerne går mot vern fordi området har vært brukt og årlig brukes til utmarksnæring med tilhørende motorferdsel. Bruken av det foreslåtte verneområdet fra utmarksnæring i Jeakkáš har ikke negativ virkning på fugle- og dyreliv.

- Reinbeitedistrikt 9 Corgasnjárga v/leder Nancy Porsanger, 13. juni 2007.
  Generelt anses vern som positivt for reindrifta da det verner mot hyttebygging og motorferdsel. Imidlertid vil restriksjoner for samling og driving av rein skape problemer. For Jeakkáš er distriktets behov for motorferdsel minimal, og skjer da stort sett bare på snødekt mark. Uansett bør utøvere i arbeid kunne bruke motorkjøretøy i området. Her er det påvist både jerv og gaupe, og en del tap av rein. Dokumentasjon av tap vil kreve en begrenset kjøring. Alt i alt tror distriktet et vern vil være mulig og vil gjerne være i dialog med Fylkesmannen i den videre prosessen.

- Brukere av området i verneplanen; Hjalmar Hansen, Torstein Schance, 01. des 2009.
  Det er ikke behov for vern av Jeakkáš. Her er det få naturverdier som ikke fins andre steder. Den ressursutnyttelsen av bygdefolket som foregår i dag har ingen negativ virkning på naturen, og vern av området har således ingen hensikt. Dersom det likevel er ønskelig fra myndighetenes side å begrense ferdselen inn i området er det en løsning å opprettholde displøypa, men stenge den åpne barmarksløypa slik at bygdefolket får en eksklusiv rett til motorferdsel i området.

Merknader fra Fylkesmannen

Rein fra reinbeitedistrikt 13 trekker gjennom Jeakkáš på vei fra sommerbeite til vinterbeite. Reinflokken fra distrikt 13 oppholder seg i det foreslåtte verneområdet og i nærliggende områder fra mai/juni til reinen fra Reinbeitedistrikt 9 nærmer seg området. Dette skjer selv om reinbeitedistrikt 9 har bruksretten til området. For å drive dyrene ut fra Jeakkáš bruker reinbeitedistrikt 13 snøskuter, ATV og/eller helikopter. Det er søkt om å få sette opp reingjerde over Ifjordfjellet som vil holde reinflokkene fra de to distriktene adskilt. Med et gjerde vil man unngå sammenblanding av flokkene og problematikk rundt distrikt 13 sin bruk av det foreslåtte verneområdet. Dette reingjerdet vil gå nord og vest for Jeakkáš, hovedsakelig langs distriktgrensen mellom 9 og 13, og vil derfor ikke berøre området direkte. Dersom reingjerdet blir satt opp vil dette føre til markert mindre slitasje på det planlagte verneområdet.

Det vurderes som vanskelig å legge om snøskuter- eller barmarksløype slik at naturreservatet unngås. Spesielt barmarksløypa er også opprettet nettopp for å gi tilgang til myrområdene i Jeakkáš.

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene

Det høres to alternativer i forhold til motorferdsel på barmark. Det strenge alternativet, som er i tråd med normalt restriksjonsnivå i et naturreservat, innebærer stenging av barmarksløypa og stans i annen barmarkskjøring utenom reindrift og elgjakt. Som alternativ høres et forslag med videreføring av barmarksløypa for lette terrengkjøretøy (ikke bil/traktor) og åpning også for annen motorferdsel med lette kjøretøy knyttet til utmarkshøsting langs kjøresporet videre vestover fra barmarksløypas ende. Sporet går i hovedsak over tørrere partier. Bakgrunnen for dette alternativet er at området er mye brukt til utmarkshøsting lokalt. Snøskuterløypa foreslås videreført med en begrensning på

kjøring ut fra løypa. Motorisert ferdsel på snødekt mark i reindrift vil være som i dag. Motorferdsel på barmark i reindrift må det søkes til forvaltningsmyndigheten om. Det foreslås forbud mot jakt på våtmarksfugl, men ellers ingen restriksjoner på jakt, fiske, fangst og bærplukking. Det foreslås heller ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer, men vedhogst må omsøkes. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved tillates.

FORSKRIFT OM FREDNING AV JEAKKÁŠ NATURRESERVAT I TANA KOMMUNE, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
10/1 og 10/1/28 i Tana kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på 46,9 km^2. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Tana kommune, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med vernet er å bevare et lavalpint myrkompleks med en rekke myrtyper, deriblant rikmyr og flere palsmyrer, med truet, sjelden og sårbar natur, og med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har et meget rikt fugleliv med flere rødlistearter, og har derfor særlig betydning for biologisk mangfold. Området har særskilt naturvitenskapelig verdi.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethverttiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Sanking av bær og matsopp.

2. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norsk rødlisten.

3. Jakt og fangst etter ryper og pattedyr, samt skadefelling og fiske, i samsvar med gjeldende lovverk.

4. Beiting.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

6. Vedlikehold av bygninger som er i bruk på fredningstidspunktet.

7. Bestemmelsene i § 3 nr. 4 er ikke til hinder for oppsetting av midlertidig leirplass i forbindelse med reindrift, dersom dette foregår på skånsomt vis uten å forringe verneverdiene angitt i verneformålet.

§ 5 Regulering av ferdsel

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.

3. Utenom eksisterende stier og kjørespor kartfestet i forvaltningsplan, jf.§ 10, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver.

4. Bruk av snøskuter langs offentlig godkjent snøskuterløype Båteng til Gurteluobbal, kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10, til og med 4. mai. Det er ikke tillatt å kjøre mer enn 15 m ut fra løypa i reservatet. Kommunen skal sende skriftlig varsel til forvaltningsmyndigheten senest ei uke før snøskuterløypa åpnes. Av hensyn til vernet kan forvaltningsmyndigheten stenge eller legge om snøskuterløypa.

[Alternativ A: Ikke generelt unntak for motorferdsel på barmarksløypa (dvs. stenging av denne).]	5. [Alternativ B:] Nødvendig bruk av lett terrenggående kjøretøy på barmark langs offentlig godkjent barmarksløype

	fra E6 ved Galdujohka til Sáttomiellevuovdi, kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10, i tidsrommet fra 1. juli og til marka er snødekt, i samsvar med gjeldende lovverk. Det er ikke tillatt å kjøre ut fra løypa i naturreservatet, parkering skal skje umiddelbart inntil løypa. Av hensyn til vernet kan forvaltningsmyndigheten stenge eller legge om løypa.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4.

2. Vedhogst i form av tynningshogst til privat/ikke-kommersiell bruk i bygninger i området.

[Alternativ A: Ingen dispensasjonsbestemmelse for bruk av lett terrenggående kjøretøy på barmark fra barmarksløypas ende ved Sáttomiellevuovdi og vestover mot Gárppejohkguolbba utenom pkt. 4 og 5 under.]	3. [Alternativ B:] Nødvendig bruk av lett terrenggående kjøretøy på barmark langs fast trasé fra barmarksløypas ende ved Sáttomiellevuovdi og vestover mot Gárppejohkguolbba, kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10, i tidsrommet fra 1. juli og til marka er snødekt, i forbindelse med fiske, bærplukking og uttak etter § 4 nr. 2, og for elgjakt.

4. Nødvendig uttransport av felt elg utenfor barmarksløype jf. § 6 nr. 5. Tillatelse kan kun gis til bruk av lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varig spor i terrenget.

5. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med reindrift som ikke faller inn under § 6 nr. 3.

6. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark for frakt av materialer, utstyr og ved i tilknytning til vedlikehold og bruk av bygninger i området.

7. Tynningshogst av bjørk til virke i forbindelse med leir jf. § 4 nr. 7.

8. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt.

9. Klopplegging og lignende markforsterkningstiltak som ikke innebærer inngrep i grunnen eller deponering av masser over våte partier på kjørespor som nevnt i § 7 nr. 3.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet
Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse
Denne forskriften trer i kraft straks.

Område 20: Korsmyran, Tana og Nesseby kommune

Kartblad N50: 2335-III
Vernekategori: Regional til nasjonal verdi
Areal: 20,0 km^2
Berørte eiendommer: 2025/37/1, 2025/38/1, 2025/37/1/43, 2025/37/1/80, 2027/6/1.

Beliggenhet

Korsmyran ligger øst for Skiippagurra, vest for Karlebotn, og sør for europaveg 6 over Seidafjellet. Det foreslåtte verneområdet strekker seg fra Láhppoluokoaivi i vest til Vuorcavárit i øst.

Verneverdier

Den vestlige delen av det foreslåtte verneområdet har en rekke rikere myrområder. Midtre del består av lapplandshøgmyr med store velutviklede palser i ulike stadier. Den østlige delen er mer variert og har større diversitet, og landskapet er karakterisert av flere vann og åser med mange mindre myrområder. Også i den østlige delen av det foreslåtte verneområdet fins høye palser. Myrene her er oftest næringsfattige, men noen av mer intermediær karakter forekommer. Korselva, omkranset av frodig vierskog og bjørkeskog, forgreiner seg på de vestlige og midtre myrene og skaper mosaikk i landskapet (Fylkesmannen i Finnmark 2006c).

De nordvestlige deler av det forslåtte verneområdet er variert og intermediærmyr dominerer, men også fattigere og rikere myrtyper forekommer. Busksjiktet på de krattbevokste intermediærmyrene domineres av kortvokst sølvvier, feltsjiktet av nordlandsstarr, men stedvis er det mye gråstarr, myrsnelle og myrhatt. I rikere områder finnes moser som piperensemose, rosetorvmose, myrfiltmose og gullmose. De fattige delene har tuedannelse med dvergbjørk, multer og fjellkrekling. I enkelte områder forekommer partier med rikere fuktskoger. Fuktskogen er artsrik med myrsnelle, jåblom, gullris, svarttopp, fjelltistel, skogstorkenebb, hengefrytle og norsk vintergrønn. I bunnsjiktet vokser ofte gullmose og myrfiltmose, mens forskjellige vierarter preger busksjiktet (Fylkesmannen i Finnmark 2006c).

I sydvestlige del av Korsmyran dekker intermediær fastmattemyr store områder. Disse myrene har forholdsvis ensartet struktur, men enkelte steder forekommer tuer, mykmatter eller lausbotn. Feltsiktet domineres ofte av myrsnelle, stedvis elvesnelle. Av vanlige urter nevnes mjødurt, jåblom, bjønnbrodd, svarttopp, småtranebær og bukkeblad. I bunnsiktet dominerer gullmose og rosetorvmose, mens det lokalt er mye myrfiltmose eller piperensemose. Myrtevier og sølvvier er ikke uvanlig. Gråor ble funnet spredt i et mindre område og trolig utgjør lokaliteten en østlig utpost. I dragene ned mot myra forekommer den nordøstlige russegras (NT) og den arktiske dvergmaigull. Nubbestarr er registrert og funnet utgjør en nordlig utpost (Fylkesmannen i Finnmark 2006c).

Midtre deler av det foreslåtte verneområdet preges av lapplandshøgmyr med store sammenhengende palsområder i landskapet. I palssmeltehølene ble brannull funnet flere steder. Forekomstene i Korsmyran er nær sin vestgrense. Ennå mer interessant er et mulig funn av den sjeldne nordøstlige lappstarr (NT). I denne delen av det foreslåtte verneområdet fins også tue og høljedannelse (Fylkesmannen i Finnmark 2006c).

De samme vegetasjonstypene som forekommer i vestlige og midtre deler finner vi også i de østlige deler, men her er myrene mindre og mer oppstykket. I tillegg forekommer viersumpskog, samt fuktskog med funn av nubbestarr og med russegras (Fylkesmannen i Finnmark 2006c).

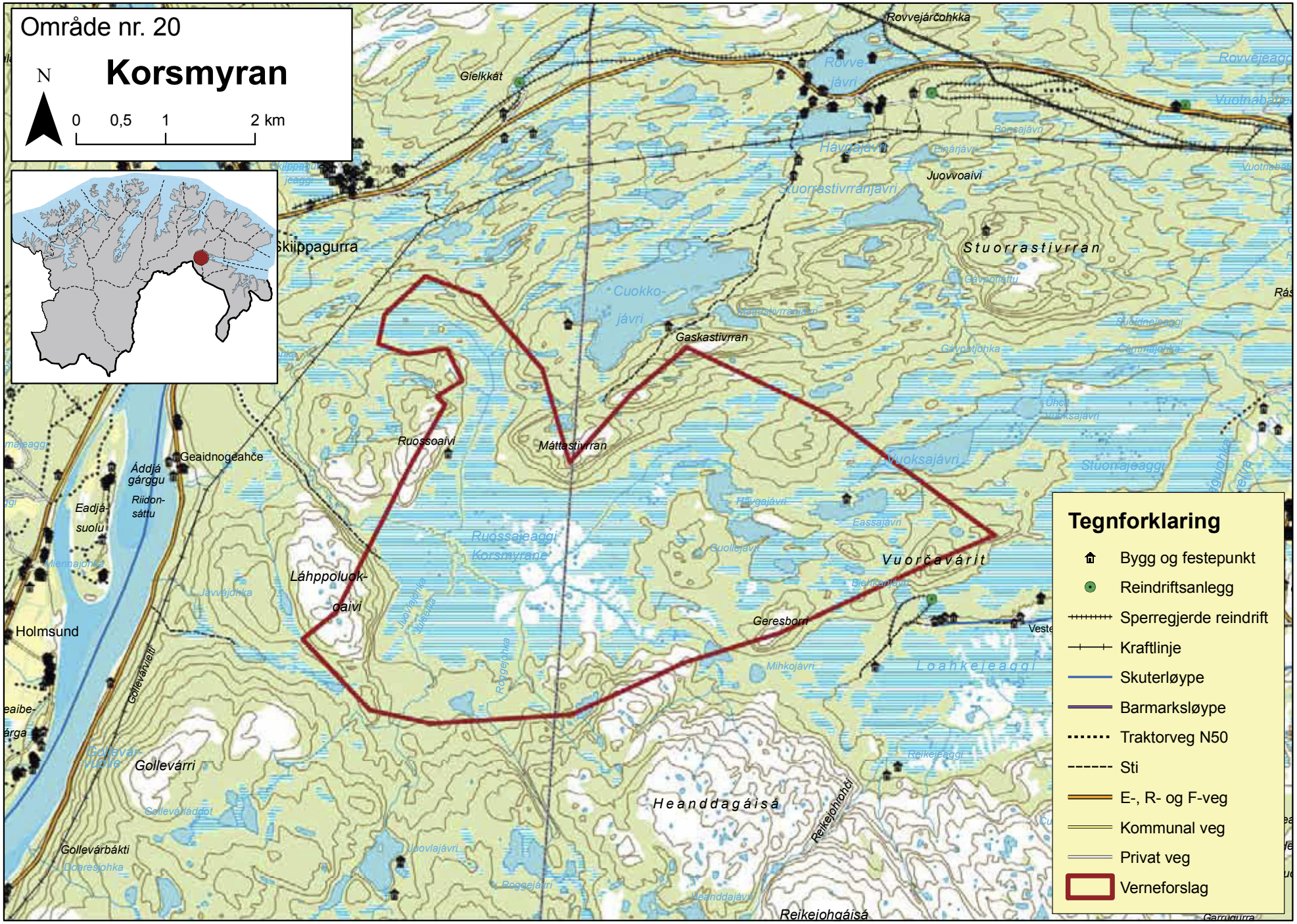
Område nr. 20
Korsmyran
N
0
0,5
1
2 km
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Reindriftsanlegg
Sperregjerde reindrift
Kraftlinje
Skuterløype
Barmarksløype
Traktorveg N50
Sti
E-, R- og F-veg
Kommunal veg
Privat veg
Verneforslag
Rovvejárčohkka
Gielkkát
Skiippagurra
Cuokko-
jávri
Gaskastivrran
Stuorrastivrran
Juovvoaivi
Ruossoaivi
Máttastivrran
Geaidnogeahče
Áddjá
gárggu
Riidon-
sáttu
Eadjá-
suolu
Holmsund
Láhppoluok-
oaivi
Ruossajeaggi
Korsmyrane
Vuorčavárit
Geresborri
Loahkejeaggi
Gollevárri
Gollevárbákti
Heanddagáisá
Reikejohgáisá
Reikejohrohčí
Gollevárvielti

49 fuglearter er observert på Korsmyran, 32 av disse er tilknyttet våtmark. Smålom og storlom (VU) fins i mindre antall i området. Vanligste andeart er toppand, tett fulgt av brunnakke, krikkand, stokkand, havelle, sjøorre (NT) og siland. Lappfiskand (EN) er observert i området (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Rødstilk og grønnstilk er de vanligste vadefuglartene. Heilo, vipe, brushane (DD), enkeltbekkasin, lappspove, gluttsnipe og svømmesnipe antas å hekke i området. Vanligste måkefuglen er rødnebbterne. Det er også registret fjelljo. Spurvefuglene er tallrike, og 21 arter er registrert i det foreslåtte verneområde. Heipiplerke og lappspurv hekker i stor tetthet, mens lappiplerke, gulerle, fossekall, blåstrupe, sivsanger og sivspurv er mer fåtallig. Andre arter som er påvist er trepiplerke, varsler (NT) og lappmeis (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet

Innenfor avgrensingen i sørvest ligger et fangstanlegg med 30 fangstgroper samt 9 kjøttkjellere. Fangstanleggene er en del av et større fangstområde for rein mellom Tanaelva og Varangerfjorden, brukt for å fange villrein når den gikk over dette eidet på veg til/fra sommerbeitene på Varangerhalvøya. Her fins også en lokalitet med fem tufter trolig fra tidlig metalltid. Det er et stort antall fangstgroper langs hele sørkanten av Korsmyran. I området sør for Geresborri, utenfor det foreslåtte verneområdet, er det en del samiske boplasser. Dessuten er det også registrert et samisk offersted i det foreslåtte verneområdet. Meget stort potensial for funn av hittil ikke-registrerte fangstgroper og samiske boplasser innenfor dette planlagte verneområdet (Sametinget 2009).

Reindriftnæringas bruk

Den delen av Korsmyra som er foreslått vernet som naturreservat benyttes av reinbeitedistrikt 6-Várnjárga/ Varangerhalvøya og 7-Rákkonjárga. Tre sidaer fra reinbeitedistrikt 6 bruker den østlige delen av myra mens hele reinbeitedistrikt 7 benytter den vestlige.

Om høsten når reinen er på vei fra sommerbeite, samles de respektive flokkene fra distriktene 6 og 7 i to områder ved europavei 6, rett nord for det planlagte verneområdet. Distrikt 6 driver flokkene sine i puljer sørover gjennom området ved hjelp av snøskuter, og benytter området til beiting etter skilling på Seidafjellet. Om våren benytter reinbeitedistrikt 6 området som oppsamlingsplass samt hvile og vårbeite før innflytting til Varangerhalvøya.

Etter at flokken har vært gjennom skillegjerdet på Seidafjellet senhøstes slippes den sørover hvor den først beiter gjennom skogsområdene og derpå gjennom Korsmyra. I denne perioden kjører distriktet daglig med snøskuter på myra. Myra er også oppsamlingsområde/ flytteveg for distrikt 7 om våren. Distrikt 7 kjører med ATV gjennom det foreslåtte verneområdet for å vedlikeholde det permanente gjerdet som går fra Korsmyra til riksgrensa mot Finland, utenfor avgrensningen aktuell for verneplanen.

Reinbeitedistrikt 7 har søkt om et permanent reingjerde gjennom området, men har fått avslag fra Landbruks- og matdepartementet. Fra høsten 2009 har distriktet satt opp et midlertidig gjerde over Korsmyran for å unngå sammenblanding med rein fra distrikt 6. Distriktet framholder at dette vil bety mye mindre intensiv kjøring over området og at distriktet får utnyttet beitet bedre. Reingjerdet vil gå i retning nord-sør gjennom det foreslåtte verneområdet langs kommunegrensa mellom Tana og Nesseby. Oppsetting og demontering av gjerdet vil foregå på frossen mark slik at grunn og vegetasjon skades minst mulig. Distriktet har søkt om å få ha gjerdestolpene stående i myra året rundt og heller montere og demontere nettingen i periodene de har rein i området. Dette fordi det er vanskelig å få stolpene opp av jorda når det er tele. Saken er i skrivende stund ikke endelig avgjort.

Reinbeitedistrikt 7 bruker ikke den foreslått verna delen av Korsmyran til hogst, fangst eller bærplukking. Distrikt 6 plukker multer i området og driver noe hogst ved rasting under gjeting av

rein. Det fins etablerte kjørespor i området, men ingen reindriftsanlegg. Distrikt 6 kan benytte seg av åpne byggverk i området. Distrikt 7 har søkt om å få sette opp en hytte nord i det foreslåtte verneområdet. Hytta er planlagt vest for kommunegrensa mellom Tana og Nesseby nært høydedraget Máttastivrran. Dette for å unngå miste reinen for tidlig nordover om våren samt kontroll av midlertidig reingjerde. Hytta det er søkt om vil ikke ligge i selve myrområdet.

Påvirkninger/inngrep

Det ligger to private hytter i den vestre delen av området. Den ene ligger øst for Ruossoaivi, den andre ligger nord for Korselva, men mellom Julelva og Roggejohka. Hytta ved Korselva er omtrent 3*3 meter og ligger tett inntil elva. I østre del av området ligger det en hytte/gamme hybrid ved Eassajávri. De tidligere to gammene ved Hávgajávri har falt ned. Et telt står mer eller mindre permanent ved den ene tidligere gammelokaliteten. Det er påbegynt byggingen av en gamme rett nordøst for Geresborri, 100 meter vest for to mindre vann (UTM 551900 7780600), men denne har stått uferdig over lengre tid. Størrelsen på denne er omtrent 2,5*2,5 meter. Flere elgjaktrelaterte kjørespor i området.

Innkomne merknader

- Nesseby kommune v/ordfører, 21. juni 2007.
  Området er i kommuneplanens arealdel utlagt til LNF sone C uten bestemmelser om spredt bebyggelse. Området er dermed beskyttet mot bygging og inngrep av kommunen. Området er et fellesområde for lokalbefolkningen i Tana og Nesseby kommuner, med størst verdi i form av rike multeforekomster, og brukes også til småvilt- og storviltjakt og til snarefangst. Det er lite eller ingen ferdsel i hekketida for fugl. Gressmyrer i området ble tidligere slått til fôr og sennagress ble høstet. Også noe vedhogst tidligere, men denne er i dag minimal. Områdets verdi viser lokalbefolkningas skånsomme bruk i generasjoner. Deler av arealet sør og øst i avgrensningen, utenfor den egentlige Korsmyra, er mer skogkledd og ikke et sammenhengende myrlandskap. Dette synes ikke å være i tråd med verneformålet.

  Området trenger ikke ytterligere vern enn det som følger av kommunens arealplan, og kommunen stiller spørsmålstegn ved nødvendigheten av et vern etter naturvernloven. Skal en verneplan ha en hensikt må den ha best mulig lokal forankring. Det framkommer allerede nå at lokalbefolkningen har lite eller ingen forståelse for forslaget. Kommunen ber derfor Fylkesmannen trekke forslaget for den del som berører Nesseby kommune.

Merknader fra Fylkesmannen

Sørvestre hjørne utvidet i forhold til oppstartsmeldingen. Dette for å ta fredete kulturminner innenfor vernegrensene.

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene

Det foreslås forbud mot jakt på våtmarksfugl, men ellers ingen restriksjoner på jakt, fiske, fangst og bærplukking. Det foreslås heller ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer. Tynningshogst må omsøkes. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved vil være tillatt. Motorisert ferdsel på snødekt mark i reindrift vil være som i dag. Motorferdsel på barmark i reindrift må det søkes til forvaltningsmyndigheten om. Oppsetting av midlertidig reingjerde på brukt strekning kan tillates etter søknad.

FORSKRIFT OM FREDNING AV KORSMYRAN NATURRESERVAT I TANA OG NESSEBY KOMMUNER, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
37/1, 38/1, 37/1/43 og 37/1/80 i Tana kommune
6/1 i Nesseby kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på 20,0 km^2. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Tana og Nesseby kommuner, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med vernet er å bevare et variert myrkompleks med lapplandshøgmyr, palsmyr og jordvannspåvirkede myrkompleks med fattig- til rikmyr med truet, sjelden og sårbar natur, med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Myrene danner mosaikk mot mange vann, tjern, bekker og dammer. Området har et meget artsrikt fugleliv, og har en rekke rødlistete fugle- og plantearter, og har derfor særlig betydning for biologisk mangfold. Området har særskilt naturvitenskapelig verdi.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene
Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Sanking av bær og matsopp.

2. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norsk rødlisten.

3. Jakt og fangst etter ryper og pattedyr, samt skadefelling og fiske, i samsvar med gjeldende lovverk.

4. Beiting.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

6. Vedlikehold av bygninger og reingjerder som er i bruk på fredningstidspunktet.

§ 5 Regulering av ferdsel
I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.

3. Bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning er forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene
Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser
Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4.

2. Vedhogst i form av tynningshogst til privat/ikke-kommersiell bruk i bygninger i området.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med aktiviteter nevnt i § 7 nr. 2

4. Nødvendig uttransport av felt elg med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varig spor i terrenget.

5. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med reindrift som ikke faller inn under § 6 nr. 3.

6. Oppsetting av midlertidig reingjerde langs kommunegrensen.

7. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark for frakt av materialer, utstyr og ved i tilknytning til vedlikehold og bruk av bygninger i området.

8. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

9. Klopplegging og lignende markforsterkningstiltak som ikke innebærer inngrep i grunnen eller deponering av masser over våte partier på kjørespor kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Område 21: Kibymyra, Vadsø kommune

Kartblad N50: 2435-II/III
Vernekategori: Nasjonal eller internasjonal verdi
Areal: 11,9 km^2
Berørte eiendommer: 13/1, 13/1/3, 13/1/4, 13/1/46

Beliggenhet
Myrkomplekset ligger ca. 4 km nordøst for Vadsø, mellom Sjåbuselva i vest og Storelva i øst.

Verneverdier
Området består av flere eksentriske lapplandshøgmyrer. Myra er oppdelt og går i striper og drag mellom lave morenerygger. Midtpartiet består av store sammenhengende myrpartier. Langs nordkanten av myra finnes rike vierkrattmyrer. Palslignende dannelser er registrert. I fattigmyrvegetasjonen opptrer vortetorvmose som et maritimt trekk i vegetasjonen. Russegras (NT) er påvist i tuejordsområdene (Fylkesmannen i Finnmark 1980, 1996).

35 fuglearter er registrert tilknyttet våtmarksområdene på Kibymyra. Smålom og storlom (VU) observeres jevnlig. Andefugler som brunnakke, krikkand, stjertand (NT), bergand (VU), ærfugl, havelle, siland og laksand hekker, hovedsakelig i de vestre delene av området (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Vadefuglene utgjør den største gruppen fugler i området. Blant hekkefuglene er heilo, temmincksnipe, myrsnipe, brushane (DD), steinvender, kvartbekkasin, enkeltbekkasin, grønnstilk, svømmesnipe, lappspove og småspove. Både storspove, rødstilk, strandsnipe, dvergsnipe og viper er registrert hekkende på myra (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Av spurvefugl hekker lappiplerke, gulerle, blåstrupe, sivsanger, lappspurv og sivspurv (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet
Ingen opplysninger om kulturminner. Potensial for funn av hittil ukjente samiske kulturminner er sannsynligvis lavt, men noe usikkert (Sametinget 2009).

Reindriftnæringas bruk
Kibymyra er sammen med østre og sentrale deler av Varangerhalvøya vår-, sommer-, høst- og senhøstbeite for hele reinbeitedistrikt 6. Samling av rein foregår i forbindelse med slakting om høsten og før vinterflyttinga senhøstes. Hovedregelen er at flyttinga til vinterbeitene starter etter at snøen har lagt seg, og foregår derfor med snøskuter. Det er kun aktuelt med barmarkskjøring på Kibymyra under samling av rein til slakting om høsten. Kibymyra er et område som er bløtt og vanskelig og kjøre i. Derfor foregår eventuell barmarkskjøring på tørrere partier nordvest i området. Det brukes også helikopter til samlingsformål. Generelt er det lite kjøring i området, men dette varierer fra år til år.

Det er ingen hytter, anlegg eller kjørespor i området som blir benyttet i forbindelse med reindrifta. Reindrifta plukker bær i området og tar ut ved til bål for kaffekoking og matlaging.

Påvirkning/inngrep
To hytter i sentrale deler av det foreslåtte verneområdet, samt en i øst. Skuterløype berører verneforslaget i øst. Kjørespor i forbindelse med de to østligste hyttene. Stort antall hytter og

kjørespor i tilgrensende områder. Det drives elgjakt i området, og jaktlag og hyttefolk tar ut ved og plukker bær på Kibymyra. Jaktlagene bruker ATV til å hente ut skutte dyr.

Kibymyra fra luften. I bakgrunn sees Langsmedvann (utenfor verneforslaget). Foto: Ørjan W. Jenssen.

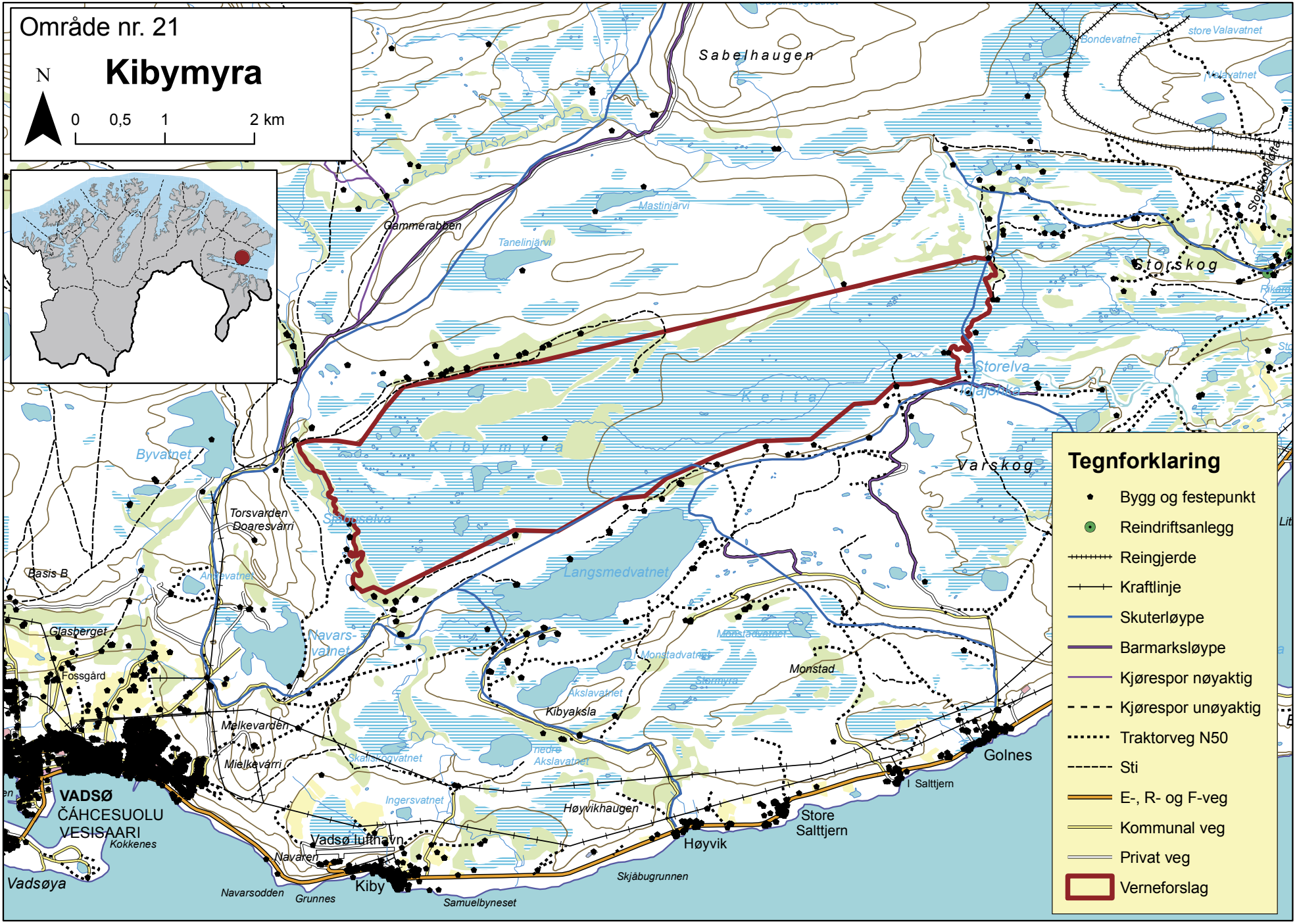

Område nr. 21
Kibymyra
N
0
0,5
1
2 km
Sabelhaugen
Gammerabben
Mastinjärvi
Tanelinjärvi
Storskog
Storelva
Kelta
Kibymyra
Varskog
Byvatnet
Torsvarden
Doaresvárri
Sjabuselva
Langsmedvatnet
Basis B
Glasberget
Fossgård
Navars-
vatnet
Monstadvatnet
Monstad
Akslavatnet
Kibyaksla
Melkevarden
Mielkevárri
Skallskogvatnet
Ingersvatnet
Høyvikhaugen
Vadsø lufthavn
Navaren
Kiby
Navarsodden
Grunnes
Samuelbyneset
Skjåbugrunnen
Høyvik
Store
Salttjern
Golnes
Salttjern
VADSØ
ČÁHCESUOLU
VESISAARI
Kokkenes
Vadsøya
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Reindriftsanlegg
Reingjerde
Kraftlinje
Skuterløype
Barmarksløype
Kjørespor nøyaktig
Kjørespor unøyaktig
Traktorveg N50
Sti
E-, R- og F-veg
Kommunal veg
Privat veg
Verneforslag

Innkomne merknader
Ingen innkomne merknader.

Merknader fra Fylkesmannen
Barmarkskjøring i reindrift kan erstattes helt og holdent av helikopter dersom distriktet får dekt ekstrautgifter til dette. To snøskuterløyper går like innenfor vernegrensene over korte avstander, og det kan være mulig å legge om løypetraseene slik at kjøring over myrområder i reservatet unngås. Dette er ikke utredet i detalj. Løypene foreslås derfor videreført, men med mulighet for at forvaltningsmyndigheten kan legge dem om av hensyn til verneverdiene.

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene
Det foreslås forbud mot jakt på våtmarksfugl, men ellers ingen restriksjoner på jakt, fiske, fangst og bærplukking. Det foreslås heller ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer. Tynningshogst må omsøkes. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved vil være tillatt. Motorisert ferdsel på snødekt mark i reindrift vil være som i dag. Motorferdsel på barmark i reindrift må det søkes til forvaltningsmyndigheten om.

FORSKRIFT OM FREDNING AV KIBYMYRA NATURRESERVAT I VADSØ KOMMUNE, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
13/1, 13/1/3, 13/1/4 og 13/1/46 i Vadsø kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på 11,9 km^2. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Vadsø kommune, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med vernet er å bevare et myr- og våtmarksområde med sjelden og sårbar natur, med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området representerer en rekke myrtyper, deriblant eksentriske lapplandshøgmyrer, som danner mosaikk mot mange vann, tjern og dammer. Området har en rekke sjeldne og sårbare fuglearter og har derfor særlig betydning for biologisk mangfold. Området har særskilt naturvitenskapelig verdi.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Sanking av bær og matsopp.

2. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norsk rødlisten.

3. Jakt og fangst etter ryper og pattedyr, samt skadefelling og fiske, i samsvar med gjeldende lovverk.

4. Beiting.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

6. Vedlikehold av bygninger som er i bruk på fredningstidspunktet.

§ 5 Regulering av ferdsel

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.

3. Bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning er forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver.

4. Bruk av snøskuter langs offentlig godkjent snøskuterløype mellom Langsmedvatnet og Kibymyra og langs Storelva, kartfestet i forvaltningsplan jf. § 10, til og med 4. mai. Det er ikke tillatt å kjøre mer enn 15 m ut fra løypa i reservatet. Kommunen skal sende skriftlig varsel til forvaltningsmyndigheten senest ei uke før snøskuterløypa åpnes. Av hensyn til vernet kan forvaltningsmyndigheten stenge eller legge om snøskuterløypa.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4.

2. Vedhogst i form av tynningshogst til privat/ikke-kommersiell bruk i bygninger i området.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med aktiviteter nevnt i § 7 nr. 2.

4. Nødvendig uttransport av felt elg med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varig spor i terrenget.

5. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med reindrift som ikke faller inn under § 6 nr. 3.

6. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark for frakt av materialer, utstyr og ved i tilknytning til vedlikehold og bruk av bygninger i området.

7. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Område 22: Suovkajeaggi og Stuorrajeaggi, Sør-Varanger kommune

Kartblad N50: 2434-IV
Vernekategori: Regional verdi
Areal: 11,6 km^2
Berørte eiendommer: 10/1, 10/8, 10/44.

Beliggenhet
Området utgjør sørvestre delen av Skogerøya nordvest for Kirkenes.

Verneverdier
Verneplanområdet består av tre store myrkomplekser, Sør-Leirvågmyra, Stormyra/Stuorrajeaggi og Suovkajeaggi.

De grunne myrene i lavlandet domineres av sølvbunke. Myrene her har liten helning og er å betrakte som flatmyrer. Myrene er hovedsaklig oppdelte i tuer og fastmatter, men deler av Sør-Leirvågmyra har strengdannelse mellom fastmattene. Strengene domineres av finnmarkpors, dvergbjørk, blokkebær, fjellkrekling, torvull og molte. Marine sedimenter under myrene og forskjeller i torvdybde fører til variasjon i vegetasjonen på fastmattene. Arter som finnes i området er jåblom, lauvtistel, fjellfrøstjerne, myrsaulauk, bjørnebrodd, svarttopp og særbustarr. Høgstauder som mjødurt, kvitbladtistel og ballblom forekommer også spredt. Kjevlestarr og avvikende former av orkideen marihand er også funnet. De fuktigere myrpartiene med tykkere torv influeres mindre av skjellsandsedimentene. Stedvis fins fattige fastmattemyrer med rundstarr-utforming, stedvis intermediære fastmattemyrer med mye småbjørneskjegg, dvergjamne, sveltull og myrsnelle. De fuktigere partiene domineres av høystarrmyrer (Bjerke et. al 2005).

Høyereliggende myrkomplekser ved og ovenfor tregrensa er i all hovedsak lavalpine myrer som er flate eller svakt hellende og har en viss strengdannelse. Flarkene består flere steder av løsbunn eller mykmatter. Duskull, strengstarr og myrsnelle er dominerende i de fuktigste flarkene. (Bjerke et. al 2005).

Skogkledd sump finnes flere steder i det foreslåtte verneområdet. Kolavier er tallrik, enkelte sumper domineres av sølvvier og grønnvier uten velutviklet tresjikt. Vanlige arter i feltsjiktet er nordlandsstarr, flaskestarr, smårøyrkvein, skogrøyrkvein, sølvblunke, marigras, fjelltimotei, trådsiv, sumpstjerneblom, bekkeblom, mjødurt, myrhatt, vendelrot, myrmaure, stor myrfiol, fjellminneblom, myrsnelle og einer. Foreløpige bestemmelser viser at det er bladflaks i enkelte sumper. (Bjerke et. al 2005).

I det foreslåtte verneområdet fins spredte sig med basekrevende arter som for eksempel småbjørneskjegg, sveltull, dvergjamne, tranestarr, særbustarr, lauvtistel, svarttopp, jåblom og ballblom. (Bjerke et. al 2005).

Sør-Leirvågen er en poll. Området er avsnøret, men store mengder saltvann skyldes inn. Ferskvannstilførselen er moderat og kun begrensede partier kan kalles brakkvann. Stedvis store innslag av engkransmose. (Bjerke et. al 2005).

Andre registrerte arter i området er storveronika, moskusurt, reinstarr, kulekvistlav og knappenålslav. Epifyttisk messinglav ble funnet på osp (Bjerke et. al 2005).

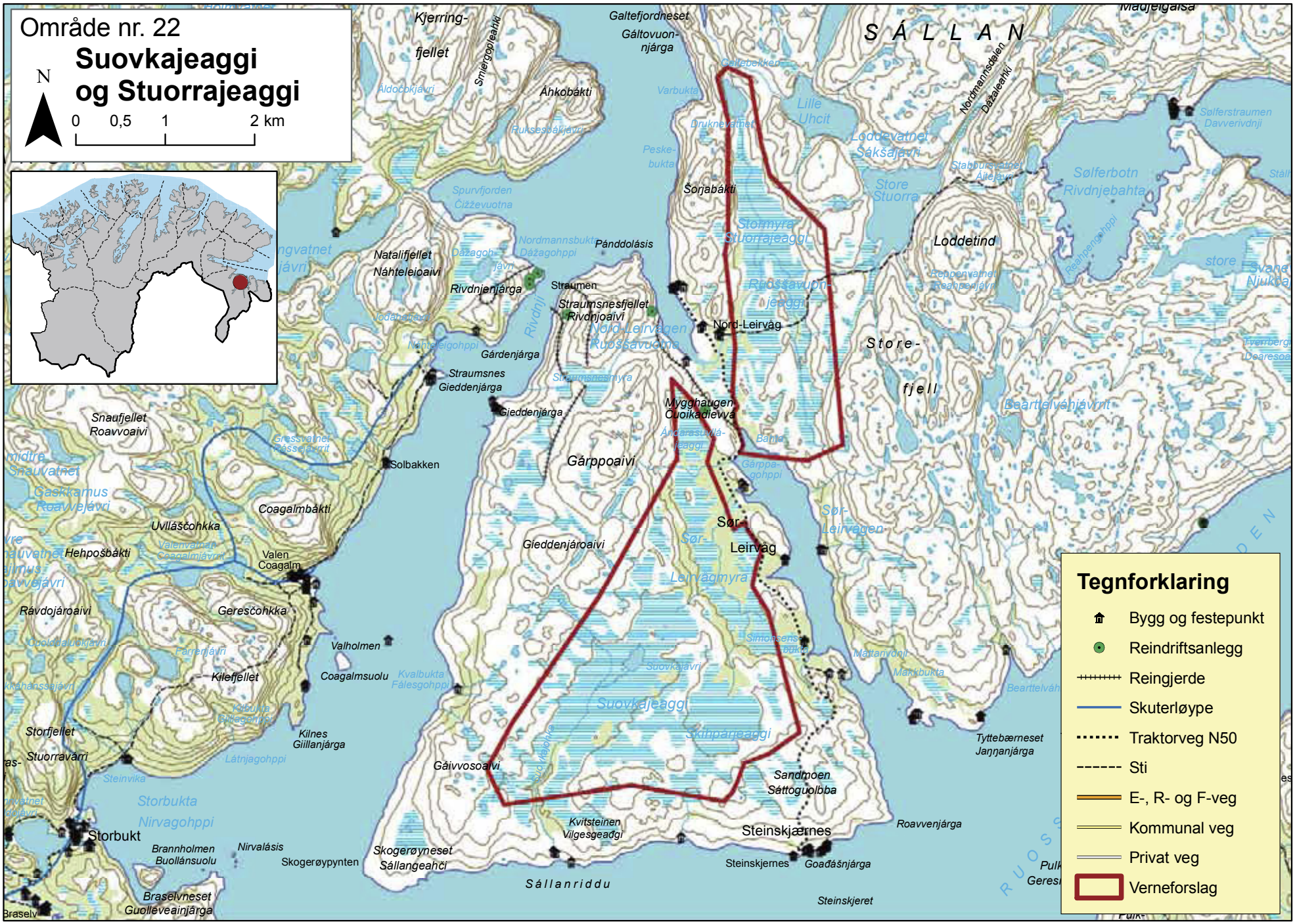
Område nr. 22
Suovkajeaggi
og Stuorrajeaggi
N
0 0,5 1 2 km
SÁLLAN
Kjerring-
fjellet
Galtefjordneset
Gáltovuon-
njárga
Áhkobákti
Lille
Uhcit
Loddevatnet
Sákšajávri
Sørjabákti
Stormyra
Stuorrajeaggi
Loddetind
Store
Stuorra
Sølferbotn
Rivdnjebahta
Pánddolásis
Natalifjellet
Náhteleioaivi
Rivdnjenjárga
Straumen
Straumsnesfjellet
Rivdnjoaivi
Nord-Leirvåg
Ruossavuonn-
jeaggi
Store-
fjell
Gárdenjárga
Straumsnes
Gieddenjárga
Gieddenjárga
Mygghaugen
Čuoikadievvá
Snaufjellet
Roavvoaivi
Solbakken
Gárppoaivi
Coagalmbákti
Uvilášcohkka
Sør-
Leirvåg
Sør-
Leirvågmyra
Gieddenjároaivi
Hehpošbákti
Valen
Coagalm
Rávdojároaivi
Gerescohkka
Valholmen
Coagalmsuolu
Kileffellet
Storfjellet
Stuorravárri
Kilnes
Giillanjárga
Suovkajeaggi
Skihpárjeaggi
Gáivvosoaivi
Sandmoen
Sáttoguolbba
Tyttebærneset
Janŋanjárga
Kvitsteinen
Vilgesgeadgi
Steinskjærnes
Roavvenjárga
Storbukta
Nirvagohppi
Storbukt
Brannholmen
Buollánsuolu
Nirvalásis
Skogerøypynten
Skogerøyneset
Sállangeahči
Sállanriddu
Steinskjerneset
Goađášnjárga
Steinskjeret
Braselvneset
Guolleveainjárga
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Reindriftsanlegg
Reingjerde
Skuterløype
Traktorveg N50
Sti
E-, R- og F-veg
Kommunal veg
Privat veg
Verneforslag

Det er registrert 59 fuglearter på Suovkajeaggi, og av disse er 26 arter spesielt tilknyttet våtmark. Området er meget viktig for vadefugler. Fjellmyrløper (VU) er registrert hekkende, men i fåtall. Smålom hekker årlig i området. Arter som rødstilk, brushane (DD), svømmesnipe, kvartbekkasin, grønnstilk, enkeltbekkasin, strandsnipe, sandlo, og tjeld er mer vanlige arter i området (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Av måkearter er det registrert tyvjo (NT), fjelljo, fiskemåke, gråmåke og rødnebbterne. Alle artene hekker årlig i området unntatt fjelljo. Både gjøk og jordugle er registret i området. De vanligste spurvefuglene tilknyttet våtmark i området er heipiplerke, blåstrupe, lappspurv, lappiplerke og sivspurv. Trepiplerke er også vanlig i området (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Det foreslåtte verneområdet er et meget viktig rasteområde for mange fuglearter under vårtrekket. I Sør-Leirvåg er det observert blant annet sædgås (VU), stokkand, krikkand, brunnakke, stjertand (NT), svartand, sjøorre (NT), havelle, hettemåke (NT), krykkje (VU),
tyvjo (NT) og havørn. Blant vadefuglene er tjeld, sandlo, steinvender, temmincksnipe, myrsnipe, brushane(DD), rødstilk, lappspove og enkeltbekkasin observert i trekktiden (Fylkesmannen i Finnmark 1996).

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet

Det er ingen kjente kulturminner innenfor det planlagte verneområdet, men det er registrert flere spor etter bosettingsaktiviteter vest for det nordlige delområdet. Potensial for funn av hittil ukjente samiske kulturminner er uklart. Men særskilt der det nordre delområdet omfatter sjønære arealer kan det være en viss potensial for funn av hittil ukjente samiske kulturminner (Sametinget 2009).

Reindriftnæringas bruk

Det planlagte verneområdet benyttes av reinbeitedistrikt 4/5-B Oarjjit Mátta-Várjjat/Vestre Sør-Varanger til sommerbeite. Når snøen forsvinner om våren drives reinen over fjordstykket nord for Suovkajeaggi ved Straumen i Kjøfjorden. Reinen beiter på hele øya. På sommeren hentes hovedflokken fra Skogerøya mens 100-300 dyr blir værende igjen på øya til høsten. Hovedflokken trekker stort sett selv mot krysningstedet ved Straumen, og motorisert ferdsel i den forbindelse er ikke nødvendig. På grunn av kupert terreng klarer ikke reindrifta å hente alle dyra fra øya. En del av reinen er derfor på øya året rundt.

Terrenget på Skogerøya er vanskelig å kjøre i med barmarkskjøretøy. Det meste av motorisert ferdsel om høsten foregår når restflokken hentes fra sørlige deler av øya der det er lettere å ta seg fram. Kjøretøy som benyttes er lette tohjulsmotorsykler. Distrikt 4/5B bruker også båt langs land under driving av reinen. Dersom reinen trekker inn i det foreslåtte verneområdet har reindrifta behov for å kjøre etter for å snu reinen. Reindrifta prøver å unngå kjøring med motorkjøretøy på myra i og med at denne er våt og vanskelig å ta seg fram i. Traseen som kjøres under samling om høsten benyttes 2 til 3 ganger årlig. Reinbeitedistrikt 4/5B kjører ikke i Stormyra.

Det fins ingen inngrep i form av gjerder, barmarksløyper eller hytter som benyttes av reindriftsnæringa i det planlagte verneområdet, og det lagres ikke utstyr inne i området. Det er også minimalt med kjørespor etter reindrifta.

Påvirkning/inngrep

De grunne myrene i lavlandet viser sterkt beitepreg. Svake spor etter gravemaskin som har fjernet en kraftlinje som gikk fra Steinkjernes via Nord-Leirvåg til Straumen inne i det foreslåtte verneområdet.

Innkomne merknader

- Bjørn Mentyjærvi, 18. oktober 2007.
  Noe skuter- og skitrafikk mellom Nord- og Sør-Leirvågen over Ándarasuvllájeaggi.

- Trond Magne Henriksen m/familie, 15 juni 2007.
  Det avgrensete arealet omfatter også terreng som ikke kan være innenfor verneplanens siktemål, herunder store deler av Henriksens eiendom som nå i stor grad er tett skog- og vierkledd gressmyr. Et vern som foreløpig skissert vil berøre også immaterielle verdier for eierne knyttet til opphav, identitet og livsarv. Familien har også planer for bruk og utvikling av eiendommen som et vern vil spolere.

Merknader fra Fylkesmannen

Ifølge Vorren (1951) var kyststrøkene av Sør-Varanger, herunder Skogerøya, tidligere skogkledd. Lilienskiold (1698) beskriver både Skogerøya og Kjelmøya ytterst i Kjøfjorden som skogkledd. Vorren skriver at det var befolkningen på nordsida av fjorden som hogg vekk skogen, etter at de siden eldgammel tid brukte å dra over på sørsida for å hente brensel samt reinlav som ble kokt med fiskeavfall til kufôr. Vorren beskriver videre Skogerøya per 1946 som helt trebar, kun med vierkratt i dalslukter og lune skråninger. Skogerøya har i dag ganske mye storvokst bjørkeskog samt ei og annen furu her og der. Med tanke på klimaendringene og at det kraftige vedhogsttrykket fra mennesker nå er nesten borte, er det stor sannsynlighet for at Skogerøya i framtida igjen vil svare til navnet.

Området er innskrenket siden oppstartsmeldingen, bl.a. er eiendommen til familien Henriksen samt kjerrevegen og reingjerdet mellom de to delområdene tatt ut av verneforslaget.

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene

Fylkesmannen foreslår ingen restriksjoner på jakt, fiske, fangst og bærplukking. Det foreslås heller ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer. Det er forholdsvis lite skog i det foreslåtte verneområdet, og det åpnes heller ikke for hogst. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved vil være tillatt. Motorferdsel i reindrift på barmark må omsøkes til forvaltningsmyndigheten.

FORSKRIFT OM FREDNING AV SUOVKAJEAGGI OG STUORRAJEAGGI NATURRESERVAT I SØR-VARANGER KOMMUNE, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
10/1, 10/8 og 10/44 i Sør-Varanger kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på 11,6 km^2. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Sør-Varanger kommune, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med vernet er å bevare et myr- og våtmarksområde med stor variasjon i vegetasjon og strukturering, med sjelden og sårbar natur, med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området representerer blant annet flatmyrer. Området har et rikt fugleliv med en rekke sjeldne og sårbare arter, og har derfor særlig betydning for biologisk mangfold. Området har særskilt naturvitenskapelig verdi.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

5. Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:
1. Sanking av bær og matsopp.

2. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norsk rødlisten.

3. Jakt og fangst etter ryper og pattedyr, samt skadefelling og fiske, i samsvar med gjeldende lovverk.

4. Beiting.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

§ 5 Regulering av ferdsel

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:
1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.

3. Bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning er forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4.

2. Nødvendig uttransport av felt elg med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varig spor i terrenget.

3. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med reindrift som ikke faller inn under § 6 nr. 3.

4. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom

sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel
Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet
Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse
Denne forskriften trer i kraft straks.

Område 23: Skrøytnesmyran, Sør-Varanger kommune

Kartblad N50: 2433-IV
Vernekategori: Nasjonal verdi
Areal: 4,7 km^2
Berørte eiendommer: 19/1, 19/61.

Beliggenhet
Området ligger i Pasvikdalen, ca. 4 km sørvest for Svanvik.

Verneverdier
Skrøytnesmyra er en lapplandshøgmyr som inneholder en rekke eksentriske elementer med svak helning. På tuer/strenger opptrer sigdmose-furumosevegetasjon med dvergbjørk, fjellkrekling og finnmarkspors i feltsjiktet. Rypebær forekommer også. Rustorvmosevegetasjonen er dominert av finnmarkspors, dvergbjørk og småtranebær. I høljene dominerer myk- og fastmattevegetasjon med svelttorvmose og bjørnetorvmose. Snipestarr dominerer i mykmattene. I laggsonen er vegetasjonen middelsrik klubbetorvmosesamfunn med arter som gråstarr, rundstarr og strengstarr. Blokkevier (NT) i laggen bekrefter myras østlige posisjon (Fylkesmannen i Finnmark 1980).

På bakgrunn av ekskrementfunn er det mye elg og bjørn (EN) i området. Av fuglearter er det observert traner i området, og tidligere hekkinger er påvist. Andre arter som er vanlige for området er rødstjert, gråsisik, løvsanger, steinskvett (NT), rødvingetrost, bjørkefink og gluttsnipe. Videre er lirype, ravn, krikkand, toppand, sædgås (VU), småspove, heilo, gluttsnipe, grønnstilk og rødnebbterne registrert her (Bjerke et. al 2005).

Både tårnfalk og dvergfalk er registrert i området. Tårnfalken ble observert hekkende. Myrhauk (VU) har blitt observert, men er ikke påvist hekkende i området. Sangsvane (NT) og buskskvett antas å hekke (Bjerke et. al 2005).

I juli 2009 ble det funnet tre eksemplarer av sommerfuglen myrduskspinner (VU) på Skrøytnesmyran (pers. kom. Reidar Voith). I tillegg til i Pasvik er arten funnet kun på Trøgstad og ved Elvenes i Sør-Varanger kommune i Norge. Antageligvis er Skrøytnesmyra hovedbiotop for denne sommerfuglen i dette området i dag (pers. kom. Reidar Voith).

Kulturminner i det foreslåtte verneområdet
Midt i det foreslåtte verneområdet er det registrert en steinring. Den ligger på en tørr rabb inne i området og det er ikke utenkelig at den kan knyttes til samisk kultur. Utover dette ingen kjennskap til kulturminner i det berørte området. Potensial for funn av hittil ukjente samiske kulturminner er usikkert (Sametinget 2009).

Reindriftnæringas bruk
Hele reinbeitedistrikt 5A- Beahceveai/ Pasvik benytter Skrøytnesmyran som beite om høsten. Området ble benyttet mer intensivt tidligere, men et nyere reingjerde (utenfor det foreslåtte verneområdet) har redusert bruken noe. Motorisert ferdsel i dette området foregår kun med snøskuter da myrene er for våte til å kjøre i med barmarkskjøretøy. Folk fra reindrifta og andre benytter også Skrøytnesmyran til multeplukking. Multeplukkingen er kun til privat bruk, ikke for salg. Det går et reingjerde inne i det foreslåtte verneområdet i sørvest. Dette er satt opp for å hindre reinen å ta seg over Pasvikelva og inn i Russland.

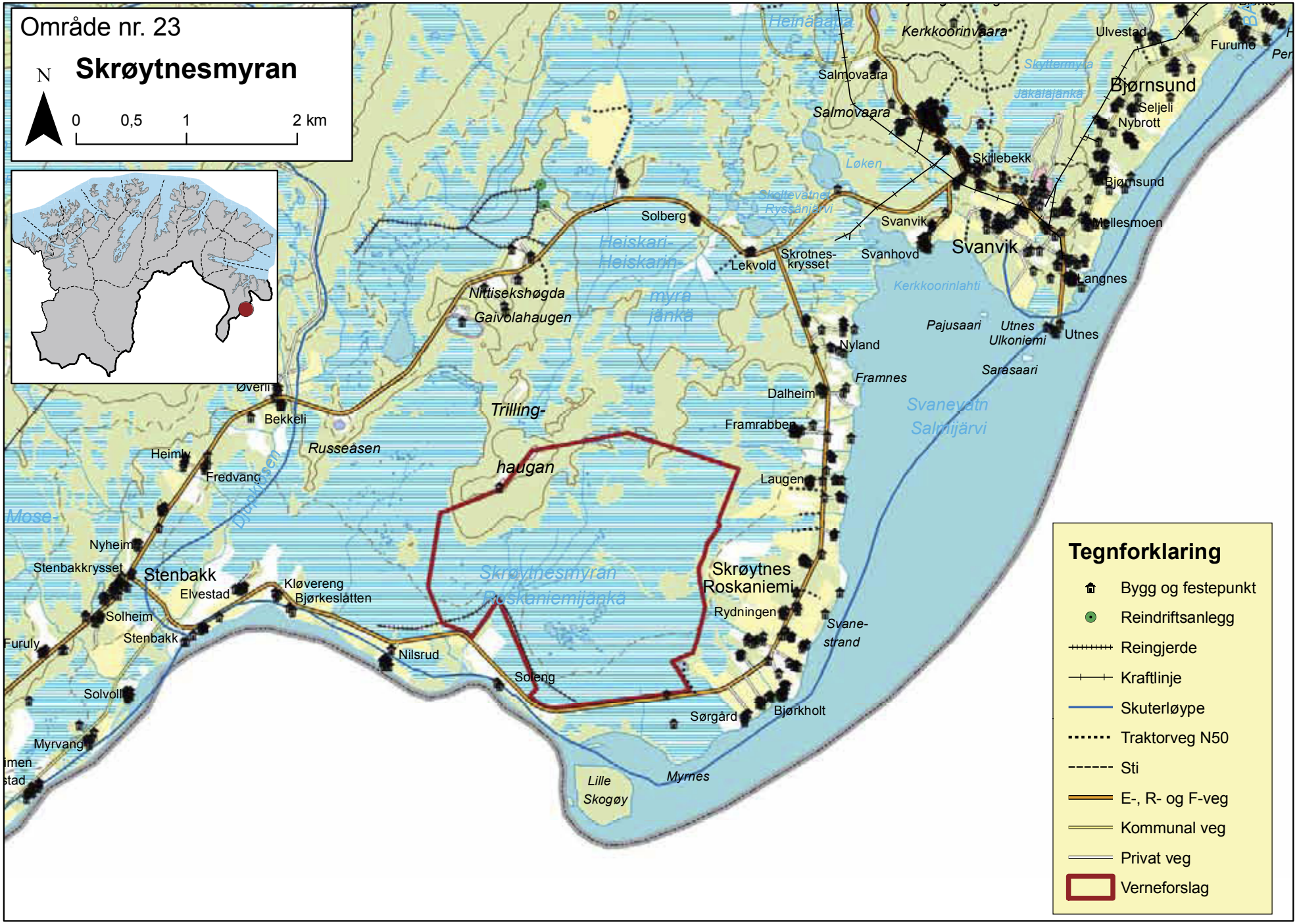
Område nr. 23
Skrøytnesmyran
N
0
0,5
1
2 km
Heinäaapa
Kerkkoorinvaara
Ulvestad
Furumo
Salmovaara
Skyttermyra
Jakalajänkä
Bjørnsund
Selljeli
Nybrott
Løken
Skillebekk
Bjørnsund
Skoltevatnet
Ryssänjärvi
Solberg
Svanvik
Mellesmoen
Svanvik
Heiskari-
Heiskarin-
myra
jänkä
Skrotnes-
krysset
Svanhovd
Lekvold
Langnes
Kerkkoorinlahti
Nittisekshøgda
Gaivolahaugen
Pajusaari
Utnes
Ulkoniemi
Utnes
Nyland
Framnes
Sarasaari
Dalheim
Svanevatn
Salmijärvi
Trilling-
haugen
Framrabben
Øverli
Bekkeli
Russeåsen
Heimly
Fredvang
Laugen
Mose
Nyheim
Stenbakkrysset
Stenbakk
Elvestad
Kløvereng
Bjørkeslåtten
Skrøytnesmyran
Roskaniemijänkä
Skrøytnes
Roskaniemi
Solheim
Stenbakk
Rydningen
Svane-
strand
Furuly
Nilsrud
Soleng
Solvoll
Sørgård
Bjørkholt
Myrvang
Lille
Skogøy
Myrnes
Tegnforklaring
Bygg og festepunkt
Reindriftsanlegg
Reingjerde
Kraftlinje
Skuterløype
Traktorveg N50
Sti
E-, R- og F-veg
Kommunal veg
Privat veg
Verneforslag

Påvirkning/inngrep

Kraftlinje berører området i sør. Permanent, falleferdig reingjerde i sørvest. Snøskjerm innenfor området ved fylkesveg 361 i sør. Grøfting langs nevnte veg.

Innkomne merknader

- Roger Beddari og Eli Rushfeldt, 14. juni 2007.
  Ikke innvendinger mot vern av deler av egen eiendom 19/61 eller at myrene for øvrig vernes, men sterke innvendinger mot å inkludere barskogen rundt Trillinghaugene i et vern. Området brukes til uttak av sagtømmer og brensel samt rekreasjon og turområde. Statens skoger unnlot å ta ut tømmer her pga. innvendinger fra brukerne i området. Uttaket har alltid vært beskjedent for å bevare mangfoldet og estetikken i området og for å etterlate skog til etterkommere. Det er vernet nok barskogsområder i Pasvikdalen.

Merknader fra Fylkesmannen

Tre gårdsbruk i Skrøytnesområdet tar ut sagtømmer på vinterføre innenfor det foreslåtte verneområdet. Hogstformen som benyttes er plukkhogst og det hentes ut maksimum 50 trær per år i dette området.
Mindre grensejusteringer er gjennomført siden oppstartsmeldinga for å holde byggene på Trillinghaugan utenfor området.

Lokale tilpasninger av vernebestemmelsene

Fylkesmannen foreslår ingen restriksjoner på jakt, fiske, fangst og bærplukking. Det foreslås heller ingen restriksjoner på uttak av duodjimaterialer. Uttak av sagtømmer må omsøkes. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved vil være tillatt. Motorisert ferdsel på snødekt mark i reindrift vil være som i dag. Det åpnes ikke for motorisert ferdsel på barmark.

FORSKRIFT OM FREDNING AV SKRØYTNESMYRAN NATURRESERVAT I SØR-VARANGER KOMMUNE, FINNMARK FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:
19/1 og 19/61i Sør-Varanger kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på 4738 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:50 000 datert Miljøverndepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Sør-Varanger kommune, hos Fylkesmannen i Finnmark fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med vernet er å bevare et myrområde med truet, sjelden og sårbar natur, med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området representerer et fint eksemplar av lapplandshøgmyr. Området har en rekke sjeldne og truede arter, har et rikt fugleliv, og har derfor særlig betydning for biologisk mangfold. Området har særskilt naturvitenskapelig verdi.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Sanking av bær og matsopp.

2. Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norsk rødlisten.

3. Jakt og fangst etter ryper og pattedyr, samt skadefelling og fiske, i samsvar med gjeldende lovverk.

4. Beiting.

5. Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.

6. Drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg.

7. Oppgradering/fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til fredningsformålet.

8. Vedlikehold av reingjerde som er i bruk på fredningstidspunktet.

§ 5 Regulering av ferdsel

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.

3. Bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning er forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Nødvendig istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

4. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4.

2. Avgrenset uttak av sagtømmer i form av plukkhogst til eget/ikke-kommersielt bruk for gårdsbruk i nærområdet.

3. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med oppgradering/fornyelse av kraftledninger, jf. § 4 nr. 7, § 7 nr. 6, og i forbindelse med vedlikehold av eksisterende kraft- og energianlegg jf. § 4 nr. 6.

4. Nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med aktiviteter nevnt i § 7 nr. 2

5. Nødvendig uttransport av felt elg med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varig spor i terrenget.

6. Oppgradering/fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4 nr 7.

7. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Litteraturliste

Bjerke, J. W., Strann, K.-B. og Johnsen, T. V. 2005. Naturfaglig kartlegging av 20 områder i forbindelse med verneplan for myrer og våtmarker i Finnmark - NINA Rapport 88. 77 sider.

Bølviken, B. og Låg, J. 1977. Natural heavy-metal poisoning of soils and vegetation: an exploration tool in glaciated terrain. I: Prospecting in areas of glaciated terrain. Trans. Instn. M. Metall. 86: B 173 – 180.

Direktoratet for naturforvaltning. 1999. Kartlegging av naturtyper -verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13.

Direktoratet for naturforvaltning. 2006. Kartlegging av naturtyper. Verdsetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13, 2. utgave.

Direktoratet for naturforvaltning 2009. Handlingsplan for dverggåa *Anser erythropus.*

Finnmark Fylkeskommune. 2009. Kulturminner i Finnmark. Upublisert rapport. Vadsø. 1 side.

Fremstad, E. 1997. Vegetasjonstyper i Norge. NINA Temahefte 12.279 sider

Fremstad, E. og Moen, A., red. 2001. Truete vegetasjonstyper i Norge. NTNU Vitenskapsmuseet, Rapport botanisk serie 2001-4. 231 sider.

Fylkesmannen i Nordland 1985. Utkast til verneplan for våtmarker i Nordland fylke. Bodø. 142 sider.

Fylkesmannen i Finnmark. 1979. Utkast til verneplan for våtmarker. Finnmark fylke. Upublisert rapport. 54 sider. Vadsø.

Fylkesmannen i Finnmark. 1980. Utkast til verneplan for myrer i Finnmark Fylke. Rapport. 83 sider.

Fylkesmannen i Finnmark. 1996. Verneverdige myrer og våtmarker i Finnmark. Rapport nr. 3. 59 sider.

Fylkesmannen i Finnmark. 2006a. Vegetasjonen i normalområder og på naturlig kobberforgiftet jord ved Ráitevárri, Karasjok- et bidrag til verneplan for myrer og våtmarker i Finnmark. Rapport nr. 4. 84 sider.

Fylkesmannen i Finnmark. 2006b. Myrer og våtmarksundersøkelser -botaniske undersøkelser av myrområder på Nordkinnhalvøya 2004. Rapport nr. 3. 11 sider.

Fylkesmannen i Finnmark. 2006c. Myrer og våtmarksundersøkelser – vurdering av Korsmyra og Gednjedalen – Varangerhalvøya september 2004. Rapport nr. 2. 16 sider.

Heggberget, T. M. og Jonsson, B. (eds.). 2005. Landskapsøkologi: arealbruk og landskapsanalyse. NINAs strategiske instituttprogrammer 2001-2005.-NINA Teamhefte 32. 100 sider.

Hofgaard, A. 2007. Overvåking av palsmyr. Førstegangsundersøkelse i Goahteluoppal, Vest-Finnmark 2006. –NINA Rapport 257. 33 sider

Hofgaard, A. 2009. Overvåking av palsmyr. Førstegangsundersøkelse i Ferdesmyra, Øst-Finnmark 2008. –NINA Rapport 476. 34 sider

Hornburg, P. 1969-1975. Registrering av bevaringsverdige myrer og våtmarker i Finnmark fylke. Rapporter til Miljøverndepartementet.

Kålås, J.A., Viken, Å. og Bakken, T. (red). 2006. Norsk rødliste 2006 – 2006 Norwegian Red List. Artsdatabanken, Norway.

Lantz, D., Schanche, K. 2009. Samiske kulturminner og kulturpåvirkning i Finnmark. e-post korrespondanse.

Moen, A. 1983. Myrundersøkelse i Sør-Trøndelag og Hedmark i forbindelse med den norske myrreservatplanen. Kongelige Norske Videnskaplige Selskap. Museums rapport. Botanisk serie 1983. Nr. 4. 138 sider.

Moen, A., Lillethun, A., Odland, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss. 199 sider.

Riseth, J. Å., Solbakken, J. I. og Kitti, H. 2009. Lokal bruk av meahcci av den fastboende befolkningen i Kautokeino kommune og etablering av naturvernområder. Utredning for Fylkesmannen i Finnmark, Miljøvernavdelingen. Korrekturutgave. Samisk høyskole/Samisk forskningsinstitutt. Kautokeino. Sametinget 2009. Vedrørende forespørsel om kjent kunnskap om kulturminner i kandidatområder til verneplan for myrer og våtmark i Finnmark. Upublisert rapport. Vadsø. 6 sider.

Sametinget. 2009. Samiske kulturminner og verneplan for myrer og våtmarker. Upublisert rapport. 6 sider

Strann, K.-B., Rae, R., Nilsen, S.Ø., Frivoll, V. & Johnsen, T. V. 2008a. Verdifulle naturtyper og viltområder i Kautokeino kommune 2002-2003 - NINA Rapport 337. 31 sider.

Strann, K.-B, Weibull, H., Frivoll, V., Rae, R., Francis, I. & Birke-land, I. 2008b. Vilt og botanikk i tre utvalgte myrområder i Finnmark i 2008 - NINA Rapport 405. 37 s

Sulkava, P., Karvonen, R. og Tolvanen. P. 2009. Monitoring of the late spring staging sites and breeding areas of Lesser White-fronted Goose in Finnish and Norwegian Lapland in 2004-2008. I: Tolvanen, P., Øien, I.J. og Ruokolainen, K. (eds): Conservation of Lesser White-fronted Goose on the European migration route. Final report of the EU LIFE-Nature project 2005-2009.-WWF Finland Report 27 og NOF Rapportserie Report No 1-2009.

Vistad, O.I. (red), Hagen, D. og Reitan, O. 2007. Effektar av motorferdsel i utmark på natur, folk og samfunn. Ein kunnskapsstatus. –NINA Rapport 187. 54 sider.

Vorren, K-D. 1979. Myrinventering i Nordland, Troms og Finnmark, sommeren 1976, i forbindelse med den norske myrreservatplanen. TROMURA Naturvitenskap nr. 3. 118 sider.

Vedlegg

Vedleggsliste

1	Myr- og våtmarksområder som har vært vurdert for vern i tida 1979-2010.
2	Reindrift i Finnmark og verneplan for myrer og våtmarker. *Kan fås tilsendt ved henvendelse til Fylkesmannen. Kan leses/lastes ned direkte fra:* http://fylkesmannen.no/2010_1_Reindrift_i_myrplanen_dy3Ab.pdf.file
3	Fastboendes bruk av meahcci i Kautokeino kommune og konsekvenser ved etablering av naturvernområder. *Kan fås tilsendt ved henvendelse til Fylkesmannen. Kan leses/lastes ned direkte fra:* http://fylkesmannen.no/Naturbruk_i_Kautokeino_-_konsekvensutredning_av_vernetiltak_OzMBw.pdf.file

Vedlegg 1: Myr- og våtmarksområder som har vært vurdert for vern i tida 1979-2010
Områdene er sortert fra vest mot øst i tre grupper: Indre strøk, fjordstrøk, ytre strøk. For oversiktens skyld er også tre myr- og våtmarksområder som allerede er vernet inkludert i oversiktstabellen: Ferdesmyra naturreservat (vernet 1972), Barvikmyran og Blodskytodden naturreservat (vernet 1983) og Pasvik naturreservat (vernet 1993). Strandområder, dvs. våtmarkslignende områder tilknyttet sjø, er ikke med.

Verdisetting skala 0-3: 0 ingen verdi, 1 lokal verdi, 2 regional verdi, 3 nasjonal eller internasjonal verdi.

Områdenavn	Kommune	Beskrivelse	Bot. verdi	Fugl verdi	Verne-verdi	Veg.sone/-seksjon.	Status ift. vern
Áidejávri	Kautokeino	Myrer på begge sider av riksvegen mot Finland, mange myrtyper, mye palsmyr.	3	3	3	Nordboreal nord / V	Foreslås NR
Rebmešjávri	Kautokeino	Gras- og tuemyr, mudderflater. Hekkeomr.	?	1	1	Nordboreal nord / V	Utgår
Vuoskuluobbalat-Ceakcatjávri	Kautokeino	Grasmyr, mudderflater. Hekkeområde, myteområde, god tetthet. Dårlig inventert.	?	1-2?	1/2	Nordboreal nord / V	Utgår
Balgesjohka-Bizejohka	Kautokeino	Myteområde sædgås. Dårlig inventert. Bør vurderes nøyere i forb. med Goatteluoppal np.	?	2-3?	2	Nordboreal nord / V	Utgår
Ruktajávri-Ruktaluoppal	Kautokeino	To vann med mye andefugl. Dårlig inventert.	?	1-2?	1/2	Nordboreal nord / V	Utgår
Opmoáhpi (inkl. Siebejávri og Opmojohka)	Kautokeino	Store flatmyrer, palser opp mot 8 m høye. Spesielt rikt fugleliv.	3	3+	3+	Nordboreal nord / V	Foreslås NR
Goatteluoppal (inkluderer Balsefielbma-Ahkkefielbma)	Kautokeino	Stort myr- og våtmarksområde, noe rikmyr. Svært viktig hekkeområde for våtmarksfugl.	?	3+	3+	Nordboreal nord / V	Egen verneplan for vern ved Goahteluoppal
Guohcajeaggi	Kautokeino	Lite område med stor indre variasjon, delområder med ekstremrikmyr, rødlistearter.	3	3	3	Nordboreal nord / V	Foreslås NR
Ginaljeaggi	Kautokeino	Lite myrområde med store verdier.	3	3	3	Nordboreal nord / V	Foreslås NR
Stuorrajávri (inkluderer Devkeseadnu og -skáidi)	Kautokeino	Stort og komplekst område med bredt spekter av leveområder for fugl. Innslag av rikmyr.	3	3	3	Nordboreal nord / V	Foreslås NR
Vuoskuroggi	Kautokeino	Nordre del av Ávjasjávri og nordover. Sædgås, vadefugl. Dårlig inventert.	?	1/2-3(?)	1/2	Nordboreal nord / V	Utgår
Náhpolsáiva (inkluderer Goddejeaggi-Guhkesjávrrit og Goddejávri)	Kautokeino	Svært store og uberørte strengmyrsområder. Særlig rik vadefuglfauna.	2	3	3	Nordboreal nord / V	Foreslås NR
Lavvuvaksa	Kautokeino	SSV for Náhpolsáiva. Mindre myteomr. sædgås. Dårlig inventert.	?	1	1	Nordboreal nord / V	Utgår
Vuollusjeaggi	Kautokeino	NØ for Buolzajávri. Variert og frodig myrkompleks, gode tettheter av fugl. Kun delvis inventert	?	2-3?	2	Nordboreal nord / V	Utgår
Gallutvuobmi	Kautokeino	N for Galbajávri. Smådammer. Hekkeomr. gås, ender, vadere. Kun delvis inventert	?	2+	2	Nordboreal nord / V	Utgår
Čuojajávri-Njárgajávri	Kautokeino	Smívann og myr over skoggrensa, mye andefugl. Dírlig inventert.	?	1	1	Nordboreal nord / V	Utgår
Spielgajohka-Biggejávri	Kautokeino	Deltaområde med vierkratt og bjørkeskog. OK inventert.	?	1	1	Nordboreal nord / V	Utgår
Soagŋujávri SV	Kautokeino	Myr med småelver og småvann. Gås, ender. Dårlig inventert.	?	1	1	Nordboreal nord / V	Utgår
Guhkesjávri nord	Kautokeino	Grasmyr, småelver og smådammer. Hekkeområde gås og vadefugl. Dårlig	?	1	1	Nordboreal nord / V	Utgår

Områdenavn	Kommune	Beskrivelse	Bot. verdi	Fugl verdi	Verne-verdi	Veg.sone/-seksjon.	Status ift. vern
		inventert.					
Riehttejávri	Kautokeino	Noen rødlista fuglearter hekker, men i lave tettheter. Ikke kartlagt botanisk.	?	1/2	1/2	Nordboreal nord / V	Utgår
Suolovuopmi	Kautokeino	Variert landskap preget av Stuora Suolujávri, middels fugletetthet. Fine kildemyrer.	2	2	2	Nordboreal nord / IV(V)	Foreslås NR
Baddjeluobbal	Kautokeino	Tørre tuemyrer, ingen særskilte botaniske eller faunistiske verdier.	1	1	1	Nordboreal nord / IV(V)	Utgår
Suotnjojohka	Kautokeino	Rikt, grasmyr og svartmyr, stor fugletetthet. Tilleggsinventering 2007 viste mindre verdier	1/2	1/2	1/2	Nordboreal nord / V	Utgår
Stuoráhpi/Geatkášjeaggi	Kautokeino		2+	2+	2+	Nordboreal nord / V	Foreslås NR
Cuobbujeaggi	Karasjok	Våtmarkskompleks masse smådammer. Gjess, lom, ender, vadere. Dårlig inventert.	?	1/2	1/2	Nordboreal nord / V	Utgår
Ráitevárri	Karasjok	Naturlig tungmetallforgiftet (kobber) myrskogsområde, spesialområde.	3	-	3	Nordboreal nord / V	Foreslås NR
Namahisjávri	Karasjok	Ender og vadere, fattigmyr	?	1	1	Nordboreal nord / V	Utgår
Vuoskuluoppal-Nammájávri	Karasjok	Hekke- og myteområde sædgås, andre våtmarksfugl.	?	1/2	1/2	Nordboreal nord / V	Utgår
Sulajeaggi	Karasjok	Lite myrkompleks, inngrep (grøfting).	0	?	0	Nordboreal nord / V	Utgår
Floan	Alta	Lite myrområde, inngrep (grøfting).	0	?	0	Nordboreal sør / IV	Utgår
Sennalandet	Alta, Kvalsund	Rikt på hekkende våtmarksfugl, viktig myteområde. Høytliggende strengmyrer.	2+	3	3	Nordboreal nord / III	Foreslås NR
Naddjetjohka	Kvalsund	Deltaflate, grus, myr, vier. Vadere. Sparsomt inventert.	?	1	1	Nordboreal nord / III	Utgår
Myrland	Kvalsund	Landsdel vverdi 1980, fugl framhevet men ikke verdisatt. Deler vernet som Stabbursdalen nasjonalpark.	2+	2?	2?	Nordboreal nord / III	Utgår, deler er vernet. Ivaretas som BM-område.
Iešjávri nord	Alta/Porsanger	Variert område med mest høgstarrmyr, noe rik kildemyr, palser. En av landets viktigste våtmarksfuglområder.	2	3+	3+	Nordboreal nord / IV	Foreslås NR
Myrer ved Eidevatn	Porsanger	Lav verdi.	1	?	1	Nordboreal nord / III	Utgår
Boŋkaleakši	Porsanger	Stort høytliggende myrkompleks. Rikt fugleliv.	2+	2	2	Nordboreal nord / III	Utgår, ivaretas som BM-område
Morššajeaggi	Porsanger	Omfatter myrene Morššajeaggi, Cuosgáljeaggi og Maðarjeaggi. Vegetasjon nasjonal verdi, fugl regional og da kun Morššajeaggi.	3	2	(2/)3	Nordboreal nord / III	Foreslås NR
Valdak (Stabbursnes)	Porsanger	Rasteområde dverggås mv.	-	3+	3+	Nordboreal nord / III	Vernet som naturreservat 1983.
Palonjänkkä	Porsanger	Inngrep, Morššajeaggi mer representativ.	0/1	?	0/1	Nordboreal nord / IV	Utgår
Gussajeaggi (Rohči)	Porsanger	Myrområde, ikke detaljkartlagt og verdisatt ift. myrplanen. Foreslått vernet i løvskogplanen, men tatt ut av MD.	?	?	?	Nordboreal nord / IV	Utgår
Luostejohka (Niedajohka, Stuorramohkki)	Porsanger	Store urørte flatmyrsområder med noe strengdannelse, ordinær vegetasjon. Svært rikt fugleliv.	1/2	3+	3	Nordboreal nord / IV(V)	Foreslås NR
Treneset	Porsanger	Inngrep.	0	?	0	Nordboreal nord / III	Utgår
Vieksa med Rastejeaggi	Porsanger	Rastejeaggi i sør rik- til ekstremrikmyr, ellers store flommyrsområder. Rikt fugleliv.	3	3	3	Nordboreal nord / III	Foreslås NR
Jeakkáš	Tana	Store starrmyrer, rikmyrer, mange vann og dammer. Rikt fugleliv.	2+?	3	3	Nordboreal nord / IV	Foreslås NR

Områdenavn	Kommune	Beskrivelse	Bot. verdi	Fugl verdi	Verne-verdi	Veg.sone/-seksjon.	Status ift. vern
Baddjeringi	Tana	Tidligere elveleie, botanisk forekomst. Mangelfullt kartlagt.	?	?	?	Nordboreal nord / IV	Utgår.
Råttenmyra	Tana	Lav verdi.	1	?	1	Nordboreal nord / III(IV)	Utgår.
Tananes (Tanamunningen)	Tana	Våtmarksområde.	?	3	3	Nordboreal nord / III(IV)	Vernet som naturreservat 1991.
Korsmyra	Tana/Nesseby	Rikmyr, palsmyr, småvann. Middels rikt fugleliv.	2/3	2	2/3	Nordboreal nord / IV	Foreslås NR
Stuorrajeaggi, Suoidnejeaggi og Loahkejeaggi	Nesseby	Fattig høymyr med palser, fattig jordvanns- og grasmyr, fattig jordvannsmyr med palser. Lave verdier.	0/1	?	0/1	Nordboreal nord / IV	Utgår.
Goikeluobbal v/Garsjøen	Sør-Varanger	Grunn innbuktning vest på Garsjøen, N for Ivo. Beiteområde gås, hekkende vadere. Dårlig inventert.	1?	1/2?	1/2	Nordboreal nord / IV	Utgår.
Vuostamus-vuobmi	Sør-Varanger	Myrområde omkring elv med mange små vann. Gås, ender, vadere.	?	1/2	1/2	Nordboreal nord / IV	Utgår
Gállotjávri sør	Sør-Varanger	Store og små vann, myrmosaikk. Gjess, ender, vadere hekkeområde. Dårlig inventert.	?	1	1	Nordboreal nord / IV	Utgår.
Uhca Gállotjávrráš	Sør-Varanger	Vann, elv, småtjern, myr. Dårlig inventert.	?	1	1	Nordboreal nord / IV	Utgår.
Sopnesmyra	Sør-Varanger	Lav verdi	½	?	1/2	Nordboreal nord / IV	Utgår.
Ferdesmyra	Sør-Varanger	Stort myrområde.	?	?	Ikke vurdert i dette arbeidet	Nordboreal nord / IV	Vernet som naturreservat i 1972.
Munkefjord (Neiden og Munkefjord)	Sør-Varanger	Våtmarksområde elv/fjord.	3	3	3	Nordboreal nord / IV	Vernet som naturreservat 1991.
Suovkajeaggi	Sør-Varanger	Lokal verdi vegetasjon regional pluss for fugl	1	2+	2	Nordboreal nord / III(IV)	Foreslås NR
Skrøytnesmyra	Sør-Varanger	Beste eksempel i Norge på lapplandshøgmyr. Nasjonal verdi for fugl.	3-	3-	3-	Nordboreal nord(sør) / III(IV)	Foreslås NR
Fjærvann (Pasvik)	Sør-Varanger	Våtmarksområde, viktig rasteområde.	?	3+	3+	Nordboreal nord / V	Vernet som naturreservat 1993.
Øvre Pasvik	Sør-Varanger	Nedbørsmyr, fattigmyr og rikmyr, innslag av palsmyr. Stor verdi for fugl.	3	3	3	Nordboreal nord / V	Vernet som nasjonalpark og landskapsvernområde i 2003.
Hasfjordbotn	Hasvik	Bakkemyrkompleks, nordgrense for enkelte planter. Kun lokal verdi for fugl.	2+	1	2	Nordboreal nord / IIA	Usikker.
Sørøya mellom Dønnesfjord og Sandøyfjord	Hammerfest/Hasvik	Vegetasjonen lokal verdi, fuglelivet regional verdi	1	2	2-	Nordboreal nord / IIA	Utgår.
Stuorrevárri	Nordkapp	Vurdert, men ikke prioritert i inventeringer pga. forventet lave verdier.	?	?	?	Nordboreal nord (halvarktisk) / III	Utgår.
Stormyra-Stoppelfjorden	Måsøy	Nordlig utpost av oseaniske høymyrer, høystarrmyrer, sanddyner. Rikt fugleliv.	2+	2+	2+	Nordboreal nord / IIA	Foreslås NR
Lille Porsangen	Lebesby	Rikmyr, strandeng, viktig rasteområde i fjæra, kvartærgeologiske verdier.	2+	3	3-	Nordboreal nord / III	Foreslås NR
Laggumohkki	Lebesby	Urørt myr i det subalpine bjørkeskogsbeltet uten registrerte rødlistearter blant karplanter eller moser.	½	?	1/2	Nordboreal nord / III	Vernet i verneplan rik løvskog 2007
Oksevågdalen	Lebesby	Myrer på platå mellom li og vann, innslag av rikmyr med nordligste utpost for mange arter.	2/3?	?	2/3?	Halvarktisk (arktisk) / IIB	Vernet i verneplan rik løvskog 2007

Områdenavn	Kommune	Beskrivelse	Bot. verdi	Fugl verdi	Verne-verdi	Veg.sone/-seksjon.	Status ift. vern
Slettnes	Gamvik	Kystslette med småvann, internasjonal verdi for fugl	-	3+	3+	Arktisk / IIB	Vernet som naturreservat 1996
Guvvačohkka øst	Gamvik	Regional minus for vegetasjon, regional pluss for fugl.	2-	2+	2	Halvarktisk (arktisk) / IIB	Foreslås NR
Varangerbotn-myra	Nesseby	Vegetasjon regional verdi, fugl lokal verdi. Høyspentlinje mv.	2	1	2-	Nordboreal nord / IV	Utgår
Nessebyneset (Nesseby)	Nesseby	Strandområde.	-	2/3	2/3	Nordboreal nord / III	Vernet som naturreservat 1991
Čosken	Nesseby	Myr- og våtmarksområde, viktig myteområde for gjess.	1	2/3	2/3	Nordboreal nord / IV	Del av 2006 Varangerhalvøya nasjonalpark
Oarddojávri-Jakobselv-kroken	Vadsø	Myr- og våtmarksområde med ordinær vegetasjon, bra med våtmarksfugl.	1	2	2	Halvarktisk / III(IV)	Del av 2006 Varangerhalvøya nasjonalpark
Kibymyra	Vadsø	Flere lapplandshøymyrer, maritime og arktiske trekk. Rikt fugleliv.	2+	3	3	Nordboreal nord (arktisk) / III	Foreslås NR
Gednjedalen	Berlevåg	Lav botanisk verdi. Viktig hekkeområde for en rekke arter vadefugl og en del spurvefugl.	1	2+	2	Halvarktisk / III	Utgår
Stormyra i Straumen	Berlevåg	Kun lokal verdi både for vegetasjon og fugl.	1	1	1	Halvarktisk / III	Utgår
Østerelvdalen	Båtsfjord	Ikke myr. Inngår i verneforslag for Varangerhalvøya som landskapsvernområde.	-	-	-	Halvarktisk (arktisk) / IIB	Del av 2006 Varangerhalvøya nasjonalpark
Abrahamsen-slåtta	Vardø	Inngår i verneforslag for Varangerhalvøya nasjonalpark.	-	-	-	Halvarktisk / III	Del av 2006 Varangerhalvøya nasjonalpark
Barvikmyran	Vardø	Myr- og våtmarksområde med stor verdi.	3	3	3	Arktisk / IIB	Vernet som naturreservat 1983